

Mag. 09.3921 Wa

RHB

Mag.
09. 3941
Wa

ROBERT WATT.

SCENER OG SKIZZER.

KJØBENHAVN.

VILHELM TRYDES OG KRISTIAN VISSINGS FORLAG.

1867.

~~09 39~~
~~Wa 89~~

2739

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Indhold.

I.

Kjøbenhavn.

	Pag.
Kjøbenhavn ved Dag og ved Nat.	3.

II.

Melbourne.

Et Par Erindringer.	
En Nævekamp.	207.
Med en Busk-Diligence.	224.

III.

Paris.

Syv Billeder:	
Café de la Régence.	243.
Paa Boulevarderne	253.
Tuileriernes Have	261.
Fiacre- og Omnibuskudske.	271.
Kludesamlere og Vandbærere	283.
En Søndag paa Bastillepladsen	293.
Paa den venstre Seinebred.	301.

Scener af Kunstnerlivet:

	Pag.
Indledende Bemærkninger	313.
En Frokost i Rue de la Huchette	317.
Et lykkeligt Par.	328.
Camille viser sig i en ny Rolle	336.
Zuzu.	345.
En Sammensværgelse	356.
Et sidste Farvel.	363.

I.

Kjøbenhavn.

«Kjøbenhavn ved Dag og ved Nat» har i sin Tid været trykt i «Dags-Telegraf», undertegnet med det pseudonyme Navn Nerval. De 24 Skizzer ere atter gennemsete af Forfatteren, der har foretaget enkelte mindre væsentlige Forandringer.

Kjøbenhavn ved Dag og ved Nat.

Philosophisk Indledning.

Hvad er Livet?

To af den danske Litteraturs største Aander i dette Aarhundrede have forsøgt at besvare dette Spørgsmaal hver ad sin Vei og hver med et forskjelligt Resultat.

Den ene henvender sig til Følelsen og svarer:

«Et Pust i Sivet
Som synker ned,
Et Spil af Kræfter,
Som higer efter
En Evighed.»

Den anden løser Problemet ad Tænkningens Vei og definerer Livet overhovedet som «en af en indre Kilde kommende og med en indre Drift sig fremarbeidende, producerende og under en evindelig Vexel af Stof reproducerende, organiserende og individualiserende Virksomhed og Virksomhedsproces, der, idet den ved et vist Materiale eller Substrat constituerer sig et vist Udvortes, hvori den aabenbarer sig, tillige consti-

tuerer sig selv som den i dette sit Udvortes subsisterende Virken og Stræben, om hvilken der da fremdeles kan spørges, hvorvidt deri en Sjæl kan siges at leve og subsistere som det i en saadan Leven fremtrædende levende Væsen.»

Hvem har Ret af disse To?

Vi fra vort ophøiede Dommersæde, der kun materielt indtager den nederste Plads i Avisen, men ideelt den øverste, eftersom Feuilletonisten sidder til Doms over alle Phænomener i den aandelige og legemlige Verden, vi, for hvis Pen Intet er helligt, og som altsaa ogsaa have Ret til at kritisere Digterens og Tænkerens Arbejder, vi, der endydermere i dette Øieblik bevise, at vi uden at tænke kunne danne ligesaa lange Sætningsbygninger, som den ovenfor citerede Tænkers philosophiske Definition, vi føle ingen Samvittigheds-skrupler ved at udtale den Dom, at de Begge have Uret.

Vi skyldte imidlertid de anførte Forfatteres Rygte at tilføie, at de begge have præsteret saa meget andet Læseværdigt, at denne efter journalistisk Overlæg fældede Dom over en enkelt af deres Udtalelser ikke kan forringe deres øvrige litteraire Hæder.

Men selv om det ikke var vort Princip, aldrig at tilbagekalde, kunde vi dog ikke i dette Tilfælde see nogen Grund til at forandre vor een Gang udtalte Mening.

Thi de have virkelig Begge Uret. Vi gjentage denne vor Dom, fordi den naturligvis ved at gjentages faaer forøget Vægt, selv om den ikke anden Gang

begrundes mere end første Gang. At vi imidlertid ikke savne Grunde, vil fremgaae af det Følgende.

Grunden er den, at de Begge have taget «Livet» i dets mest generelle Betydning; ved saaledes at ville definere selve dette altomfattende og dog i sin Helhed ufattelige Problem opnaae de kun at skrive med Luft i Luften. De ere ikke som Ixion, der vilde omfavne Juno, men blev inderlig flau over at favne en Sky, — nei, de ville favne Skyen, og naar de saa troe sig nær nok, opdage de, at det Hele kun er Taage.

Ixion blev straffet ved at dreies evindeligt om paa et Hjul; Opfinderen af Definitionen om «Livet overhovedet» er selv gaaet fri for Straf; men som Skjæbnen i den klassiske Tragedie hjemsøger Fædre-nes Misgjerninger paa Børnene, saaledes bringer Tidens dreierende Hjul hvert Aar nye Slægter for Dagen, der maae gjøre frugtesløse Forsøg paa at gribe Skyen, men som Alle, naar Rusaaret er omme, maae indrømme, at de have gaaet i Taaget.

Vi ville bringe vor Sten til Bygningen; naar Hver efter Evne bringer en lignende, er der Haab om, at man en Gang vil komme til Indsigt i Livets sande Natur og Væsen. Men det er et langsomt Arbeide; det er et Værk for Aarhundreder.

«Men», spørger den philosophiske Læser, «skulle da vi Andre, der ere saa uheldige at leve i en Tid, da dette Arbeide endnu ikke er foretaget, og i dette Uheld kun have det tvivlsomme Held at see Dig begynde derpaa, skulle da vi leve vort Liv, vort eget Liv, uden at vide, hvad det egentlig er for et Liv?»

Paa dette bekymrede Spørgsmaal kunne vi kun give dette ene Svar:

«Lev!»

«Lev uden at tænke paa, hvad Livet er, saa vil Du, inden Du aner det, ad Empiriens Vei være kommen et godt Skridt nærmere til Forstaaelsen.»

Saaledes have vi gjort og have derved opnaaet at kjende Livet i det Mindste et Sted i Universet.

I Stedet for at tage Livet som Universallivet, have vi blandt Universets talløse Kloder valgt den, som vi selv gjøre den Ære at befolke med fornuftige Væsenner. Paa denne rullende Kugle have vi valgt den af de gamle Verdensdele, som er den mindste, og i denne Verdensdel det Land, der besidder samme negative Egenskab blandt Europas Stater. Dette Lands Hovedstad skal være Gjenstand for vore Undersøgelser om Livets Hovedbetydning; med andre Ord, for at komme til et tilfredsstillende Resultat om dette Problem, ville vi gjøre Begyndelsen med at skildre Livet i Kjøbenhavn. Naar saa vort Exempel er blevet efterfulgt og der ikke mere er nogen ubekreven og ikke mere iagttaget Livsytring ligefra New-York og London til Honolulu og Skjelskiør, da maae en kommende Tids Philosopher samle det til Grund for de enkelte spredte Phænomener liggende Almengyldige, og først da kan man faae en fyldestgjørende Besvarelse af det Spørgsmaal: Hvad er Livet?

Have vi saa Uret, naar vi sige, at det er et Værk for Aarhundreder?

Er ikke allerede den forsvindende Brøkdæl af Opgaven, som vi have stillet os, næsten overvældende

for Tanken? Fatter man, hvad det vil sige at beskrive Livet i Kjøbenhavn, dette evig afvexlende Kaleidoskop med de brogede Farver? For vort beskuende Blik stiller sig: Huse, Mennesker, Gardeofficierer, Photographer, Bybude, Café chantants, Kloaker, Dampkjøkkener, Folketheatret, Langelinie, Udstillingen paa Charlottenborg, Jødekirken, oldnordisk Museum, Grøns Pakhus, det kongelige Theater, Tivoli, Bladredacturer, Omnibusheste, zoologisk Have, Corps de ballet, Johanneskirken, Erichsens Salon, Opvartere, Legationssecretaerer, Kartoffelprangere, Thorvaldsens Museum, Hesten paa Kongens Nytorv, Ryssenstens Badeanstalt, Østergade, Communehospitalet, Trichincomptoiret, Reserveofficierer, Ladegaarden, Universitetet, det chinesiske Hus i Frederiksberghave, Odins Hal, Thors Hal, Mormonprædiken, Idiotanstalten, Communalbestyrelsen, Knippelsbro, Litteraturen, Vandværket, Politibetjente, Tørvebønder, Vartov, Jernbanedirectionen, Extratog, Klampenborg-Directeurer, Blad-Negere, Grisetter, Præster, osv. osv. osv. osv. in infinitum — «om hvilket der da fremdeles kan spørges, hvorvidt deri en Sjæl kan siges at leve og subsistere.»

Og denne brogede Mangfoldighed skal samles for Beskuelsen, saaledes at den ene Gruppe ikke berøver den anden Lyset! Svimle ikke Læserens Tanker ved Forestillingen om dette herkuliske Arbeide? Og føler han ikke en blid Bekymring for, at denne overvældende Masse skal have en saa uheldbringende Indflydelse paa vor Hjerne, at vi i Beskrivelsen af Kjøbenhavn skulle fjerne os mere og mere i vestlig Retning fra det egentlige Punct for vore Betragtninger, indtil

vi tilsidst lande i en for overfyldte Hjerner velgjørende Stiftelse omtrent 4 Mil Vest for Hovedstaden?

Læseren kan spare sig sin Frygt. Vi have jo allerede bemærket, at vi er Feuilletonist. Behøves der nogen anden Forsikkring om, at vore Evner altid ere tilstrækkelige, hvad enten det gjælder om at tumle med Universets Kloder som en aandrig Jongleur eller at skrive en udødelig Afhandling om Sangerindepavillonerne paa Vesterbro?

Forøvrigt vil vort Arbeide blive en Del lettet ved den af os brugte systematiske Fremgangamaade. Ligesom vi have delt Rummet saalænge, indtil vi fik fat paa det Atom, der kaldes Kjøbenhavn, saaledes ville vi ogsaa sønderlemme den umaadelige Tid og inddele den i Stykker paa en Times Længde. Vi ville følge Hovedstadens Liv fra Time til Time, Uhrskiven to Gange rundt, vi ville betragte det ved Nat og ved Dag, ved Solskin og i Regn, i Glæde og i Sorg, offentlig og privat, i Sommer og Vinter, udenfor og indenfor Voldene, i Kjælder og paa Kvist, i Gader og Stræder, med Alvor og Skjæmt, paa Scenen og bag Coulisserne, ved Stop! nu slaer Klokken tolv paa Hovedvagten, Ouverturen er endt, Tæppet gaar op, Decorationen forestiller Kjøbenhavn.

Klokken 12 Middag.

Pladsen foran Hovedvagten tømmes af den Sværm, der som sædvanlig har nydt den saakaldte «Messing-suppe», det vil sige forlystet sig ved de Toner, der udgaae fra det Musikcorps, som daglig spiller foran den ærværdige Bygning med sine truende Kanoner, der i Tilfælde af Affyring sikkert vilde berede de Dristige, som forsøgte derpaa, den største Ødelæggelse. Over Torvet med dets herlige Prydelse, den berømte Hest — om Manden taler Ingen — gaae Folk deres rolige Gang, medens de i Forbigaaende skjele op til Uhrskiven og instinctmæssig gribe i Lommen for at tage deres egne Chronometre frem, see paa dem og saa atter gjemme dem ved deres Bryst, uden at ane, hvor mange Klokken i Grunden er. Klokken er 12. Flaget paa Runde-Taarn er strøget, og Adskillige have paa Kjøbmagergade løbet imod hinanden og næsten boret hinanden i Sænk, ved med Næsen i Veiret at gaae deres Cours for fulde Seil. Det er Arbeidernes Spisetid, og fra alle Gader og Stræder seer man dem myldre til deres Hjem eller ned i de mystiske Kjælderhalse for at samle nye Kræfter, medens Adskillige nøies med at vikle Middagsmaden ud af det blaastribede Lommetørklæde, Mutter har givet dem med om Morgenens, og saa sætte sig ned paa det første det bedste bekvemme Sted. Arbeideren nyder sin Mid-

dagsmad, medens mangan ungdommelig Driver eller fornem Dame endnu ligger i Fjerene, ovenpaa sidste Aftens Glæder paa et Bal eller ved en elegant Souper, eller maaskee nipper til sin Morgenkaffe eller strammer sig op ved en med Cognac blandet Flaske Soda-vand ovenpaa Nattens Sold. Livet i Kjøbenhavn er forskjelligartet, og vi skulle efterhaanden komme til alle dets Arter.

Held den Arbeider, der kan sidde ved sin Middagsmad Klokken 12! Paa det Klokkeslet foregaaer der andre Ting i vor gode Stad, ved hvilke han ikke saa sjelden maa give Møde, naar han en foregaaende Dag af en eller anden Grund har forglemt sig selv og er kommen i Contact med Retfærdighedens Haandlangere. Klokken 12 sættes den offentlige Politiret, og skjøndt vi ikke ville paastaae, at Arbeiderne udelukkende høre til dem, der sætte denne Ret i Virksomhed, er det dog som oftest denne Klasse, der giver Dommere, Betjente, Bladreferenter og det store Publicum i Almindelighed Noget at bestille ved disse Leiligheder. Man regner nu næsten den offentlige Politiret med til Hovedstadens Forlystelser, og Bladene, de altid forekommende Blade, burde sætte Tiden, paa hvilken den aabnes, i «Erindringslisterne» blandt Theatrene og lignende Institutioners Anmeldelser. «Bladnegrene» have faaet et nyt Stof til Behandling, deres Referater fra Retten læses blandt Dagens interessanteste Emner, og beundringsværdig er den Variation, hvormed de behandle de temmelig ensartede Themaer, der forekomme hver Dag. Naar Klokken slaar 12 mylrer Publicum op ad Raad- og Domhusets brede

Stentrapper, forbi Communens sindrige Gasmaaler, paa hvilken der efter Sigende altid skal være Misvisning, og storme Retssalens Døre, — dersom man ellers kan kalde den gemytlige lille Kneipe, hvor Forhandlingerne føres, for en Sal — Politibetjentene i deres nye og forbedrede Skikkelser staae ved Indgangen eller fungere som Logeoplukkere, Skuespillerne ere enten paa Scenen eller vente mellem Coulisserne, indtil Stikordet falder, paa hvilket de skulle frem, og mærkværdigt nok optræder aldrig en Kunstner alene, men gjerne eskorteret af en uniformeret Herre. Saa begynder Forestillingerne, Stykkerne hedde «List over List», «Røverne», «De forlibte Haandværksfolk», «Ved Lygteskin», «Skjændegjæsten», «Han er gruelig gal», «Hvis jeg griber Dig», «En Urtepotte i Hovedet», «Et Attentat», «Fra Gaden», «Flygtingene», osv. osv. med lidt Afvexling, og Referenternes Penne gaae, de Paadømte klage eller takke «Hr. Assessoren», Publicum giver sin Mening tilkjende, og Tæppet falder, for igjen næste Dag at gaae op. Dersom man fandt paa at sælge Billetter, vilde der som oftest blive Rift om dem, de vilde blive solgte til forhøiet Pris, og mange Abonnenter vilde der komme. Vi have, som man seer, Comedie i Kjøbenhavn, endogsaa Klokken 12 Middag.

Klokken 1 Eftermiddag.

Der er Liv overalt i Kjøbenhavn paa dette Klokket, alle Mennesker ere paa Benene, og Gaderne vimle af Folk. Selv den Søvnigste er kommen op, og de ministerielle Embedsmænd af alle Arter begynde deres anstrengende Arbeidstid. Over Slotspladsen seer man dem bevæge sig til deres forskjellige Comptoirer, for at sunde sig ovenpaa Formiddagskaffen, modellere paa deres Negle, studere Bladene eller nyde den medbragte Frokost. Klokken 1 bør man være der for at see dem og for at studere de forskjellige Typer.

Her kommer den tykke og velnærede Comptoirchef, Guldkjæden skinner paa hans velformede Mave, den magelige Frakke slutter smukt om hans brede Skuldre, og «Morgen-Berlingeren» stikker ud af hans ene Baglomme; det er hans Bibel, Bladet er altid rigt paa interessante Nyheder om Forfremmelser, Udnævnelser og Sligt; og man mister ikke sit gode Humeur ved at komme i Lidenskab over de mere eller mindre varme Artikler, der kunne findes i andre «ærede Samtidige.» Man kan læse det Blad uden at spolere sin Appetit eller Nattesøvn, og det er en herlig Ting.

Her kommer Cancellisten; han seer uhyre vigtig ud. Statens Byrder synes at hvile tungt paa hans ikke meget gamle Skuldre. Han bærer en uhyre

Rulle Papir under Armen, der i Reglen er saa rent, som kom det lige fra Drewsens Papirfabrik; men det giver en vis Mine; Lommerne strutte af andre Documenter; de indeholde noget mere Nærende og Solidt, det er diverse Stykker lækkert Smørrebrød, som skulle besørges blandt de andre Sager, der forekomme i Comptoirtiden; og naar han atter vender hjem, er Lommernes Omfang betydelig formindsket, «Documenterne» ere blevne expederede, men Papirsrollen har han endnu under Armen; det antyder, at den stakkels Cancellist end ikke har Aftenen for sig selv.

Volonteuren springer let afsted; han kommer jævnlig for sent og er endnu ikke vant til at være bestemt ovenpaa det ubundne Liv, han har ført i sine Studenteraar. Han har allerede offret en Del Aar paa at faae sine Examina, har anvendt et større eller mindre Quantum Penge derpaa og bibragt sin Helbred et mere eller mindre føleligt Stød; nu skal han atter anvende nogle Aar paa at tjene som Volonteur i et eller andet ministerielt Comptoir, saa faaer han ved utrættelige Anstrengelser endelig en Ansættelse med saa Meget i Gage, at han har en Art Undskyldning for, at han overhovedet eksisterer og ikke lægger sig til at døe af Sult. Men han har jo offret Staten sine bedste Aar, han har tilsat sin Energi og Handlekraft, og nu maa Staten sørge for ham i Eftertiden, og det gjør den ogsaa. Han sidder saa længe paa sin Comptoirstol, til han næsten legemligt faaer Mos paa sig, ligesom han efterhaanden faaer det aandeligt. Avancementet kommer, han bliver Cancellist, Comptoirchef, og døer som Etatsraad og Ridder af Dannebrog i en

sørgelig, elegant Fattigdoms-Tilstand. Det er den Bane, som vore fleste Studerende beskrive; det praktiske Liv er dem ubekjendt; den jævne, sikre Vei er saa tillokkende, man behøver ikke selv at tænke meget; Udsigten til et Levebrød kommer langsomt men sikkert, og der risikeres ikke Noget. «Der er Intet, der kan lignedes ved en god classisk Opdragelse», siger den skikkelige Oberst i «Livets Bazar», og en god classisk Opdragelse er en ubetalelig Ting, naar den blot forenes med lidt af Livets praktiske Side, naar den anvendes til at komme frem paa den rette Maade og ved dristige Træk. Ja, man har Leilighed til at anstille alle Slags Betragtninger paa Slotspladsen Klokkeren 1.

Som Bier, der sværme ind til Kuben, styre samtlige Embedsmænd, ligefra Comptoirchefen til den unge Mand, der beklæder den baade megetsigende og intetsigende Post at være «Noget paa et Comptoir», henimod de forskjellige Bygninger, hvor Statsmaskineriet gaaer sin langsomme Gang, og den gamle ærværdige Cancellibygning, eller Ministeriebygning, som Mange kalde den, optager ikke faa af dem indenfor sine røde Mure. Frederik den Fjerde har opreist den; — den menige Mand har altid betragtet den med en vis Respect og har aldrig betraadt dens vildsomme Gange, talrige Corridorer og mange Værelser uden med en egen Ærefrygt. Disse skimlede Documenter og dito Herrer maae absolut virke paa En, og skjøndt den fremadskridende Civilisation med sine Varmerør, Gasbelysning og humanere Aand baade har havt Indflydelse paa det Ene og det Andet indenfor Ministe-

riebygningens Vægge, er der dog endnu blevet en Del af det Gamle og Mugne tilbage.

Meget er forandret paa Slotspladsen siden i gamle Dage, og selv de allersidste Aar have givet Stedet et ganske andet Udseende. Yppige Græsplainer, der gjøre de mest uventede Svingninger, og zirlige Jerngittre, der heldigvis synes at være specielt indrettede paa at kunne flyttes og allerede en Gang have skiftet Stade, da hele den nye Indretning blot forekom at være til at see paa og ikke til at røre ved, langt mindre til at gaae paa, vise sig for Beskuerens Blik. Slotsholinen, som man en Gang sagde, hører til de minderigeste Steder i Kjøbenhavn, og lige fra den Tid, da Valdemar skjænkede Erkebiskop Absalon Kjøbenhavn og Absalon byggede sin Borg paa en af de 3 smaa Holme, der oprindelig dannede den store, og indtil nu har den spillet en Rolle. Her ligger en Del af de mærkværdigste Bygninger, Staden eier, og hver Dag Klokken 1 røre Folk sig navnlig der.

Det er ikke alene den bestemte Classe, som vi allerede have omtalt, men en Mængde Andre, paa hvem der ikke hviler et saa tungt Ansvar, og som ikke øieblikkelig nedtynges af Arbeide i Statens Tjeneste. Den Fremmede bliver lokket did, thi saavel Malerisamlingen paa Christiansborg Slot og det kongelige Bibliothek, som Byens og Landets Stolthed — Thorvaldsens Museum — har paa den Tid de gjæstfrie Døre aabne.

Provindsialisten møder og stirrer forbauset paa Kongens Kjøbenhavn, der her tager sig mest impo-

nerende ud; han maaler i Tankerne det mægtige Slot, der er som et altfor stort Hoved til en lille Krop, lærer af sin Beskrivelse over Byen, at Christian den Sjette har givet det dets Navn, beundrer Børsens underlige Udseende, og tager saa en Beslutning angaaende, hvad han først bør bestemme sig til at see. Udlændingen veed, at Thorvaldsens Museum er det Mærkværdigste, Byen eier, og opsøger strax denne aparte Bygning, medens han grubler over Muligheden af, at alle Mennesker i Kjøbenhavn vare Mulatter paa den Tid, vor berømte Landsmand gjensaae sit Fødeland, hvilket Malerierne paa Murene synes at antyde. Han træder ind, NB. naar det er lykkedes ham at finde den skjulte Indgang, og bliver ikke lidt forundret over at opdage, at alle de herlige Figurer, som den store Thorvaldsens guddommelige Geni har skabt, vende Ryggen til den Indtrædende. Han formoder, at det muligvis er gjort, for at man ikke strax skal blive betaget ved Synet af dem, og bøier sig for Architectens Opfindsomhed. Kjøbenhavneren, der mener, at han kan faae alle disse Ting at see hver Dag, besøger aldrig slige Steder. Han lever i den glade Bevidsthed, at de existere i hans kjære Kjøbenhavn. Det er nok; lad Provindsialisten og Udlændingen beundre dem, han modtager saa gjerne Complimenterne derfor.

Der er derimod i samme Nabolag en anden Samling af mere eller mindre interessante Figurer, som Kjøbenhavneren snarere fristes til at besigtige. Det er ikke enhver Tid paa Aaret, det kan skee, men naar Localet er tilgjængeligt, aabnes Døren Kl. 1,

og Christiansborg Slot, i hvis umaadelige Indre der findes en saadan Masse af forskjellige Indretninger, har ogsaa Æren af at give denne Samling Husly. Den lovgivende Forsamling holder her sine Møder, og paa Slaget 1 begynder vort Folkething sin Virksomhed. Med en chronometeragtig Nøiagtighed skrider Formanden da paa dette Klokkeslet gennem Salen; en imponerende høi Statens Tjener kimer paa Klokken, og Medlemmerne strømme ind fra Gange, Corridorer og fra det tilstødende Thing — «Snapstthinget». Sidstnævnte spiller en ikke uvæsentlig Rolle; her samles Medlemmerne ogsaa for at hvile sig ovenpaa en anstrengende Debat, og da Talen der er friere, og en lille Hjertestyrkning endnu mere løsner Tungebaandet, fortsættes Debatten som oftest kun desto ivrigere. Man kan lære Meget i «Snapstthinget» og ikke saa sjældent der forud faae en god Idee om, hvilken Vending en eller anden Sag vil tage. Ligesom en Mand, der paa en eller anden Maade har Noget med et Theater at gjøre, efterhaanden faaer sine Begreber om theatralisk Kunst udvidede, ligesom en Oppasser paa Regentsen saa at sige bliver halv Student, saaledes bliver Værten i «Snapstthinget» efterhaanden stor Politiker; han kan ikke undgaae sin Skjæbne, han maa absolut faae en Mening om Forslag, Ændringsforslag, Udkast og Comittebetænkninger; spørg ham kun ad, og Du vil faae en Dom om hvilket som helst politisk Spørgsmaal, Du ønsker.

Medens de fleste Medlemmer inden Forhandlingernes Begyndelse have opholdt sig paa det ovennævnte Sted, i Læse- eller Bibliotheksværelset eller

maaskee endnu slet ikke ere ankomne, have allerede flere af de «Kofteklædtes» Repræsentanter indtaget deres Pladser. De sidde og rode om i formidable Bunker af Papirer, læse over paa Lectien og forbedre sig i det Hele taget til den kommende Debat. Det Indtryk, man strax faaer af vor lovgivende Forsamling, er det samme som af en umaadelig og meget elegant indrettet Skrivestue. Disse Masser af Papirer af alle Slags og den Iver, hvormed Medlemmerne ruge over dem, kan ikke Andet end frappere. Det er characteristic for Udseendet af Salen, naar den er fyldt. Skulde man med et Par Ord udpege det Characteristiske ved Forhandlingerne, vilde det være de hyppige Forlangender om Navneopraab, der komme fra en vis Kant, og som altid blive hilste med et beklagende «Aa!» fra den modsatte Side af Thinget. Hvorfor skeer det saa ofte? Kjære Læser, det er saa rart at see sit Navn paa Tryk, og selv den, der raser ivrigst imod «Bladsmøreriet» i Almindelighed, holder dog nok af at læse sit kjære Navn i disse frygtelige Blade. Desuden er det ogsaa en Maade, paa hvilken Partiførere kunne stille Modstandere i en Art Gabestok.

Vi ville ikke indlade os paa nærmere at beskrive en Forhandling; Sligt maa sees og høres for tilstrækkelig at kunne forstaaes. Det vilde være ligesom at høre Indholdet af en Comedie fortalt i Stedet for selv at see den udført.

Tiden løber fra os, og netop hvad Comedien angaaer, have vi andre Ting at tage vare. Theatrene forberede sig til Aftenernes Forestillinger; der holdes Prøver.

Naar Solen skinner lys og klar, naar den blaae Himmel smiler ned til os, og hele Naturen ligesom er i godt Humeur, er det ikke rart at komme ind paa et Theaters Scene en Formiddag og til en Prøve. Kunsten er en herlig Ting; men Kunsten i Negligé, i Slæber og Morgenkjole seer ikke indbydende ud. En ung Pige paa et Bal, naar Morgensolen begynder at stjæle sig ind ad Vinduerne og saa fælt contrasterer med det støvede og udmattede Udseende, som hun og Alt har, ja et Ungkarleværelse Morgenen efter et Sold ere næsten at foretrække for et Theater ved en Formiddagsprøve.

Ved Souffleurkassen brænde to Lamper, der mat blinke med deres søvnige Øine ud i det store Rum foran dem; det er hele den kunstige Belysning, og fra oven stirrer Dagslyset ligesom forfærdet ned paa al den forgyldte Elendighed, al den forlorne Pragt, som breder sig til alle Sider. Over den store, tomme Scene hviler der en usikker Dæmring, en ubehagelig Mellemting af et Lys, der hverken er det Ene eller det Andet. De malede Coulisser see uhyggelig grelle ud. Den prægtige Magnolieskov tager sig ud som et gammelt Skjærmbrædt, den hyggelige Dagligstue forvandler sig til nogle Stykker malet Lærred, og den imponerende Søilehal bliver til et forunderlig besmurt Tæppe, medens de kostbare Meubler, blomstrende Buske, truende Fjelde, sprudlende Vandfald og fyldige Træer svinde hen til at blive en forvirret Masse af Træ, Pap, Lærred og Farve.

Kunstnerne samles i Foyeren. At staae foran et stort Publicum paa den oplyste Scene om Aftenen for

derfra med Digterens Ord at henrive til Begeistring, er noget ganske Andet, end om Formiddagen at gaae ind paa den halvmørke Scene og maaskee mange Gange uoplagt at indstudere de Repliker og Gestus, der senere skulle gjøre deres Virkning. Og Adskillige see heller ikke rigtig glade ud derved. Den unge Skuespillerinde, der om Aftenen har været i Selskab, hvor hun er bleven feteret baade som regjerende Skjønhed, livlig ung Dame og begavet Kunstnerinde, føler i Grunden ingen videre Lyst til at staae op, klæde sig paa og gaae paa Theatret for at sige: «Jeg elsker!» naar Holberg, Heiberg eller Hertz har foreskrevet det; men det maa til. Skuespilleren var sikkert langt hellere bleven hjemme ved sin Avis, i sin Familiekrede eller paa sin Café; men Regisseurens Klokke ringer, Scenen klares, og ud imod den tomme Tilskuerplads slynges, hviskes og raabes Replikerne, Ordene rive med, man kommer i Aande, Stykket interesserer, og Prøverne gaae deres sædvanlige Gang. Det kan være drøit nok mange Gange for de reciterende Kunstnere; men hvad siger man til at staae ud af sin Seng om Morgenen for at iføre sig Tricot og Dandsesko og saa at springe og hoppe og sparke omkring i adskillige Timer, som Balletpersonalet hver Dag maa gjøre.

Sligt hører til den mindre morsomme Side af Kunstnerlivet; men til Gjengjæld er der saa mange andre behagelige, at denne ene glemmes, og naar man ikke selv vil, behøver man jo ikke at kige bag Coulisserne. Intet her i Verden tager sig ud, seet derfra.

Vi foretrække at see Scenen fra Tilskuerpladsen, for ved Illusionens Hjælp at være i den smagfuldt meublerede Stue, blandt de taarnhøie Bjerge eller i den skyggefulde Skov. Og Klokken 1 begynder det almindelige Billetudsalg, i det Mindste hvad det kongelige Theater angaaer. Det kongelige Theater! Denne i architectonisk Henseende saa rædselsfulde Bygning, denne Skamstøtte for vor Hovedstad, dette Kunstens Tempel, der giver En Indtrykket af noget af det mest Ukunstneriske, man i sine vildeste Phantasier kan danne sig, lukker Klokken 1 op for Folk, der ikke foretrække «at tage til Forhøiet» — saa kommer det an paa, om den høie Bestyrelse har forstaaet at træffe Publicums Smag, saaledes at Folk enten staae i queue eller der maaskee over Torvet kun kommer En mylrende, som oven i Kjøbet ved nærmere Eftersyn viser sig at være Theaterchefens Tjener, der er udsendt for at skaffe Underretning om, hvordan Handelen gaaer.

Der er, som vi begyndte med at sige, Liv og Virksomhed overalt i Kjøbenhavn, naar Klokken er 1. Arbeidsmanden gaaer igjen til sin Beskjæftigelse efter endt Middagssøvn, den jævne Borger spiser til Middag, de ministerielle Embedsmænd ile til Comptoirerne, Almueskolernes Børn fylde Gaderne, Doctorernes Forværelser fyldes af Patienter, Theatrene holde Prøver og forberede sig til at sende Smag og Kunstaand ud blandt Publicum, medens Vandværkets Folk udenfor skrue deres Slinger paa og sende forfriskende Straaler ud over Stenbroen.

Klokken 2 Eftermiddag.

Ak, mindes Du endnu de glade Dage,
 Da vi som Byens skjønne Aander skred
 Fra Mini og til Pleisch og saa tilbage,
 Bestandig Østergade op og ned?
 Da havde hver en Dag sin egen Plage,
 Den Dag i Morgen kom jo Ingen ved,
 Nu ned til Verden fra Cafeens Ruder
 Man smilte salig som Olympens Guder.

Det er Minderne om «de gyldne Dage», som Digteren med disse Ord opfrisker i de gamle Flaneurers Erindring; og vi kunne ikke vælge os en bedre Indledning til dette Capitel; thi Klokken 2 begynder Flaneringen ret egentlig, og saa gaaer det timevis «bestandig Østergade op og ned»

Hvilken Kjøbenhavnner har ikke drevet paa Østergade — som det hedder med et teknisk Udtryk? Hvilken Skoledreng har ikke specielt foretrukket den Gade fremfor nogen anden, naar de kjedelige Formiddagstimer vare tilende? Det Liv af enhver Art, som man der finder, træffer man ikke i nogen anden Gade, og naar man Klokken 2 seer Nørregade sortne af Danmarks unge Sønner — hvoraf saa Mange en Gang i Tiden ville komme til at forsyne Østergade med Drivere — kan man være vis paa, at de fleste lægge Veien om derad,

naar det paa nogen Maade lader sig gjøre. De have deres Grunde, hvorfor de gjøre det — Rummelen og Tummelen tiltrækker dem. Hvilken ung Mand har ikke — i det Mindste i visse Perioder af sit Liv — helliget den ædle Kunst, at drive med Anstand, et Par Timer daglig, og hvilken ung Dame har ikke grebet sig i, bestandig og paa den ubegribeligste Maade at befinde sig paa Østergade, naar hun har begivet sig paa Veien til sin høiere Dannelsesanstalt, til Musik- eller Sanglæreren, til en Boutique eller til en Bekjendt; Gaden ligger saa deilig nemt for at komme i en hvilkensomhelst Retning, det er saa yndigt at møde Bekjendte; hvad Boutiquerne angaaer, saa er det jo notorisk, at de største og bedste findes der, og skal man købe Noget, er det derfor en ligefrem Nødvendighed at søge derhen.

De unge Damer have altid hundrede Undskyldninger paa rede Haand, for at bevise det Grundede i at de promenere paa Østergade, og ville aldrig tilstaae — neppe en Gang for sig selv — at det godt kunde have været undgaaet, dersom ikke Lysten trak dem. Der er der langt mere Udsigt end andensteds til at møde en eller anden af «de søde Skuespillere», og skeer det, seer man som oftest de skønne Beundrerinder fortabte i Beskuelsen af Vedkommende og med den ene Fod i Rendestenen trøstigt at spadserere videre; der kan man saa herlig faae en lille Passiar med Veninder, der ogsaa ganske tilfældig ere komne derop; der er man vis paa at faae en Hilsen af den unge Løitnant Laban, der gjorde saa stormende Cour paa Ballet iaftes, og som «fører saa

himmelsk;» der kan man faae Bekræftelse paa Rygtet om den nyeste Forlovelse ved at conferere med Bekjendte eller ved maaskee at see Vedkommende Arm i Arm paa deres første Parademarsch; ja, der er der hundredefold Anledning til at komme.

De unge Mænd søge hverken at bedrage sig selv eller Andre. De gaae paa Østergade uden noget andet Maal end at drive, og de gjøre det tilgavns; ere de paa anden Maade beskjæftigede, og Forretninger nøde dem til at gaae ud, gjøre de gjerne en lille Omvei for at komme paa «Banen», og falde da strax ind i denne egne Art Gang, der er bekjendt under Navnet Østergadetrav. Kjøbenhavn er ikke saa rig som andre store Byer paa unge Mennesker, hvis Hovedbeskjæftigelse er at slaae Tiden ihjel, uden at den skriger altfor høit; men vi have dog en Del, og Klokkeren 2 er netop Tiden, da man kan see dem komme frem for at udføre noget af deres Dagværk — Driveriet paa Østergade.

Driveriet — det ægte, uforfalskede Driveri — er en Kunst, og der hører Studium til at udføre det ordentligt, ligesom til at gjøre enhver anden Ting her i Verden, saafremt man ikke er født med speciel Begavelse i den Retning. Denne egne, slentrende, nonchalante Gang, denne uudsigelige Slæben med Fødderne, denne Staaen stille, disse Kast med Hovedet, denne ubeskrivelige Manoevreren med Klemmebrillerne og disse forskjellige Maader at hilse paa, det hører Altsammen med, for at man skal være en god Driver. Novicen gaaer altid for hurtigt, han tilbage-lægger Strækningen i en Fart og befinder sig hvert

Øieblik paa Amagertorv eller foran Uhret paa Hovedvagten. Meget undgaaer ham paa denne hans Vei, og han har ofte den Tort, at Folk troe, at han har travlt, den største Krænkelse, man kan bibringe en ærgjerrig Driver. Han forstaaer heller ikke at hilse tilstrækkelig overlegent, uforskammet eller elegant. Men den Kunst at hilse hører nu forøvrigt heller ikke til dem, man lettest tilegner sig; spørg Bournonville. Hilsenerne i Almindelighed danne som oftest Conversationsthemaet blandt Østergades Drivere, et Thema, der synes udtømmeligt. Hvert Øieblik er der Anledning til at drøfte det; en ung Dame menes at hilse for frit, en anden for coquet; En hilser blot ved at lukke Øinene, en Anden kaster Hovedet bagover; En indskrænker sig til at blinke, og en Anden siger et lydeligt Goddag, og «Løverne» kritisere og udtale deres værdifulde Meninger om Sagen.

«Bør en ung Dame ikke, ligesom i England, altid hilse først, for at vise om hun bryder sig om at faae min Hilsen?» spørger En, og Sagen tages under Behandling.

«Er det rigtigt, at jeg tager min Hat af for Frk. X, fordi jeg ved et rent Tilfælde kom til at staae ligeoverfor hende iaftes i Lancier'en paa Ballet hos min Ven Etatsraaden, og der flygtig blev præsenteret for hende? Mon hun ikke vil finde det upassende, at jeg ligesom tvinger hende til at vedkjende sig mig og for mine Venner gjør mig vigtig med hendes Bekjendtskab, eller vil hun finde det uforskammet, om jeg undlader at bøie mig for hende?» indvender en Anden, og der kommer en Mængde lærde Udtalelser.

«Er det ikke latterligt at tage Hatten af uden netop for Damerne,» siger en Tredie, «og var det ikke mere end tilstrækkeligt, om man nøiedes med at nikke til sine Bekjendte?»

«Det er i hvert Tilfælde en forbandet Uskik,» mumler en Fjerde, og alle ere enige med ham, paa samme Tid som de svinge med Hattene, krumme Ryggene eller slaae ud med Hænderne, alt eftersom de ville hædre dem, de møde.

Østergade maa pløies adskillige Gange op og ned, inden den unge Driver erhverver sig den nødvendige Færdighed, og kun den gamle Flaneur kan skue tilbage paa sine Ungdomsdage og med Stolthed udbryde:

Ja hvor vi drev! Vi havde vistnok bragt det
Saa vidt som Guders Ætlinge kan naae,
Og de Philistre — hvor vi dem foragted',
Hvor dybt vi ned paa deres Travlhed saae.
Dog deres Døttre naadig vi betragted',
Med ømme Blik husvaled' vi de Smaa,
Et saadant Blik det maatte flux besvares!
Vi var elskværdige — ja Gud bevares!

Den gamle Flaneur tager Tingene alvorligt. Med Lorgnetten dinglede paa Brystet skrider han langsomt og besindigt hen ad Fliserne. Af og til hæver han den til Øiet for at mønstre en forbigaaende Dame og udvexler ikke saa sjældent en let Hilsen, der jævnligen bestaaer i et fint Smil, med et eller andet brogetklædt kvindeligt Væsen, som hopper ham forbi. Han standser ikke ofte, men gaaer sig sin Tour og for-

svinder saa atter, uden at man videre lægger Mærke til ham.

Ligesom de virkelige Løver i deres Bure idelig tumle sig frem og tilbage og gjøre alle mulige uventede Vendinger, saaledes færdes de tamme «Løver» paa deres «Vildbane». Man maa lægge Mærke til dem, og det er netop det, de ønske. Den tamme «Løve» jager sjældent alene, men derimod oftere i Flokke eller i det Mindste i Selskab med en Kammerat. Begiver han sig alene til Stedet, varer det aldrig længe, inden han møder en Ven, og efter den sædvanlige Udvikling af aandrige Bemærkninger og Afspærring af Trottoiret begynder Driveriet; saa stødes der paa Flere, og Conversationen bliver mere levende og hørøstet.

«Hvor skal Du hen?»

«Jeg driver, og Du?»

«Gjør ligesaa!»

«Har Du seet de fremmede Dandserinder?»

«Forstaaer sig.»

«Det er morsomt.»

«Kjønt er det sku ikke. Jeg har talt med dem.»

«Det er nok ulige morsommere.»

«Var Du i det Kongelige iaftes?»

«Ja, man skal jo slaae Tiden ihjel med Noget.»

«Hvordan gik Operaen?»

«Jeg troer godt.»

«Hvem der var en god Tenor!»

«Jeg brød mig saamænd ikke en Gang om at være en Tenorost.»

«En «Til-Nord-Ost». Du siger Vittigheder?»

«Hvad skal man sige til det?»

«Hallo! er det ikke Frk. Y., der gaaer derovre? hvad Fanden! er hun bleven forlovet?»

«Som det lader. Er det et godt Parti?»

«Han er Mediciner. Lange Udsigter?»

«Aa, han er nok cherubisk Candidat!»

«Føi, den var for slem, nu gaaer jeg.»

Gruppen skilles ad, og de unge Herrer gaae hver sin Vei for atter at mødes adskillige Gange og sende mystiske Hilsener til hverandre eller udvexle en Mængde for Udenforstaaende gaadefulde Repliker, saasom: «De graae Støvler ere her!» «Manden er med!» «Hun kommer!» «Blaat Shavl i Dag!» etc.

Naar saa Anstrengelsen har pirret Appetiten, eller Benene af naturlige Aarsager slæbes mere end sædvanligt hen ad Fliserne, tyes der til Caféeerne. Der er ikke som i Paris Leilighed til at sidde udenfor i den mest umiddelbare Berørelse med de Forbigaaende; men Vinduerne afbenyttes i Stedet for den aabne Veranda.

Fra Vinduerne har man et godt Overblik over Gaden og kan ret studere de Hundreder, der passere i en ustandselig Strøm. Man dominerer Situationen fra sit ophøiede Sæde og kan bedre lægge Mærke til Alt.

Ligesom det nu en Gang er blevet Skik her i Danmark, at Damerne sidde paa Presenterbakke bag Ruderne, og at man fra Gaden af betragter dem, saaledes holde Mange af dem sig til Gjengjæld skades-

løse ved at kaste mere eller mindre hurtige Blikke ind til de unge Herrer, der i Forening med Kaffen og Cigaren nyde Udsigten fra Cafeerne. Anede de blot rigtigt, hvad de udsatte sig for derved, eller kunde de blot høre de Bemærkninger, der faldt, vilde de sikkert være forsigtigere. Der er jo Evadøttre her ligesom alle andre Steder, der netop tragte efter at blive sete, og som med velberaad Hu styre Cour- sen forbi de farlige Vinduer, bag hvis Ruder Skum- lerne have taget Plads. Det er de lette «Krydsere», der ere i idelig Bevægelse paa Strømmen, som prange med mangefarvede Flag, og i hvis Banner man læser Valgsproget:

C'est l'homme qui propose,
La femme qui s'expose,
Et l'argent qui dispose.

De høre med for at faae et fuldstændigt Billede af Østergade Klokken 2.

Og nu i Regnveir! Hvilken uendelig stor Ny- delse er det ikke at sidde tørt og godt i den lune Café, medens Folk udenfor rent glemme al den ydre Anstand for at undflye det nedstrømmende Vand. Ad- skillige af Gadens Matadorer blandt Driverne have dog undertiden en speciel Fornøielse af netop at være ude i saadant Veir, det vil sige, naar de ere for- synede med en Parapluie og under dette beskyttende Tag rolig kunne betragte de forfærdede Damer, som Regnen har drevet ind i Porte eller slaact paa vild Flugt; men Caféen foretrækkes dog i Reglen, og Gianellis bekjendte Hjørnestue er altid ualmindelig

fuld ved saadanne Leiligheder. Naar Blæsten understøtter Regnen, er det saa meget desto morsommere for Iagttagerne. Som vaade Kyllinger, med Fjerene pjudskede, komme Damerne ansættende. Kjolen løftes op, saa at man paa den mest uhindrede Maade kan studere Formskjönhederne, eller Evret opgives, og den lange Dragt slæbes trodsigt og fortvivlet igjennem Snavset. Parapluierne vende sig, Skjorterne pidskes omkring, det elegante «Kaperskib» er i Havsnød, og «Uh!» og «Aah!» høres som Nødskud igjennem den almindelige Larm. Ja, der er meget morsomt hos Gianelli paa en Regnveirsdag!

Om Vinteren florerer Driveriet saa at sige udelukkende paa Østergade, undtagen naar Skøiteløbningen bliver moderne, og Byens «Løver» og «Løvinder» drage ud til Castelsgraven for at producere sig paa Isen. Der er da ret Leilighed for de unge Herrer til at vise deres Færdighed og Elegance paa Skøiterne eller til at optræde som Riddere for de unge Damer. En tilbudt Arm modtages med Taknemmelighed, og Ængstelsen for at falde gjør, at man maa klamre sig fast. De unge Damer gaae i Grunden om med Livet i Hænderne; men Moden maa følges. Der gjøres Cour, lees og skumles som i en Balsal, og rimeligt er det, at der er gjort mangan en Erklæring paa det glatte Underlag.

Om Sommeren derimod fortsættes Driveriet fra Østergade og ned gjennem Bredgade til Grønningen og Langelinie. Man kommer saa nemt til lidt frisk Luft og til grønne Træer; Udsigten er prægtig, og man kan saa udmærket let komme til at spytte i Van-

det, hvilket jo paastaes at skulle være Kjøbenhavner-
nes Yndlingsforfølelse, naar de ere i Nærheden af
Toldboden. Om Foraaret vise Damerne de nye
Toiletter frem, og det er en ikke uvæsentlig Del af
det Tillokkende ved at spadsere paa Langelinie, og
man møder desuden saa mange Søofficerer i dette
Nabolag, hvilket er en Ting, der ogsaa kommer i
Betragtning. Paa Bænkene sidde de gamle Pensioni-
ster og slikke Solskin, medens Ungdommen munter
drager forbi, og tilvogns og tilhest kommer den fine
Verden for at nyde det gode Veir og Foraarets første
friske Duft.

Klokken 3 Eftermiddag.

Børssalen er fuld af Folk. Allerede fra Klokken 2 har man seet vor Handelstands Repræsentanter langsomt og dybsindigt at bevæge sig i Retning af den aparte og iøinefaldende Bygning, der kaldes Kjøbenhavns Børs. Op ad den lille Skraaning, der leder til Hovedindgangen ud mod Slotspladsen, seer man alle Arter af Speculanter komme gaaende; og alt som Tiden løber, løbe de med; de smaa Grupper, der have dannet sig, splittes ad, og Enhver skynder sig ind: thi Ingen vil gjerne give de 8 Sk., der fordres, naar Kl. er 2¹/₂ og den alvorlige, uniformerede Skikkelse med Embedsinsignierne om Armen rolig strækker sin Haand ud for at beskutte Efternølerne. Dagligt seer man dog Folk komme for sent, og ved hyppige Observationer vil det vise sig, at det næsten altid er de Samme af det stadige Publicum. Det er dem umuligt at passe Tiden, og de føle sig ligesom ikke rigtigt hjemme i Salen, naar de ved et Tilfælde have undladt at erlægge deres Entrée.

Der er slet ikke morsomt deroppe, naar man ikke absolut har vigtige Forretninger at gjøre; men paa den anden Side kan det ikke gaae an at undlade at vise sig, naar man er i Handelsverdenen. Der er altid en Mængde Folk og megen Snakken; men man

tager storlig feil, dersom man troer, at der netop tales om de sidste Noteringer, om Sukkerhøsten i Vestindien, ankomne Kaffeladninger eller deslige. Børs-mændene ere ivrige Politikere, og det ikke uden en vis Grund, da Politiken jo som oftest har en gennemgribende Indflydelse paa Handelen; men ikke saa sjeldent drøftes de smaaligste politiske Scandaler, som havde de den største Betydning, der tales om forestaaende Giftermaal, som om de kunde bringe Bankactierne til at stige, om forventede Forlovelser, som vilde de have Indvirkning paa Kaffeforfalskningerne, og Kjøbenhavnerens Yndlingsthema, Theatret, glemmes naturligvis heller ikke. Det Hele gaaer imidlertid forholdsvis stille af, Ansigtet maa nødvendigvis lægges i alvorlige Folder, naar man er paa dette høitidelige Sted, og Stemmen maa indrettes derefter; de dybe Mavetoner ere meget brugte, naar den mystiske Hvisken ikke anvendes. Man faaer Indtrykket af, at Alle kjede sig frygteligt og kun længes efter at slippe bort, saa snart det kan skee med nogenlunde Anstand; selv ikke Coursdagene, Tirsdag og Fredag, bringe synderlig mere Liv i Tingene. Man troer at have en Flok Mennesker for sig, der paa Grund af en eller anden Forseelse ere blevne dømt til at være indespærrede et vist Antal Timer, og som bære deres Straf med Taalmodighed, i Modsætning til det Indtryk, man modtager paa Børsen i Paris, hvor man ved sin Indtrædelse indbilder sig at være sluppen lige ind i et Galehus, en saadan infernalsk Raaben og Skrigen, Løben og Trampen bliver man strax hilset af.

Saasnart En med frelst Samvittighed kan sige: «Jeg har været paa Børsen i Dag!» lister Vedkommende af. Han er maaskee oven i Kjøbet sulten og er kommen nøgtern fra sit Comptoir, medens nu Middagsmaden lokker. Klokken 3 ere nemlig Restaurationerne stærkest besøgte, derhen søger da den ugifte Grosse-erer og den betroede Commis, efter at Børsforretningen tilbørlig er bleven besørget, og mødes med utallige Andre, hvis sørgelige Lod det er hver Dag at studere en lang Spiseseddel igjennem for dog i Reglen at ende med at forlange Kjødsuppe og Boeufsteg eller lignende courante Varer.

Jomfru Henckel existerer ikke mere, den yngste Generation kjender hende ikke og har kun Traditionerne om hende og hendes uforlignelige Restauration, hvis Fuldkommenheder forstørre sig, alt eftersom Tiden skrider fremad. Mangen Gourmand slikker sig endnu blidt om Munden ved Tanken om de lykkelige Timer, han har tilbragt i hendes Locale, og jeg kjender en Pebersvend, der høit og dyrt forsikkrer, at Kunsten at stege en Rødspætte er uddød med Jomfru Henckel. Ingen har siden hendes Tid formaaet at skaffe sig et lignende Navn, og en Gang i en fjern Fremtid, naar Minderne om hende ved Overleveringen fra Mand til Mand ere blevne noget dunkle, vil hendes Navn maaskee nævnes blandt Danmarks mest fortjente Kvinders.

Vi have forøvrigt nu ingen Mangel paa Restaurationer, om vi end ikke eie mange rigtig gode. Vi have dem i alle mulige Variationer, ligefra det stor-

artede Etablissement i Pilestræde, hvor Hr. Køhler og Efterkommere i Aarrækker have forsynet sultne Medborgere med to Retter varm Mad og Brød efter For-godtbefindende til den billige Pris 17 Sk., og op til Vincent og andre Koryphæer i Mad-Verdenen.

Den franske Feuilletonist Oscar Comettant har i sin Bog «Danmark, som det er» — men som maaskee, hvad enkelte Ting angaaer, bedst kunde kaldes «Danmark, som det ikke er» — ikke givet noget meget lyst Billede af, hvorledes man spiser i Kjøbenhavn; men efter hans Beskrivelse at dømme, fristes man til at troe, at han ikke har været heldig med Valget af de Steder, han har søgt for at faae Noget at leve af. Man kan faae andre Slags Supper end en Art Bouillon, i hvilken et Par Gulerødder dreie sig om sig selv som Planeter i det uhyre Verdensrum, og der behøves ikke saa meget Mod, som han siger, for at give sig i Kast med Maden, selv om han er Franskmand og altsaa er berettiget til at dømme strengt, da han selv er saa udmærket vant.

Man behøver blot at aflægge Besøg i vore Nabolande for at komme til Erkjendelse om, at vi i det Mindste ikke staae lavest, hvad dette angaaer, og kommer man om Sommeren op paa en af vore bedre Restaurationer, naar Klokken er 3, og der altsaa er flest Folk, vil man høre ganske andre Udtalelser af vore Venner «hinsidan Sundet» end dem, den kræsne Franskmand har nedskrevet i sit grundige Værk.

Østergades Restaurationer vrivle navnlig paa den

angivne Tid af Fremmede, dels fra Provindserne og dels fra Sverig. Man seer hele Bander komme ind og adskiller dem ved et eneste Øiekast fra de stadige Gjæster, der føle sig ligesaa hjemme i den offentlige Spisesal som en Familiefader i sit Hus.

Den usikre og beundrende Stirren, hvormed de begynde deres Indtrædelse, følges af en famlende Søgen efter en passende Plads. Naar endelig dette vigtige Spørgsmaal tilfredsstillende er blevet afgjort, bringer Opvarteren Spisesedlen, og Tanken forvirres atter. Er Vedkommende alene, hensynker han i en stille Grublen og læser den lange Liste fra Ende til anden, idet han ikke saa sjældent støder paa saa uventede Udtryk som: «Rystede Bønner», naar der menes «ristede», og «Fuglepostei med Christianier» i Stedet for «Castanier» og endnu mange andre, som kun en genial Opvarter vil kunne finde paa. Har han en Kammerat med, confereres der længe i en hviskende Tone, indtil den ventende Opvarter taber Taalmodigheden og overlader dem til deres Studier. Er der et helt Selskab, læser i Reglen den ledende Stjerne hele Spisesedlen op med halvhøi Stemme og afbrydes hvert Øieblik af Tilhørernes Bemærkninger. Saa bestilles endelig Maden, og om Vedkommende end ikke altid faae, hvad de have tænkt sig, skeer det dog sjeldnere, at det gaaer dem som Amerikaneren i Paris, der slet ikke kunde Fransk, men som rask pegede paa de opskrevne Navne og derved fik fem Gange Suppe i Træk, og som i ren Fortvivlelse til Slutningen holdt Fingeren paa det sidste Ord paa Spisesedlen og derpaa fik præsenteret — en

Tandstikker. Naar Regningen skal opgjøres, er der atter en længere Scene, thi den Fremmede, der begynder at tælle efter med Opvarteren, bringes snart ud af det og foranstalter ny Forvirring. Enkelte foretrække at overgive sig paa Naade og Unaade i Opvarterens Hænder og slippe, i det Mindste hvad Tid angaaer, nemmest fra det.

Den stadige Restaurationsgjæst tager Sagen paa en ganske anden Maade. Naar han faaer Spisesedlen seer han neppe paa den. Han kjender alle de stereotype Benævnelser og veed forud, hvad der er Kjøkkens Specialitet. I et Minut har han fæstet Øiet paa de ny tilskrevne Retter, som Aarstiden fører med sig, og gjør Opvarteren et Par Spørgsmaal desangaaende. Staaer han sig ved Hjælp af Drikkepenge godt med denne, behøver han endogsaa neppe at spørge; han skeler til ham paa en egen Maade og faaer den fornødne Underretning enten med rene Ord eller ved meget talende Pantomimer, saafremt Anstaltens Herre og Mester er i Nærheden og ved sin Nærværelse forhindrer den frie Udtalelse. Han undersøger det Bragte kritisk, gjør et Par Bemærkninger om Sausens Tillavning eller Kjødets Stegning og bestiller sjelden en Ret uden at tilføie et Par oplysende Ord om, hvorledes han ønsker Maden tillavet, medens han, som Dickens siger, blinker overnaturligt med sit ene Øie for at give sine Ord Vægt.

At spise ved samme Bord som en Anden undgaaes, saavidt som muligt, altid af en dansk Restaurationsgjæst, saafremt han ikke kjender Vedkommende

godt. Man seer derfor som oftest alle Bordene i en Spisesal optagne af ensomme Medmennesker, der alle i Taushed nyde deres Mad, hver for sig; og bliver man tvungen til at søge sig en Plads ved Siden af en Anden, faaer man et Blik tilkastet, der noksom viser, at Vedkommende har optaget den frække Forstyrren af hans Ensomhed som en personlig Fornærmelse. I England drives Isoleringssystemet endnu videre; der spise Folk i aflukkede Rum, der meget minde om Baase. I Frankrig derimod vinder Nationens naturlige Selskabelighed Seir, og man kan i Reglen ikke ret længe sidde ved et Bord, ved hvilket Flere have Plads, uden at komme ind i Samtalen.

Medens Masser af Kjøbenhavnere, som man seer, nyde Bordets Glæder, hvad enten det nu skeer hos Vincent eller Køhler, hos Ginderup eller i «den forgyldte Høvl», fortsættes Driveriet paa Østergade af Mange, hvis Spisetid endnu ligger fjern, og paa Langelinie seer man ikke Faa, der foretage sig deres daglige Appetit-Promenade.

Opgiver man disse fashionable Spadseregange og styrer Coursen i en anden Retning, naar Klokken er 3, møder Øiet andre Billeder end dem, Modedamerne, Dandyerne og Eliten af Kjøbenhavns Indvaanere danne. Naar man paa det omtalte Klokkeslet en Dag tilfældigvis befinder sig i Nærheden af en ikke ubekjendt velgjørende Anstalt, der i visse Kredse er kjendt under Navnet «Gaarden», og derfra retter sine Skridt ind mod Byen over Teglgaaardsbroen og Lade-

gaardsveien, støder man paa en Colonne, der under en egen Eskorte bevæger sig i modsat Retning. Er det et «Godstog»? et Tog af Slaver, ved hvis Beskrivelse Mrs. Harriet Beecher Stowe i sin Tid har lokket Taarer i saa mangt et Øie, da «Onkel Toms Hytte» var i Mode? Er det en Soldatercolonne, der skal ud for at gjøre Æresvagt ved «Gaarden»? Er det et hædret «Lem», der følges hjem i Triumph? Intet af Alt dette, skjøndt det Sidstnævnte nærmer sig til Sandheden. Det er en Transport af alle de Vagabonder, der i det sidste Døgn ere faldne i Politiets Hænder, og som skulle forsørges paa Ladegaarden. Det er en broget Blanding af forskjellige Individer, der befinde sig paa Samfundsstigens nederste Trin. Mange i Colonnen kjende saa godt Veien til det Sted, hvorhen de nu føres; de have taget sig smaa Ferier, have «forvansket Beklædningsgjenstande» og ere igjen blevne attraperede efter at have svælget i Nydelsen af de Drikkevarer, der kunne erholdes for en Skjorte, et Par Unævnelige eller deslige. Politiet har atter fanget dem og bringer dem nu paany indenfor Ladegaardens gjæstfrie Mure fra deres seneste Logis i Hestemøllestræde. En Mængde af dem skal først til at gjøre Noviciat i «Klosteret»; de ere Rekruterne, der for første Gang skulle indrulleres i Kostedragernes Hær. Noget egentlig lysteligt Syn er det ikke, men man har rig Leilighed til at philosophere over Lykkehjulets Omdreininger ved at see denne pjaltede Bande med de mørke Physiognomier, paa hvilke Lasten og Fornedrelsen i Reglen allerede have skrevet med temmelig tydelige Træk.

Man kommer som oftest til ganske underlige Sammenstillinger ved at give Billedet af Kjøbenhavn paa et bestemt Klokkeslet. En god Middagsmad paa en Restauration og en Sommerleilighed paa Glacieren! Børsen og Ladegaarden! Ja, Børsveien fører i Virkeligheden ikke saa sjældent til Ladegaardsveien.

Klokken 4 Eftermiddag.

Glædens Time om Sommeren og Mismodets Time om Vinteren! — Tivoli og Alhambra, Sommerglædernes Templer, aabnes; Folk strømme mod Vest i brogede Dragter; Frederiksberg Allee fyldes; i Haven spadserer Hr. Sørensen med Kone og Smaa forbi den gamle Konge, der staaer opreist med blottet Hoved; i Søndermarken leirer Sværmen sig, og i den zoologiske Have muntre Gamle og Unge sig ved at see paa den store Bjørn og de andre mærkværdige Dyr, medens Omnibusser og Sporvogne, fuldtladede, specielt paa Taget, bringe Flere og Flere til. Men om Vinteren kommer Mørket snigende paa de lange Dage med Regn og Slud, med vaade Fødder og Forkjølelse, med Lampetændere i travl Virksomhed og Aftener, som man slet ikke kan faae til at svinde, med Surmulen i Kakkellovnskrogen og vældige Overstykker, naar man gaaer ud.

Der er Forskjel; men «Forandring fryder», og er Vinteren overstaaet, skjønner man desto mere paa Tilværelsen, naar Foraaret atter bringer Solskin og Blomster i det friske Grønne. Saa springer man glad ud i den frie Natur, og der hjælper ingen «kjære Mo'er», naar Fa'er har lovet Familien en Tivolitour. Børnene have allerede Tøiet paa, Mutter tager den sidste Knappenaal ud af Munden for at

hefte den i Shavlet, og allerede ved Volden lyde Kanonskuddene Familien i Møde som Tegn paa, at den store Fest begynder, og at Klokken er slaaet 4. 27 Kanonskud! Det siger Programmet i det Mindste, og den lille Christian, der mener, at man skal have saa Meget som muligt med for Pengene, tæller efter for at mærke sig, om Directionen, der i Følge en gammel Sang formodes at skulle staae ved Døren, ikke kniber et Par af dem.

Foran Porten hænger en Krands af Lamper, dannet af fiddet og skident couleurt Papir, det er den glimrende, phantastiske Lysekrone, der om Aftenen blinker de Kommende i Møde. Rundt i Haven løbe Decorateurens Hjælpere for at lægge en sidste Haand paa Værket; paa tunge Bærebøre slæbe de hele Kurve omkring, fyldte til Randen med ubegribelige Bunker af manganfarvet Papir, Blik, Lampeolie, Taner og en Tivoli-Directeur veed hvad; de sætte Stiger til og klattre op ad Façader, der formedelst de indbankede Søm og Kroge have en uhyggelig Lighed med koparrede Ansigter. Der foregaaer foreløbig ikke meget Andet end Forberedelser til om Aftenen. Dog, Lidt er der gjort for det tidligere Publicum; fra Pantomimetheatret høres der en forunderlig Lyd, Orchestret stemmer, og Tæppet gaaer op. Man seer en Skov med en ubestemmelig architectonisk Fremtoning af en Bygning i Baggrunden. Hvad det egentlig forestiller, har Ingen endnu rigtig kunnet blive klog paa, ligesaalidt som i hvad Stil dette Mesterværk af Bygningskunst er; men den kjølige Lund med dens Prydelser har existeret lige saa længe, som Tivoli selv,

og man er nu en Gang bleven saa vant til at se den, at man slet ikke kan tænke sig, at der kunde foregaae Noget paa Theatret uden netop i disse Omgivelser. Man seer to Væsener hoppe ind med teglstensfarvede Ben og Ansigter, hvilket gjør uhyre Virkning i det klare Dagslys. De snurre og dreie sig og tumle omkring, og de røde Ben flyve ud til Høire og Venstre som en gloende Ildklemme i et Anfald af Krampe. Det er to «berømte Dandserinder», der udføre en af deres mageløse Compositioner. Saa falder Tæppet, og naar man igjen hører den lille Bordklokke ringe, hæver det sig atter, og man seer en alvorlig Gentleman i brogede Fløiels Svømmebenklæder og Tricot, som afvexlende kaster sig selv, Knive, Kugler og Tallerkener i Veiret, som slaaer Knuder paa sit Legeme og løser dem, som var det en Sløife, slynget af den letteste Damehaand, og som ender med at spænde en Gaffel paa sin Hæl for saa ubekvemt som muligt at kunne indtage et let Maaltid. Saa kommer der atter en besynderlig Lyd fra Orchestret, det er en Fanfare, der antyder, at Kunstnydelsen her foreløbig er til Ende, og Publicum er igjen overladt til at betragte de ensomme og melancholske Fanger i de store, næsten tomme Fuglebure, indtil andre Ting lægge Beslag paa Opmærksomheden. I Sangerpavillonerne er der stille og øde. Kunstnerinderne halvsove paa deres Stole eller fordybe sig i Læsningen af «Vor Tids Mestertyve» eller andre lige saa spændende og interessante Sjælemalerier; men viser der sig en Yngling i Horisonten, der synes at rette sine Skridt henimod Templet, kommer der Liv i Præstinderne, og

Tonerne lyde lokkende ud til den unge Mand, der forsigtig først undersøger Terrainet igjennem Vinduesruderne.

Hvor en Tivoli-Fest er morsom! — navnlig Kl. 4. Fatter maa taalmodigt holde ud en saadan Dag; men han trøster sig med, at han senere, naar hans elskværdige Paahæng er taget hjem, skal faae Revanche paa «Pinden», i «Edens Have», «Hareburet» eller i et andet af disse bekjendte og meget yndede Smuthuller. Malle og Rikke udtrykke en uimodstaaelig Lyst til at gjøre en lille Afstikker ind i en af Sangerpavillonerne, men Carl, der næsten er 16 Aar og altsaa i den for alle Andre end netop ham selv ubehagelige Labansalder, og som et Par Gange har været i Tivoli paa egen Hand, underretter Søstrene om, at det slet ikke gaaer an; han kjender til de Ting; han kan staae paa et Ben og selv synge hele Bøger fulde af «populaire Viser.»

Klokken 4 har Tivoli et bestemt Publicum, det er den ægte Familie Sørensen i alle Led, men alt eftersom Timerne skride frem, fortabe dens Medlemmer sig i den almindelige Strøm.

Det er ikke Enhver, der kan gaae ud for at more sig Klokken 4; det maae de stakkels Boutiquesvende, der om Søndagen maae være paa Post, bekjende. Paa det Klokkeslet begynder netop deres Arbeide; saa maa den beknappede og bekvastede Spadserestok lægges paa Hylden, medens derimod Alenen tages frem; Handskerne tages af, og de zirligt ombøiede Manchetter skubbes tilbage. Nakkeskilningen lukker sig efterhaanden melancholsk sammen, og den elegante

unge «Baron», der maaskee nys har gjort en eller anden «Gjedseroddegrevinde» sin Opvartning, forvandles slet og ret til, hvad Pariserne kalde en Calicot.

Boutiquernes Tjenere møde til Arbeide om Søndagen, og Statens Tjenere komme til Hverdagsbrug fra Cancelliet og have endt deres Dont for den Dag; de have fortæret deres Frokost, tømt deres Lommer, hvori den er bleven bragt, og fyldt adskillige Blade rent Papir i Omsvøbsdepartementerne.

«Hvor de ere lykkelige!» tænker Fangen bag Disken, idet han seer dem gaae forbi, «det skulde ogsaa ved Lov bestemmes, at der slet ikke turde handles nogen Dag efter Klokken 4; dygtige Multer skulde der fastsættes, saa vilde det hjælpe!» og i en Art Paroxysme klattrer han op og ned ad Hylderne og smiler huldsligt til den unge Dame, for hvis Skyld han maa «rive hele Boutiquen ned». Og den unge Dame kan slet ikke bestemme sig. Det ene Stykke Tøi er for lyst, det andet for mørkt; det ene for smalt, det andet for bredt. «Nei, der laa en Prøve i Vinduet, den slog mig!» bemærker hun. «Saa gid den havde slaaet Dem død paa Stedet!» tænker den stakkels Calicot; men han siger det ikke; han smiler udholdende og bukker tre Gange, medens han lukker Døren efter hende og takker, fordi hun har kjøbt een Alen Baand.

Han benytter Leiligheden til at kige lidt udenfor Døren; de egentlige Drivetimer ere tilende, og «Løverne» have forladt vor Corso. De skulle hjem for at gjøre Toilette til Middagsselskabet.

«Hvor skal Du have dit Foder idag?» spørger den Ene den Anden.

«Hos Kammerraaden!» lyder Svaret.

«Spiser man godt der?»

«Aa ja; men Vinen kunde være bedre; dersom Du bliver bedt der, vil jeg dog raade Dig til selv at tage Cigarer med; hans ere ikke til at ryge.»

«Skade, at Du ikke selv kan sende Vin derop.»

«Ja, og betale Proppepenge!»

Og de to Venner lee umaadeligt af denne fine Skjæmt og skilles for at gaae hver til Sit. Den Ene for at stille sin Sult i «Christian 4» eller et lignende Sted, og den Anden for, efter i mange Dage at have levet paa smal Kost, til sin Sidemand fornemt at kritisere Maden ved Kammerraadens velbesatte Bord. Han følger Thackerays Ord, der spørger: «Hvorfor skulde en Lammefjerding kunne gjøre En blind, eller en Pigvar med Hummersauce kunne lukke Munden paa En for evig? Naar jeg vil have Ord for at have nette Manerer, maa jeg naturligvis tie stille, indtil jeg har spist af Munden — men ikke bagefter! Saa snart man er færdig med Maden, begynder min Tunge at løbe; gjør din ikke det Samme, dersom Du har en gemytlig Nabo? Hvor tillokkende er det ikke paa en Gang at kunne rakke Maaltidet og Giveren af Maaltidet ned?»

Dog vi komme for langt frem i Tiden. Først Klokkeren 5 finde de store Diner'er Sted, og dem skulle vi siden besøge. Nu laves der blot til i Spisesalene. Bordet dækkes under Opsigt af Husets Frue, der accurat faaer Tid nok tilovers til at sætte sin

Kappe paa, inden de første Gjæster komme, og Herren inspicerer Vinflaskerne, medens han udsteder sine Ordre om, hvor mange Gange der maa skænkes af den Flaske, eller hvor Meget der maa fyldes i Glassene af hin; saa forsvinder han til sit Værelse for at klæde sig i Hvidt med sorte Klæder og forberede sig paa at være behagelig mod de Kommende. Tjenestefolkernes Antal er blevet forøget med en Leietjener — «en Leiepeter» kaldet —, iført den uundgaaelige sorte Kjole af et gammeldags Snit, og som ved særegne høitidelige Leiligheder tillige møder med et Par hvide Bomuldshandsker, der faae En til at tænke paa Politibetjentene, som netop paa dette Klokkeslet ile omkring udenfor paa Gaderne, for at faae de dem overdragne Stevninger afleverede saa hurtigt som mulig. «Leiepeter»en bliver sat ind i Situationen af Husets faste Stok og giver Vink om, hvorledes det gik til, da han sidste Gang opvartede hos den eller den store Mand. Thi han har uendelig mange gode Forbindelser, og kommer man meget ud til Middag, overraskes man ved i en hvilkenksomhelst Familie bestandig at see det samme smilende Ansigt bag sin Skulder, naar Fadene bydes om. Og Fyren kjender En til Slutning; han nikker næsten bekjendt og udtrykker ikke saa sjældent sin Glæde over at see «en gammel Ven» igjen, ved behændig at stikke Gaffelen i det bedste Sted paa Dyreryggen for at antyde, hvor man skal gribe an, eller ved at rynke Næsen, naar han vil afholde En fra at tage for meget af en Ret, som han ikke finder god. Passer man ikke paa, viser han maaskee

ogsaa sin Godhed for En ved at give sine Anvisninger i en gjennemtrængende hviskende Tone og letter sit Hjerte ved at betroe En, at Maden var bedre, da man sidste Gang traf sammen hos Grossererens. Men Klokken er, som sagt, kun 4 endnu; »Leiepeter« er i Kjøkkenet, Forberedelserne gjøres, først om en Time gaaer det rigtig løs.

Klokken 5 Eftermiddag.

Der er Middagsgilde hos Grosserereren! Det er ikke paa det smukke Landsted paa Strandveien med den zirlige Have foran, i hvilken man hver Søndag Eftermiddag har kunnet see Familien og de indbudte Gjæster danne sig til allehaande maleriske Grupper, som havde enhver af de Tilstedeværende Bevidstheden om, at en Photograph havde opstillet sit Apparat ude paa Veien; eller i hvilken man har kunnet iagttage Selskabets yngre Medlemmer beskæftigede med det nu saa fashionable «Crocket-Spil», der har afløst de forhen gjængse Fjederbolte og Ringe, og som man nu tildags bliver forfulgt af allevegne, ja som man endogsaa støder paa i selve den Roman, man griber for at undgaae at komme til at tage activ Deel i den Mængde Kølleslag, der uddeles til de couleuerte Trækugler, for at sende dem igjennem de smaa, i Jorden stukne Jernbøiler. Aabn en engelsk Nutidsroman, og Du kan være overbevist om, at de handlende Personer spille Crocket.

Til stor Glæde for Grossererens Kreds er han flyttet ind; hans Middagsgilder ere nydelige — det vil sige, Maden er meget nydelig —; men man kan ogsaa betale Fornøielsen, der er ved at komme til ham, for dyrt. Strandveien er ikke videre hyggelig paa de mørke, kolde, ofte regnfulde Septembraftener, og den generende Elskværdighed, hvormed de paa

Landet liggende Familier ufravigelig holde paa En til et Par Minuter, før det sidste Tog løber ind fra Klampenborg, gjør ikke Sommerens sidste Dage bekvemmere til Besøg.

I Forbigaaende sagt er det comisk at iagttage denne gjennemgaaende Lyst til at holde paa Gjæsterne til det sidste Øieblik, som man finder hos Alle, der ligge paa Landet, forenet med en ubegribelig Tilbøielighed til at løbe de fra Byen Ankomne trætte ved forcerede Expeditioner til Dyrehavens Indre og mange andre Steder. Man ankommer træt og varm fra Byen, bliver strax aandelig — eller legemlig — taget ved Kraven og maa trave om til Ødelæggelse for al Selskabelighed og Gemytlighed; saa faaer man Middagsmaden og maa igjen paa Farten; Klokken bliver mange, og man gjør et Par afmægtige Forsøg paa at slippe ned til Jernbanestationen, idet man passerer forbi; men man maa absolut følge Familien hjem for at sluge en Kop The og lade et Stykke Smørrebrød «løbe løbsk» ned i Halsen paa sig, som Engelskmændene sige. Man kan endnu ved en bekvem og menneskelig Gang naae ned til Stationen; men den elskværdige Vært vil tage det som en personlig Fornærmelse, dersom man gaaer et Secund før den Tid, i hvilken han har beregnet, at Veien kan tilbagelægges, og resigneret sætter man sig igjen. Endelig gjøres der Opbrud, Gjæsterne styrte afsted, løbe omkaps og komme maaskee dog for sent; saa kommer den behagelige Prajen af Omnibusser, bag paa hvilke Conducteurerne i Følelsen af den store Betydning, de have i Øieblikket, med Værdighed staae og gjøre af-

værgende Bevægelser. Man søger til Kapervognene, men ak! der er ingen «Ferdinand» til «at lægge op» mere, og Intet at lægge op paa, Kaperkudskene have seet Alle styre mod Jernbanen og ere vendte hjem, og Folk, der gjentagne Gange ere blevne satte i den Nødvendighed at maatte gaae hjem, passe næste Gang bedre paa at komme med Toget. Jernbanen nøder Folk til at tage tidlig afsted; har man rigtig tænkt paa den uhyre Indflydelse, den derved har faaet paa den offentlige Moral?

Nu er Grosserereren, som sagt, i Byen. Den elegante første Sals Etage er atter bragt i Orden; Hylstrene ere forsvundne af Meublerne, der igjen staae paa deres Plads efter den lille Reise, de have gjort midt ud paa Gulvet; Vintergardinerne ere ophængte; men Gulvtæppet er endnu ikke kommet paa. Denne vigtige Begivenhed er bleven udsat i nogen Tid formedelst et Andragende fra Familiens yngre Medlemmer til dens Overhoved om at gjøre Bal.

Bordet i Spisesalen er dækket, Blomstervaserne straale imellem Asietterne, hvis forskellige Indhold dels er til at røre ved, dels til nok at see paa, men ikke at røre ved; Fruen har for sidste Gang pillet ved Dugen og venter nu i Dagligstuen tilligemed Herren og Husets Døttre og Sønner.

Paa Slaget 5 komme de Fleste. Et Par unge Herrer ere komne 2 Minuter for tidlig, men vente forsigtig, til Klokken paa den nærmeste Kirke slaauer, før de ringe paa, og have imidlertid discuteret Muligheden af, om Den eller Den kommer til Bordet, eller om Det eller Det kommer paa Bordet.

Stuen fyldes efterhaanden mere og mere; der bukkes og neies og tages i Haanden og gjøres Bemærkninger; men Ingen er i Grunden rigtig oplagt til at tale. «Hvad er Helten uden Mad og Drikke?» og hvad er en Herre med en sulten Mave lige over for en Dame, som Tilfældet har bragt ham sammen med, og som han absolut skal conversere? Nei, Øieblikkene, umiddelbart før Døren til Spisestuen bliver aabnet, ere frygtelige! Der mangler endnu et Par Gjæster; Fruen kommer i nerveus Spænding ved at tænke paa Maden, og Herren ærgrer sig over, at det netop er Hr. og Fru X., der lade vente paa sig; han kjender i Grunden ikke meget til dem, men har været bedt hos dem en Gang og har nu følt sig forpligtet til at udøve, hvad man for Spøg kalder «Blodhævnen» imod dem. Omsider gaaer Døren op; det er dem. Hvor man er glad over at see hinanden! Selskabet er temmelig forskjelligartet, men efterat en Tjener — Leietjeneren — har hvisket Noget til Fruen, og der er kommet et vist Røre i Forsamlingen, søge de nogenlunde ensartede Størrelser sammen. De unge Herrer nærme sig de unge Damer, som de ønske at føre tilbords, og blive paa en Gang snaksomme, eller det Omvendte skeer, og Skumlere ville paastaae, at der selv blandt Ungdommen findes Herrer, der udtrykkelig vælge sig Borddamer, som have faaet Navn for at spise Meget, for at de selv kunne have Madro. Vi tør ikke indestaae derfor og haabe ikke, at det er sandt; men, som sagt, det paastaaes.

Grosserereren beder Herrerne om at tage Damer, idet han foregaaer dem med et godt Exempel og selv

fører to af de Ældste og Grimmeste ind gennem den nu vidt aabne Dør. Armene krummes, Parrene ordne sig. I en Krog staaer der en noget før Mand med et provindsielt Udseende, der endnu ikke har povet sig ud paa Gulvet. Det er en Kjøbmand — tidligere Gaardskarl — fra en lille Flække, der har gjort gode Kornforretninger for Grosserereren, og som under sit korte Ophold i Hovedstaden derfor nyder Æren af at være med i saa fint Selskab. Han tager den sidste Dame, der findes i Stuen, og sætter sig med hende, betydelig trykket af Omgivelserne. Stakkels Provindsialist! han lider for sit Held og forløber sig strax, idet Tjeneren — med de hvide Vanter — allerførst byder ham Skaalen med den raae Is. Kjødsuppen er serveret, hans Tallerken staaer foran ham, og efter ængstelig at have seet sig om, stadig holdende Skeen i Haanden, hvorpaa den fatale Isklump ligger, for mulig at opdage, hvorledes en Anden bærer sig ad, plumper han Isen ned i Suppen med et dumpt Brag, idet han er kommen til det Resultat, at det er en Finesse, som man bruger i Kjøbenhavn for at kjøle Maden, et Raffinement, der endnu ikke er naaet udenfor Hovedstaden. Gjæsterne tør ikke see paa hverandre af Frygt for at briste i Latter. Men to Par Øine mødes, og en ung Dame pruster ud og seer sig nødsaget til at proppe Servietten i Munden.

Vårten reiser sig og byder Gjæsterne Velkommen tilbords og sætter sig ned igjen, øiensynlig betydelig lettet efterat have gjort det. Conversationen begynder at gaae livligere. Den første Hunger er tilfredsstillet, og Vinen løsner Tungerne. Der tales

om Politik, og Kjøbmanden fra Provindsen, der veed, at man bør underholde sin Borddame, betroer hende at han aldrig har kunnet blive klog paa Affairen ved «Dyffelsbankerne». En ung Mand, der uheldigvis ikke har faaet sin Flamme tilbords, siger Ingen-ting, men sidder og stirrer paa hende som en Stængerotte, hvilket efter Kyndiges Mening skal være den høieste Grad af Seen, som en Rotte eller noget andet Væsen skal kunne præstere. Han tager mekanisk af det ombudte Fad og deponerer en brunet Kartoffel i Skjødet paa sin Borddame, der endnu ikke aner, hvilken Ulykke der har ramt hendes himmelblaae Silkekjole. Han har imidlertid seet det og flyttet Øinene fra det smukke Ansigt ligeoverfor, for med Rædsel at fæste dem paa den usalige Kartoffel. Han tør længe ikke aabenbare den Himmelblaae den rædsomme Begivenhed, men tager endelig Mod til sig: «Gud, det gjør saamænd slet ingen Ting», siger hun og græder næsten af Ærgrelse over sin Cavaleers Klodsethed; han taler ikke en Gang til hende og byder hende nu oven i Kjøbet Kartoffler paa denne høist generende Maade.

Tallerkenerne skiftes, Talen summer, og Glassene tømmes. Der holdes et Par Taler, og en lille Mand, der naturligvis er kommen til at sidde ved Siden af den største Dame i hele Selskabet, og som længe nerveust har rokket paa sin Stol og svaret i Øster, naar han er bleven spurgt i Vester, samler sig endelig kraftig sammen og hamrer lydelig paa sit Glas; han føler sig kaldet til at sige et Par Ord. Han reiser sig, seer sig om og famler med skælvende Fingre

ved sin Kniv og Gaffel. Han er af Naturen meget bleg og blød og blond; der er noget Udflydt ved ham som ved Forziringerne paa Fajance, der benævnes med dette tekniske Udtryk. Hans hvide Vest breder sig ud over Kjolen; hans dito Halstørklæde over Skjorten, og hans Bakkenbarter flagre blidt ud i Luften. Han rømmer sig et Par Gange og begynder: «Mine Herrer, der er en Digter . . . (5 Secunders Pause) jeg husker ikke rigtig hvem; men jeg troer, det er Baggesen. (Stærkt Tilløb.) Han siger et Sted . . . (10 Secunders Pause) jeg husker ikke rigtig hvor; men jeg troer det lyder saaledes:

Og ingensteds er' Roserne saa røde,
 Og ingensteds er' Tornene saa smaa,
 Og ingensteds er' Dunene saa bløde,
 Som dem, vi i vor Barndom hvilte paa!

(20 Secunders Pause). Ja, skulle vi deraf tage Anledning til at drikke Damernes Skaal? De leve! »

Der bliver almindelig Forstyrrelse og Skraben med Stole; et Par Damer reise sig og stikke derved Cavalerens Stoleben igjennem deres Kjoler. «Naar en Skaal gaaer i Stykker, klinker man jo!» hvisker Familiens gode Hoved til sin Borddame og er glad over at faae en ældre Vittighed anbragt. Den unge Herre, der stirrer og seer ud, som om han sad og afsvalede den omtalte varme og brunede Kartoffel i Munden, farer op og støder sit Glas saa krampagtig imod den ligeoverfor siddende Dames, at han spilder dets halve Indhold ned i Agurkesalaten, hvorpaa han atter sætter sig. Kjøbmanden fra Jylland har beun-

drende hørt paa den sidste Taler og har ikke rigtig forstaaet dette à propos i Skaalen; men han har skrevet sig den bag Øret for igjen at anvende den paa det første Clubbal, naar han kommer hjem. I Damerne Skaal maa der nemlig ifølge en gammel Tradition altid forekomme et Citat af en eller anden Digter.

Efter Forstyrrelsen kommer der igjen Ro. Maden er fortræffelig, og den nydes med Andagt og Følelse. Der bliver bragt en Flaske Champagne, og kun Desserten staaer tilbage. Fruen, der har yttret en tiltagende Ængstelse, seer sig endelig nødsaget til at underrette Gjæsterne om, at Conditoren har narret hende med Isen; han har noteret sig et galt Klokkeslet i sin Bestillingsbog; først senere kan den skaffes tilveie. Tjeneren bringer Skaaler med lunkent Vand til Fingrene, og Jyden gjør Mine til at drikke det, men opdager heldigvis itide, at man vasker sig deri.

Der bliver almindelig Skyden Stole tilbage, Bukken og Skraben, hvorpaa Damerne føres ud, og hver Herre tager sin Dame i Haanden for senere at gjøre det Samme ved alle de øvrige Tilstedeværende, en Proces, som det gode Hoved kalder at servere med «varme Labber» som sidste Ret. Damerne trække Handskerne, der under Maaltidet ere blevne opbevarede i et af deres Glas paa Bordet, paa, og nogle af Herrene forsvinde for at ryge, medens Andre blive tilbage for at fortsætte de begyndte Samtaler.

Det egentlige Gilde er forbi, og i Løbet af Aftenen forsvinde Gjæsterne lidt efter lidt.

Vor Ven Grosserereren er ikke den Eneste, der

har havt Fremmede ved sit Bord Klokken 5. Talrige andre Matadorer have ligesom han beværtet deres Venner og Bekjendte; men med meget faa Variationer ligne alle slige Middagsselskaber hverandre. Anledningen til dem er noget nær altid den samme, og Gjæsterne blive omtrent bedte af de samme Grunde. «Og hvad ere vel disse Grunde?» spørger den nysgjerrige Læser. Man har ikke godt af at vide for Meget; man maa ikke være for mistroisk; man skal kjønt mindes en stor Mands Ord: «Kig ikke en Hest i Munden, naar Du har faaet den i Foræring».

Klokken 6 Eftermiddag.

Har vel Nogen rigtig gjort sig Rede for, hvilket uhyre Maskineri der maa sættes i Gang, og hvilket umaadeligt Apparat af de mest forskjelligartede Personer og Gjenstande, der bringes i Bevægelse, inden en stor kjøbenhavnsk Avis ligger rede til at distribueres af Bladbudene?

Mon Du har tænkt paa det, utrættelige Læser, naar Du om Morgenen aabner din Dør og samler din aandelige Formiddagsføde op fra Gulvmaatten eller henter den fra det sikkrere Skjulested i Kassen «for Breve og Aviser» og derpaa nyder dens meget blandede Bestanddele sammen med din forhaabentlig «ublandede» Mokka; naar Du med kritisk Blik gennemløber den ledende Artikel for at see, om Bladets udenrigske Politiker nærer samme «berettigede» Frygt som Du for, at Omkostningerne ved Lord Palmerstons Begravelse ville udøve et voldsomt Tryk paa Priserne for Bomuldsfløiel og sorte Baand; naar Du som Huseier, ved at læse den skrækkelige Nyhed om Kjøbet af Byggegrunde i Nyboder, ønsker — ligesom General Manteuffel — med dit trivelige Korpus at bedække hver 7 Fod Jord af de 9000 Qvadratalen, som en Forening til billige Arbejderboligers Opførelse, der efter din uforgribelige Mening maa være i Ledtog med Finantsministeriet, har tilkjøbt sig af den sidst-

nævnte Autoritet; naar dit æsthetiske Blik klares, hvad enten det nu er ved at læse en Kritik over «det nyhollandske Pungdyr» i zoologisk Have eller en Undersøgelse af, hvorvidt det er Skyld eller Skjæbne, at «Paul Didier fra sit stille Kunstnerliv pludselig kastes ind i et blodigt Familiedrama i den forplumrede Skov;» naar dit Hjerte sympathetisk banker ved at læse om «en uvan Tyr»; naar dit Sind forfriskes, og Spændingen stadig tiltager ved i 6 forskellige Blade under Rubrikerne «Fra Gaden», «Dagsbegiven-» og «Dagsny-heder», at læse eenslydende Beretninger om gruelige Ulykkestilfælde, der alle ende med, at «den Ulykkelige blev øieblikkelig bragt til Commune-hospitalet»?

Mon Du, elskværdigste af alle Læserinder, har tænkt derpaa, naar Du med feberagtig Hurtighed og med en knusende Foragt for «Gasteineroverenskomst», «Fællesudvalg» og «Skibe under Ladning» hovedkulds har styrtet Dig ned i Kjælderetagen for at see, hvad Ende det tog med Theobald, der i det sidste Nummer lige var i Begreb med i Midnattens skumle Time at bestige det bombefaste Taarn med en Blændlygte i Munden, der fremviste en Perlerad af skinnende hvide Tænder, og en Pistol i hver af de smaa aristokratiske, men kraftfuldt byggede Hænder?

Mon I, alle I Aarhundredets talløse bladslugende Individer, lige fra Ministeren paa Tabouretten til Kagekonen med Fyrfadet under Stolen, have tænkt derpaa?

Vi tør dristigt svare Nei; og med mindre man selv har seet «Plantagen», naar alle «Negrene» mylre

om i travl Virksomhed, kan man ogsaa umuligt gjøre sig nogen Idee om det Arbeide, der er ved en Avis, inden den foreligger i sin endelige Form.

Naar Klokken slaaer 6 om Eftermiddagen, bør man aflægge en Visit paa Redactionscomptoirerne; da er Maskineriet i fuld Gang, da have de ved Bladet ansatte Negere alle givet Møde for at lægge den sidste Haand paa det, hvoraf Abonnenterne den næste Morgen skulle hente Stof til Underholdninger paa Børsen, i Ministerierne og paa Caffehusene. De to Correcteurer sidde allerede paa deres Pladser, der trækkes ud i Skjortærmmer, for at den gamle Kawai paa Kna-gerækken kan afløse den nye Bockskinsfrakke, ja den ene Correcteur er endog saa omhyggelig for sine Manchetter, at han trækker nogle sorte lakerede Læderbetræk over Haandleddene, hvorved han — hvad Hænderne angaaer — faaer en svag Lighed med en virkelig Neger, der har forbrudt sig og derfor har faaet Haandjern paa.

Factoren, dette Sætternes Overhoved, som ogsaa af de Indviede kaldes med det gruppvækkende og mystiske Navn «Ombrækkeren» — et Navn, der i sig synes at skjule en eller anden rædselsfuld Forbrydelse eller den forfærdelige Beskjæftigelse at være Bøddelens Knegt, der dreier Offeret rundt paa det radbrækkende Hjul, — stikker Hovedet ind til Redactionssecretairen, der imidlertid er ankommen, og spørger: «Er der kommet Manuscript fra Anmelderen af de sidst afholdte «Nellike- og Hunde-Udstillinger?»

Secretairen svarer bejaende og overrækker «Ombrækkeren» en grundig og gennemgaaende Kritik

over de seneste Fremtoninger i Dyre- og Planteverdenen, som den stakkels Journalist, der er forpligtet til at vide Besked om Alt, nylig har skrevet; og paa samme Tid henkaster Secretairen spørgende:

«Hvordan staae vi?»

«Fire Hundrede Linier for meget,» svarer Factoren nedtrykt.

«Saa maae vi lade «Erklæringen,» som blev sat imorges, gaae ud; De veed nok, Erklæringen fra Sangerinden paa Svanholm, der dementerer det skjændige Rygte, at hun skulde have ladet sig engagere paa Glacisholm — se, det vinde vi en Spalte ved!»

«Falder den da rent bort?»

«Nei, men den kan vente en Dag; vi maae absolut have den, dertil er den af en altfor indgribende Betydning, og desuden ville jo alle de andre Hovedstadsblade møde med den.»

Factoren forsvinder, og Redactionssecretairen griber Papirssax eller Rødkridtspen for at gjøre Indhug paa Aftenbladene. Stakkel! han har ikke megen Ro til sit Arbeide; Døren til hans Værelse gaaer bestandig; de mest forskjellige Mennesker forstyrre hans Fred. Der er Bladets extraordinaire Medarbeidere, Negrene, der leve af «tilfældigt Sjou», som have Lyst til at fordrive en ledig Time paa Comptoiret med Udsigt til, at der dog kunde falde lidt Fortjeneste af. Der er Theateranmelderen, der gaaer og damper paa sin Cigar til Klokken bliver 7; da skal han i Theatret for at fælde Dom over Nutidens Forfattere og Skuespillere; der er ethvert Redactionscomptoirs Plage-

aander, Folk, der i deres Inderste troe at stifte uhyre Nytte for Samfundet ved at give gode Raad og meddele ubrugelige Nyheder, og som ikke for Meget vilde undvære den Fornøielse at kunne sige til deres Bekjendte: «Jeg kommer lige henne fra . . . avisens Redactionscomptoir, der fortalte man for bestemt, at» osv. osv.; og endelig er der de virkelige Nyhedskræmmere, der med Utrættelighed storme Dørene paa visse af vore Bladcomptoirer, ledede af den Forestilling, at selv den urimeligste «Dagsnyhed» er velkommen Spaltesføde. Den gamle og prøvede Reporter trækker med Salvelse en forunderlig Lap frem, der ved nøiere Eftersyn viser sig i sin Tid at have tjent til Omslag for de bekjendte lettrygende Cuba til 10 for en Mark, og overleverer Lappen til Redactionssecretairen, der læser, hvorlunde en Mand i Nyhavn er falden ned fra et Mærs og har beskadiget Hovedet paa en «Pægel», eller lignende interessante Tildragelser. Den yngre og langtfra ikke saa rutinerede penny-a-liner styrter aandeløs ind og er navnlig om Vinteren i stadig Bevægelse.

«De skulde da vel ikke have Brug for en Nyhed?» brøler han, saa snart han har faaet Hovedet indenfor Døren. Secretairen griber Pennen for strax at fængsle den værdifulde Oplysning paa Papiret.

«Der er en Mand faldet gennem Isen ude ved Trekroner,» siger Reporter'en.

«Drukne han?»

«Nei, det gjorde han rigtignok ikke.»

«Ja, saa kunne vi ikke bruge ham,» svarer Secretairen, «Farvel!»

«Faaer jeg ikke en Mark?»

«Snak, han døde jo ikke.»

«Nei, men han tabte sin ene Galoske!» vedbliver den utrættelige Arbeider.

Secretairen griber en Lineal, Manden forsvinder skyndsomst, og der bliver et Øiebliks Ro, som efter nogen Tids Forløb afbrydes ved, at Bladets faste «Andejæger» træder ind, slænger sin Jagttaske — Brevtasken — fra sig og krammer Vildtet — de kostbare Nyheder — ud. I Kjøbenhavn staaer «Andejægeren» i samme Forhold til sin parisiske eller londonske Collega, som den beskedne Handelsmand, der tilfods gaaer fra Gade til Gade for at gjøre Forretninger, til den flotte Agent, der i egen Vogn kjører fra det ene store Magazin til det andet. Have end ikke Andejægerne i Paris eller London deres egen Vogn, saa seer man dem dog i det sidste Øieblik rulle hen foran Bureauets Dør i deres Fiacre eller Cab for at bringe Dagens Fangst inden Bladets endelige Afslutning. Der er «Andejægeren» af en større Betydning end her, hvor han saa ofte bliver miskjendt og «berigtiget»; der kommer det kun an paa, om Historien er morsom, her er man saa ubarmhertig grundig og sanddru; der faaer en Mand et stort Navn og bliver med Stolthed af Kammeraterne viist frem som «l'inventeur» af den eller den piquante Historie; her pege Spidsborgerne Fingre ad ham. Hvad vilde den overordentlig begavede amerikanske Novellist, Edgar Poe, have været, hvis hans sprudlende og sindrig opfundne Bladartikler vare blevne underkastede en tør «Berigtigelse» eller en nøgtern

Kritik? Han, der en Gang bevirkede, at et af New-Yorks Aftenblade blev solgt i et Par Hundrede Tusinde Exemplarer, blot fordi han deri havde givet en detaljeret Beskrivelse af, hvorledes det store Problem endelig var blevet løst: i en Ballon at fare over Atlanterhavets taarnhøje Bølger. Det Hele havde naturligvis kun fundet Sted i hans egen opfindsomme Hjerne, men alligevel havde han ledsaget Beretningen med de mest minutieuse Beskrivelser af stedfundne Phænomener paa Overfarten og Uddrag af navngivne ballonreisende Englænderes Notitsbøger. Hvorledes troer man, at den Mængde gode Hoveder, der have paataget sig at forsyne den parisiske Dagspresse med piquante faits divers, kunde existere, saafremt det ikke var tilladt f. Ex. at skabe en Røverhøvding for at lade ham tage tilfange og igjen lade ham undflye, som Tilfældet var med den fingerede Bandit, hvis aldrig levede Livs Begivenheder endogsaa ydede Stof til et Drama?

Imidlertid have Correcteurerne begyndt deres Arbeide. Den ene lange, smalle Strimmel Papir lægges til Side efter den anden. Declamationen er ikke videre klang- eller udtryksfuld, ustandseligt flyder Ordstrømmen, og maskinmæssigt vælde Ordene frem, indtil man standser ved en Phrase, der forekommer saa grotesk, at selv en Correcteur føler sig oplivet derved. Man er ved Børsdepeschen. Uden at tænke derover, frembrummer den ene Correcteur: «Hamborg Kl. 1, 45 Minuter. Korn stille. Madvig rolig, spanske Papi-rer som Følge deraf begjærte.»

«Madvig rolig?» udbryder den Anden; og saa

viser det sig naturligvis, at Sætteren ikke har kunnet læse Ordet Madrid.

Fra Redactionslocalet til Trykkeriet ere Stafetterne i idelig Bevægelse; efter nogle Timers Forløb sagtnes Arbeidet, og saa «brækker» Factoren Satserne om og arrangerer Artikler og Nyheder efter den ham af Redactionssecretairen givne Liste, en Art aandelig «Spiseseddel.»

Redacteu ren, hvis største Virksomhed i Reglen falder om Formiddagen, paa hvilken Tid han gennemseer de indsendte Manuscripter eller selv behandler Dagens brændende Spørgsmaal i Artikler, der «skydes», som det hedder i det technische Sprog, viser sig om Aftenen for at kaste et sidste prøvende Blik paa det Værk, for hvilket han bærer Ansvaret.

Nu sættes Maskinen i Bevægelse, og Abonnerterne finde næste Morgen paa Maatter, i Brevkasser og i Klokkestrenge Resultatet af det Arbeide, der egentlig begynder om Eftermiddagen Kl. 6.

Medens Journalisterne saaledes om Eftermiddagen Kl. 6 tage fat paa det Arbeide, der næste Morgen skal forelægges det store Publicum, er der en anden Classe Mennesker, som til samme Tid forberede sig til deres Gjerning, men denne Gjerning skal endnu samme Aften betragtes og dømmes.

Det er Skuespillerne.

Kl. 6 ere Lysene tændte foran Toiletspeilene, Friseurerne krølle og pudre, Næser paasættes, Øienbryn forsvinde for at rykkes en Tomme høiere op paa Panden, de Elskende gjøre sig saa yndige, som det staaer i deres Magt, og Skurken maskerer sig

saa skummelt som muligt, Teinten friskes op med Rødt og Hvidt, og de blottede Arme kridtes over, saa at den sorte Fløiels Vams, der favnes af den fagre Skuespillerinde, seer ud, som om den havde været i ublid Berørelse med en Melmand.

Det er dog navnlig ved Begyndelsen og Slutningen af Saisonen, at der er et saadant Røre i Paa-klædningsværelserne Klokken 6, thi naar Sommersolen, de lange, lyse Dage, Tivoli og Jernbanen til Klampenborg lokke Kjøbenhavnerne udenfor Voldene, saa vandre Skuespillerne kun høist nødigt fra det klare Dagslys ind til Gasblus, Sminke, Pomadekrukker, Krøllejern og Vatons, og de faae da i en Time det Samme udrettet, som de om Vinteren mindst bruge to Timer til.

Lidt efter lidt blive Pladserne foran Speilene tomme, Friseurerne gjemme deres Jern, Skræderne og Pyntekonerne ordne Heltenes, Fædrener og Primadonnaernes dagligdags Klæder og hænge Alt op paa den bestemte Knage, medens selve Kunstnerne ile ned i Foyer'en, trænges omkring de store Speile for at bedømme Totalindtrykket af den deilige Dragt, vandre eftertænksumme op og ned i en afsides liggende Del af Salen for at memorere en eller anden Monolog eller prøve forskjellige Stillinger for at bedømme Virkningen af en eller anden Knaldscene eller sortie, hvorpaa man venter at tage stormende Applaus.

Hvert Hus har sit Spøgelse, i ethvert Menneskes Liv findes der et sort Punct, og hvor lokkende det end kan være at træde frem for Publicum enten paa den oplyste Scene eller i et stort Organs Spalter,

maa dog Enhver, der paa en af de her omtalte Maa-der har Lyst til at beile til Publicums Gunst, tidt mærke det sorte Punct, der formørker hans Liv. — Og dette sorte Punct falder just i den Time, vi omtalte i vor sidste Feuilleton, Middagstimen. Hvilken Sorg er det ikke for Skuespilleren og Journalisten enten ganske at maatte sige Nei til en Diner eller dog at maatte bryde op paa det interessanteste Stadium? Thi Enhver vil let kunne indsee, at det er umuligt at naae over Suppen, Østerserne og de mange lette Spiser til Hovedretten — Dyreryggen eller de stegte Agerbøns —, inden Klokken slaaer 6, da Skuespilleren pligtskyldigst maa bøje sit Hoved under Krøllejernet, og Journalisten er pidsket til at sætte Smag paa Bladet til den Dag i Morgen.

Klokken 7 Eftermiddag.

Jo nærmere Viseren paa Uhrskiven kommer Tallet 7, desto tydeligere seer man bestemte Strømninger gaae igjennem vor Hovedstad, der ikke er større, end at man jo med Lethed vil kunne iagttage dem.

Gjennem Øster- og lille Kongens-Gade gaaer der en, der faaer sit Udløb i den store Menneske-Sø, Kongens Nytorv, hvorfra der igjen er Afløb til Amaliegade, og gjennem de talrige smaa Canaler gaaer der en anden i nordlig Retning, der standser paa Nørregade. Klokken 7 gaaer Tæppet op i vore forskjellige Theatre, og inden den Tid søger enhver Theatergjænger at være paa sin Plads, hvad enten det nu er i «Løverækken» foran Orchestret eller i de høiere og beskednere Regioner.

Færdes man paa Gaden paa den Tid, kan man med et halvt Øie see, om de, man møder, skulle i Theatret; i det Mindste gjælder det, hvad Dameverdenen angaaer. Folk gaae meget tilfods i Kjøbenhavn i Modsætning til i andre Hovedstæder, og vore Damer, der samvittighedsfuldt følge Udlandets Moder — Moder, der sædvanligvis specielt ere indrettede paa magelige Eqvipager og bonede Salongulve — erstatte Heste og Vogn, Kudske og Tjenere ved de sindrigste Mechanismer i Indretningen af deres Kjoler. Med skjulte Hægter, Kroge og Naale heftes Slæbet op for at

muliggjøre en nogenlunde fri Gang, der hales i mysterieuse Snore, som udmunde ved Beltestedet, og Kjolen ruller og vikler sig i Veiret; naar saa Hovedbedækningen, undertiden den mest phantastiske og mindst klædelige, er bleven paasat, aabnes Døren, og Gangen til Theatret begynder.

Det er navnlig paa Hovedbedækningerne, at man kjender den dramatiske Kunsts Ynderinder, og man kan i Reglen efter dem bestemme, hvilket Kunstens Tempel de agte at besøge. Møder man henimod Klokken 7 en Dame, elegant paaklædt, med zirlige lyse Handsker og med Hænderne fulde af et Tag i Kjolen og et Par smaa Pakker, der indeholde Billetten og Kikkerten, og som foroven ender i en ubegribelig og temmelig ubestemmelig Prydelse, veed man strax, at hun er paa Veien til det kongelige Theater, hvor Moden fordrer, at man møder med «bart Hoved». Den uhyggelige og skæmmende Kyse, det filerede og umaleriske Tørklæde eller det vildt omviklede Slør ansee vore Damer for at være aldeles nødvendige, naar de gaae ud i den Hensigt at overvære Forestillingen i det «Kongelige». Haarets Opsætning fordrer det, sige de, og vore Skjønne foretrække paa Gaden at drappere sig som Hexene i Macbeth for senere at tage sig ud som Alfer, for saa vidt som det melancholske Mørke, der hersker i Nationaltheatret, tillader, at man kan opdage, hvor yndige de ere. Støder man derimod paa en Dame, som specielt udmærker sig ved en iøinefaldende Hat, der ved sit lette og luftige Udseende contrasterer stærkt med den uvenlige Aarstid, og som, hvad den øvrige Person

angaaer, seer ud som beskrevet foroven, kan man være vis paa, at Expeditionen gjælder Casino eller Folketheatret, hvor Hovedets Prydelser bibeholdes. Naar en elskværdig Broder, en tjenstvillig Fætter eller opmærksom Ægtemand om Morgenens gjenløber Theatreens Annoncer i sit Blad og foreslaaer, at man om Aftenen skal besøge et af dem, kan han vædde høit paa strax at høre Spørgsmaalet: «I hvilket skulle vi; jeg maa vide det for mit Haars Skyld?» Kyse eller Hat, det er det vigtige Punct, der maa bestemmes, og derfor paastaaer jeg, at Strømningerne Klokken 7 ere saa lette at kjende og høist interessante at iagttage, da man til den Tid har en saa god Leilighed til at see, med hvilken Virtuositet vore Damer kunne forhøie eller forringe deres Hoveders naturlige Udseende.

Langsomt og anstandsfuldt styres der mod den architectoniske Scandale paa Kongens Nytorv af dem, der ere komne afsted i god Tid, og som i Følelsen af, at det er deres «Comedie-Aften», vide sig sikre paa en god Plads i den abonnerede Loge; feberagtig ile de afsted, der først ved Kassen — eller af en speculativ Billet-Sjouer udenfor — skulle forskaffe sig Adgang. Dørene klapre op og i, Placatsælgerne stikke deres Handelsartikler frem, Pladsen foran Speilene optages, medens Haaret faaer den sidste Glatning, Kappebaandene arrangeres, og Etagerne fyldes. Fætterne og de med blanke Knapper og Bomuldsvanter decorerede Tjenere skubbe sig atter ud af Dørene, imod Strømmen, efter at have deponeret de dem anbetroede svagere Væsener paa de rette Steder, og Gadedrengene

gaae paa Jagt efter bortkastede Cigarstumper udenfor; de holde skarpt Udkig med de unge Herrer, der tøve saa længe som muligt med at offere Havannaen, og som i den Anledning trække Samtalerne ud til det sidste Minut; men Gamin'erne ere ligesom Haierne, der forfølge Skibet i Oceanet; de vide, at der bliver kastet Noget bort, og de kredse omkring deres visse Bytte, medens de vagthavende Betjente til Gjengjæld kredse omkring dem og lægge Baand paa deres Paa-trængenhed.

Vi følge Strømmen ind og sætte os, hvorpaa vi i det behagelige Mørke snart henfalde i blide Drømmerier, i hvilke et prægtigt nyt og lyst Theater paa Gammelholm spiller Hovedrollen. Vi vandre — stadig i Drømme — igjennem den elegante og kjølige Foyer, prydet med vore store Digteres og Componisters Buster, og aflægge en lille Visit i det rummelige og comfortable Restaurationslocale, hvor de bløde Fløielssophaer alle ere optagne af samtalende Theatergjængere. Stykket vil snart begynde, og vi skynde os ind i Parquettet, til hvilket en Mand i zirligt Liberi aabner Døren, medens en anden hurtig lukker Sædet ned. Fra det colossale Glasloft straalet et Lyshavn ned paa Tilskuerpladsens smagfulde Søiler, Billedbugger- og Malerarbeide, medens de glimrende Toiletter give Salene en forhøiet Glands. Vi føle os ret tilpas i vort udstoppede Sæde og strække i lutter Velvære Benene lidt fra os, idet Tonerne blidt klinge fra Orchestret, da et føleligt Spark og et bistert: «Om Forladelse, tillader De!» pludselig vækker os.

Alt er forsvundet, Mørket ruger over Theatret, og vi skimte en tyk Mand med Familie, der klemmer sig forbi for at naae midt ind paa Bænken til Skræk for alle Eiere af ømme Skinneben og Eierinder af omfangsrige Crinoliner. Ouverturen er endt, Lysekronen med sine ærværdige Olielamper gaaer tilveirs og gjør Mørket endnu sortere, medens de kummerlige smaa Lamper i Parterret blive slukkede for ikke mere at tændes den Aften; Klokkeren er 7, og ud fra Scenen strømmer Aandens Lys. Skallen er ikke indbydende, men Kjernen af vort kongelige Theater er bedre. Klokkeren 7 gaaer Tæppet op alle vegne, ogsaa paa de Steder, der have «Blot til Lyst» til Motto; i Amaliegade og paa Nørregade, i Alhambras Hal og paa Vesterbro, overalt begynde Forestillingerne, og Kjøbenhavnerne, der elske deres Theatre, farte fra det ene Sted til det andet.

Den jevne Borgermand, der ikke paa en Vinteraften tracterer sig selv med den Slags Fornøielser, og som har siddet ved Middagsbordet Kl. 12, faaer sig Klokkeren 7 sin The. Hans Arbeide er til Ende for den Dag, og han har i Sinde at tilbringe Aftenen i sin Familiekreds. Selvkogeren damper paa Bordet, Mutter smører Smørrebrød til de yngste Poder, medens Datteren, der «har Uge», skjænker Theen, og Fatter seer af og til op fra sin Avis for ved sit blotte Blik at lægge Baand paa sine stridbare Sønners Følelser, der ere komne paatvers i Anledning af «en Endeskive», som de begge have følt Lyst til at sætte Tænderne i.

Der er Ro og Hygge over dette buslige Billede

i Modsætning til det, Jernbanestationen frembyder paa samme Klokkeslet. Der er Alt Forvirring og Tummel. Om et Secund lyder Klokken for tredje Gang, og Toget vil afgaae til Korsør. Waggonerne ere alle fulde, og endnu staaer der Passagerer paa Perronen; der maa hales endnu en Waggon frem. Det er heldigt for de aandeløse Reisende, der styrte ud af Ventesalenes Døre som en forvirret Masse af Shavler, Tæpper, Hattefutraler, Haandæsker, Kaaber og Tørklæder; det er ogsaa heldigt for Kjøbenhavns «Beduiner» — Avisdrene, der benytte Standsningen til at gjøre endnu en Tour ned foran Coupeerne, idet de stikke deres Blade ind igjennem Vinduerne i Næsen paa de nærmest siddende Reisende, der sige et sidste Farvel til deres kjære Venner, som have spenderet 8 Sk. paa at have den Fornøielse at blive puffede i Ribbenene og traadte paa Tærne af forbiløbende Conducteurer; men det er en saa uendelig stor Tilfredstillelse for Vedkommende at kunne løbe et Stykke med Toget og vifte med Lommetørklæderne og falde over Ligesindedede og for tyvende Gang at raabe: «Hils Tante!» — «Glem ikke Din Taske!» — «Pas paa Krukken!» — «Forkjøl Dig ikke!» osv., osv., osv. af lignende interessante og aandrige Bemærkninger, og de finde at Pengene for Perronbilletten ere vel udlagte.

Der er alle mulige Slags Mennesker pakkede sammen i disse massive Vogne. Herren fra Frederiksberg, der lige strax igjen skal ud, sidder med sine Papirer under Armen og blader skjødesløst i en Bog, han har bragt med sig fra Byen; Bondekonen,

der skal af ved Hedebusene, har sin fuldpakkede Kurv paa Skjødets, Familien fra Roeskilde, der om Morgenen er kommen ind med Toget, taler om de gjorte Visiter i Hovedstaden, og Studenterne, der skulle en eller to Stationer længere frem for derpaa videre at befordres med Fatters — Præstens — Vogn, lave deres Piber til og sige Vittigheder til hverandre indbyrdes eller til tilfældige «Globister» paa Perronnen, medens Reiseselskabet, der foreløbig skal til Korsør for derpaa at flyve videre til Schweiz's Bjerge, Italiens Søer, Paris's Boulevarder eller maaskee ganske andre og endnu fjernere Steder, smiler lidt haanligt ad de Øvrige i Coupeen, der juble ved Tanken om at skulle til Sorøs smukke Egne.

Egoismen kommer ret frem paa en Reise, og allerede ved dens Begyndelse sørger Enhver kun for sin egen Bekvemmelighed uden alt Hensyn til Andres. Vi ligne Allesammen mere eller mindre den Englænder, der koldblodig tog Puderne af sin Reisekammerats Seng med de Ord: «Jeg kan ikke lide at ligge lavt med Hovedet!» Vi komme kun ikke saa ligefrem ud med Sproget. Paa en Reise gjælder det mere end under andre Forhold her i Verden: «Først mig selv, og saa mig selv»; det kan man lære blot ved at fordrive lidt Tid paa Perronnen i Kjøbenhavn.

Nu bliver den omtalte Waggon hægtet fast; de ventende Passagerer myldre ind og klemme sig ned paa Sæderne, medens de klemme Reisegodset op paa Nettet over deres Hoveder eller ind under Fødderne

paa sig selv og Andre. Avidrengene gjøre et sidste Forsøg paa at tjene et Par Skilling og brøle: «Færelan- detelegrafensagbladet!» som var det Hele kun et Ord. Dampfloiten giver Lyd, og ud fra den store Hvælving, der er hver retroende Kjøbenhavners Stolt- hed, glider Toget under Raab, Latter og maaskee Taarer — Klokken er 7.

Klokken 8 Eftermiddag.

Scenen forestiller en hyggelig Stue. Gardinerne ere trukne for, Lampen brænder paa det runde Bord midt paa Gulvet, om hvilket Husets to Døttre tilligemed en Veninde sidde beskjæftigede med Haandarbeide. Fatter har sat sig ned ved et Sidebord og gjennemgaaer en Lectie med sin tiaars Søn. Mutter, der har paaseet, at Theservicet er blevet placeret paa de rette Steder, pusler omkring i Stuen. Barnepigen kommer ind med Familiens yngste Medlem, der tripper omkring for at sige Godnat, og som paa sædvanlig Vis gjennemgaaer et Par Kvælningsprocesser ved denne Rundkyssen, og Familiens Førstefødte, den unge Mand, der med Hænderne i Lommen har underholdt sine Søstre og Veninden, hvem han antages «at sværme for», erindrer sig pludselig, at han skal være hos en Kammerat for sammen med ham at studere sin Latin, tager Afsked og forsvinder.

Scenen forandrer sig til et Handelscomptoir. Bogholderen seer paa sit Uhr, der viser paa 8, af-tørret sin Pen med Ro og Værdighed, lukker den vældige, med grønne Båndler og rødt Lak forsynede Bog, hvori han har skrevet, skifter sin Frakke og forsvinder med et Godnat til sine Underordnede. Arbeidet er forbi for den Dag, og neppe er han udenfor Døren, førend alle Penne kastes bort, og

Bøger og Papirer forsvinde af Pultene, Volonteuren pakker sammen saa hurtigt som muligt, laaser Skabe og Skuffer af, og Principalen, den rige Grosserer, der gav Middagsgildet, kommer ind fra sit indre Værelse for at give sine sidste Ordre. Lamperne slukkes, Nøglerne leveres til Husets Chef, og nede i Porten venter den unge Mand, der absolut skulde ud for at læse Latin, paa Volonteuren.

«Har Du Cigarer med?» spørger denne sin Ven.

«Ja, jeg købte i Middags, og desuden nappede jeg en af den Gamles Havannaer. Lad mig faae tændt.»

Og de to Venner drive afsted med hinanden under Armen, rygende som Vulkaner før et Udbrud.

Scenen forandrer sig igjen til en stor oplyst Hal i Frederiksberg Allee. Gassen straalere fra Kroner og Lampetter og belyser en Tribune i Baggrunden. Rundt om staae smaa Borde med Stole omkring, og langs Væggene løber der en med Læder betrukken Sopha. Paa Tribunen staaer et Flygel, ved hvilket en bleg Yngling, hvis Haar falder i de bekjendte Newgate drops, der svarer til, hvad man paa Dansk kalder «Brolægger-Lokker», har taget Plads. Han præluderer og nipper af og til til sit Glas, der har Plads foran ham paa Instrumentet. Fire unge Damer brede sig paa Stolene foran Flygelet. Deres Kjoler straalere i alle Regnbuens Farver, og deres Crinoliner synes at true med at ville tage dem tilveirs og holde dem svævende oppe under Salens Loft som de smaa røde Børne-Balloner. Poudre de riz, brændte Proppe og lignende Forskjønnelsesmidler tjene til at forringe

deres Ansigtens naturlige Teint. De fnise og hviske indbyrdes og udvexle Hilsener med indtrædende Her- rer. Pladserne ved de smaa Borde optages. Aften- underholdningen vil snart for Alvor begynde.

Dørene til Salen smækkes op paa vid Gab, og vore to Bekjendte træde ind. Opvarteren skaffer dem Stole og et Bord i en saa umiddelbar Nærhed af Tribunen, at de kunne holde en løbende Udvexling af Brandere i Gang med «Kunstnerinderne», og efter en Drøftelse af Spørgsmaalene: «Halv Arrac», «Men- storffer», «halv Historie», «Caminade» eller «halv Baier» give de deres Ordre og blive forsynede.

En ung Dame i blaat Skjort, hvidt Liv, sorte Seler, røde Kinder og gult Haar springer op fra sin Stol og hilser Forsamlingen, der antyder sin Tilfreds- hed over denne Opmærksomhed ved en vedholdende Banken med Spadserestokke i Gulvet og Ølkruse i Bordene.

Den Blege, der som Ouverture til den kommende Romance har anvendt den populaire Polka «Den er a' Kragelund», lader med Færdighed Melodien gase over til den, der skal bruges, og den Mangefarvede begynder. Sangen gjør ubyre Lykke, og gjennem Røgskyer fra de dampende Cigarer lyde Bifaldsraabene saa stærkt, at der endnu maa synges de altid paa rede Haand værende Reservevers.

«Amanda har faaet en ny Kjøle!» siger Volon- teuren til sin Ven, medens Manden ved Flygelet atter spiller en ny Polka eller Vals.

Dette interessante Factum bekræftes af Vennen, paa samme Tid som han bemærker: «Hun har nok

ogsaa faaet et nyt Navn. Den Gang hun henrev Folket til Begeistring i Charlottes hellige Lund, hed hun noget ganske Andet.»

«Hun har vel sine Grunde.»

«La' hende om det; hun er gemytlig, det er Hovedsagen.»

Gjæsterne komme og gaae; de unge Herrer, der have bestemt at afsøge alle Sangpavillonerne i og ved Alleen, have Meget at bestille og kunne ikke opholde sig for længe paa hvert Sted. Kun Café chantant'ens Stamgjæster, de Trofaste, holde ud til det Sidste og røre sig ikke fra de Stole, de ved deres Indtrædelse have sat sig paa.

Selskabets comiske Element kommer nu frem. Hun synger om: «En Aften i Tivoli», «En Tour til Skoven», «Hvorledes det gik den unge Hr. Petersen» osv. osv., og Forsamlingen falder ind i Choret og leer og klapper og stamper.

Den unge Adelsmand, der kommer «paa allerhøieste Steder», sidder ved Siden af Underofficieren; Dampen fra den udsøgte Importerede blander sig med den, der udgaaer fra den saakaldte «Luftcigar», der har faaet sit Navn fra den Omstændighed, at den af menneskelige Hensyn egentlig kun burde ryges i fri Luft. «Augustforeningsmedlemmet» sympathiserer i sin Beundring for den skjøne Amanda med den mest incarnerede Doctrinaire, og deres Bifaldsraab smelte sammen. Den gamle Pebersvend, der ikke har noget rigtigt Hjem, deler Bord sammen med Ynglingen, der nylig har forladt sin hyggelige Familiekrede.

I en Café chantant gjælder ingen Personsanseelse; der hersker Frihed og Lighed.

Vore to Venner reise sig for at hjemløge et andet Etablissement, hvor tillige Terpsichore har sine Præstinder, og hvor de have Leilighed til i den mest umiddelbare Nærhed at see levende Illustrationer til Steins berømte Haandbog: «Det menneskelige Legeom Bygning.»

«Hvad siger Familien til, at Du slet ikke kommer hjem i Aften?» spørger Latineren.

«De ere Alle ude paa Musikgjøgl ligesom vi; lidt Forskjel er der jo paa Musikforeningens Program og de Præstationer, vi nyde godt af; men jeg tør nok sige, at vi mere os ulige bedre end mange af dem, der sidde og gabe bag gule Glacéhandsker over en Symphoni af Beethoven og siden klappe paa Æresord.»

Da vi, ligesom Licentiaten hos Le Sage, ogsaa have vor Haltefanden, der løfter Tagene af Husene for os, ville vi benytte os af dette Fortrin og kige lidt ned i Casinos lille Sal.

Salen er næsten fuld, og Vogne, gjennem hvis Ruder man kun seer et Chaos af brusende Silke, Atlask, Moll og Popelin, standse udenfor den bekjendte Façade med Lyren, og disse forskjellige Varestoffer bevæge sig op af Trappen, escorterede af sorte Herre, der nu igjen drage Aande, og om hvis Tilstedeværelse i de behjulede Kasser man hidtil ingen Anelse har havt.

Musikforeningens Concerter, og specielt de smaa,

frekventeres kun af Eliten af Kjøbenhavns Befolkning. Det er la crème de la crème — eller, som Tobakrygere vilde sige, F. F. — af de fornøielsesøgende Kjøbenhavnere, som vi see for os.

Og hvad er det, der gjør, at disse Concerter ere besøgte? Er det Beethovens, Haydns, Mendelssohns eller Mozarts lokkende Toner? Ganske vist, der er Adskillige, som udelukkende drages dertil af disse magnetiske Tonestrømme — men Størsteparten?

Haanden paa Hjertet, alle I Modens Slaver og Slavinder! er det kun for Musikens Skyld, at I komme?

«Ja, Gud bevares, hvor kan De tvivle!» raabe I Alle, og jeg bøier mig taus; men Haltefanden smiler, som kun en — en — en Haltefanden kan smile, og hvisker mig i Øret: «Spørg dem: Hvorfor offre I ikke de samme Componister et Gran af Opmærksomhed, naar deres Arbejder udføres i det kongelige Theater, medens I her sidde andægtige?» Og jeg svarer ham: «Det er Placatens Skyld, hvorfor sættes ikke Navnene paa Compositionerne derpaa?»

Bænkede i lange Rader, sidde Tilhørerne i de eleganteste Toiletter; Herrerne i den traditionelle sorte Kjole og Damerne med større eller mindre Partier af Blomsterhaver og Naturaliecabinetter paa Hovedet. Conversationen føres hviskende, idet Enhver føler sig mere eller mindre paavirket af Omgivelserne og Kisteklæderne. Man er tilmode, som var man i en stor og kjedelig Salon, og dog kjende de næsten Alle hverandre.

Programmets første Nummer er forbi; Alle ere henrykte.

«Gud! hvor den er deilig,» mumler Fru P. til sin Nabo, aldeles opfyldt af Sonaten.

«Ja, men finder De ikke, at den er temmelig mørk,» svarer Frk. A., der kun har havt Øie for en kjær Venindes nyeste Kjole.

«Nei, aldeles ikke; det skal jo være saaledes, og den er udført saa udmærket!»

«Undskyld; men Ryggen er rigtignok forskaaren.»

Fru P. vender sig rystet i sit Inderste til Damen paa sin anden Side, men dette meget musikalske Medlem af Foreningen viser sig at være saa tunghør, at hun ikke har hørt en eneste Tone, og Fruen opgiver derfor alle videre Forsøg paa at finde en sympathiserende Sjæl, medens det næste Nummer lyder igjennem Salen.

Med virkelig Fornøielse lytte de, der udelukkende ere komne for Musikens Skyld, til og beklage, at Concernten saa snart er til Ende, medens Snobberne, der alt længe have rokket uroligt i Sæderne, og som med Møie have skjult den tiltagende Gaben, med et lettet Suk reise sig, naar den sidste Tone lyder, og i deres Inderste fryde sig over, at de Timer, som de pligt-skyldigst have offret Modens Moloch, nu endelig ere forsvundne.

I Pergolaen tage de Revanche for deres langvarige Indespærring, og Talen strømmer frit og utvungent. Tjenerne vente med Plaids og Kaaber, og paa Gaden kjører Fru P.'s elegante Eqvipage frem bagved Drosken Nr. 116; ind i dem stoppes de samme Qvantiteter af Silke, Atlask, Moll og Popelin. Nu faae de før halvkvalte Herrer bedre Plads og større Frihed

til at røre sig, da det at sætte sig paa en stivet Nederdel ikke mere hører til de Synder, for hvilke man vanskelig faaer Tilgivelse.

Klokken 8 er fortrinsvis Sangens og Musikens Time, og nominelt ogsaa den, paa hvilken Ballets Glæder begynder; men nuomstunder indbydes man forøvrigt aldrig til Dands. Vi modtage en Billet saalydende:

«Etatsraad P. og Frue udbede sig Æren af Hr. Nervals behagelige Selskab til The, Søndagen den 19de November Kl. 8.

S. u.»

Tusind Tak, Hr. Etatsraad, jeg skal have den Fornøielse at give Møde; men som et net Menneske kommer jeg først Kl. 9.

Klokken 9 Eftermiddag.

Hvad Folk, der holde af at dandse, kunne udholde i Retning af Strabadser, Plager og Lidelser af de forskjelligste Arter, for blot at faae denne deres Tilbøielighed tilfredsstillet, er ganske vidunderligt; og da det navnlig er det smukke Kjøn, der gjennemgaaende er grebet af Dandselysten, saa er det ogsaa fornemmelig for vore Damer, hvis Udholdenhed i denne Henseende er uforlignelig, jeg beundrende bøier mig.

Ved som rolig og lidenskabsløs Tilskuer at være tilstede paa et Bal kommer man ganske uvilkaarligt til at tænke paa hin phlegmatiske Østens Mand, der ved en lignende Leilighed ikke kunde tilbageholde sin Forundring over at see alle disse Mennesker anstrenge sig med at springe og fare omkring, til Veiret var gaaet fra dem, og de af Træthed neppe kunde staae paa Benene, og det skjøndt Ingen af dem var tvungen til det. «Det er underlige Folk, disse Europæere», mente han og rystede paa Hovedet. «Sligt lader jeg besørge af mine Tjenestefolk, naar jeg er hjemme hos mig selv,» og Bemærkningen forekommer En ikke saa unaturlig endda, NB. naar man ikke selv er bleven besat af Dandsedjævlen.

En dansk Kvinde vil i Reglen dandse, hvor det skal være og med hvem det skal være, blot for at komme til at dandse. Hun dandser paa det over-

fylgte Festbal, hvor hun ikke har mere Plads, end at hun under almindelige Omstændigheder vilde finde den for lille blot til at vende sig paa, og det i en sydafrikansk Sommertemperatur, i en Atmosfære, som hun med Rette vilde forsmætte at indaande hjemme i sin Stue, og med Fare for lig en Venus at stige ud af Skjorte- og Kjolemasserne, som Trængselen truer med at rive af hende og den voldsomme Strøm med at føre bort. Hun dandser i den lille kvalme Stue efter et forstemt Clavers Toner. Hun dandser i Støvskyerne paa Høstgildet med de, mildest talt, noget varme Bønderkarle. Hun dandser i den elegante Salon og paa den jammerligste Dandsebod, paa bonede og ubonede Gulve, ja dandser paa den bare Jord, naar det gjælder.

«Og er det Meningen med dette Capitel, at De vil rive ned paa Baller i Almindelighed og rase imod al Dandsen?» spørger en ellers elskværdig, men nu lidt opbragt Læserinde.

«Paa ingen Maade, Frøken; bliv ikke vred, skjøndt Deres Vrede, i Forbigaaende sagt, klæder Dem saa nydeligt. Baller bør vedblive at existere alene af den Grund, at man vanskeligt ved nogen anden Leilighed seer slige Samlinger af unge Damer, der, straalende i hele deres Ungdoms og Skjønheds Fylde, med et saadant Liv hengive sig til Nydelsen af en uskyldig Fornøielse. Det er et Syn, som man ikke let bliver kjed af.»

Et Bal er ret Ungdommens Tumbleplads; Skjønhed, Ynde, Færdighed i de gjængse for Dandsen nødvendige Legemsøvelser, Alt faaer Leilighed til at

glimre, og stod det i vor Magt som en Nero ved et Bud at kunne sætte en Stopper for alle Baller, og vi gjorde det, vilde vort Liv neppe være sikkert i mange Dage. En eller anden Enthusiast vilde snart støde Dolken i vort sorte Hjerte, og hele Ungdommen vilde juble.

Men Sligt kunde saa meget mindre falde os ind, som vi jo netop, hvad Læseren maaskee erindrer, have modtaget Indbydelse til Bal fra Etatsraad P. og have i Sinde at benytte den. Vor Ven, Etatsraaden, er ikke den Eneste, hos hvem der laves til Dands Kl. 9. Talrige ere de Etager i Kjøbenhavn, fra hvilke Lyset strømmer ud og Lyden af Instrumenter, der stemmes, trænger frem, medens Karetherne holde i Række ved Gadedørene, og Strømningerne paa de pyntede Trappegange ere livlige. Det er en Fornøielse at kige ind i disse Huse.

Der er noget usigeligt Forfriskende ved at see disse Klynger af unge Piger i deres luftige Pynt, ved at læse Glæden i deres Blik og ved at betragte Roserne paa deres Kinder, der faae Blomsterne i deres Haar til at blegne.

Der er Noget, der stemmer til Glæde ved hele det smykkede Hus, ved de klartskinnende Lys og Lamper, ved Blomsterne og Drapperingerne.

Nei, Ballerne bør ikke gaae til Grunde, selv om visse Grene af Snobberiet faae Næring ved dem; det kan alligevel ikke forhindres, og Bal-Snobberne ere paa den anden Side baade for morsomme og for uskadelige til at vi ville ønske Ondt over dem.

Lad os gaae til Etatsraadens! Selv om vi ikke

vidste Husnummeret, kunde vi umulig tage feil af Stedet; den lange Etages samtlige Vinduer, der straalet i aparte Glands, den vidtaabne Port, Gadedrengene udenfor, de to Drosker, der rumle bort efter at have udtømt deres Indhold, Alt tilsammen aander — Bal.

Trappetrinene ere specielt for denne Leilighed blevne bedækkede med Tæpper, op ad Væggene snoe Slyngplanterne sig, og en Amor med spændt Bue staaer paa Trappens øverste Afsats og sigter ned paa de Letsindige, der ankomme.

Dørene til Forstuen aabnes af et Individ, der seer ud som et Knapmagerskilt; han hjælper Gjæsterne af med Tøiet, og disse give sig ivrigt i Færd med at pynte paa sig. De unge Damer pusle ud i de brusede Nederdele for at udslette Sporene, som Kjøretouren har efterladt. Der har været stor «Stryge-Quartet» hjemme om Formiddagen, og var det blot Mode, lode vedkommende unge Damer sig saamænd gjerne befordre til Bal, staaende som Gibsfigurer paa en Meubelvogn, saa bange ere de for, at de ikke skulle blive omfangsrige nok. De unge Herrer purre op i Haaret foran Speilet, trække Handsker paa og sige M, idet de banke paa Døren; det giver Ansigtet saadant et blidt og yndigt Udtryk.

Værten modtager dem i det forreste Værelse, i hvilket Væggenes Prydelser mest bestaae af fyrige Dandseheste, alle sorte med hvid Blis, dannet af den iøinefaldende Manchetskjortes Bryst; de fleste af dem ere studerende Ynglinge, der paa et københavnsk Bal spille samme Rolle, som Officiererne i en Provindsby. Værten bukker, trækker Munden op til

begge Ørerne og siger, det glæder ham at see dem. Han har mange glade Øieblikke den Aften; det er nu 37te Gang, han gjør og siger det Samme, og han har endnu adskillige in mente. Der hilses paa Fruen, som gjennemgaaer de samme Evolutioner.

Er vedkommende unge Mand, der nylig har gjort sin Entrée, Vært og Værtinde aldeles ubekjendt og kun bleven indbudt paa sit Renommé som fuldblods Dandsehest gennem en Fætters Vens Bekjendt f. Ex., udvexles der efter Selvpræsentationen et Par Repliker om det Smukke, der ligger i, at han er bleven indbudt, og det Smukke, der er i, at han er kommen, og Fyren glider tilhage i Salen og stiller sig op blandt de øvrige «Bal-Negere». Her træffer han Bekjendte, og Mønstringen af Damerne begynde.

Gjennem den aabne Dør til det næste Værelse sees Grupperne; Stemningen er endnu ikke meget livlig; der hersker en struttende Taushed blandt de Skjønne, og Sindet synes ligesaa stivt som den omfangsrige Nederdel. Baade legemlig og aandelig bliver man holdt «tre Skridt fra Livet». I Forhold til Herrerne er der endnu kun faa Damer; men mange af de bekjendteste og mest feterede komme først sent, fordi de helst ville engageres af de bedste Cavalerer og ikke ønske at kaste sig hen som Bytte for den Skare meget ungdommelige «Løver», der møde nøiagtigt paa det angivne Kløkkeslet, og som strax styrte sig over vedkommende Damer for at sikkre sig Dandse i samme Øieblik, de vise sig.

Medens Theen, der i Grunden er det Eneste, man er bleven indbudt paa, men som de Fleste ikke

drikke, bydes om, føres hviskende Samtaler imellem de forskjellige Gæster.

«Frk. X. seer godt ud i Aften,» meddeler en ung Herre sin Sidemand.

«Ja, Rødt klæder hende bedst af Alt,» svarer han. «Har Du hende til en Dands?»

«Nei, men nu gaaer jeg ind for at forsøge min Lykke,» siger han, idet han skyder sig gennem Klyngerne.

«See, hvor Lieutenant Q. styrer henimod os,» hvisker Frk. X. til sin Veninde, «det er nok Dig, det gjælder.»

«Nu fisker Du! Mig rører han saamænd aldrig, og jeg bryder mig da heller ikke om det; han fører saa ækelt og holder saa tæt», siger Frk. X.'s «bedste Veninde,» der hverken er smuk eller gracieus, men som netop derfor er en udmærket Baggrund til at tage sig ud paa, og det veed den lille X. meget godt.

«Mine Herrer! skulle vi ikke begynde?» raaber Etatsraaden i en gemytlig Tone og vinker til Fætter Peter, der er udseet til at føre Ballet op, hvorpaa denne strax klapper i Hænderne og gaaer løs paa Husets Datter. Orchestret — Flygel og Violin — begynder, Parrene stille sig op i høitidelig Taushed, som foregik der en eller anden religieus Ceremoni; fire Par snurre ud paa Gulvet, og Rækken gaas igjennem.

Familiens ældre Venner og Bekjendte indtage deres Observationsposter i de aabne Døre, og et Par opmærksomme Øine under en stadselig Kappe hjælpe

ikke saa sjeldent til at skaffe en ung Dame Dands, naar hun under andre Omstændigheder ellers ikke vilde have opnaaet den.

Conversationen gaaer endnu trevent. Lieutenanten, der er anseet for at være en uundværlig Figur paa ethvert velorganiseret Familiebal, forsøger paa at være interessant.

«Har Frøkenen fornylig været i Theatret?» begynder han.

«Ja,» svarer hun.

«Veiret er ualmindelig mildt i disse Dage,» fortsætter han.

«Ja,» svarer hun igjen, og nu gaaes der dybere ind paa Drøftelsen af disse to altid uudtømmelige Themaer.

«Hvem dandser Du med?» hvisker en vandkæmmet Mandsling til en Bekjendt, der staaer fordybet i Betragtninger over sin nye sorte Kjole og nedringede Vest.

«Frk. Y.»

«Det er en flot lille Jager, hende skal jeg sgu lægge mig efter, vil Du præsentere mig,» og de to Venner nærme sig den unge Dame.

«Hvor Emilie seer kjøn og munter ud; Skade, hun holder sig saa daarligt,» siger en af de Bekappede til en ældre før Matrone, «tør man gratulere til Forlovelsen?»

«Der er slet ikke Tale om den Ting,» mumler den Spurgte, og Spørgerinden glæder sig i sit inderste Hjerte, thi hun har selv to uforsørgede Døtre paa Ballet; hun vender sig til en Onkel af den unge

Mand, som hun nylig har sigtet til, og udtaler sin Beklagelse over, at visse Folk ikke undsee sig for paa den mest iøinefaldende Maade at gjøre Jagt paa Neveuen, der ansees for at være et godt Parti.

Første Dands er til Ende. Isen viser sig, ledsaget af Limonade og Madeira, og et Par Ynglinge, der ønske at komme i Stemning, gaae tre Gange i Træk rundt om Bakken, hvorpaa Glassene med den sidstnævnte Drik staae, og tømme et hver Gang. Balplanen studeres, og under levende Conferencer bliver det omsider arrangeret, hvem der skal føre de forskjellige Dandse op. De fleste Cavalerer gjøre sig overordentlig kostbare; den Ene vil ikke, fordi han dandser med sin Hjertesdame, den Anden, fordi det er saa flaut, og den unge Student, der den Aften er paa det 22de Bal i denne Saison, meddeler, at han paa ingen Maade kan paatage sig det, da han læser til Examen og skal op til Jul. De «*efterstræbte*» Løvinder bringe deres varmlodige Tilbedere til complet Fortvivlelse ved at tage imod Engagementer af Forskjellige til samme Dands. Den Lykkelige, der sluttelig bortfører den Skjønne ved sin Arm, seer sig triumpherende om, medens de Andre snige sig bort i mørke Betragtninger og kun have et uvist Haab om en fjerde eller femte Extravals at trøste sig med.

Den glade Stemning stiger i Forhold til Varmen; Samtalerne blive mere hørøstede, og kun de, der søge bag de kjære Gardiner, hvor man saa deiligt kan skumle eller gjøre Cour, dæmpe endnu Stemmerne. Vinduesforbybningerne ere meget søgte Pladser i en Balsal; man staaer saa frit og ugenert, lader

være med at dandse, naar man foretrækker at tale, og de rare tilbyllende Gardiner falde hvert Øieblik paa den ubegribeligste Maade sammen — man kan slet ikke gjøre for det.

Bordets Glæder sætte Kronen paa den almindelige Gemytlighed; man drikker Damernes Skaal og hører aandrige Tankeexperimenter gjorte om, hvad et Bal vilde være uden dem, drikker Vært og Værtindes Skaal og drikker uden Skaaler. Borddansen gaaer med ualmindeligt Liv, selv ældre Medmennesker snurre med, og i Cotillonon offres Bouquetter og Sløifer til de Udkaarede, saa at visse Damer see ud som virkelige Blomsterpiger og enkelte Herrer som rene Naalepuder, saa rigelig ere de blevne begavede med Hæderstegn.

Lidt efter lidt holde de Dandsende op, Dørklokken er i stadig Bevægelse, og hvert Øieblik hvisker en tjenende Aand en eller anden ung Dame Noget i Øret, hvorpaa Ballets tryllende Fe bortføres, ikke saa meget i en Sky, som i en Droske.

De faa Herrer, der ere blevne tilsidst, faae Cigarerne tændte og humpe hjem med de tyndsaaledede Lakerede paa de knudrede Brosten, medens saavel Ballet i Almindelighed, som de enkelte Personer i Særdeleshed underkastes en skarp Kritik.

Men Etatsraadens kommer ikke saa snart til Ro. Hele Huset har været endeventd paa Grund af Festen, og det er store Ting, om Familiens Medlemmer i det Hele taget kunne komme i Seng den Nat. Der hengaaer flere Dage, inden Alt igjen er i sin gamle Orden.

Klokken 10 Eftermiddag.

Kongens Nytorv er vor Place du Carroussel eller Trafalgar Square. Det er Hjertet i det store Legeme, der kaldes Kjøbenhavn, og de fleste af Hovedaarerne føre dertil. Kjøbenhavnerne sætte uhyre stor Pris paa dette Torv og vise det i Reglen til Fremmede med en vis Stolthed, skjøndt hverken de Bygninger, der omslutte det, høre til Byens smukkeste, eller Prydelsen paa dets Midte kan henregnes til de mest classiske. Men foruden den Tilfredshed, man føler ved at betragte denne Pladses Størrelse og det Liv, der altid rører sig der, har man ved at spadsere omkring paa Torvet ogsaa Leilighed til at anstille glade Betragtninger over, hvad vor Hovedstad en Gang vil blive, naar vore Boulevarder ere færdige, og de stolte Bygninger, der tænkes opførte, staae i hele deres imponerende Pragt.

En Del er der allerede skeet i Retning af at sætte Kjøbenhavn paa samme Standpunct som andre Landes smagfuldt anlagte Hovedstæder, og indtil der en Gang i Tiden foregaaer større Forandringer, fryde vi os over, hvad vi allerede have. Vi komme nok med en Gang. Langsomt, men sikkert gaaer det. Dronning Dido med sit sjeldne Talent til at afslutte en god Forretning har vist ikke været lidt tilfreds,

da hun saae Carthago forme sig til en stor By; mangen en romersk Forfatter har pralet af det Intet, hvoraf det herlige Rom fremstod; Czar Peters Efterkommere kunne med Rette være stolte af deres Stad ved Nevas Bredder, Londonerne paastaae, at der ikke er Mage til Colossen ved Themsen, og Pariserne sige: «Kom blot og see vor By paa begge Sider af Seinen!», thi at see og beundre den er det Samme. Saa lad ogsaa os være glade over vort Kjøbenhavn; det skal ikke forringe vor Glæde at læse om Carthago, som Virgil har besunget, eller om Rom, som Vitruvius har beskrevet. Der er jo desuden Ingen, der kan sige dem imod, selv om deres Paastande end vare nok saa overdrevne. Hvem kan kontrollere dem?

Vi see derimod daglig Kjøbenhavn voxe og forskjønne sig, og det skeer ikke ved Rov og Mord.

Se det er de Tanker, vi faae ved at spadserere rundt paa Kongens Nytorv, og paa vor Reise rundt om Uhrskiven ville vi ofte komme tilbage til dette Byens Hjerte, ligesom vi nu ere der Klokken 10.

Det er Sommer med deilige lange og lyse Dage. Det er Søndag. Det varme Solskin er blevet afløst af en kjølig Aftenvind, og paa Fortougene i Store Kongensgade mylre Folk hjem fra Skoven henimod Torvet, paa hvilket Sværmen fordeler sig. Gaden er fuld af Vogne, de herlige firsædede Kapervogne, de rasle forbi hverandre, for saa hurtigt som muligt at ankomme til Holdestedet tæt ved Hovedvagten, hvorpaa de atter vende tilbage for at hente flere Skovgjæster.

Hele Kjøbenhavn synes at have være ude for at

trække frisk Luft og nyde Sommerglæderne under et Bøgetræ ved den friske Strand eller i en tilrøget Pavillon mellem dampende Punscheglas og til Lyden af Harpetoner i Stedet for Fuglesang. Og dog vilde man ved at styre Coursen mod Vest i Stedet for mod Øst finde lige saa store Menneskemasser, lige saa livlig en Tummel. Ad Jernbanen seer man adskillige af Dagens «Skovmennesker» vende hjem, og Togene bringe hver Gang Hundreder. Jernbanerne ere blevne naturaliserede hos os; de høre nu til en af vore fornemste Institutioner. Hr. Sørensen begynder næsten at blive lige saa fortrolig med Dampkraften som John Bull og har nu saa tidt gjort Touren til Klampenborg og Charlottenlund, at han med samme Ro og Phlegma lader sig føre hen ad Skinnerne, trukken af det prustende Locomotiv, som han lader sig rumle hen ad den støvede Vei med to gamle Øg for Vognen.

Der findes ikke mange Mænd, Koner eller Børn i Kjøbenhavn, som ikke nu for Tiden have prøvet, hvad det er at kjøre paa Jernbane; det er netop Banen til Klampenborg, der har gjort denne Befordringsmaade populair. Under hvilken Be- og Forundring af de Reisende løb ikke de første Tog til og fra Dyrehaven! Med hvilken uendelig Fornøielse sad ikke den adstadige Hr. Sørensen og udpegede de forskjellige Puncter, Toget passerede, for Mutter, og med hvilken usigelig Glæde opdagede hun ikke, at det var bekjendte Steder allesammen: Nørrebro, Kirkegaarden, Kongeveien, Grøndals osv. osv. Mutter har aldrig i sit Liv kjørt paa Jernbane før; hun indbilder sig fra Tid til anden at være paa en lang Udenlandsreise,

saaledes fløi hun igjennem Rummet, og saa kjendte hun dog Alting; det var mageløst. Børnene stode ved Vinduet og stirrede maalløse ud i Luften og bleve hvert Øieblik paamindede om at være forsigtige; Mutter havde en svag Erindring om at have læst om Jernbaneulykker i det Blad, Fatter faaer bragt hver Morgen, og syntes at have en ubestemt Idee om, at Hovedet maatte blive revet af Peter, dersom han blot satte Næsen paa Ruden.

Det er en herlig Fornøielse; til Dyrehaven for 16 Skilling, og det paa 20 Minuter! Alle maatte prøve det, og man skulde have troet, at den hæderlige Kaperkudskestand maatte være bleven totalt ødelagt; man havde med en vis Ængstelse ventet at høre, at adskillige af dem vare komne paa Bidstrup, at see deres Navne paa Fallitlisten eller daglig at læse i Bladene: «En Mand har imorges hængt sig i Grønne-gade; den Ulykkelige var Kaperkudsk.» — «Liget af en Mandsperson med en Pidsk krampagtig sammenknuget i Haanden blev igaar fundet i Kanalen; de Tilstedeværende gjenkjendte Kaperkudskens Hans Peter O. P. Petersen,» og saaledes i det Uendelige. Men, nei! Kaperkjørslen florerer lige saa kraftigt som nogensinde: det seer man blandt Andet ogsaa en Søndag Aften paa Kongens Nytorv.

See, hvor Vognene ere fulde; tre Personer paa hvert Sæde, og dog er der steget et Par af ved Østerport. Jernbanen kan være meget god, sige Mange, men en Fart med den kan dog ikke maale sig med en Kjøretour langs Øresund paa en mild Sommeraften. De hvide Seilere vugge sig mellem hverandre

ude i Sundet, der er Liv som paa en befærdet Gade; i Haverne foran Lyststederne sidde Familierne med deres Gjæster, og paa Gangstien bevæger Strømmen sig fremad. Madkurven, som Sine bærer, er nu tom; men hun er nu ogsaa mere træt, end da hun imorges slæbte paa den, medens hendes Moder passede paa den lille Broder, og hendes Fader skød Barnevognen med Familiens yngste Haab i. Paa Veien jage Karpervognene forbi hverandre; man hører Sang og Jubel, medens der svinges med Hatte, Guldregn og Bøgegrene. Der sidde alle Slags Folk mellem hverandre; Herrer og Damer, der have spist paa «Anstalten» eller i «Bellevue»; Andre, der have besøgt Bekjendte; unge Mennesker, der have muntret sig «Over Stalden», inspiceret Teltene, hvori «Trækfuglene» kvidre, eller som have dandset hos Grøndals. Man mærker strax, hvor Vedkommende har tilbragt sin Dag, eller fra hvilket Sted han senest er kommen. Det kommer frem i Tale og Sang, i støiende Udbrud og tause Gestus. De mest forskjellige Melodier lyde ud i Luften, Brudstykker af berømte Componisters Arbejder blande sig med en for Øieblikket meget bekjendt, om just ikke meget berømt Samtidigs Frembringelser, hvis Navn hele Tiden synges med.

Kudskene pidske paa Hestene og raabe udfordrende til hverandre; der kjøres omkap under levende Deltagelse fra Passagerernes Side, og tilbage til de Beseirede sendes der et udfordrende Hyl. Seirherren benytter den gode Stemning til at forhøre sig hos sin Nabo om «Herren» ikke har «en Segar», medens han med et Knald over Hestene paa samme Tid forsikrer

ham om, at hans Kjøretøi med Rette bærer Navn af «den lille Jærenbane».

Paa Stenbroen sagtnes Farten noget, og saavel Hestenes Tilstand som den velgjørende Indflydelse, Synet af de blaafrakkede Gentleman med de hvide Handsker og den buddingeformede Hat har, gjør, at der kjøres gennem store Kongensgade i et jævnt Luntetrav, indtil der standses paa Torvet.

Det var om Sommeren; og om Vinteren er der ikke mindre livligt, men det er paa den anden Side af Pladsen.

Omnibusser og Drosker rangere sig udenfor det kongelige Theater; thi paa de sorte Tavler i den «characteristiske» Forhal staaer der annonceret: «Forbi omtrent Klokken 10.» Forestillingen er da til Ende, og Politibetjentene have derfor travlt med at arrangere de letbevægelige Kjøretøier med een Hest og de store melancholske Kasser med to. Tjenestepiger med Extra-Shavler paa Armene, liberiklædte Tjenere med Parapluier og Galosker, Bybude med Skilt paa Panden, opofrende Fættene, godmodige Brødre og høflige Ægtemænd staae eller vandre om mellem hverandre derinde, medens «Driverne», der ikke ere komne for at vente paa nogen Bestemt, spadsere om udenfor for at see Sværmen vælte ud.

Der spores en vis Uro overalt; Dørene begynde at gaae op og i, Hatte og Overstykker forsvinde fra Knagerne, og Enkelte, der sætte mere Pris paa at iføre sig deres Kapper i Magelighed fremfor at høre en smuk Finale, vise sig i Forhallen. Pludselig høres Larm fra alle Kanter, Tæppet er faldet, og Tumme-

len paa Gangene begynder. Imod Strømmen arbeide de Ventende sig frem og op ad Trapperne; Kapper rives af, Næver stikkes i Øiet paa nærstaaende Lidelseskammerater under Iførelsen af Overfrakker, Galosker tages galt paa, og Uvedkommende indvikles i Shavler, bestemte for ganske Andre, medens Strømmen bestandig ruller ud ad Dørene under en forvirrende Summen af Stemmer, i hvilken man af og til kan opsnappe Brudstykker af de mest forskjellige Kritiker. Kunstnerne og Kunstnerinderne ere vekselsvis: henrivende, ækle, himmelske, utaalelige, søde, væmmelige osv. osv. i det Uendelige, medens Stykkerne characteriseres som interessante, dumme, udmærkede etc. etc. Manges Øine ere endnu røde efter Tragedien, eller Smilet er endnu paa Ansigtet efter den muntre Slutning paa Lystspillet. Selv om man ikke vidste, hvilket Stykke der var blevet opført, kunde man hurtigt faae det at vide, blot ved at stille sig op under en eller anden af Lygterne og bruge Øine og Øren vel. Man læser ved en saadan Leilighed klarere end til andre Tider i Ansigterne; man staaer useet under det blændende Lys, og det er ingen daarlig Tidsfordriv at studere Physiognomierne udenfor det kongelige Theater, naar Klokken er 10. Gemytterne ere opfyldte af de Ord eller Toner, der senest have virket paa dem. «Du lyver Boler, ha! ved Syn! Du lyver!» declamerer en Yngling til sin Ven, eller en anden nynner: «O Laura, Ordet trænger dybt fra mit Sind!» til den unge Dame, der gaaer ved hans Side. En synger begejstret: «En nyfødt

Sol i Østen gløder!» eller en Anden gjør ved en anden Leilighed en Pirouette, Alt eftersom Publicum mest har glædet sig over Digterens, Componistens eller Balletmesterens Frembringelser.

Naar saa Huset er tomt, slukkes det sidste Lys, og det vanskabte Theater maa aabenbart føle sig bedst tilmode i det tilhyllende Mørke.

Klokken 11 Eftermiddag.

Vi nærme os stærkt Afsnittet «Kjøbenhavn ved Nat»; vi komme snart til vor Hovedstads «Mysterier» og føle, at vi burde have en Eugene Sue's Pen for ret at kunne udmale dem i alle deres Former og Farver. Vi føle det dobbelt, fordi Kjøbenhavns Mysterier forholde sig til Paris's som uskyldige Lege til vilde Kampe, som jevne borgerlige Lystspil til blodige Boulevard-Dramer, fordi Kneiper som «Phønix» og en eller anden Høkerkjælder kun ere daarlige Stedfortrædere for Quartier Mouffetards berømte Dandsesalon «Le vieux chêne» eller den navnkundige «hvide Kanin»; fordi man ikke seer det Samme paa Pistoltorvet — en Square, om hvis Beliggenhed mangan Kjøbenhavner neppe har noget Begreb — som paa Place Maubert; fordi bortløbne Ladegaardslemmer langt fra ere saa interessante Typer som parisiske Kludesamlere, og vore vagabonderende «Vilde» paa ingen Maade kunne maale sig med Verdensstadens «Mohicanere».

Kjøbenhavn er, som sagt, — heldigvis i nogle og uheldigvis i mange Henseender — jo heller ikke Paris. Der frembyder sig saa lidt af det Spændende og Piquante paa denne Side af Uhrskiven, og det, man møder, er i Reglen ikke videre indbydende; men vor Pligt troe ville vi alligevel i Nattens Løb fra Tid

til anden løfte en Flig af det tilhyllende Tæppe og uden at lægge an paa en slaaende Iscenesætning vise Billederne, som de virkelig fremstille sig. Intet er, som tidligere sagt, skjult for os, vi have jo vor «Haltefanden» og kunne usete kige ind alle Steder. Vi see de smaa Klynger af Venner og Bekjendte paa Caféerne midt i deres Synd mod Nattesæde-Forbudet; dog skiælver ikke, alle I unge og gamle Syndere, vi angive Ingen, skjøndt vort Blik er mere gjennemtrængende end den nidkjæreste Politimands; vi følge — stadig useet af Alle — selve Politiet paa dets hemmeligste natlige Expeditioner og gjøre vore Iagttagelser; vi vandre fra de mere eller mindre folketomme Gader ind i de glimrende Saloner eller i disse «Lastens Huler, hvor Dyden græder, hvor Øllet koster mange Penge, og hvor saa megen Ondskab avles». Kort sagt, Rum og Tid ere Intet for os, uden for saa vidt som vi selv have lænket os til bestemte Klokkeslet.

Dog, inden vi tage fat paa vor natlige Færd, ville vi sammen med talrige Andre afslutte vor Dag i Tivoli; thi Klokken er 11, og det har allerede ringet første Gang; Pantomimen er forlængst til Ende; fra Concertsalen høres de sidste Toner af Lumbyes Orchester, og Hornblæserne paa Plainen ledsage de Besøgendes Bortgang med en Marche — af «Faust» eller af en anden populair Opera. Familierne med og uden Børn danne Fortroppen af de bortmarcherende Colonner, saa komme ældre og yngre ellers enlige Herrer, som dog undertiden — i det Mindste for en Aften — faae en provisorisk «Familie», og Bagtrop-

pen bestaaer af unge Mennesker, Bekjendte fra Østergade Klokken 2, der kun nødig have forladt de forskellige Restaurations- og Sanglocaler; jo fjernere Pavillonerne ere beliggende, desto senere ankomme Vedkommende, og sidst af alle vise «Øboerne» sig. Paa begge Sider af Udgangsporten, tildels lænet mod de bekjendte store Træer, som for at have Ryggen dækket, staaer en Afdeling skarpe Iagttagere. De mønstre Enhver, der kommer forbi, men ere dog ikke, som man let kunde formode, Opdagelsesbetjente. Det er mere eller mindre blaserede Ynglinge, der dræbe de sidste Minuter af en Tivoliaften paa denne Maade. Colonneerne drage stadig forbi og med en Hurtighed og i en Uorden, som var det et daarligt organiseret Tilbagetog, der skulde dækkes af «Løve-Regimentet», igjennem hvilket Marchen gaaer.

Ind i Retning af Frederiksberggade bevæge Masserne sig imellem svinglende Omnibusser, bjældelingende Sporvogne og aabne Drosker, i hvilke der hyppigst sees unge Mennesker af begge Kjøen, der næsten altid frembyde den Mærkværdighed, at de kvindelige Repræsentanter røbe speciel Tilbøielighed til at lade sig see, medens de mandlige derimod tendere til at skjule sig. I Byen spredes Tivolis Gjæster, og ikke Faa forsvinde ned i en velbekjendt Kjælder i Vimmelskafte, i hvis Dør man hele Aaret rundt næsten hver Dag kan see en lille undersætsig Mand i Skjortæærmer. En Sommeraften paa Tivoli er for Mange ikke fuldstændig tilendebragt uden et Besøg hos «Jordbær-Andersen».

Og nu, da vi have fulgt Folk hjem, eller i det

mindste paa Veien til Hjemmet, ville vi i al Skyndsomhed foretage en Runde gennem nogle af de bekjendteste «Ballocaler»; Klokken 11 er Dandsen endnu i fuld Gang, men længe varer den ikke ved, officielt gaaer Kjøbenhavn nemlig tidligt til Ro.

Hovedstaden er langt fra fattig paa Steder, hvor Terpsichore dyrkes, og det skjøndt Øvrigheden i de sidste Aar har nedlagt adskillige af disse «Temples» og navnlig ryddet alle de saakaldte «Polka-kjældere» af Veien. Man kan ikke Andet end glæde sig derover, naar man veed, at det ifølge statistiske Beregninger i de fleste Tilfælde er Lysten til at gaae paa Dandseboderne, der faaer visse Grene af den kjøbenhavnske, kvindelige Ungdom til at snuble og falde. Og dog maa man indrømme, at disse saa uimodstaaelige Forlystelsessteder ikke fremtræde i nogen videre lokkende og forførende Skikkelse. Der er ingen Elegance i Toiletter, ingen pragtfulde Decoreringer, ingen glimrende Belysning eller berusende Musik som paa lignende Steder i andre store Byer. Kun den tarveligste Udstyring i enhver Henseende, kun det simpleste Publicum, der kan opdrives, og kun en frastødende Raahed i Stedet for en vis tiltrækkende ydre Finhed. Men der er alligevel altid Mine Tokkerup'er nok, der holde af at gaae til Dands, og gentile Herrer, der beholde Frakken paa — skjøndt de derved komme i en Tilstand, der gjør, at man kan «vråde dem» — til at svinge sig med dem.

Mange af de gamle og berømte Kneiper existere nu kun som et Navn, hvortil de forskjelligste Minder

knytte sig, thi Navne have de alle havt, og de fleste af vore Læsere kjende sikkert ikke en Gang disse. Der er vel neppe Mange, der have været hos «Mutter» i Regnegade, der have undersøgt de to herlige Localer paa Kongens Nytorv, som af Gjæsterne døbttes «Vandtruget» og «Sandhullet» eller der nogensinde have aflagt Besøg i «Laxen», «Stormen», «Blegen» og «Admiralen», opkaldte efter de Gader, hvori de laae? Mon der er Mange, som ane, at Christianshavn har eiet sin «Søren Buller» og «Haven», at «Pinden» har ligget paa Nørrebro, «Fjælleboden» og «Haabet» paa Vesterbro? Sikkert ikke, og der er heller Intet tabt derved, lige saa lidt som ved ikke nogensinde at have været i «Sumpen» «Ballonen» eller paa «Rugloftet». Lad dem hvile i Fred, alle disse Ulykkens Huler og Elendighedens Boliger, der er, som sagt, et mere end tilstrækkeligt Antal lignende Steder ilive endnu.

I «Phoenix», familiært kaldet «Fuglen», er der fuldt. Billetsalget i den yderste Forsal gaaer rask for sig, og de for 1 Mk. indkjøbte Tegn afleveres skyndsomst til Controlleurerne ved den forreste Dør. En eller to alvorlige Gentlemen, der staae ved Siden af dem, antages af Adskillige for at være Reservecontrolleurer; men det er Opdagelsesbetjente, og de fleste af Stamgjæsterne vide det meget godt og sende dem et aparte Blik, idet de gaae forbi dem. Ved Indgangen til Salen læses en trykt Opfordring til de Dandsende om at tørre Fødderne godt af, da Gulvet nylig er blevet bonet, og naar det døde Bogstav her har talt, og Anmodningen er bleven efterkommet, be-

trædes «det Bonede», og Vedkommende giver sig ind under den classiske Fordandser og de to vagthavende Betjentes Regimente.

Salen er stor, Nicheerne underneden ere ligesom Galleriet ovenpaa fyldte med Nysgjerrige, og med en umaadelig Færdighed svinge de Dandsende sig efter et ret anstændigt Orchesters Toner, der er placeret i Salonens ene Ende, modsat en Skiænk. Den gode gamle «Sextour» er næsten forsvunden for «Polka» og «Hopsa», og hvert Øieblik standser Musiken, medens Cavalererne til Orchestrets Medlemmer aflevere de meget efterspurgte Toskillinger, nøie iagttagne af Fordandseren, der foruden at sørge for Gulvets zirlige Vanding og den almindelige Ordens Overholdelse tillige paaseer, at Ingen kniber ud. Denne Fordandser — der NB. aldrig selv danser — i sin burleske Dragt er det Mærkværdigste ved «Phønix», der ellers ikke adskiller sig meget fra sine Colleger.

Allevegne seer man omtrent det samme Publicum; simpelt, simplere, simplest. Hvilken Forskjel er der ikke paa disse udmaiede og elendige Kvinder, der tumle ind lige fra de smudsige Gader for med Kaaber og Shavler paa idiotisk at snurre rundt med den Skare Mænd, der venter dem, og saa paa Paris's glimrende Loretter, der med fuldendt Anstand bevæge sig omkring med deres høifornemme Cavalerer, eller den gracieuse lille Grisette, der ender sin Dag sammen med Studenten paa et eller andet Bal i Quartier Latin. Lasten er i det mindste der iklædt en Skikkelse, hvorved man ikke ligefrem væmmes.

En Gang imellem faaer man Øie paa en eller an-

den Yngling, der efter i længere Tid at have gjort magtesløse Forsøg paa at undgaae Mødet, ufeilbarlig underretter En om, at han ganske tilfældigt er kommen ind. Det er enten en Fætter fra Jylland, der skal see «Kjøbenhavn ved Dag og ved Nat», eller en Bekjendt, som ønsker selv at gjøre Studier. Ja, hvad gjør man ikke for at studere sin Samtid! Have vi ikke paa den mest rørende Maade opofret os for vore Læsere?

Fra Helliggeiststræde er der ikke langt til «Erichsens Salon», ogsaa kaldet «Ballen», med sine store Minder om Theatret i Kannikestræde. Den gemtligge gamle Scene er forsvunden, og en stor veloplyst, rødmalet og med Cancanfigurer i Legemsstørrelse forsynet Sal har man faaet i Stedet. Man dømmer en Mand efter dem, han omgaaes; man kan bedømme en «Salon» efter de Opslag, der findes ved Indgangene.

«Cigarrygning af Damer er paa det Strengeste forbudt», hedder det her, som forøvrigt ogsaa andre lignende Steder, og i en anden Paragraph anmodes de Militaire om ikke at dandse med Sabel paa.

De Militaire ere forøvrigt stadige Gjæster og meget søgte Dandsere i disse som i ganske andre Saloner, og i «Kjæden» seer man dem navnlig tumle sig. Det vil sige «Kjæden», som Mine Tokkerup ikke mente med Rette kunde kaldes en Dandsebod, men som dog i høi Grad er det. Gjennem den lange, smalle, med ledige Drosker og andre Vogne opfyldte Gaard i Dronningens Tvergade er der paa «Salon-Aftenerne» altid en livlig Færsel til og fra Baghuset,

hvorfra Musiken lyder. Der gives ingen Udgangsbilletter; men et Lommetørklæde, afleveret til Dørvogteren, tjener som Legitimationsbevis for Vedkommende, og den Trafik er meget i Brug paa dette Sted.

Udenfor seer «Kjæden» slet ikke ud som det Glædens Tempel, den i Virkeligheden er; saa gjør «Prindsen» med sin lille røde Lygte nede i Adelgade et langt livligere Indtryk, skjøndt man der kan komme til Bal for den overordentlig moderate Betaling 8 Sk., og skjøndt Pladsen, de Dandsende benytte, kun er en Fjerdedel saa stor som den førstnævnte, og «Aftenstjernen», det nylig opdagede Meteor, straalere med parisisk Glands i Sammenligning dermed. Fra et Theater er Salen i Kannikestræde bleven til en Dandsebod, og «Aftenstjernen» var fordem — Dampkjøkken. Intet minder om «Stjernens» (Folk holde af Forkortelser og kalde Stedet saaledes) tidligere Existens uden Navnene «Ærten» og «Dampen», Benævnelser, der allerede ere meget i Brug, og saa maaskee netop Dampen og Heden; men det er ikke noget Eiendommeligt for Stedet; varmt er der allevegne, hvor man kommer, lige fra Kjøbenhavns «Château des Fleurs», «Colosseum», sædvanlig kaldet «Klodsens», til den berømte «Smede-Kro» i Springgaden, hvor Entréen er gratis, og Brændevinen synes at være ligesaa, saa rigelig flyder den. Paa det sidstnævnte Sted kan man i Reglen see en udmærket Samling af ægte kjøbenhavnske Slagsbrødre, mange velbekjendte Ansigter fra Trommesalen og fra Vesterbro i det Hele taget. I den lille, støvede og ophedede Stue, hvor Orchestret, hvis Medlemmer og Instrumen-

ter synes at være lige brøstfældige, frempiner de sørge-
ligste Parodier paa de populære Melodier, drikke,
dandse og ryge de Tilstedeværende af begge Kjøen.
En sort Frakke og en høi Hat ere meget ilde sete
der og vilde saare Gjæsterne lige saa meget som en
Slobrok og et Par Tøfler i en elegant Salon.

Den franske Feuilletonist Jean Rousseau — for-
modentlig en Slægtning af sin berømte Navne — har
udelukkende i en Række Dialoger i et helt Værk,
«Paris dansant», skildret en Del af sin Hovedstads
talløse Dandselocaler. Af mange Grunde have vi
ikke villet indlade os paa at photographere Sam-
talerne, der føres i de kjøbenhavnske Dandseboder.
Characteristisk for vore Forhold i Modsætning til de
parisiske vilde Sligt maaskee nok være, men naar vi
have nøiedes med flygtigt at berøre disse Steder, har
endogsaa det langt fra været af en «indre Drift»,
men kun fordi et Billede af Kjøbenhavn uden dette
ikke vilde være fuldstændigt.

Klokken 12 Midnat.

Hvad foregaaer der i Kjøbenhavn Klokken 12 i Midnattens Time?

Skal jeg beskrive en Nytaarsaften med idylliske Familiefester, støiende Gilder, Potter paa Dørene, Knald og Commers, medens de «Tolv med Posten» holde deres Indtog? Emnet er ikke nyt.

Skal jeg udmale en Casinomaskerades Glæder og de melancholske Betragtninger, den giver Anledning til, idet Demaskeringen finder Sted paa Slaget 12? Jeg gjør det nødtigt.

Skal jeg fremmane Spøgelser, som jeg her sidder i den stille Nattetime og grunder med Pennen i Haanden? Det er ikke rart at omgaaes med det Slags Væsener, og desuden kommer jeg, ved at tænke paa dem, atter ind paa mine gamle Betragtninger: Hvorledes f. Ex. et Spøgelse fra St. Petersborg, der naturligtvis først kan vise sig, naar Klokken er 12 der, kan være her til en Spøgelse-Fest, netop naar vor Klokke er 12. Tiden er saa forskjellig paa disse Steder, at det synes en ren Umulighed, selv om Vedkommende reiste med en Hurtighed, der overgik Lysets. Og dog hører man, at Sligt skal kunne skee. Hvorledes lader det sig gjøre? Hvorledes forklarer man sig det? Hele Spøgelse-Theorien falder til Jorden, Midnatstimen taber sin Betydning ved denne

Philosopheren. Jeg vil ikke give mig af med at skrive om det.

Men hvad er der saa tilbage?

Jeg kaster Pennen; jeg vil slet ikke skrive, jeg udsætter mig for, at der kommer til at staae i Feuilletonen: «Klokken 12 foregaaer der aldeles Intet i Kjøbenhavn», jeg vil derimod læse for at adsprede mig; hvem veed, maaskee faaer jeg en Idee under Læsningen.

Ved Natlampens Skær søger jeg paa Hylden. — Her er en Bog. — Hvad er det? — Shakespeare! — Herlige gamle Shakespeare, der har sagt Alt, hvad der kan siges, om alt Muligt. — Jeg slaar op paa Maa og Faa. — Her er «Richard den Tredie». Ordene gribe mig mægtigt. — Hvor langt behageligere er det dog ikke at indsuge frisk Næring i Stedet for at skrive og atter skrive, navnlig naar man i Øieblikket er træt og dog som en ægte forçat du plaisir maa gjøre det, skjøndt man endnu har lidt Samvittighed tilbage ligeoverfor sine Læsere.

«Samvittighed, Du feige, Du forfærder! —

Blaat Lyset brænder, — det er døde Midnat». —

Men Rædsel og Skræk! — Hvad betyder dette! — Lyset brænder virkelig blaåt; det er Midnat! — Er det Blændværk, sygelige Feberphantasier, Trolleri Altsammen? Er jeg paa Alhambra, hvor det elektriske Lys saa jevnlige glimrer, eller hvad foregaaer her? — Jeg maa være der. — Jeg seer jo tydelig en gammel Decoration fra Porte-Saint-Martin eller Wien; mit Værelse er blevet til en Magnolieskov eller

en anden lignende fortryllet Decoration. — Det er ikke til at udholde: «Hjælp!»

Der kommer virkelig Nogen. En ung Dame i en forhenværende elegant Baldragt nærmer sig. Det røde Flor hænger i Laser over den hvide Underkjole, de Atlaskes Sko ere nedtraadte, og Rosenkrandsen sidder dæmonisk paa Snur paa det blonde Haar. Hun er dødbleg og holder Fingeren truende i Veiret, altsom hun kommer hen imod mig. Det er en Søvn-gængerske, en Gjengangerske, en Bankeaand, Somnambule, eller Allan Kardec maa vide hvad. Hun taler — Stemmen er hul og klangløs, accurat som i de virkelige Spøgelsehistorier — medens hun med et vredt Udtryk bøier sig over mig, der aldeles overvældet er sunken om.

«Du kjender mig; ikke sandt?» lyder det til mig, «Forvorpne, der har vovet at bagtale mig; Du har sværtet mig, sværtet mig med Bogtrykkersværte, og det for et helt Publicum. Elendige! Jeg har aldrig seet op til Gianellis Vinduer, som Du skriver, at jeg gjør Klokken 2; jeg gik ikke bag Gardinerne paa Ballet hos Etatsraadens — i det mindste gjorde jeg det ikke med Dig, thi saa havde jeg maaskee fortjent min Straf. Men Du trængte til Stof, Du trænger endnu til Stof til i Morgen og tager intet Hensyn. Nuvel, Hævn vil jeg have; Du skal skrive og kan ikke! Haha!»

«Lad mig i Aften svart din Sjæl nedtynge,
Husk, Du mig drilled i min Ungdoms Vaar
Saa ofte; — derfor nu: fortvivl og skriv!»

«Allerkjæreste Frøken! . . .» begynder jeg; men hun er forsvunden, og en anden Skikkelse staaer allerede i hendes Sted. Et hvidt Lagen! — nei, mit Syn er forvirret, det er kun en Serviet, bunden om Halsen paa Skikkelsen. Jeg kjender disse Træk, det er min Ven, Grossereren, der giver saa udmærkede Middagsgilder. Han seer ud, som han kom lige fra Bordet. Trøffelsaucen spores paa hans Hage, og i Haanden, som han bebreidende hæver, holder han en Agerhøvevinge.

«Letsindige!» mæler han med Gravrøst, «Du har forspildt mit Venskab. Du bliver aldrig mere bedt til Middag, Du faaer aldrig mere Lov til at besøge mig paa Strandveien. Slik Dig kun om Munden, i mit Hus skal Du aldrig mere faae Leilighed til at putte Noget i den.

«Husk Klokken 5 og mig! — Fortvivl og skriv!»

Det sortner for mine Øine, jeg seer Grossereren bortført i en Sky, dannet af lutter Hoveder, blandt hvilke jeg kjender Kjøbmanden fra Jylland med den fatale Isklump i Munden, de to gamle Damer, den lille corpulente Taler, der mumler: «Og ingensteds er, Roserne saa røde!», den unge Herre, der seer ud som en Stængerotte, og endnu mange Andre.

Jeg gjør et Forsøg paa at reise mig, men standses af en høi, bleg Mand i Sort, decoreret og soigne-ret paaklædt. Have da alle mulige Mennesker sammensvoret sig for at undsige mig? Det er jo ogsaa en Bekjendt — det er selve Etatsraaden, som jeg senest besøgte Klokken 9. «Vend om, unge Mand,

Du er paa gale Vei, Du har smigret for den plebeiske Aands onde Instincter, Du har forsøgt paa at sige Vittigheder om mig og mit Bal, Du er en Bladtræl — besudlet med Blæk. Hævn vil jeg have!

«Ja, mindes mig! Af Frygt for øvet Daad
Din Pen skal synke mat! — Fortvivl og skriv!»

Jeg hører Vrinsken og Stampen og seer Etatsraaden gaae tilveirs, fulgt af de tidligere omtalte sorte Dandseheste, der haanende slaae ud til Høire og Venstre.

Drømmer jeg? — Nei umuligt. — Alt forekommer jo som Virkelighed! — Det er ikke de tre Første, der have undsaagt mig og spaaet mig Hævn. Hvert Individ, jeg er kommen sammen med, har troet at see sig portraiteret og har truet mig. Masser af unge Damer have sammensvoret sig om at gjøre mig umulig paa et Bal; ti Grosserere have sendt mig Afbud til Middagsgilder og adskillige Etatsraader have lukket deres Døre for mig. Men det har Altsammen ikke været under saa forunderlige Omstændigheder. Som Gjengangere vare disse komne for at forstyrre min Fred og Ro, det pinte mig, jeg maatte have Luft; men rundt om rører det sig igjen, og nye Aander komme frem.

Kræmmersvende, skilte lige ned paa Ryggen, myldre ind, idet de, hvæssende deres Alener, raabe i Chor: «Klokken 4 maatte vi møde i Boutiquen, som Du siger; men vi have dog havt vor Frihed; for Dig er ingen Hvile, fortvivl og skriv!» Cancellister hobe uendelige Bunker af hvide Papirsroller op for mig og hyle: «Her er de Acter, Du taler om, fyld

disse Blade med dine Kragetæer, fortvivl og skriv!» Leietjenere omfavne mig med deres hvide Bomuldsvanter: «Du har ikke taget paa os med Handsker, fortvivl og skriv!» Bestandig det samme Omkvæd, min Hjerne begynder at dreie sig, fra alle Sider vælte Aanderne frem: Ladegaardslemmer med deres Koste, «Løver» med deres Stokke, og Alle svinge de sig i en Art Dødningsedands. De tage hverandre i Hænderne og danne en umaadelig Kjæde, idet de drage forbi mig, gyselige Grimasser skære de, medens de true, og da jeg omsider troer, at disse mine Plageaander ere forsvundne, hører jeg Raslen af Lænker. Hvad nu? Nye Rædsler. En Bande sorte Mennesker kommer ind med Haandjern og Lænker paa. Det er Bladnegrene, aldeles oversmurte med Blæk. De stille sig op, og jeg hører tydeligt Ordene fra Flokken: «End ikke os har Du skaanet! — Mindes Du Klokken 6? — Mindes Du Haandjernene? — Mindes Du «Ombrækkeren»? — Mindes Du «Andejægeren»? Her er han for at skyde Dig! Du «Fornøielsens Galeislave», som Du selv kalder Dig og dine Lige, Du maa fylde dine Spalter og vrider Dig derved! «Fortvivl og skriv!» Under Lænkernes Raslen og frygtelige Forvridninger marchere de ud, medens en sortsmudset Mand iblandt dem triumpherende viser mig et Hjul som det, hvorpaa man i gamle Dage blev radbrækket, og en Anden fyrer en Bøsse af paa mig; det er en Vindbøsse; det er Vind Altsammen; men det ligger i «Andejægerens» Haandtering.

Lyset brænder klarere, Decorationen forandres, og ind bruse franske og wienske Dandserinder, der

aabenbare Espinosa-Francesco midt iblandt sig. De dandse og springe og tumle og mase omkring mig under Raabet: «Fortvivl og dands!» Alt løber i Et for mig; jeg seer intet Andet end en lille Mand, der efterhaanden bliver mindre og mindre, eftersom han, lig en Boldt, farer ud af det Ocean af Bobinet og Flor, der omgiver ham. Det ringer! Ny Decorationsforandring formodentlig. Jeg forbereder mig paa noget endnu Rædsommere; jeg venter at see mig selv dandse med og kaster mig ned. Jeg hører et Brag, og Alt er atter stille. Det ringer igjen.

«For Fanden saa luk dog op, nu har jeg ringet to Gange!» hører jeg en velbekjendt Stemme sige i min Nærhed.

Hvad betyder dette? Min Contubernal her! Vil han nu ogsaa spøge for mig. Jeg hæver Hovedet og opdager, at jeg befinder mig i min egen Stue med Hovedet paa mit Skrivebord; Blækhuset er væltet, Shakespeare ligger paa Gulvet, og Lyset er brændt ned i Stagen.

«Naa, bliver det til Noget?» lyder det igjen ind til mig.

«Jeg saae, der var Lys hos Dig, og ringede paa; Du skriver vel paa din Feuilleton? Men hvad feiler Dig; Du seer saa forstyrret ud; har Du seet Spøgelser?»

«Ja tilgavns, kan Du troe!»

«Ved alle Feuilletoner, Nattens Skygger
Har slagen nys min Sjæl med mere Rædsel
End tyve Tusind vilde «Negertælle»
Ført' an af deres store Offerpræst.»

«Jeg mærker, Du har studeret din «Richard» i Stedet for at være flittig. Du kunde saamænd gjerne være gaaet med til Etatsraadens.»

«Ti! Opvæk ikke disse rædsomme Minder!»

«Men hvad Pokker har Du bestilt?»

«Det kan Du ved Leilighed faae at læse. Nu vil jeg ikke mere fortvivle, men skrive.»

Klokken 1 Morgen.

Naar der siges: hele Byen, menes der ikke altid dermed Staden med hver Mand, Kvinde og hvert Barn, som derudi befindes; tvertimod er det som oftest kun en forsvindende Del af Befolkningen, der kaldes hele Byen.

«Gud bevares, hele Byen veed det!» siger Sladderkjærligen om den sidste Lækkerbid af *chronique scandaleuse*, som hun Aftenen forud har faaet at høre i sin Kreds, skjøndt i Grunden kun meget Faa beskæftige sig dermed.

«Hele Byen saae det!» beretter Salonernes udtømmelige Fortæller om en Begivenhed, der overværedes af en halv Snes Mennesker.

«Hele Byen var i Dyrehaven,» hedder det, naar Kjøbenhavnerne udvandre paa en smuk Sommerdag; men kommer man til Tivoli eller i Søndermarken paa samme Tid, ja saa er hele Byen ogsaa der.

Det Udtryk maa altsaa ikke tages altfor bogstaveligt; men naar vi sige, at hele Byen sover Kl. 1, ere vi dog temmelig nær ved Sandheden. Den langt overveiende Del af de livsglade, fornøielsessyge, blodtørstige, gjæstfrie, gemytlige, forekommende — eller hvad man har Lyst til at sige — Kjøbenhavnere

hvile i Søvnens Arme, og paa høist forskjellig Vis nyde de denne Hvile. Fra de fineste Lagener gaaer det gradevis nedad til dem, der ere af une propreté equivoque, eller de forsvinde til Slutningen aldeles; fra hyggelige Soveværelser med bløde Tæpper og dæmrende Lamper kommer man til en Grøft, der i høieste Grad er uafdampet osv. osv. Og skjøndt de Fleste i Kjøbenhavn lykkeligvis ere stillede saaledes, at de kunne faae Tag over Hovedet, saa gives der dog ikke Faa i vor Hovedstad, der staae op om Morgen-
nen uden at ane, hvor de om Aftenen ville komme til at havne; Kjøbenhavn har ogsaa sine «Rødhuder».

I den gode gamle Tid, da Tranlamper og Vægtene florerede saa smukt ved Siden af hinanden, gik det endda nogenlunde an for vore «Vilde»; de førte et Liv, der ikke var blottet for en egen Romantik — men Gasbelysningen og det nye Politi have forandret Meget og have navnlig grebet høist forstyrrende ind i disse Natfugles Liv.

I gamle Dage var Glaciet en almindelig og meget yndet Søsterseng for disse Mennesker, der lige saa lidt kjendte til Snue og Hoste som til Fjerdynner og Slobrokke. Naar Pengene, der i Grunden burde have været anvendte til at sikre Vedkommende en Seng for, vare gjorte i flydende Varer af en varierende Gradestyrke, slentrede Fyren ganske gemytlig ud i Retning af det herlige Glacis, og ankommen til Stedet behøves der kun et lille Vip for at sende ham over Indhegningen og ned i hans store og altid parat værende Seng, hvor han ikke behøvede at være bange

for «at sparke af sig om Natten». Der kunde han sove sødt, til Morgensolen vækkede ham; thi kun høist sjældent forstyrrede en Patrouille hans Fred.

Nu er det anderledes. Han maa for Tiden i det mindste ud paa den anden Side af «Tre Flasker», forinden han kan strække sig med nogenlunde Haab om at nyde sin Søvn uforstyrret, og da hans Bane jo i Reglen er høist uregelmæssig, hænder det ikke saa sjældent, at han bliver opsnappet, inden han naaer saa langt.

I gamle Dage var «de vaade Fødders Hotel» — et Pendant til «de vaade Fødders Kaffehus» i Paris — det vil sige Rummet under Høibro, et meget søgt Tilflugtssted for allehaande Vagabonder. Da kunde Politiet ved fra Tid til anden at stige derned paa en Gang attrappere et Dousin Stykker, der fandtes henstrakte paa dette alt Andet end indbydende Sted. Her laae de som Sild i en Tønde, og med Høivande kom der jævnlig en Art «Lage» til, der ikke gjorde de smudsige Brædder behageligere. En for En maatte de da marchere op til Betjentene, der ventede dem ovenfor; de bleve eftersete, og de, der havde et Par Skilling, slap fri, hvorimod Resten bragtes til et andet Nattelogis, almindelig bekjendt under det betegnende Navn «Brummen».

Nutildags fanges der kun høist sjældent en eller anden Synder; Politiet seer Stedet efter hver Nat, og Hvælvingen under Høibro taber mere og mere sin Betydning som «Rødhudernes» Wigwam.

Vinteren er, som man let kan tænke, slem at komme over for disse Stakler; Climaet hos os tillader

ikke, at man tager sig for store Friheder i Retning af at sove, hvor det skal være; men Opfindsomheden skærpes i samme Forhold, som Nøden stiger. Det gjælder om at kunne finde Hvilesteder for Natten, og det nogle, der ere varme; og de ere blevne fundne; men endogsaa disse elendige Tilflugtssteder ere ikke mere sikke mod de paapasselige Betjentes Eftersøgelser.

Bag Christiansborg Slots Staldbygninger sees to store tildels med Lemme bedækkede Gruber, mere eller mindre fyldte med Staldaffald. Man skulde ikke troe, at noget Menneske kunde finde paa at vælge en slig duftende Hule til sit Natteleie; men hvad gjør man ikke, naar Kulden piner Legemet, Trætheden knuger Lemmerne, og Søvnens overvælder En? Ikke at tale om, hvad Frygten for at blive greben kan udrette. Tidt og mange Gange har Politiet søgt der, naar en eller anden Vagabond har været eftersporet. Lemmene ere blevne slaaede til Side og tilsyneladende har der ikke været noget Levende i Gruben, hvorfra den varme og tunge Damp er stegen; Mørket har gjort, at man Intet har seet; men en snorkende Lyd har røbet, at der dog fandtes menneskelige Væsener dernede. Betjentene ere stegne ned og have fundet ikke et, men flere Individuer indtil Halsen nedgravede, som de først efter mange Anstrengelser have faaet halede ud af den varme Gjødning.

Til Trods for den strenge Control afbenyttes disse Huler endnu ikke saa sjældent om Vinteren, ligesom Kirsebærgangen er et meget søgt Sted om Sommeren.

I gamle Dage byggede «de Vilde» sig virkelige

Boliger paa det sidstnævnte Sted, og det er ikke saa mange Aar siden, at Politiet opdagede en rummelig Hule, som var opført af Rør under Buskene og var befolket af 14 Personer.

De her omtalte ere de mest primitive Natteboliger, der gives i og ved Kjøbenhavn, og der gjøres, som sagt, alt Muligt for at tilintetgjøre dem. Et Skridt fremad ere Rønnerne eller Logishusene, hvori Proletarerne accomoderes for en billig Betaling; men ogsaa her har Tiden forandret Meget. Ved «Pjaltensborgs» Brand ødelagdes et meget interessant Logishus, og siden den Periode har ingen Vært drevet det til at hænge sine Gjæster i Seler, saa at de i en halv staaende Stilling sovende tilbragte deres Nat. «Mutter Frank» i den bekjendte Gyde, der udmunder paa Østergade, eksisterer ikke mere, og hendes herlige Kneipe, i hvilken Fiskerkonerne mod en lille Godtgjørelse fik Lov til at sidde og sove med Hovedet paa Bordet, der svømmede med Brændevin og Øl, er bleven meget forandret. Den Atmosfære, der slog En i Møde, naar man en sen Aftenstund aabnede Døren til den lille lave Stue med det lange Træbord, kan man vanskelig gjøre sig nogen Idee om; men de raadne Fisk, der henlaae i Kurvene, som vare opstillede bag de Sovende, spillede en dominerende Rolle deri.

Hele Byen sover, som sagt, Klokken 1; men vi ville vaage netop for at see de Sovende. Politiet er paa Spor efter en mistænkt Person, der ikke findes i noget af de Hoteller, hvis «Lister over Reisende» staae i Bladene. Der udsendes et Par duelige Opdagelses-

betjente for at afsøge et Par Logishuse, i hvilke man har Formodning om, at den Savnede findes. Vi følge med.

De tage Retningen mod Nyboder, følge Borgergaden og dreie ind i den lille og lidet besøgte Prindsensgade. Midt i Gaden ligger der en Bygning paa 3 Etager; i Stuen er der Spekhøkerboutique. Over Døren læses Ordet «Norden»; det er et af Hovedstadens Logishuse. Værten skaffes tilveie og synes slet ikke glad over Besøget; han kjender Betjentene og veed, at det er ikke for det Gode, de komme.

«De søger efter Nogen?» spørger han med et blegt Smil, «vil De see Protocollen?»

«Nei, men lad os komme rundt!» lyder Svaret.

Værten tager en Lampe; han ryster paa Haanden, forekommer det mig; er det den kolde Vind i Forening med hans lette Paaklædning, eller er det af andre Grunde; jeg skal ikke kunne sige det. Vandringen begynder. Forhuset er eftersøgt; men i den meget lille Gaard ligger det ligeledes 3 Etager høie Baghus; der kunde Synderen muligvis findes. Ind igjennem smalle Gange, forbi store Brændestabler kommer man til den ene Dør efter den anden, mærket med Nummer. I Forhold til Rummenes Størrelse ligger der fra 2 indtil 8 Mand i hvert, som oftest 2 i en Seng. De have trukket alle Klæderne af og see ud, som vare de parate til at springe i Vandet; det skeer for Renligheds Skyld, sige de. Fra Stuen gaaer det til allerøverste Etage, og overalt findes der Mennesker i de smaa Værelser og smalle Senge. Betjentene trykke med den ene Haand Tæppet stramt

ned under Hagen paa de Sovende, medens Lampen holdes tæt op til Ansigterne. De gjenkjende de Fleste; men han, de søge, findes ikke. Af og til farer En op og slaaer om sig, han drømmer maaskee endnu om Slagsmaalet i Værtshuset; et besindigt Ord fra Betjentene bringer atter Vedkommende i Ro, og efterat Enkelte af dem ere blevne udspurgte om Et og Andet, forlader den lille Skare atter Stuerne, medens de Forstyrrede fortsætte deres Søvn, sikkert ikke med en Velsignelse over Politiet og dets Agenter.

Alt har forøvrigt havt et ordentligt og velreguleret Præg; og Sengene see meget nette ud, naar man tager i Betragtning, at man for 8 Sk. kan tilkjøbe sig Ret til at benytte en saadan. Ingen af Dørene har været aflaaet, og Politiet kan uden Larm foretage et Inspectionsbesøg, paa hvilken Tid af Døgnet det ønsker. Man behøver forøvrigt ikke at komme meget sent for at finde Alle i Seng; Folk, der staae op med Solen, ville have Gavn af deres Seng til 8 Skilling.

Det næste Sted, der afsøges, er det berømte Logishus «Holger Danske» i Farvergaden; dets Navn forekommer ofte i Referaterne fra den offentlige Politiret, thi derhen søge de fleste bortløbne Ladegaardslemmer, der have «forvansket» og omsat de noksom omtalte Beklædningsgjenstande, for at kunne delicatere sig med en Rus af forskjellige «Atmosphærers Tryk» samt en Seng til at sove den ud i; og alle Vagabonder protegere fortrinsvis «Hottellet» i Farvergaden. Man fortæller adskilligt om Sæderne og Skikkene i «Holger Danske», men

det er dog kun en Mythe, naar der siges, at Enhver, der vil tilbringe sin Nat der, først maa aflevere sine Klæder til Værten, som derpaa indelukker dem i et Skab. «Kunne de ikke betale», siger denne agtede Medborger, «saa nytter det mig kun lidt at holde mig til deres Pjalter, jeg kom jo med det Samme til at beholde dem selv.»

«Holger Danske» har ligesom «Norden» et Slags Høkerboutique i Stuen, og naar man ganske ubemærket af Alle en Aftenstund staaer inde i Værtens private Gemak og kiger gennem Glasruden i Døren, der fører til den store Stue, seer man adskillige Scener og Physiognomier, som man just ikke hver Dag vil have Leilighed til at studere. Der consumeres store Qvantiteter af de saakaldte «Boutiquer» (udtales «Baatikker») en fælles Benævnelse for de $2\frac{1}{2}$ eller 2 Snapse og $\frac{1}{2}$ Flaske Øl, og i den med daarligt Øl, Brændevin og Tobak svangre Atmosfære summe Samtalerne da livligt.

Der er ogsaa et Baghus her; men skjøndt Værelserne og Sengene i disse to Logishuse saa temmelig ligne hverandre, saa udmærker «Holger Danske» sig ved et mere defect Udseende i Retning af Trappegænder og lignende ubetydelige Luxusgjenstande. Husets major domus, den gamle Marqueur — kaldet saaledes, ikke saa meget fordi han nu er det, som fordi han en Gang i bedre Tider har beklædt denne Post — tænder lidt gnaven sin Lygte, og de Sovende inspiceres paa samme Maade som sidst. Mange vilde, beskjæggede Hoveder bemærker man paa de nøgne Kroppe, der to og to ligge sammenpakkede i de snevre

Senge, og paa et af Værelserne farer En af de svære Karle op og truer Betjentene med Prygl, dersom de nærme sig hans Seng.

«Læg Dig, Peter, det er jo Politiet!» mumle de Andre halv sovende.

«Det er mig det Samme, kom herhen, I Spioner, og jeg skal . . .!» og han svinger sine Næver i Luften.

Brændevinsdunsterne regjere endnu i hans Hjerne, og med et Skuldertræk forlade Betjentene Værelset, idet de overlade det til Kammeraterne at bringe den vældige Peter Brækaf til Taushed. Blandt de mange for dem bekjendte Ansigter have de endnu ikke truffet deres Mand. «Tre Kroner Kjælderen» i Vognmagergade vilde have været et passende Sted til at aflægge en Visit paa, dersom det ikke havde været saa sent; nu gaaer Vandringen til andre Zoner. Betjentene philosophere lidt over den Indflydelse, Kvinden har over Manden heri Verden, og bestemme sig til at forsøge, hvorvidt det ogsaa her skulde vise sig rigtig at løbe an derpaa. I dette Tilfælde menes der naturligvis kun de Kvinder, om hvem Franskmanden siger: «On dedaigne de se faire aimer de ces femmes, on achète l'amour tout fait.»

En frisk Betjent giver Møde, forsynet med et formidabelt Knippe Nøgler, et Lys og Svovlstikker. Ved hver Nøgle hænger der en Seddel, paa hvilken Gadens Navn og Husets Nummer ere opskrevne. Gadedøren lukkes op, Lyset tændes, og saafremt Nøglerne ikke sidde i de respective Døre, bankes der et Par kraftige Slag. Et Suk, et arrigt Skrig, et Hvin eller

en Forbandelse lyder ud ledsaget af Spørgsmaalet: «Hvem der?» Det magiske Ord «Politiet!» er tilstrækkeligt til, at Alt bøier sig i Taushed.

Fra Gade til Gade, fra Hus til Hus, fra Stuen til øverste Sal, igjennem alle Grader, fra forgyldt Elenighed til frastødende og modbydelig Jammerlighed gaaer Touren, indtil Synderen er funden, og kan Kjøbenhavn end ikke opvise Steder, der kunne sammenlignes med disse glimrende Lastens Huler, hvoraf andre Hovedstæder vrимle, saa kan man hos os godt finde værdige Sidestykker til St. Giles's nu forsvundne Rønner eller de parisiske Kludesamler-Quarters notable maisons garnies. Vil man overbevise sig derom, behøver man blot at dreie ind gjennem det bekjendte Apotheks portlignende Aabning paa Østergade og derpaa med tilstrækkelig Dristighed at gaae ind i det Indre af et af disse brøstfældige Huse. Den smalle og skidne Gaard, omgiven af de høie forvredne Huse, de itubrukne Døre, der dingle saa melancholsk paa Hængslerne, de benbrækkende Trapper, men fremfor Alt de frygtelige Væsener, der bevæge sig omkring i disse Labyrinther af Elendighed, give strax en meget god Idee om Livet her.

Lykkelig den, som ikke findes der, naar Kjøbenhavn Klokken 1 hviler i Søvnens Arme.

Klokken 2 Morgen.

Der er ingen Mangel paa Caféer i Kjøbenhavn, men der er ikke en eneste af dem, der har en bestemt Character, saaledes som man seer det mange andre Steder.

Grunden ligger sikkert nærmest i det ubegribelig daarlige Sammenhold, der er imellem de forskjellige Classer her. Her er et Par Exempler.

Hvorfor have de sceniske Kunstnere ikke en Café, paa hvilken de kunne træffe Kammerater, ikke alene fra det Theater, ved hvilket de selv ere ansatte, men ogsaa fra de andre, vor Hovedstad eier? Det er ikke, fordi den Classe Medborgere aldrig gaaer paa slige Steder, tvertimod, deres Stilling fører netop Caf livet med sig, og man kan da ogsaa paa et hvilket-somhelst saadant Sted træffe Skuespillere. Pengene og Tiden gaae altsaa med alligevel, og hvorfor saa ikke anvende begge Dele paa at faae et Sammenhold bragt tilveie, der kun kan være — eller burde kunne være — til alle Parters Tilfredshed? Der føles ingen Trang til det. Hver gaaer sin Vei og isolerer sig efter bedste Evne.

Hvorfor have Journalister, Litterater, Forfattere, kortsagt alle Penne-Mændene ikke et Sted, paa hvilket de kunne mødes? Fordi der desværre blandt dem

hersker endnu mindre Lyst til at sees og endnu mindre Trang til at leve lidt sammen. Hvor forskjelligt er det ikke fra Paris f. Ex., hvor alle hommes de lettres, Kæmperne saavel som Dvergene, have dannet et Selskab, hvorved de baade offentlig og privat støtte hverandre, og som til Hverdagsbrug have Caféer, hvortil en ganske naturlig Lyst til at see Folk med samme Sympathier og i samme Livstilling driver dem. Mon man aldrig herhjemme vil komme til at indsee det Gavnlige og Fornøielige ved dette? Hidtil har det, som sagt, ikke været Tilfældet. Ethvert Medlem af Pressen har i Reglen staaet skarpt lige over for Kammeraterne, og man har kun sjelden seet en Forfatter, der har følt nogen Lyst til at støtte en Collega. Blandt dem selv indbyrdes opføres stadig «Familietvist», og de nye Gardiner, der saa væsentlig bidrage til at sætte Splid imellem de to Familier, gaae bestandig igjen i de som oftest smaalige Hensyn, der bestemme Angrebene paa en Kammerat. Det er sørgeligt; men det ligger formodentlig i vor Character; vi føle en uimodstaaelig Lyst til at give Dukkerter, saa snart Nogen flyder for let og flot ned ad Strømmen.

Man maa nu langt fra slutte, at Alt dette vilde være anderledes, dersom de forskjellige ensartede Classer i Kunstnerverdenen eller de alle tilsammen havde Caféer, hvorpaa Medlemmerne kunde mødes; men at der ikke findes saadanne Steder, viser den omtalte Mangel paa Trang til Sammenhold.

Fra Tid til anden har der været gjort Tilløb dertil; men paa Grund af rene Tilfældigheder ere disse Forsøg igjen døde hen.

Det er ikke saa mange Aar siden, at Mini's Café blomstrede frodig paa Hjørnet af Kongens Nytorv og lille Kongensgade paa det Sted, hvor nu vor mest glimrende Café skuer ud paa Omverdenen gennem de store Speilglasruder. Den Gang kom der et ganske andet Publicum i Hjørnестedet end nu. Den Gang vrimlede der af Skuespillere og deres Venner og Beundrere, af gode Hoveder i enhver Retning, medens man nu vanskeligere finder saadanne der imellem de smagfulde Drapperier, de pyntelige Vaser og de andre Herligheder. Nu er Mini's Café kun en skøn Mythe, og de tusinde Anecdoter og Historier, der stamme derfra, overleveres som Ordsprog fra Mund til Mund.

Og ved Siden af Mini's gemytlige Haller laa Bistrups Café — Galehuset, som Stedet naturligvis blev kaldet. Der kom i sin Tid en Mængde Skjønaander, Mange, hvis Navne nu ere kjendte af Alle, og Mange, som Verden ikke aner ere til, men som kun erindres af de gamle Kammerater.

Som ved fælles Overenskomst dannede de en Club — uden Love og Bestyrelse — der daglig samlede Medlemmerne. Og naar Cigarerne om Aftenen kom frem, og Glassene bleve tømte, debatteredes de mest vidunderlige Emner. «Jeg mener nu, at Socrates var en lige saa stor Mand som Christus!» bemærkede En philosophisk, og strax var Discussionen i Gang. «Nei, Socrates var en ren Pjalt mod den Anden», lød det fra den modsatte Ende af Bordet, og til den yderste Forbauselse for de Tilstedeværende,

der i god Tro vare komne ind paa Caféen, fortsattes denne interessante Undersøgelse.

Hvert af disse Steder havde sin Character, og begge ere de nu forsvundne ligesom deres Afløser Café Suisse paa Kongens Nytorv.

I et hyggeligt og gemytligt Familieliv levede der en Del Kunstnere, navnlig sceniske Kunstnere, sammen. Værten var som en Fader for Alle, og uden at det paa nogen Maade var vedtaget af Folk, levede «Familien» uforstyrret af Uvedkommende. Naar man ikke paa en eller anden Maade tangerede Stedet og dets Gjæster, holdt man sig borte, og kom en Fremmed tilfældigvis en Gang imellem derind, eller vovede en Enkelt en Gang dristig at trodse de anerkjendte, skjøndt aldrig proclamerede Bestemmelser, gjorde han det ikke om igjen, saa lidt hyggelig følte han sig tilmode. Billardværelset var Stedets Allerhelligste, og selv om man var sluppen ind i Førgaarden, gik Veien ikke strax dertil. Den pludselige Sænken af alle Queernerne og de Tilstedeværendes kolde Stirren paa den Frække, der havde trængt sig ind, kunde nok drive den Dristigste paa Flugt.

Stor Sorg og Bedrøvelse herskede der i «Familien» den Dag, Café Suisse lukkede sine Døre, eller rettere den Dag, Gadedøren blev tilmuret, og hjertesående var det at see de talrige Husvilde, der flakkede om paa Torvet med adspredte Miner og med Ansigter, hvori der stod skrevet: Ingen Formiddagskaffe, intet Parti Billard, ingen Blade.

Gjæsterne spredtes for alle Vinde, og ligesom

man paa Kysten, hvor Skibet er forlist, finder Stumper og Stykker af Vraget, saaledes kan man nu ogsaa finde de forskjellige Medlemmer af «Familien» fra Café Suisse overalt paa Caféerne i Kjøbenhavn.

Men hvorledes kommer Alt dette ind under Capitlet: Klokken 2 Morgen?

Fordi vi netop ville omtale Caféerne lidt, medens vi ere ved dette Klokkeslet.

Men der findes jo ingen Folk paa slige Steder paa den Tid af Døgnet!

Officielt ikke! Gudbevares!

Men skaf Dig, o uskyldige Læser, blot en «Haltefanden» ligesom vor, og kig ved hans Hjælp ind i de lune Stuer rundt omkring i Byen, og Du vil see Folk ved deres Cigarer og Glas og blandt dem ikke faa af de førømtalte «Vragstumper».

I hyggelige smaa Klynger sidde de, medens de discutere Politik, Æsthetik, Kritik, Polemik, og hvo veed hvad ikke. Alle de ivrige bladslugende Individer, der have fyldt Localet i Aftenens første Timer, ere forsvundne, ligesom de hørøstede og ubehagelig livlige Theatergjængere, der ere komne senere, og som tale i Citater af det Stykke, der senest har beskæftiget deres Tanker, og som alle synes at være «gift med Helene»; kun Kjærnetropperne, Folk, for hvem det vilde være ligesaa umuligt at gaae til Ro Klokken 12, som det vilde være dem at staae op med Solen, blive tilbage.

Medens Talen gaaer muntert, consumeres det sædvanlige Quantum flydende Varer af de almindelige Sorter, nu og da afvejlende med en Omgang «Kneck-

beinere» eller «Knækkenborgere», som de nu ere blevne døbte, og «Solstraaler,» en af den nyere Tids sidste Opfindelser. Det lader til, at vi heller ikke paa dette Omraade ville komme til at staae tilbage for andre Lande, thi foruden de talrige importerede Compositioner, der for Størstedelen stamme fra England og Amerika, opfindes der daglig nye herbjemme, og snart ville vi i den Henseende kunne maale os med selve «Staterne», hvor «Hanehaler», «Hundesnyder», «Stendiger», «Geneverslynger», «Edderkopper» og hundrede andre af de urimeligste Navne grassere som Udtryk for de mest uformodede Sammenblandinger.

Der debatteres Dagens brændende Spørgsmaal paa den allerfrieste Maade, der fremkomme Meninger, der, saafreent de vare fremsatte paa Tryk, sikkert vilde foranledige et Par venlige Ord «ifølge Presse-loven» til Gjensvar, der falder mangen god Vittighed af, kort sagt, der er det ikke kjedeligt at være.

Midt paa Dagen see alle Caféeer ens ud, man træffer det samme Publicum paa dem alle, og først naar hver forløben Time har sigtet Gjæsterne, kommer noget af det Characteristiske frem ved hvert enkelt af disse offentlige Steder, der for saa Mange besidde en aldeles uimodstaaelig Kraft.

Naar saa Samvittigheden slaaer En eller Anden i de førømtalte Klynger, og Vedkommende begynder at røbe Tendens til «at klarere», kommer der Uro i hele Klyngen, den sørgelige Bevidsthed, at den halve Nat er gaaet, staaer for dem i al sin Nøgenhed, og med det faste Forsæt, at denne Nattevaagen ikke

oftere skal finde Sted, skilles de ad for at gjøre accurat ligesaa næste Aften.

Paa Gaden er der ikke Mange, af og til stødes der paa et Par, der af samme eller af andre Grunde heller ikke hylde Principet: at gaae i Seng til «jevn, borgerlig Tid», og er det tilfældigvis en Bekjendt, anstilles der spøgende de mest forskjellige Gisninger over, hvad Grunden dog kan være til, at han netop færdes oppe paa den Tid.

I alvorstfuld Taushed bevæge de patrouillerende Betjente sig omkring, drapperede i deres Voxdugskapper og defecte Achilleshjelme, medens de private Vægttere, disse perambulerende Portnere, nyde en stakket Hvile i Gadedørene, indtil Klängen af en Stok mod en Lygtepæl vækker dem til et raslende og gryntende Luntetrav henimod den, hvem en Firskilling gjør samme Nytté som en Portnøgle.

Klokken 3 Morgen.

Folk staae op, og Folk gaae i Seng Klokken 3; Dagen begynder for Nogle og ender for Andre; de fire og tyve Timers Kredsløb standser aldrig, Pulsen vedbliver at slaae, skjøndt stundom kun meget svagt.

Der gives Folk, som allerede ere ved deres Arbejde i denne tidlige Morgentime. Er det aldrig hændet Dig, kjære Læser, at Du i en eller anden Anledning har færdedes paa Gaden paa dette Klokkeslet? Er det skeet, da kan Du vist neppe undgaae at have seet en høi trøieklædt Mand med en Klisterpotte i Haanden, en stor Mappe fyldt med Bunker af Papirer under Armen og iført et Par ægte Engelsk-Læders Benklæder af det Slags, som man nu kun sjeldent træffer dem, ile omkring i travl Virksomhed. Det er Kjøbenhavns Placatopslager, en Original, en virkelig Character, der lig andre store Aander har drevet sin Kunst til en sjelden Grad af Fuldkommenhed.

«Der skal Øvelse til Alting, endogsaa til at læsse en Skraldevogn!» pleiede en gammel Practicus altid at sige, og der skal stor Øvelse til at smøre Placater op med den Hurtighed og Sikkerhed, som vor Ven i de Engelsk-Læders udfolder. Den fremadskridende

Civilisations Virkninger spores ogsaa paa ham og hans Kunst. Paa kolde Vintermorgener kunde man i gamle Dage see ham med et Par rødblaæ Labber glatte Placater ud paa et Hjørne og derpaa frysende og gysende at flytte til det næste med sit Klisteri og Klatteri. Nu gaaer det som med Damp, Muren faaer et Par Strøg med den store Kost, Placaten smækkes derimod. Børsten glatter den ud, og vips er Manden forsvunden.

Men han maa ogsaa skynde sig; thi han er alene om at besørge hele Kjøbenhavn, derfor maa han begynde saa tidligt, og derfor læse de sene Cafégjæster, der indbilde sig, at de gaae hjem Lørdag Aften, allerede paa et eller andet Gadehjørne at: «Idag Søndag opføres etc.» Hans Søn er begyndt paa at følge ham rundt paa disse natlige Forretningsreiser; han skal itide læres til for en Gang at være i Stand til at afløse Faderen.

Der er Mening i at staae op paa den Tid af Døgnet, naar Livsstillingen fører det med sig, men at gjøre det for at tilfredsstille sin Lidenskab for Fiskeriet i Søerne synes temmelig meningsløst, og dog kan man paa smukke Sommermorgener ikke see saa faa udholdende Sjæle staae og stirre ned i Sortedamsøens Vover med Medestangen i Haanden, og det blot for deres Fornøielses Skyld.

«En Fiskermand bør Taalmod prise,
Sin Leilighed han vente maa,»

synger Masaniello, og vore Fiskermænd ved Søernes Bredder ere talende Beviser derpaa. Det vides ikke,

at Nogen nogensinde har halet en Fisk op af Vandet, men derimod fortælles det, at en ældre Herre nu i 13 Aar har ventet paa Bid, og at han endnu bestandig venter paa «sin Leilighed». Det er en skyldfri Glæde; lad Ingen misunde disse barnlige Sjæle denne Tidsfordriv.

Det er derimod paa Grund af Glæder af en ganske anden Art, at Folk ikke gaae til Ro før Klokken 3. Om Vinteren er det Baller og Soirées, smaa Sold og langstrakte Spillepartier, der ere Aarsag deri, og om Sommeren kan man slet ikke rive sig løs fra Skoven. Om Vinteren dækker Nattens Mørke de indhyllede Skikkelser, der liste sig hjemad. De have kun en ubestemt Idee om, hvad Klokken i Grunden er, og bryde sig ikke om at faae Vished. Sagte aabnes Dørene, Støvlerne trækkes af med stor Forsigtighed, saa snart der er Leilighed dertil, og spørger en deltagende Ægtefælle, Tante eller Moder, hvad Klokken er, saa er den begribeligvis altid lidt over 11. Der anvendes de utroligste Krigspuds for at forvirre de nysgjerrige Spørgeres Begreber om Tiden. I gamle Dage, da de hørøstede Vægtere altid saa generende forraadte, hvad Klokken var slaaet, til de paa Vagt liggende videbegjærlige Sjæle, var det vanskeligere at narre Vedkommende; men selv en af disse raabende Vogtere er bleven benyttet til at udføre et af de mange Puds, der vilde have gjort en Indianer paa Krigsstien Ære.

Morgenstjernens Bærer havde forkyndt, at det var tre Timer over Midnat, Manden var endnu ikke kommen hjem, Konen ventede og lyttede i en halv-

sovende Tilstand; det forekom hende, at hun havde hørt Vægteren Kl. 12, 1, 2 og 3. «Nu bad jeg ham dog om ikke at blive for længe borte; men han etc.» Hun blundede lidt paany. Hvad er det? — Vægteren raaber igjen. — Allerede 4? — Nei! — «Hov Vægter, Klokken er slagen Elleve!» lyder det ganske tydeligt, og det er virkelig Lars's velbekjendte Ølbas. Hun maa altsaa have drømt, Klokken er ikke saa mange, som hun troede. Manden træder ind.

«God Aften!»

«Hvormange er Klokken?»

«Lidt over 11; nu raabte Vægteren».

Det kunde ikke benegtes, og Uveiret, der havde truet, trak over.

Tingen var, at den frygtsomme Ægtemand mod 1 Marks Godtgjørelse havde faaet Lars til at raabe 11 inde i Gaarden, tæt op til Fruens Vinduer.

Om Sommeren, naar Solen begynder at staae op samtidig med, at Nattesværmerne gaae til Ro, naar Dagslyset hviler over Gader og Stræder, er det i høi Grad trykkende at vandre hjemad. Man skammer sig lidt over sig selv, seer paa Kammeraterne, der slet ikke tage sig godt ud i den Belysning, og fatter de bedste Forsætter for Fremtiden; men Veien til Helvede er brolagt med gode Forsætter, siger en gammel Philosoph, og det bliver ikke sidste Gang, at man hører Spurvene kviddre, medens Gadedørsnøglen dreies om. Denne Spurvesang er i allerhøieste Grad irriterende! Den klinger bebreidende og lyder endnu i Øret, medens man griber sit Lys og tænder det,

ikke for at see derved, men kun, for at det om Morgen
genen ikke skal forraade.

Hvor mange underlige Skikkelser møder man ikke
paa en saadan tidlig Morgen- eller sildig Aften-
vandring? Og i Reglen ere de hverken lystelige at
see til eller gode at faae Forstand af.

En af «Rødhuderne», der har været heldig nok
til at faae sig en Søvn i en Port, under Høibro, paa
Glaciet eller et lignende Sted, gnider og ryster sig,
medens der forbi hans stille Tanker svæver en var-
mende Morgensnaps af en ubestemt Gradstyrke.

Han skuler misundelig til en eller anden Søren
Pipperup, der har faaet for mange af nævnte Slags,
og som med Møie formaaer at holde Coursen under
den stærke Misvisning paa hans Compas.

De løbes begge forbi af den unge Mand, der
ikke troer, at Nogen kan see paa ham, at han har
seet for dybt i Glasset, fordi han med paatagen Frei-
dighed iler hen ad Fliserne. Han løber Rusen af,
som det hedder; han tør ikke standse, af Frygt for
at blive staaende, han gruer for at falde, af Frygt
for at blive liggende.

Den høirøstede Klynge af unge velklædte Men-
nesker, der ivrig debatterer et eller andet urimeligt
Emne, morer sig et Øieblik over ham og fortsætter
Samtalen. Der kan ikke være Tale om at gaae hjem
endnu.

«Hvorledes skulle vi mest passende tilbringe
Resten af denne Eftermiddag?» spørger En.

«Mocca-Meyer!» foreslaaer en Anden mat.

«Han drømmer!» raaber en Tredie.

«Herligt at drømme, herligt at drømme, det er en deilig Elskovsdrøm!» synger En og mindes «Den skjønne Helene» —

«Ja, Mocca-Meyer er kun en deilig Drøm!» fortæller en Fjerde; «men hjem gaae vi ikke!»

Alle have de i Grunden faaet Nok — Nok i enhver Henseende og føle hver for sig mest Lyst til at komme til Ro; men Ingen vil give sig.

Derfor drive de hen til den navnkundige Kjælder ved Nicolai Taarn for at faae Kaffe. Vægteren indbydes til at deltage i Festen og tager imod Indbydelsen.

«Er Kaffen god?»

«Den er mør!» svarer han.

«De mener nok Bollerne!» indvender En.

«Jeg skal i en Fart hente dem!» svarer den Private.

«Nu skal de strax faae Kaffe, Vægteren er gaaet efter Boller!» lyder det, og Alle lee over at høre denne bekjendte Phrase af det kjøbenhavnske Kjældersprog anvendt saa å apropos og paa selve dens Fødested.

Saa komme Vægteren og Bollerne og Kaffen og mange andre Drikkevarer. Der bliver sendt en Deputation over for at indbyde Brandvagten i Taarnet; men denne seer sig ikke i Stand til at møde. Der kommer imidlertid andre Gjæster ned i Kjældereren. En langstrakt tildækket Vogn med et Knippe Halm paa holder udenfor, Kudsken og «Conducteuren» deltage i Gildet og den almindelige Munterhed. Der drikkes Dus, holdes Taler og fortælles Historier.

Et lurvet Individ, en ren Robert Macaire, søger at faae en interessant Beretning anbragt, men forgjæves. Han har lidt Overlast, er bleven kastet ud fra et Sted og vil appellere til Forsamlingen, men kommer aldrig længere end til: «Saa tog han mig i Nakken . . .!»

Den lille Kjælder med sit Kjøkken og sine to smaa Værelser til Gaden bliver vort Selskab for trang, og det søger atter ud i frisk Luft.

«O store, berømte Kjærne-Peter, hvi flyttede Du fra din hyggelige lille Café, kaldet «Onkel Toms Hytte?» Hvi ombyttede Du din herlige Tilværelse i det classiske Læderstræde for en obscur Vegeteren paa det fjerne og ubekjendte Nørrebro? Dine Berømmelsesdage ere forbi!» declamerede En, og Alle sukkede ved Tanken om ikke at kunne komme ned til den store Mand i den dybe Kjælder for at drikke med ham og have godt af hans Vittigheder og aller-nyeste Sange.

Men Kjældereren paa Vandkunsten kunde de endnu besøge, der kunde de faae denne forunderlige Trang til at gjøre sig til Kammerat med de værste Vagabonder, som komme frem under visse Omstændigheder, tilfredsstillet; der gik de ned. Robert Macaire viste sig atter, han hilste paa Selskabet; efter Aftale lod de Alle, som om de aldrig havde seet ham før. De vare jo gamle Venner, mente han. Paa ingen Maade, havde aldeles ikke den Fornøielse at kjende ham. Hvorledes? De maatte da absolut høre hans Historie. Han var bleven fornærmet, havde sat sig til Modværge; men «saa tog han mig i Nak-

ken . . .», og længere kom han heller ikke den Gang; Scenen blev vildere; de Fleste søgte hjemad, men de mere Udholdende kunde endnu ikke bekvemme sig dertil.

Det kan betragtes som heldigt, naar Enhver, der saaledes «gaaer paa Commers», omsider slipper hjem til sit eget Logis; men undertiden hænder det jo ogsaa, at Staden accomoderer Enkelte med et.

Naar man gaaer ind ad Raad- og Domhusets store Port og tager Døren tilvenstre, kommer man ind i en Gang, i hvilken der atter paa venstre Haand er en Dør. Udenfor den hænger der en sort Tavle, accurat som i et Hotels Forsal, og paa denne Tavle findes der Nummere paa de Værelser, som ligge bag denne Dør tilligemed Plads til at skrive Navnene paa de Gjæster, der foreløbig beboe dem, bestandig som i et vel reguleret Hotel; Værelserne ere ikke store eller videre luxuriøst meublerede, to Mand kunne sidde paa de Løibænke, der findes i dem; men det er ogsaa Alt; i hver Dør er der en Glasrude, og i det midterste Værelse, «Conversationssalen», der er lidt større end de øvrige, er der en Kiste fuld af Madratser, som benyttes, naar Nogen skal sove.

Dette lille Hotel er bedst bekjendt under Navnet «Brummen»; i Forretningssproget hedder det Detentionslocalet.

Høist forskjellige ere de Individuer, hvis Navne efterhaanden have staaet paa den sorte Tavle; og af mange forskjellige Grunde ere Vedkommende blevne tvungne til at flytte ind i «Hôtel de Brummen». Mænd og Kvinder, lurvede og velklædte Personer,

skjorteløse Ladegaardslemmer og befrakkede Unger-
svende, pjaltede Fruentimmer og brogetklædte Eva-
døttre — *Sic transit gloria demi mundi!*

Man kan af og til see Mærker af Gjæsterne paa
de hvidkalkede Vægge, og ikke saa sjældent har en
eller anden Philosoph i sin Ensomhed givet sine be-
klemte Følelser Luft i et Udbrud i bunden eller
ubunden Stil, skreven eller ridset paa Muren. Chillon
har havt sin Bonivard, hvis Fodspor endnu findes i
den haarde Sten rundt om den Pille, hvortil han
var lænket, «Brummen» har havt sin fangne Sanger;
hans Navn kan desværre ikke blive overleveret til
Efterverdenen, kun Bogstaverne D. G. læses under
det Kvad, han ved Hjælp af en Blyant har indpræget
i Kalken med smukke, runde og fyldige Træk. Dig-
tet fandtes der i det mindste indtil for faa Dage
siden; men af Frygt for, at en vanhellig Haand mulig
nu kan have udslettet det, gjengives det her. Han
er mild og bevæget stemt og udtaler et venligt Ønske
for mulige Lidelsesbrødre.

Ven!!!

Gid dine Tarme ei af Sult maae skrige,
Saalænge Du bag disse Mure gaaer;
Gid Kuldens Grader ei saa høit maae stige,
At ingen Varme Du i Kroppen faaer;
Gid snart Du slipper ud af denne Klemme,
Som Du imod din Villie sidder i;
Gid snart Du maa den fæle Brumme glemme,
Naar først Du bleven er for samme fri.

Vi kunne kun udtale det samme fromme Ønske,
dersom Nogen mulig skulde komme til at ende en
Nats Munterhed Kl. 3 i «Brummen».

Klokken 4 Morgen.

«Kong Christian den Fjerde har Nyboder reist,
 At Sømanden Hvile kan finde,
 Palladser er sjunkne, dog Nybo'er har kneist
 De stande saa fast som hans Minde,»

synger gamle Ole Kaninstok, og skjøndt allerede adskillige af Nyboders smaa gule Huse ere sjunkne, kneise dog endnu de fleste af dem og ville formodentlig længe vedblive dermed til Trods for de høie elegante Gaarde i de nydøbte Gader, der stedse rykke dem nærmere og nærmere ind paa Livet.

Befolkningen er rigtignok ikke saa ublandet nu som i Nyboders tidligste Dage. Forskjellige Individier, der alle komme ind under Begrebet «enlige Herrer», ere efterhaanden indvandrede. Kaninstokkene have paa mange Steder trukket sig tilbage til Bygningernes inderste Rum til Fordel for de Fremmede; «Salene» ere rømmede, og i de forskjellige Dyre- og Plante-gaders respective Vinduer seer man nu som oftest en ung Studerende, en ensom Krigsmand, en vordende Grosserer eller et lignende Væsen brede sig med sin Pibe i Munden.

De Indvandrede og de oprindelige Beboere leve hver paa sin Vis, og naar der Klokken 4 à 5 om Morgenen ringes til Udpurring, er det kun «Holmens

faste Stok» det gjælder, det angaaer ikke de Andre; Mange af dem ere ofte først komne i Seng paa den Tid; men de «blaae Dreng» maa i Tøiet, Arbeidet paa Holmen vil snart begynde, og om end det siges, «at Sømanden Hvile kan finde» i Nyboder, saa gjælder det ikke de unge Mænd. De maae i rette Tid marchere over Broen ved Toldboden og hen til Arbeidspladsen, ellers seer det galt ud.

Det kniber undertiden for adskillige af dem, navnlig naar der i Følge Politiets dertil erholdte Tilladelse har været extraordinairt Bal i «Phønix», «Aftenstjernen», «Colosseum» eller et andet lignende Sted, og er der Leilighed til at arrangere en saadan Fest, forsømmes den aldrig.

Vi ere ikke meget religieuse, mene Englænderne om os; men hvad mon de vilde sige, dersom de læste de Annoncer, som Dandsebodværterne en Gang om Aaret ufravigelig lade indrykke i alle vore Avertissementsblade: «I Anledning af Christi Himmelfartsdag er der Dands hele Natten.» Er det ikke Religieusitet? I det mindste minder det en Del om Australnegrene med deres Carroberee, eller Indianerne med deres Dandse, der ogsaa ihukomme store religieuse Fester paa lignende Maade.

• Som sagt, Leiligheden til at arrangere en Soirée dansante forbigaaes ikke. Locallet, der ellers skal være lukket Kl. 12, maa da holdes aabent til Klokken 3, og inden de galante Riddere have budt de yndige Damer den sidste Romtoddy eller halve Baier og hjulpet dem Tøiet paa, gaaer der altid nogen Tid med.

Adskillige Kjældere begynde saa at lukke op, og

hvo kan modstaae en Kop Kaffe efter en Nat, saa rig paa animerende Glæder?

Festen i sin Helhed eller de mere interessante Enkeltheder drøftes da til en Kop Café au lait eller une demi tasse sammen med en frisk Bolle eller en Cuba; der gjøres Løfter om evig Kjærlighed, og der aftales fremtidige Møder. Men den ubarmhertige Tid løber med ustandselig Fart, og det er kun med Nød og neppe, at den flotte Frakke, den raske guldknappede Trøie eller den elegante Merinos kan blive ombyttet med den daglige Arbeidsdrægt.

Og medens disse Balgjæster ile gennem Gaderne for itide at kunne begynde deres Dont, holde Vognene endnu i Række udenfor Stedet, hvor det storartede offentlige Fest- eller det private Familiebal afholdes. Gjæsterne deroppe have ikke Hast; men det forstaaer sig, de skulle heller ikke paa Arbeide. Der spørges kun om, hvorvidt Morskaben endnu regjerer, eller om, hvorvidt de omhyggelige Mødre finde det passende, at de unge Damer blive til sidste Øieblik. Frøkenen er rigtignok engageret til 10de Extra; men lige saa gavnligt som det kan være at lyksaliggjøre saa Mange som mulig, ligesaa politisk kan det ogsaa være at forsvinde itide for at savnes. Det veed enhver fornuftig Moder saa godt, og i Reglen er det ogsaa temmelig klart for vore unge Damer.

De ventende Kudske og Tjenere have ikke Noget imod, at der skeer Opbrud. Vidste blot Vedkommende, hvor mange «Velsignelser» der nedbedes over deres Hoveder ved saadanne Leiligheder, saa tog de maa-skee mange Gange lidt mere Hensyn.

Paa en regnfuld og kold Morgen er denne Række af Vogne med indslumrede eller bandende Kudske et saare melancholsk Skue.

Her er der Karether, Drosker og Wienvogne imellem hverandre. De fleste Kudske have trukket sig tilbage i deres Kavaier og mørke Ensomhed, medens den fælles Ærgrelse og Lidelse har drevet andre sammen i smaa Grupper.

Nu og da opraabes der et Nummer paa en af Leievognene eller Navnet paa en af de private Equipager, Rækken brydes, og den Befriede kjører glad bort, medens Kammeraterne anstille forskjellige Betragtninger over, «hvornaar i H—lv—d— Touren vil komme til dem».

Herskabskudskene holde sig i Reglen for sig selv, skjøndt mange af dem maaskee for nylig have hørt til «de Offentlige», og de fleste af dem have god Udsigt til en Gang at komme til det.

De kritisere deres Herskaber og den ubegribelige Lyst, saa mange kunne have til selv at see ned i Stalden, skjøndt det aldrig behøves. De dolere over, hvorledes den eller den altid selv vil haandtere Tøi-lerne, naar der kjøres Toure om Sommeren, og meddele hverandre Oplysninger om, hvorledes den Brune gaaer paa Biddet, eller hvorledes den Graae tager til Foderet. De gnide med et velbehageligt Smil Snavset af det pletterede Seletøi paa de fede Heste og skotte samtidig hen til de temmelig forfaldne Kjøretøier, der holde i Nærheden af dem.

Her har en Droske Plads; Hesten er sunken i Knæ, det gamle Dækken er gledet ned til den ene

Side, Muleposen hænger urørt, og Øget synes at aande og snorke lige saa dybt som dets Herre, der sidder paa Bukken og tager sig en lille Lur. Adskillige Alen uldent Tørklæde ere snoede om hans Hals, og Kavaiens talløse Slag danne en ren Cascade af gammelt blaat Klæde; hans Hoved hviler paa Ruffet, Hatten er falden af, og Næsen staaer lodret op mod Himlen. Han sover og drømmer, drømmer om det fæle nye Politi, der efter hans Mening kun gaaer ud paa at ødelægge de stakkels Droskekudske. Gaaer den gamle Hoppe i en lille stivbenet og stakaandet Galop, strax er der en Betjent ved Haanden; det nytter ikke, at Madammen, han kjører for, absolut skal hurtig til Jernbanen, han bliver skreven. Beder «Herren indeni» ham paa den mest indtrængende Maade om at smage paa en af hans udmærkede Havana-Cigarer, og han ryger den paa Bukken, strax bliver han skreven, og slaaer hans Hukommelse ham en Gang imellem feil, saa at han forlanger 4 Mark i Stedet for 2 — strax bliver han skreven. Det er ikke til at udholde; der maa gjøres Noget derved. Han sammenkalder et stort meeting af samtlige Droskekudske i Kjøbenhavn, og under stormende Bifald foreslaaes og vedtages forskjellige Resolutioner, saa som at vælte, hver Gang det regner, at stikke Knappe-naale i Sæderne og at gjøre lignende probate Demonstrationer, der skulle fortsættes, indtil Politiet og Publicum giver efter og omvender sig.

«Nummer 999!» raaber pludselig en skingrende Stemme.

Han farer op, troer sig i den offentlige Politiret,

synes at see den frygtelige Assessor, det grinende Auditorium og de skjændige Referenter, der altid skulle sige deres Vittigheder i Bladene, og gyser; men han samler sig selv og Tøilerne, og snart gaaer det op for ham, at han blot skal kjøre sine Balgjæster hjem. Det lettede; men Tanken om dette Kæmpe-meeting, som han har seet i Drømme, kan han ikke give Slip paa, det maa og bør kunne realiseres.

Hans talrige Colleger, der endnu ikke ere blevne forløste, fordrive Tiden paa lignende Maade eller sladre sammen, og ved saadanne Leiligheder give de ret deres mere træffende end smagfulde Vittigheder frit Løb. Ligesom de parisiske Fiacrekudske danne de en egen Race, hvis enkelte Individuer man strax formaaer at skjelne fra andre Mennesker, selv naar man ikke seer dem i Forbindelse med deres Kjoretøier.

De betragte enhver Politibetjent som en naturlig Fjende og enhver Fremmed som et lovligt Bytte.

Den Mængde forskellige Folk, de komme i Berørelse med, skærper deres Menneskekundskab og giver dem en uhyre Routine i at behandle deres «Fragt». Svar mangle de aldrig, og hvor det kan lade sig gjøre, undlade de sjelden at optræde som Satirikere, naar deres skuffede Forhaabninger om at komme til at tjene et Par Skilling stemme dem bitert mod Verden. Jevnligst faaer denne Stenning Luft ved at spørge den, der endogsaa har afslaaet at lade sig kjøre under Taxten, om han ønsker Pengene tillaans, da de godt kunne forstrække ham.

En gammel Droskekudsk er et sandt Depot for interessante og mysterieuse Historier. Vilde han blot

skrive sine Memoirer, kunde man faae mange Ting at vide. Under hvilke forunderlige Omstændigheder er ikke hans Kjøretøi blevet benyttet? Han har befordret alle mulige Slags Mennesker lige fra den mest «Fødte» til det drukne Ladegaardslem, som Politiet har maattet samle op paa Gaden. Han forstaaer en halvkvædet Vise og veed, hvad det betyder, naar den unge Mand siger til ham: «Seer De den Vogn? Den følger De lige i Hælene paa og standser lidt bagved, naar den holder!» Han siger Intet, men smiler indvendig, naar den unge tilslørede Dame hurtigt springer ind i hans Droske og fra dens inderste Krog hvisker: «Hold paa Hjørnet af —, der er Betalingen!» Han har kjørt for tause Elskende og støiende Svirebrødre, for melancholske og affældige Folk, der neppe kunde gaae, og for muntre og jublende Børn, der skulde til Gilde; han har været med til Barnedaab, Bryllup og Begravelse og er efterhaanden bleven Philosoph.

Nu filosofherer han over Folks forskjellige Stillingen i Verden. Han staaer derude og fryser, og inde i den ophedede Balsal svinge andre Dødelige sig endnu. Hvorfor er det nu ikke blevet hans Lod? Hvorfor er den elegante unge Mand, der kommer hen til Vinduet, nu ikke bleven Droskekudsk, og hvorfor staaer han ikke selv deroppe? Ja, hvorfor er han ikke en Gang bleven Tjener og har sin Plads i Forge-makket mellem de andre beknappede og behandskede Individier, der holde de varme Shawler og Galoskerne, indtil Herskabet finder for godt at tage hjem? Der frøs han i alt Fald ikke, og der kunde der maaskee oven i Købet falde et lille Glas Punsch af.

Og medens han staaer dernede og mumler og bander, staae Tjenerne — Gjenstandene for hans Misundelse — deroppe og gjøre omtrent det Samme, men paa en finere og mere dannet Maade — Gudbevares! man kommer ikke for Intet i Berørelse med den fine Verden. Der hænger altid Noget ved, og denne gode Tone drives saa vidt, at naar disse Folk komme til Dands og Lystighed indbyrdes, antage de deres Herskabers Navne og Titler, og hører man Dagen efter en saadan Svir sin Kokkepige fortælle, at hun har dandset med Etatsraad O., Kammerraad P. eller Justitsraad Q., kunde det give Anledning til mange forunderlige Gisninger, saafremt man ikke kjendte «Tonen». Og Kokkepigen finder det finere at dandse med Etatsraadens Lakai end med Grossererens, og førstnævnte opvartende Sjæl føler sig selv større og bedre end sin Kammerat; saaledes gaaer det gennem alle Graderne.

Endelig tømmes Salene, Vognrækkerne forsvinde i alle Retninger, og den daglige Førsel begynder lidt efter lidt at røre sig paa Gaderne, svagt, meget svagt endnu.

Vaskerkonerne ere paa Benene, de skulle snart i Lag med de stivede Skjorter og de elegante Manchetskjorter, der have figureret paa Ballerne. Det er surt fortjente Penge, de faae, og om end en eller anden af dem søger at styrke sig paa noget mere Oplivende end en Skaal Kaffe, maa man alligevel betænke sig paa at sige: «Hun duede ikke»!

Recruterne, der om Sommeren skulle møde paa Fælleden, maae ogsaa op Kl. 4; Folk, der leve af

«tilfældigt Sjou», komme frem for at være saa tidligt som muligt ved Toldboden eller Qvæsthusgaden, og mellem den almindelige Bevægelse af Vaskerkoner, Recruter, Sjouere, Holmens Folk, Nattesværmere og andre, natlige private og offentlige Bestillingsmænd, baade kjørende og gaaende, som man dels om Sommeren, dels om Vinteren kan see paa dette Klokkeslet, strømme Masser af Folk ud Pintsemorgen, for fra Frederiksbergbakke at see Solen staae op og dandse; den begynder, naar Andre i Reglen holde op dermed. Om det i Grunden er Solen, der trækker, saa meget som de talrige Beværtningssteder, der ere aabne i Alleen og Haven, turde betvivles; men «det er jo altid en Undskyldning».

Klokken 5 Morgen.

Har Du seet Markederne ved Coventgarden og La Madeleine?

Ja og Nei!

Men vi ere i Kjøbenhavn. — Utvivlsomt! — Og det er ogsaa om Kjøbenhavn, vi ville tale, og i Dag specielt om Kjøbenhavn Kl. 5 om Morgenen. Det skader ikke at have en «Baggrund», selv om den ikke er hentet fra den nævnte By, som vi nu allerede saa længe have beskæftiget os med.

Det er tidligt paa Dagen at begynde sine Observationer og sit causeri, og Læseren, der maaskee selv har Tilbøielighed til at være, hvad man kalder «morgen-arrig», frygter allerede for, at vi skulle lide af samme Sygdom og i den Anledning udgyde en Mængde Bitterheder og komme med en Masse Udfald mod Livet i Almindelighed og Livet Kl. 5 om Morgenen i Særdeleshed.

Paa ingen Maade!

Naar man først har havt tilstrækkeligt moralsk Mod til at afføre sig Dynerne og iføre sig Klæderne, til at forlade Huset og tage det første Skridt ud ad Døren, bliver man alt Andet end bittert stemt. Ce n'est que le premier pas qui coûte; og vor hellige Pligt har foranlediget os til at gjøre det.

Solen skinner, Luften er mild; det vil sige, naar det virkelig er smukt Veir — ja, og hvorfor skulde vi ikke vælge den behageligste Tid af Aaret, da vi have den mest uindskrænkede Frihed, hvad den angaaer, naar vi kun holde os til Klokkeslettet. Vi skulle paa vor Vandring ud blandt Blomster og Frugter, og saa er det dog naturligst at tænke paa For-aaret.

Kjøbenhavn har ogsaa sit Blomster- og Frugtmarked; vi styre derhen imod, og Tankerne flyve tilbage til lignende Steder, som vi have seet langt herfra; det er «Baggrunden», der kommer frem.

Vi mindes Taage-Byen, den mægtige Colos ved Themsens Bredder, og see Coventgarden-Blomstermarkedet. Der trives ikke mange Blomster og Frugter i London; men Alt, hvad Ens Hjerte kan begjære, saavel paa dette som paa alle andre Omraader, kan faaes der. Langveis fra kommer Landboeren ind til Hovedstaden med sine Producter; han kører hele Natten for itide at naae til Handelspladsen, og naar om Natten Rummelen af Omnibusser og Cabs lidt efter lidt forstummer, høres allerede Karrernes Rullen i de aldrig tause Gader. Under de uhyre Buer og rundtom i Nærheden vrimler der af Sælgere og Kjøbere, og der hersker et Liv og en Færsel, der forbauser Iagttageren.

Fra London er man i Tankerne i et Nu i Seiestaden, det glimrende Paris. Regimenter af Kostedragere rense de uendelige Boulevarder; en enkelt Omnibus viser sig der, hvor om kort Tid Tusinder af Kjøretøier ville krydse hverandre. Madeleinekirken

kneiser stolt og skjøn i den klare Morgenluft, og foran den prægtige Bygning breder der sig et Blomsterflor; det har dannet sig i et Par Timer og vil atter forsvinde i samme Tid. Det er tilfredsstillende baade for Øiet og Næsen at vandre om mellem disse Kurve af straalende og duftende Blomster, og selv om man ikke gennem Øret har en lige saa ublandet Nydelse, glemmer man det rent. Her omsættes umaadelige Qvantiteter af Blomster; og Enkelthederne af disse uordentlige Masser, som den driftige Handelsmand slæber bort med sig, ville senere, smukt sorterede, komme til at dingle i Dandyens Knaphul, blive beundrede i Baldamens Haand, eller pynte den yndige lille Grisettes smukke Haar. Den berømte Blomsterpige Isabelle, som næsten enhver Fremmed i sin Tid har seet paa Tortonis Trappe i sin klædelige Dragt, gjør som oftest her sine Indkjøb og danner af dem de Bouquetter, som hun overrækker de smilende Jockeyer paa Veddelsbakken, og som have skabt hendes Ry og gjort hende til en af «Gadens Berømt-heder».

Medens Tankerne have vanket om til Høire og Venstre, have Benene taget den lige Linie. Vi staae paa Grønttorvet ved Børsen. Man bliver ikke knugget af Masserne som ved Coventgarden eller revet med af Livligheden som ved La Madeleine; men man diverterer sig med at see Vognene ankomme belæssede med Kaalhoveder af et høist uintelligent Udseende, med Kartoffler i alle Former, Gulerødder med Dugdraaber i deres store grønne Parykker, simple Rødder af forskjellig Art, fine Asparges og iøvrigt

Alt, hvad en god Husmoder kan ønske sig til sit Kjøkken. Amagermo'er kjører selv Vognen; hun har ved lang Øvelse bragt det til en høi Grad af Fuldkommenhed i at bruge Tømme, Pidsk og Mund; og hendes Varer faae levende Afsætning.

Det er kun en gros-Handlende, der give Møde ved Børsen. Der indkjøbes de store Partier, og umiddelbart efter omsættes de i de forskjellige Kjældere eller paa vort andet Blomster- og Frugtmarked — paa Høibroplads.

Der kan man faae Bouquetter i den mest primitive Skikkelse; der kommer Kokkepigen for at faae sig «en Visk» til Suppen; der seer man ogsaa undertiden den meget unge og meget huslige Kone, der finder det saa yndigt selv at gjøre sine Indkjøb; der gaaer Handelen i Skillingevis, medens Gamin'erne, der ikke en Gang have en eneste Skilling at undvære, gjøre mere eller mindre heldige Forsøg paa at escamotere en Gulerod eller en lignende spiselig Ting bort fra Sælgekonens Stade for senere at dele Byttet. Conversationen er meget levende baade mellem de Handlende indbyrdes og mellem Kunderne. Underlige gamle Ansigter have disse vore dames de la Halle; rynkede og furede som udtjente Krigeres, der gjentagne Gange have været i Ilden, og som i mange Aar have taalt det mest forskjellige Veirig; men det er intet Under. Hele Vinteren sidde de over en stadig, skjøndt svag Ild paa deres Varmegryder — de burde være udmærket stegte indeni — og baade Regn og Sne have pidsket dem i Ansigtet.

Kjøbenhavnerne ere lige saa vel som alle andre

Mennesker «kjødædende Dyr», og hvor megen Pris de end sætte paa Grøntsager, holde de nok af at faae lidt solidere Føde med, og Markedet, hvor Sligt forhandles, er ikke langt borte.

Paa Gammeltorv er der lige saa levende som paa Høibroplads.

Alt længe have Bønderne været paa Veien ind til Byen med deres forskjellige Producter. Den gamle «Cisebod», der forhen gjorde en Standsning i deres Kjørsel, er forsvunden; de behøve ikke mere at gjøre Holdt og løbe Storm mod det lille firkantede Hul for at faae deres Sedler af den bidske Mand indenfor, der bestandig indgjød dem en Blanding af Rædsel og Ærefrygt; nu kjøre de lige til Gammeltorv.

Der holde de med deres Korn, deres Høns, Gæs og Ænder, deres levende Pattegrise og døde Flæskesider, disse Flæskesider, der have faaet et saadant Navn i den senere Tid, at man ikke siger Ordet Flæsk, uden at Tanker om Trichiner i Almindelighed, Kjær & Tvede, Dødsfald af de 3 berømte Trichiner og en Mængde mindre berømte Mennesker, Hedersleben, Microskoper, Stempler, Cadavere af Svin og Mennesker etc. etc. etc. storme ind paa En.

Har man ikke før rolig kunnet see paa et Svin? Har en Skinke nogensinde før sat Tankerne i Bevægelse i den Retning, vi foroven have antydnet? Tidligere har en Skinke nok kunnet frembringe en vis Sindsbevægelse, navnlig hos en sulten Mand og mulig i skjøn Harmoni med Grønærter; nu kan Synet af en paa et Middagsbord fremkalde en hel Storm i en ellers fredelig Familiekreds og tjene som Udgangspunkt for

de rædselsfuldeste Historier. Selv en Flæskesjouer, en af denne herlige Race, der stærkt truer med at forgaae, kan give Anledning til de forunderligste Betragtninger. Disse Flæskedragere burde forøvrigt ikke uddøe; Gammeltorv vilde tabe væsentlig i Interesse, dersom man ikke mere saa dem der med deres forunderlige korte Trøier, der navnlig have Tendens til at krybe op bagpaa, med deres af Fidt skinnende Kaskjetter i Haanden eller paa Hovedet, deres — ikke af «Chinin-Pomade» eller Huile antique superfine — glindsende Haar og med en vældig Side Flæsk paa den bøiede Nakke.

Kunde der gaae Trichiner i en Flæskesjouer ved en altfor intim Omgang med Svinekjød, selv naar han bruger det «udvendig»?

Det er et Spørgsmaal, som vi bede en eller anden «sagkyndig Haand» om at besvare.

Saa meget er vist, at der en Tid var gaaet Trichiner i alle vore Blade. Enhver Journal, man tog i Haanden, var trichineus, trichinbefængt, trichinholdig eller hvad de Lærde nu foretrække at kalde det, og det i en saadan Grad, at Enhver aandelig blev mere eller mindre fuld af Trichiner ved saa ofte at sluge dem paa Tryk. I Rotter, Mus, Svin og andre Dyr har man for længe siden fundet Trichiner, nu findes de ogsaa hyppigt i «Avisænder».

Det er som Følge af denne gennemgaaende Trichinholdighed at vi ikke formaae at tænke paa Andet, medens vi vandre om imellem de opstillede Vogne paa Torvet.

Vi gik ud en frisk og klar Morgenstund med

Solskin og Varme; lad os en anden Gang til Forandring vælge en raa og taaget Vintermorgen.

Det er hverken Regn eller Tørveir; men man bliver baade klam og kold; Vandpyt staaer ved Vandpyt paa de tilsølede Gader, de faa Lamper, der endnu ere tændte, blinke melancholsk gjennem Taagen ned paa de Forbigaaende — der er ikke mange af dem —, og de to af et ualmindelig søvngigt Udseende, der ere tændte udenfor Huset med Lyren i Amaliegade, blinke lige som deres Kammerater ad de Folk, der hoppe, dingle, rave eller springe ud ad Døren.

Der er ikke rart ude, lad os derfor gaae ind. Vi bøie Forhængene til Side og gaae ned ad den lange Corridor, vi komme til at blive i den nederste Etage, thi der er ikke Noget at see ovenover. I Pergolaen sidder kun et enkelt Par, og «der vanker en Ridder» frem og tilbage mellem Trapperne — ja, og det oven i Kjøbet en virkelig Ridder, en mislykket Hamlet i slidt, sort Bomuldsfløiel, med en uforlignelig Baret paa Hovedet. Beistrup har gjort ham til Ridder, og han vil igjen om lidt berøve ham hans hele Pragt. Han gaaer utaalmodig op og ned; han venter paa Nogen: «Mød mig ved Springvandet, naar Maskeraden er forbi», havde den Skjønne sagt; men Fanfarerne have for længe siden lydt, Orchestrene ere forsvundne, der findes intet Andet i Salene end Støv og et Par Opvartere og Arbeidsfolk; Gulvet i den store Sal bliver allerede halet skraat til Forestillingen om Aftenen; han venter endnu. Hvad gjør man ikke, naar man elsker? Anede han blot, at hans Flamme sad i et af de smaa Gemakker

nedenunder og regalerede sig med et Dousin af Vincents Østers sammen med en lystig Ungersvend, vilde han behøve hele Hamlets Philosophi for ikke at styrte ned og myrde dem Begge med en Østerskniv. «Falskhed, dit Navn er Kvinde»! og der findes en hel Del Kvinder paa en Casinomaskerade.

I den lange Corridor og i de tilstødende Restaurationslocaler er der endnu Liv, men rigtignok et hendøende. Grupper af Herrer eller enlige dito nyde Cigaren og Kaffen; en almindelig sort Selskabsdragt er det mest yndede Maskeradecostume, og kun undtagelsesvis hæve Enkelte sig til at møde som «Spidsmunke». Man hører ikke megen Munterhed; Enhver seer ud, som var han hjertelig kjed af sig selv og alle Andre omkring sig.

Fra Gardinerne, der tilhyle de smaa alcoveagtige Sidegemakker, lyder af og til et Udbrud af Latter, og naar de hæve sig, seer man i Reglen et eller flere Par udgaae derfra; Herrerne som oftest stærkt formummede, Damerne i Reglen ikke.

Hvilke Tillokkelser nu end en Casinomaskerade kan have i Løbet af Natten, saa er det ganske vist, at den ikke gjør noget forførende Indtryk Klokken 5 om Morgenen. Man træffer kun paa Ruiner af Alt, af Cigarer, Østers, rent Dækketøi, et godt Humeur, halve Baiere, Masker, Boeufsteg, Costumer, Champagneglas og maaskee en eller anden fordums Uskyldighed.

Klokken 6 Morgen.

Hvor stor en Rolle nu end Baller, politiske Gilder, Theatre, Valgmøder, Casinomaskerader, Trichiner, Forlovelser, Avisfeider, Ministerskifter, italienske Operaer, tyske Sympathier, franske Dandserinder, græske Kongevalg, russiske Prindser, engelske Svigersønner m. m. spille i en kjøbenhavnsk Tilværelse, saa er der dog Noget, der ikke i mindste Maade bliver stillet i Skygge af Alt det her nævnte, og dette Noget hedder Morgentoure.

Morgentourene danne en integrerende Del af et Liv i Kjøbenhavn; de staae, som vi senere skulle vise, i en saa nøie Forbindelse med Meget af det, vi allerede have havt Leilighed til at berøre i disse Skizzer, at vi skyldte dem en gennemgaaende Drøftelse, og da de egentlige og rigtig alvorlige Morgentoure netop tage deres Begyndelse Klokken 6, skride vi uden nogen vidtløftigere Indledning til Værket.

Ved at gjøre dette Emne til Gjenstand for Betragtninger paatrænger der sig strax En 3 Spørgsmaal:

- 1) Hvor gaaes der Morgentoure?
- 2) Hvem gaaer Morgentoure?
- 3) Hvorfor gaaes der Morgentoure?

Hvad det første Spørgsmaal angaaer, da vil det ikke tage lang Tid at besvare det, det vil sige, naar man

hele Tiden har for Øie, at her kun er Tale om de ægte Morgengængere og ikke om disse talrige Undtagelser, som det vilde være for vidtløftigt at indlade sig paa at tale om. De flankere omkring fra Høire til Venstre; fare op og ned ad Frederiksbergallee, gjøre Afstikkere ind i Haven og Søndermarken, trave rundt om Søerne eller gjennemløbe Langelinie, kort sagt, de findes alle Steder og ingen Steder. Men de ægte Morgengængere træffer man kun paa et Sted, og det er paa Volden.

Hvad de to andre Spørgsmaal angaaer, saa ere de saa nøie forbundne, at de bedst kunne besvares under Et, og for at lette Arbeidet kan man mest passende classificere Morgengængerne. Spørgsmaalet Nr. 3 er da med det Samme afgjort.

Morgengængerne deles i to Hovedclasser.

A. De Uskyldige.

B. De mindre Uskyldige.

Alt, hvad der i Almindelighed kaldes umoralsk, skyldigt, mindre dydigt og deslige, har en saa forfærdelig Klang i vore Øren, at vi ikke uden den største Modvillie have bekvemmet os til endogsaa blot at nedskrive Ordene; vi skulle derfor ikke oftere komme tilbage dertil; vi anerkjende end ikke, at der existerer Sligt i Verden.

A. De Uskyldige.

Denne Classe bestaaer, saa at sige, udelukkende kun af gamle Herrer; man erindre sig vel, at her

ikke er Tale om Menneskeheden i dens Helhed, eller endogsaa blot specielt om Kjøbenhavnerne, men at det kun er Morgengængerne, vi beskæftige os med.

Fra Klokken 6 af, ja i Sommermaanederne endogsaa tidligere, kan man see disse sunde og friske gamle Karle overalt paa Volden, snart kaste beundrende Blikke ud paa Omverdenen fra en eller anden Bastion, medens de have gjort et kort Holdt, for at kvæge Øiet ved Synet af de Herligheder, som de nu i saa mange Aar have passeret, snart med et veltilfreds Udtryk i Ansigtet, med Stokken i den ene Haand og med den anden paa Ryggen, medens de i en blid og behagelig Gang rokke afsted.

Folk i de forskjelligste Livsstillinger komme ind under denne Classe: ærværdige Grosserere, stolte gamle Militaire, pensionerede Embedsmænd og Lignende. Men med Undtagelse af de smaa Nuancer, som en bestemt Stand i Reglen giver Personen, ligne de saa temmelig hverandre. En vis gemytlig Førhed, kraftige Træk, et forholdsvis rigt hvidgraat Haar, tenderende til lidt Skaldethed foran, seer man hos dem Alle.

Hele deres Liv er gaaet saa regelmæssigt som det bedste Chronometer. Der er f. Ex. den herlige gamle Justitsraad, som netop nu passerer Veirmøllen derhenne. Han blev Student, da han var 17 Aar, havde Embedsexamen, da han var 22, forlovede sig, da han fyldte sit 23de Aar, giftede sig, da han var 24, og med en Nøiagtighed, der kun kan sammenlignes med Uhrets paa Hovedvagten, blev han 9 Maaneder efter Fader, først til en Søn — naturligvis —

og senere til en Datter — det forstaaer sig af sig selv. Som med Trip, Trap, Træsko blev han Cancellist, Comptoirchef etc., og Titler og Ordener fulgte med samme uafbrudte Regelmæssighed.

Han har gaaet paa Volden i mange Aar, og gjør det kun for at conservere sin Helbred. Han vil blive seet der, indtil Dagen før han dør.

Han hører tilligemed sine talrige Colleger til de sande Voldgængere; de indtage en Plads i det kjøbenhavnske Liv, der svarer til den, Støttebeboerne indtage i Kirkens og Menneskehedens Historie; de ere rene Helgene.

Kun sjeldnere seer man en eller anden Helgeninde. Tæt tilsløret vandrer hun gjennem Livet og over Volden uden Hensyn til Skjørter og Strømper, til Vandpytter og Rødder. Hun tænker udelukkende paa Helbreden, ikke paa Skjønheden.

Vi komme nu til den anden Hovedklasse, der har sine Underafdelinger. Det er Ungdommen, der hører herhen under.

B. De mindre Uskyldige.

- a) Unge Mænd, der have været for meget ude.
- b) Unge Piger, der have været for lidt hjemme.

Man har moret sig for meget, har trukket for store Vexler paa Helbreden, Vexler, der nok en lang Tid ere blevne honorerede paa den mest tilfredsstillende Maade, men som dog sluttelig ere blevne

protesterede. Man mærker, det er galt fat, spørger en Læge, der atter spørger Vedkommende ud, som igjen naturligtvis ingen Forklaring kan give. Lægen er discret som alle Læger, han gjør nogle almindelige Bemærkninger og raader til Morgentoure som Modvægt mod de Toure, der ere gjorte paa tidligere Stadier af Livet; men dersom vedkommende Læge ikke blev kraftigt understøttet af Samvittighedsnagene, vilde hans Raad ikke nytte meget, da det jo klarlig er imod Naturen at løbe paa Volden om Morgenen; nu derimod følges de strax. Det kniber rædsomt; men det nytter ikke; man maa paa Volden. Lægens Raad, Samvittigheden, Alt tilsammen virker, og Staklerne trave deres Toure med Angeren malet i hvert et Træk. Det er næsten gjennemgaaende det Characteristiske ved hele Klassen **B.**

a) Unge Mænd der have været for meget ude.

Ak ja! Havde den unge Mand blot været lidt mindre ude, kunde han nu være bleven hjemme; var han kun ikke kommen saa sent hjem om Natten, havde han ikke behøvet at gaae saa tidligt ud om Morgenen; men han er gaaet andre Veie end Vorherres, og derfor maa han nu hver Dag begynde med at gaae sin egen kjedelige, lange Vei, og det ganske ene, med mindre han undtagelsesvis kan faae fat paa en Lidelsesbroder og slaae sig sammen med ham; thi ingen ung Mand gaaer Morgentour, uden at den haarde Nødvendighed tvinger ham dertil.

Han ifører sig gysende sine Klæder, kaster et fortvivlet Blik i Speilet, hvor han kun seer sit eget

blege og melancholske Physiognomi, og efterat have indpakket sig med den største Omhu, begiver han sig ud under alskens Betragtninger over, at det i Grunden aldrig har været Vorherres Mening, at der skulde existere Noget i Verden, man kunde kalde Morgentoure.

Han dreier om Hjørnet, det bekjendte Hjørne, der undertiden om Natten har været ham saa vanskeligt at passere, og seer allerede sin Ven Spekhøkeren i hans Dør.

Det runde, røde og joviale Ansigt smiler huld-saligt, medens dets Eier fornøielig damper sin Morgen-pibe. Der er udbredt en saa generende og irriterende Sundhed og Friskhed over den tykke Spekhøkers hele Personlighed, som han der staaer lænet mod Dørposten, at Stakkelen føler sig endnu mere sønderknust og nerveus ved Synet deraf. Morgenen forekommer den unge Mand kjølig; han svøber sig tættere ind i sin Kappe og faaer Fornemmelser i Ryggen. Spekhøkeren spytter fornøiet og staaer i Skjortearmer. Skjortearmer! I Guder! Skjortearmer paa denne Tid af Døgnet, og det paa aaben Gade!

Han vil ikke see paa den personificerede Sundhed; men det hjælper ikke; Spekhøkeren standser ham.

«God Morgen, Hr. Student!» raabes der, saa det runger.

«God Morgen!» svares der svagt og mat.

«Er det nu Tid at gaae i Seng?» spørges der lidt bebreidende.

»Gaae i Seng, jeg er jo lige staaet op!» svares der lidt irriteret.

»Ha! ha! Nei, den gaaer ikke; jeg kjender Rummelen, Studenten kommer nok først hjem nu!»

»Jeg forsikrer . . . !» indvendes der endnu mere irriteret.

»Bild mig blot ikke den Historie ind, jeg har saa mange Gange seet Dem komme hjem paa den Tid.»

»Netop derfor gaaer jeg nu Morgentour!»

»Naa, saa De gaaer Morgentour!?» Og der pustes en lang Røgsky ud i Luften.

»Ja! Farvel!» og det gyser i Fyren, medens han spanker videre.

Det Rædsomme i, at han virkelig er staaet op for at gaae disse frygtelige Toure, og at han ikke slutter sin Nat dermed, staaer efter denne Samtale atter klart for ham. Han søger op paa Volden og travler videre. Han arbejder sig op til at forbande alle mulige Baller, Selskaber, Sold og L'hombre-Partier. Han tvivler paa Muligheden af, at han nogensinde mere vil smage paa et Glas Punsch, og kan ikke tænke sig, at han skulde kunne faae Kløverknegt efter Kl. 11, desformedelst han ikke mere har i Sinde at spille »Jacob» efter den Tid paa Aftenen.

Lidt efter lidt kommer han i mildere Stemning; han føler sig bedre tilpas, begynder at lægge Mærke til den Mængde forskjellige Typer af Morgengængere, han møder, og hilser endogsaa enkelte af dem forholdsvis venlig; han kjender de Fleste af dem, saafremt han har været ude flere Gange. At tale til

Nogen kunde ikke falde ham ind; det gjør man kun nødvendig paa fastende Hjerte.

b) Unge Piger, der have været for lidt hjemme.

Denne Classe kunde i Grunden atter deles i to: I) De Hvide og II) De Røde.

De Hvide see ud, som om Maanen lige var gaaet ned, og de Røde, som om Solen netop var staaet op paa deres Ansigter. Vi skulle dog af mange Hensyn, men navnlig paa Grund af vor indgroede og dybe Respect, vor umaadelige Beundring for det smukke Kjønn ikke nærmere gaae ind derpaa, men kun bemærke, at disse fortryllende unge Damer tage sig bedst ud paa de sidste Stadier af deres Morgenvandring.

Den unge Pige farer fra Fornøielse til Fornøielse; hele hendes Liv kan beskrives i de to Linier:

«Concert og Bal den ene Dag,
Bal og Concert den næste.»

Varme Balsale, aabne Vinduer, stormende Galopper, iskoldt Vand, nedringede Kjoler, kolde Sideværelser: Intet tager hun Hensyn til.

«Tag Dig i Agt, søde Emilie, Louise, Caroline», eller hvad nu alle de yndige Bobinets Engle hedde; det nytter ikke. Emilie, Louise, Caroline osv. vil ikke tage sig i Agt.

«Frøkenen forkjøler sig!» hvisker den unge Mand ømt; men det ændses ikke.

Alt gaaer sin gamle Gang, indtil Skjønheden begynder at gaae med; saa komme Reflexionerne. At ruinere Helbreden tommevis, gjør Intet til Sagen, naar

det blot ikke kan sees; men kan det spores i Udseendet, saa er det galt fat. Min Teint! Min Friskhed! Min Fyldighed! Hvad skal der gribes til?

Til Morgentoure!

Og saa spadseres der paa Volden efter en stor Maalestok.

Til Forskjel fra Individerne i a gaee de, der komme ind under denne Classe, sjeldent ene.

I nøie Forbindelse med Morgentoure staaer svensk Gymnastik og kolde Styrtebade; sidstnævnte Extra-kryderi anvendes navnlig hyppigt i Forbindelse med koldt Vand til indvendig Brug. Posten med det fastlænkede Porcellainskrus passerer i Reglen ikke, uden at Vedkommende forfrisker sig med en Drik; men hjælper det klare og bare Vand ikke, gribes der til desperate Midler, saa forlægges Scenen fra Volden til Rosenborg Have, og der bruges Brønd.

Det komme vi til Klokken 7.

Klokken 7 Morgen.

Morgentoure og Brøndcoure staae, som vi sidst endte med at sige, i nøie Forbindelse med hinanden.

Lad os derfor strax begive os hen til vort Carlsbad Marienbad, Ems eller Vichy, kort sagt til Rosenborghave, hvor Brøndgjæsterne færdes i de varmeste Sommermaaneder.

Fordøielsen er ikke god, Leveren har taget Skade, Gigten plager, Aandedrættet generer, og Nerverne ere rent utaalelig irritable. Der burde gjøres en lille Reise.

De varme Kilder, der udspringe ved Auvergnebjergene, og som allerede Romerne kjendte, vilde være af den allerheldigste Virkning; men det er ikke Enhver givet at kunne flyve til Frankrige. Drik «Sprudel», siger Lægen; forsøg Carlsbad eller Marienbad, gjør en lille Tour til Bøhmen eller til Nassau, der er saa smukt i Ems.

Meget vel, Hr. Doctor; men det er langt lettere at gaae sig en Tour i Rosenborghave, navnlig naar man boer i Kronprindsessegade eller nærmeste Omegn, og det er utvivlsomt billigere. Og siden det uforglemmelige Aar 1831, da et Actieselskab oprettede Rosenborg Brøndanstalt, kan man nu der faae alle mulige Arter Vande tilberedte. Folk

glæde sig derover, og Actionairerne, der aarlig stikke gode Procenter i Lommen, gjøre ligesaa.

Rundt i de store Alleer trave Brøndgjæsterne, see paa Slottet, tænke paa Christian den Fjerde, paa mange andre Ting og paa ingen Ting, og hver 10 Minuter styre de Coursen henimod den lange Brønd-Bygning, for at faae et nyt Glas. Der komme Folk, der virkelig ere syge, og Folk, der ere indbildt syge — de ere navnlig generende for Lægerne — og Folk, der ere sig bevidste slet ikke at være syge. Der stiftes Bekjendtskaber, promeneres i Fællesskab og gjøres Cour, medens der undergaaes Cour.

Dog, vi ville raade Alle til strax at tage fat paa den førstnævnte Art Cour; thi det har de mest uberegnelige Følger, naar man først tænker derpaa efter at være kommen for langt ind i den anden; man taber Herredømmet over sig selv; det vil Enhver, der har brugt Brønd, saa levende kunne sætte sig ind i.

Elskværdige, ungdommelige Skjønne, I ryste paa Hovedet ved mine Ord, et spottende Smil spiller om Eders friske Læber, naar jeg taler om at gjøre Cour, om at opleve «Et Eventyr i Rosenborg Have».

Jo, der kan opleves Eventyr, skjønne, søde, alvorlige Eventyr i Rosenborghave, Eventyr, som vedvare hele Livet igjennem, Eventyr, hvorved der er stiftet en evig Forbindelse mellem Mand og Kvinde til Lykke for begge Parter; og skjønt I selv — maaskee lidt paavirkede af Eders Mødres Udtalelser — tidt nære Tvivl om Muligheden af at leve af «Kjærlighed og Kildevand», saa er der dog Intet til

Hinder for, at man kan henrykkes og henrives af «Kjærlighed og Mineralvand».

Meningen er dog ikke den, at ethvert Eventyr i Rosenborghave strax fører til et Frieri; tvertimod, det er ofte kun Begyndelsen, de foreløbige Skridt, som indledes her, medens selve Dramaet, Frierscenen, gjemmes til et andet Øieblik. Hermed være dog langt fra sagt, at man ikke skulde kunne frie under Brønddrikningen i Kongens Have; hvorfor skulde man ikke kunne det?

Har man ikke mange Exempler paa, at en Mand under Lumbyes brusende Champagnegalop har fremstammet de vanskelige Ord til den tilbedte Gjenstand i en Balsal, hvor han blev afbrudt tyve Gange af andre Cavalerer, som ønskede at dandse med hans Hjertes Udkaarne?

Jo!

Har man ikke mange Exempler paa, at endogsaa Kirken er bleven benyttet af de Elskende til at sværge hinanden Troskab i; maaskee har netop en Brudevielse, der tilfældig har samlet dem, været det heldige à propos, og mon hun ikke har fundet hans Ord langt mere gribende end den mest feterede Mode-Prædikants?

Jo!

Har man monstro ikke flere Exempler paa, at han og hun under et eller andet kjedeligt Foredrag i en Forening, under en langvarig Symphoni, under en eller anden daarlig Komædie have med sagte Ord, som ikke en Gang ere blevne bemærkede af de nærmest Siddende, tilhvisket hinanden: «Evig din»?

Jo!

Naa ja, hvorfor skulde man da ikke i Rosenborghave, hvor Løvet,

«som hang i Knopper over grønne Sti»,

dobbelt indbyder til slige erotiske Følelser, kunne høre Ordene:

«Du gifter Dig med mig, Adolph?»

«Ved Gud!»

Jo, jo, tro mig, mere end et Par kan synge:

«Erindrer Du, det var i Kongens Have» . . .

Medens de adstadige Brøndgjæster i Ro og Mag spadsere frem og tilbage i «Cavalergangen», «Damegangen», eller hvad alle disse Rosenborghaves Alleer nu hedde, medens disse Riddere her vandre «mellem grønne Træer» og vexle Bemærkninger med de brønddrikkende Damer, deres «Roser og yndelige Blommer», medens alle disse mere eller mindre svækkede Medlemmer af Samfundet have Tiden for sig og kun have at passe paa hvert tiende Minut at faae det reglementerede Glas «Kunstige», der er saa velgjørende baade for Maven og for Hjertet, medens Alt dette gaaer for sig i Rosenborghave — siger jeg — er der et andet Sted i Kjøbenhavn, hvor der til samme Tid hersker den livligste Færsel, den største Il og den grueligste Forvirring.

Det er paa Kjøbenhavns Jernbanestation.

Allerede for 12 Timer siden have vi kastet et Blik paa Jernbanestationen umiddelbart før Togets

Afgang og skulle kun tilføie, at den Scene, der frembyder sig Kl. 7 om Morgenen, om muligt i høiere Grad bærer Præget af endnu vildere Forvirring end Kl. 7 om Aftenen.

Det, at man skal forlade sin Seng for umiddelbart derpaa at ombytte den med en Jernbanewaggon, gjør, at Forvirringen og Tummelen er langt større end om Aftenen ved samme Klokkeslet; man har i dette Tilfælde havt hele Dagen til at forberede sig til den store Begivenhed. Nu kniber det undertiden endogsaa blot at komme i Klæderne, og det hændes ikke saa sjældent, at man seer de Reisende iføre sig de nødvendige Klædningsstykker i Drosken, medens de — forlad mig min Synd — vaske sig i en Flaske Sodavand paa Stationen og fuldende Toilettet paa den anden Side af Borup.

Men kniber det for dem, der skalle med Toget, at komme op saa tidlig, saa er der dog Folk, som hver evige Morgen give Møde paa Stationen endnu tidligere, og som dog aldrig reise med.

Det er Avidsrengene.

De have allerede en Timestid iforveien leveret mere eller mindre varme Fægtninger udenfor Avisernes Uddelingscomptoirer for at kunne være «første Sprøite» paa Stationen. Denne Aviscolportereren paa Jernbanen er en Art Skole for disse Dreng; her gjøre de Forstudier i den Kunst at bære Bladene omkring til Abonnenterne, en Kunst, hvori de videre uddannes under deres kyndige Mødres Haand.

Thi de fleste Bladbude høre til Familien «Eva Homo», og disse kvindelige Væsener have, naar For-

retningen er god, altid Assistance af deres Børn. Meget maa man beklage den bladbærende Sjæl, som ene kan besørge sit District og sine Abonnenter; det er surt fortjente Penge for hende. Hver Morgen vandrer hun Gade op og Gade ned, travet op paa fjerde Sal eller Kvisten og ned igjen, saa atter op paa en tredie Sal, saa ned i Kjælderen og saaledes i det Uendelige.

Fra Klokken 5 om Morgenen samles allerede Budene i Udleveringsstuen udenfor Trykkeriet; til hvert Bud udleveres der det normerede Quantum Aviser, og nu begynder der en travl Virksomhed paa de lange Borde. Fingrene paa Budene fare ustandselig frem og tilbage over Avisbunken, og mange Minuter ere ikke gaaede, før den Flinkeste har falset sine Aviser, svøbt dem ind i det blaae Tørklæde og begivet sig paa sin møisommelige Vandring, der undertiden er ualmindelig tornefuld.

Drengene, som paa den Tid af Morgenen færdes paa Gaderne, kunde nok have Lyst til at gjøre sig bekendt med de store Spørgsmaal, der staae paa Dagsordenen. At laane et Blad af Aviskonen, det gaaer ikke, altsaa søger den videbegjærlige Dreng ved Snildhed at erholde Organet; medens Konen travet afsted med sin Bunke, sniger Drengen sig bagefter hende, i en Fart har han fat i Hjørnet af en Avis, og førend hun faaer gjort Anskrig, er Ransmanden borte. — Deraf kommer det, at saa ofte en eller anden Abonnent klager paa Bladcomptoiret over Avisens Udeblivelse, og saa faaer Aviskonen Skylden, medens den Stakkel i Virkeligheden er ren som Sne.

Naar Bladbudets Vandring er begyndt, faaer først Kjældermanden sit Nummer. Hans Boutique er jo som oftest aaben paa den Tid af Morgenen, og han bliver derfor aldrig narret. Men paa første, anden og tredie Sal, der, hvor der ingen af de bekjendte lakerede Kasser «Til Breve og Aviser» findes, deponeres Journalen paa Gulvmaatten, medens samtidig Ringetøiet sættes i Activitet, og der savner Abonnenten af og til sin Morgenlecture; thi til Trods for den billige Pris, for hvilken man nutildags kan holde Aviser, er der dog ikke faa Individuer, som foretrække den mindre kostbare Methode «at abonnere paa Maatten», med andre Ord at laane den paa Trappegangen beroende Avis snart i det og snart i det Hus. Ja, endogsaa naar der iagttages den Forsigtighed at proppe Avisen ind gennem Dørsprækken, kan man dog ikke være sikker. Skomagerdrengen er begyndt paa den spændende Roman i Feuilletonen, han vil have Fortsættelsen, og kun af Læselyst begaaer han den lovstridige Handling med en Pind at pirre Avisen frem igjen fra Dørsprækken. Dog, det maa man sige til hans Ros, han lægger Avisen igjen paa sin Plads, naar han har slugt Romanen. Samtidig med Kjældermanden faaer Portneren Bladene til Herskabet; han studerer dem først, dernæst regalerer Tjeneren sig med dem og overrækker dem derpaa med cavalermæssig Anstand til Stuepigen, som, da hun gjerne vil staae sig godt med Kokkepigen, ikke lader dette Væsen gaae Glip af en eneste «Dagsbegivenhed» Fra Køkkenet vandrer Avisen atter ind i Dagligstuen, hvor Husmoderen først løber den hurtig igjen-

nem paa Grund af Avertissementerne, og naar saa de unge Frøkener have seet, om der staaer Noget om Theatret, og Familiens Haab, den tyveaarige Politiker, Æsthetiker, Lyriker eller hvad han nu kan være, har givet sin værdifulde Mening tilkjende om den eller den Artikel, havne de endelig hos den ene betalende Abonnent, Husets Herre, der nyder dem til sin Frokost.

Klokken 8 Morgen.

Toget kommer brusende; det gjør ikke Holdt under det store buede Glastag og antyder derved, at det hverken kommer fra Korsør eller Helsingør, disse det sjællandske «Jernbanenets» 2 Endepuncter ved de fjerne Kyster.

Ved den lille Perron, der navnlig om Søndagen vrimler af Folk, stige Passagererne ud. Nys ved Klampenborg-, Charlottenlund- eller Hellerup-Stationen og nu paa Farimagsveien; for en Times Tid tilbage ved Frokostbordet i Ordrup, Skovshoved, Taarbæk eller maaskee et Sted endnu længere borte, og nu i Færd med at styrte sig over Forretningerne i Hovedstaden.

Det er nemlig saa at sige kun Forretningsmænd, der ankomme med Toget Klokken 8. For dem har Jernbanen været en sand Velsignelse. I gamle Dage maatte de rumle i adskillige Qvarteer indespærrede i lummervarme Omnibusser eller paa støvede Jagtvogne, inden de naaede deres Comptoirer og Boutiquer fra de Sommerboliger, som deres Fruers udholdende Anstrengelse og tildels deres egen Tilbøielighed havde forskaffet dem. Nu flyve de paa nogle Minuter fra den muntre og luftige Strand til deres Huse i

Byen, der med deres matte, overkridtede Øine noksom antyde, at Livet i dem, den egentlige Sjæl, er borte.

De stakkels Ægtemænd vilde som oftest langt have foretrukket at være blevne i Dyrehavens Skygger fremfor at indtage Pladsen bag Disken eller paa den gamle Comptoirstol; men netop for at muliggjøre et Landliv i Sommermaanederne maae de ind paa Brostenene.

Deres bedre Halvdele følge dem ikke sjeldent til de respective Stationer, og med et ømt: «Kom nu ikke for sent ud idag, husk paa, Kragelunds komme til Middag», eller en lignende lige saa betydningsfuld Bemærkning skilles de under Damppebens Lyd.

I Coupeerne komme Samtalerne snart i Gang; med den jevne Gemytlighed, der characteriserer det kjøbenhavnske Liv, kjende nemlig Alle hverandre, og efter foreløbige Bemærkninger om Regnen Dagen forud, Havernes Tilstand, Vandets Gradeantal i Forhold til Badning, smaa piquante locale Historier etc. etc. tages der fat paa Coursberegning, Actietegning og andre mere lønnende Themaer.

Foruden Forretningsfolk seer man navnlig en stor Del Børn, der skulle i Skole, blandt Passagererne paa dette Klokkeslet. Selv Familien Sørensens mindste Poder ere nutildags fortrolige med Jernbanereiser, og det er en sand Fornøielse at see, med hvilken Vigtighed Mandslingen med Tornysteret paa Ryggen eller Remmen i Haanden trækker sit Abonnementskort frem

for at legitimere sig for den inspicerende Banebetjent. To Gange hver Dag farer denne sladreng Ungdom frem og tilbage ad Jernveien og føler sig lige saa hjemme i en Waggon som i Børnestuen.

Klokken 8 er i det Hele taget Børnenes Time. Skolegangen begynder omtrent paa den Tid, og medens Vinduer smækkes op, og Kostene og Støvekludene fare omkring i det almindelige Røre, der er i alle Huse, gjøres Rollingerne i Stand til deres Skoler. Det er just ikke altid det letteste Arbeide at faae de Smaa op i rette Tid, naar de gængse Børneselskaber og Baller Aftenen forud have holdt dem oppe langt ud over deres almindelige Sengetid.

Tørve- og Kartoffelbøndernes høist umelodiske Brølen paa Gaderne virker noget generende paa Alle dem, for hvem det endnu er «Midnat» Klokken 8.

Rædsomt!

Men det er et probat Middel til at faae alle Syvsovere paa Benene, og langt at foretrække for de bedste patenterede bornholmske Vækkeuhre.

Og om end de færreste Kjøbenhavnere endnu ere paa Gaderne, saa ere dog de fleste oppe Klokken 8. De, der færdes udenfor Husene, henhøre næsten alle til bestemte fra hverandre let adskillelige Classer; først senere smelte de alle mere og mere sammen til et stort chaotisk Hele.

Sætter man sig for at gaae i vestlig Retning, kan man ikke undlade at lægge Mærke til en af disse Classer, hvis Virksomhed begynder med denne

Morgentime, og det er til den, som indbefatter Alt, hvad der kommer ind under Begrebet Kjøbenhavns Grisetter.

Vi sagde med Flid i vestlig Retning, thi Størstedelen af alle disse smaa Syersker beboer Forstaden, der er beliggende i dette Verdensbjørne.

Alle Gader og Alleer, der udmunde paa Gamle Kongevei og i dens nærmeste Omegn, vrimle af disse Feminina. De leve hos Mødre, soi-disant Mødre eller Tanter, parvis eller enkelte, og begive sig paa den angivne Tid i Skarer ind imod Byen.

De ere i Reglen smaa og vevre; Opstoppærnesen er almindelig hos dem, og Hænderne ere som oftest af en upaaklagelig Hvidhed og Finhed med Undtagelse af venstre Haands Pegefinger, der ligesom Pegottys tenderer til at faae en vis Lighed med et Rivejern til Muskatnødder. Det er den evindelige Omgang med Naal og Traad, der foraarsager denne Afvigelse i den nævnte Fingers Udseende. Naal og Traad spille naturligvis en ualmindelig stor Rolle i deres Existens, og mellem Aar og Dag consumere de et ganske anstændigt Quantum Traadender, uden at man dog kan sige, at Sligt er deres fornemste Føde.

De spise med de Familier, hos hvilke de arbeide; det vil sige, de faae Maden bragt ind i en halv kold Tilstand i det lille Sideværelse, til hvilket de ere bundne i de 12 Timer af Dagen, og leve for en stor Del af lunken Kaffe, uden at det dog tør paastaas, at denne Drik væsentlig forbedrer deres Skjønhed. Deres Klædedragt er næsten altid renlig og net. Kjolerne sidde udmærket godt og med et

vist coquet Snit. De tilskære og sye dem selv og ere saa vidt som muligt altid paa Moden, idet de med en beundringsværdig Færdighed vende og dreie og forandre paa den samme gamle Kjole; sorte Snørestøvler og diminutive Hatte høre med til Costumet.

Deres Sjæl er meget modtagelig for Kjærlighedens søde Indflydelse; deres Hjerter ere i Reglen rummelige. De elske en Dands og ere til enhver Tid rede til at gjøre adskillige Timers extra Arbeide, for at kunne tilfredsstille denne Tilbøielighed. Lad ingen misunde dem denne Fornøielse; de smaa arbeidsomme Stakler sidde og slæbe de fleste Timer af deres Liv. De sværme for Theatret og holde navnlig af Stykker, over hvilke der kan fældes Taarer. «Herren seer dine Veie» er deres Ideal af en Comedie; dog mere de sig ogsaa fortræffeligt over den muntrere Retning og foretrække afgjort «Den skønne Helene» for «Iphigenia i Aulis», skjøndt der i dem begge forekommer en vred Achilles, en Agamemnon med «herlige Evner» og en Calchas. De kunne en Mængde Vaudeville-Melodier udenad, men synge dem jevnlig med saadanne smaa Forandringer i Texten, at vedkommende Forfattere langtfra kunde glæde sig over saaledes at høre deres

. «uskyldige Vers

radbrækkede baade paa langs og paa tvers»,

dersom de vare tilstede.

Hver Dag, med Undtagelse af Søn- og Hellig-

dagene, sidde de i deres Bure og lade Fingrene løbe, uden at kunne faae Leilighed til at lade Tungen gjøre det Samme, hvilket langt fra vilde være dem ubehageligt. Om Aftenen, naar deres Forløsnings-Time er kommen, holde de sig skadesløse derfor ved ordrige Meddelelser til Veninder, eller ved sværmeriske Bemærkninger til den «Ven», der mulig venter paa Gadehjørnet, for at følge dem hjem eller føre dem til Fornøielse.

Bekjendtskabet med Vennen stiftes næsten altid paa Gaden og indledes ufravigelig af den Sidstnævnte med en Bemærkning om Veiret, der altid forekommer den nævnte Herre passende til at foretage en Spadseretour i. Efter et Par mere eller mindre alvorlig mente Parader fra den unge Dames Side, kommer man til det Resultat, at man lige saa godt kan følges ad, da man dog — forunderlig nok — netop skal samme Vei, og lidt efter lidt kommer der mere Fortrolighed.

En grundig Iagttager af den kjøbenhavnske Griettes Væsen og Egenskaber er efter udholdende Studier kommen til det Resultat, at Morgentimen Kl 8 helst maa vælges til at indlede en Forbindelse. Vi støtte os ganske til denne Autoritet, uden at vi af egen Erfaring kunne udtale nogen afgjørende Mening derom.

Factisk er det, at den lige Linie fra Kongens Nytorv til Vesterbro vrimler af disse kvindelige Væsener paa det nævnte Klokkeslet; der er rørt Vande paa den Tid; det vil Enhver med Lethed kunne overbevise sig om.

Og medens alle de i denne Skizze omtalte forskellige Mennesker dukke frem og fylde Gaderne, ankomme Dampskibene til Qvæsthusbroen fra Provindsbyerne. Dragere, Bybude, Droskekudske og Politibetjente komme i Bevægelse; de Reisende stige i Land, krydse St. Annæ Plads tilfods eller tilvogns og fortabe sig snart efter i Hovedstaden.

Klokken 9 Morgen.

Det bliver Dag for Juristerne. Domstolene begynde deres Virksomhed.

Det er dog ikke Meningen, at «Lovens Mænd» ubetinget lade deres Medborgere have Fred hele Natten lige til Klokken 9. Nei tvertimod! De tage ikke i Betænkning at aflægge Folk Besøg paa en hvilken-somhelst Tid af Døgnet, og det af det Slags Besøg, hvorved man f. Ex. indbydes til at være den Besøgendes Gjæst for i en passende Tid at bespises paa Prytaneion.

Slette Betalere ere aldrig sikre for den Art Visiter, og mangen en «Hummer» kunde give værdifulde Bidrag til de tusinde Maader, paa hvilke den menneskelige Opfindsomhed kan vise sig i Retning af at finde Skjulesteder, naar en længe frygtet, natlig Expedition pludselig iværksættes mod En eller Anden, der ikke har tilstrækkelige Quantiteter af de gængse Møntsorter til sin Disposition.

Men først Klokken 9 begynder, som sagt, Juristernes Dag; og med sømmelig Respect for det Høieste ville vi kaste et Blik paa Høiesteret, der troner i værdig Majestæt paa Christiansborg Slot.

Retten har tidligere i mange Aar havt sit Hjem i Prindsens Palais, der, hvor det oldnordiske Museum

nu er, og hvor man endnu paa Gulvet i det forhenværende Justitscomptoir kan beundre de storartede Blækklatter, der bære Vidnesbyrd om Comptoiristernes Flid og om de ubyre Summer, der maae være medgaaede til at holde Retten med Blæk.

Fra Prindsens Palais flyttede Retten til Amalienborg, men da Hs. Maj. Kongen ønskede selv at benytte det derværende Locale, maatte den tage Bolig paa Christiansborg, hvor den nu benytter en Del af Frederik den Syvendes Leilighed. Advocaternes Værelse var den afdøde Konges Rygeværelse, og Kjøbenhavnerne have sikkert mange Gange seet ham sidde ved Vinduet der med sin Pibe i Munden, naar Vagtparaden trak op.

Endskjøndt Retten saaledes mange Gange er bleven jaget om, har det dog bestandig været anseet for en Selvfølge, at man ikke kunde byde den en ringere Bolig end et kongeligt Residensslot. Og man kan ikke negte, at dens nuværende Locale — skjøndt langt fra saa elegant som det tidligere paa Amalienborg — dog efter vore Forhold ere ret storartet.

I gamle Dage var det en Fest for Kjøbenhavns Gadebefolkning, naar Herolderne i deres liberiagtige Udpyntning «red Herredag ind» med en Escorte af Hestgardister og under Paukers og Trompeters Lyd. Og endnu mere «Sjou» var det, naar saa Kongen kom kjørende med «de otte Hvide» for at aabne Høiesteret. Man vilde ligesom opbyde Alt, for at vise det enevældige Kongedømme i al dets Pragt og Herlighed. Ved Paukers og Trompeters Klang skulde

Folket erindres om, at Lovens Haandhævelse beroede paa Kongen, Magten var alene i hans Haand.

Folket stod paa Slotspladsen og raabte Hurra, naar Kongen kom kjørende — det gjorde det en Tid; men saa bleve Hurraerne svagere og faldt tilsidst rent bort lige som den gamle Skik.

Til selve Retssalen havde Publicum ikke Adgang; dertil maatte man være dygtig høit oppe i Rangene. Her begyndte Acten ikke strax med den paagjældende Sags Behandling, men Advocaterne gjennemgik i en saakaldt «Declamation» det forløbne Aars Begivenheder og dvælede med Forkjærlighed ved de Dage, der havde havt særlig Betydning for «den høie elskede Familie». Hvad der ved disse Leiligheder er blevet præsteret af Floskler om «Skjoldungstammen», om «den milde Himmelgødhed, der speiler sig i Dannerkongens lyse Øie» osv. osv. er aldeles utroligt; men heldigvis opbevares det Altsammen omhyggelig i vedkommende Archiver til Opbyggelse for kommende Slægter. «Saa gjerne gjenkalde vi paa denne Dag,» hedder det i en saadan Declamation, «Erindringen om hin skjønne Tid, da fra Hytten til Borgen Jubel gjenslød over Dannerrigets Sletter, medens Folket nedbad Himlens bedste Gøder for et elsket Fyrstepar. Gud har skjænket Deres Majestæt og Landets dyrebare Moder den Fryd, der er den høieste paa Jorden, den, som Forældre føle ved at see gode Børn lykkelige.» Man bliver underlig stemt ved at læse disse Udtalelser; Billederne af de saaledes omtalte høie Personer svæve forbi Erindringen; det er salig

Prinds Ferdinand, der her betegnes som et godt Barn.

Frederik den Syvende afskaffede alle disse gamle Hokuspokus. Paa samme Tid, som han gav Folket Ret til at give sig selv Love, opgav han de Former, der knyttede sig til det gamle Regimente, baade Herredagsinddrifningen, Aabningen, Declamationerne og den besynderlige Skik, i Følge hvilken Retten altid tituleredes «Deres Majestæt», som om Kongen bestandig var tilstede. Kun en Ting blev tilbage af det for Retten Eiendommelige, nemlig at Dommerne og Advocaterne møde i Kapper; Dommerne i røde Fløiels med hvidt Atlaskes Foer, Advocaterne i sorte Silkekapper. Man kan for Resten ikke sige, at de kostbare Fløielskapper egentlig tage sig ud. De fleste af dem ere i Tidens Løb blevne forsynede med vældige «Flidsattester», og det er ikke saa lige en Sag, at bære et saadant Stykke Meubel med Anstand.

Fra Christiansborg Slot komme vi til Raad- og Dombuset. Det er Mandag Morgen, og paa den brede Trappe mylre Folk omkring; de skulle møde i «den kongelige Lands-Over- samt Hof- og Statsret i Kjøbenhavn» — et uheldigt Navn om Vinteren, naar Dagene ere korte.

Der er ikke Spørgsmaal om Anstand eller Værdighed ved Rettens Holdelse; jo, i Grunden nok om Anstand, men ikke i Ordets sædvanlige Betydning. Det Eneste, man bestiller der, er netop at bede om Anstand, det vil sige om Udsættelse i Sagerne, og Retten er i Virkeligheden ikke Andet end et Comp-

toir, hvor Sagførererne udvexle deres Indlæg, og saa med det Samme holde en Slags Børs.

Privat mødende Parter holde sig pænt udenfor Rettens Skranker, men Procuratorerne og deres Fuldmægtige, der føle sig som hjemme, gaae indenfor, sætte sig ved, ja undertiden næsten paa Rettens Bord.

Ved Anstandsbejæring er skal der nævnes en Grund, og man hører da ogsaa de mest forskjellige og forbausende Grunde anførte; men ingen saa hyppig som «forrige Grund», der synes at være den bedste af alle mulige Grunde. Det seer ud, som om Procuratorerne ved denne Trylleformular ubetinget kunne opnaae saa lang Udsættelse, som det skal være.

Man har Exempel paa, at Dommeren er gaaet tilbage i Protocollen for at see, hvad denne «forrige Grund» var, da den blev anført første Gang, og at det da har viist sig, at der den Gang egentlig ikke er blevet anført nogensomhelst Grund. Naar en Procurator f. Ex. har ladet møde ved en af sine Colleger og har ladet denne bede om Anstand, fordi han selv var syg og ikke kunde komme, er der jo unegtelig noget ret Humoristisk i, at han derefter kan møde personlig i tre Fjerdingaar og faae Anstand «paa forrige Grund». Men det er sjældent, at saadanne smaa Uregelmæssigheder komme for Dagen; thi Dommerne indlade sig kun nødvendig paa disse Undersøgelser og foretrække som oftest at anvende den gamle Sætning: «Har det varet saa længe, kan det gjerne være Dyrehavstiden med.»

Naar en Sagfører omsider har udtømt alle mu-

lige Anstandsgrunde, saasom: «for at give Tilsvar», «for at fuldføre», «for at renskrive», — «for at strø Sand paa», kunde man næsten sige, — og hundrede andre lige saa væsentlige Grunde, og han endda ikke har faaet sit Indlæg færdigt — ja, hvad saa?

Saa hjælper han sig paa anden Maade. Han møder nok saa net med et Indlæg, der er fuldt beskrevet — paa den første Side, men som for Resten indeholder lutter hvide Blade, med andre Ord et saakaldet «Puf-Indlæg», som han saa bagefter kan tage hjem med og fuldføre, naar han faaer Leilighed. Og have saa endelig Sagførerne langt om længe faaet sagt Alt, hvad de kunne hitte paa om Sagen, og langt mere til, saa bliver den paadømt; men det gaaer heller ikke i nogen Haandevending. Under 3 à 4 Uger kan ikke den klareste Sag paadømmes, og det er ikke sjeldent, at det varer 3 à 4 Maaneder, ja undertiden endnu længere. Det er det, man kalder «den hurtige Retsforfølgning» efter Forordningen af Atten Hundrede og Hvidkaal.

Dog, vi have sagt Nok, maaskee allerede altfor Meget om Juristernes Time. Det er et frygteligt Folkefærd at komme i Kast med, og hvor hensynsløse end Mange af dem kunne være mod Andre, saa ere de dog som oftest yderst pirrelige. Vi gyse allerede for Sagsanlæggelse i Anledning af dette Klokkeslet, og ve os! kom vi først i deres Magt, og vi «paa forrige Grund» skulde til at behandles. «Tale er Sølv; men tie er Guld.» Vi tie!

Klokken 10 Morgen.

Det er blevet Søndag igjen*), og endnu er der ikke forkyndt os nogen Stævning eller Klage til Forligelsescommissionen fra en eller anden Procurator, der kunde have betragtet vor Skildring af ham og hans Collegers Færd som et Indgreb i Sagførernæringen, der blandt Andet ogsaa hjemler En Retten til ugenert at harcellere over sine Medmennesker; salig Scapin giver en udførlig Udvikling deraf.

Nu ere vi beroligede!

Vil man os nu Noget, saa benegte vi, at Klagen er fremkommen i rette Tid, vi benegte, at vi have sigtet til nogen nulevende Procurator, benegte, at Procuratorer ere slemme til at tage Anstand «paa forrige Grund» og skrive «Puf-Indlæg» — kort sagt, vi have en Mængde Ressourcer og ere slet ikke bange.

Og for at vise vort Mod ville vi nu, da Klokken er 10, aflægge et Besøg i «Gjældscommissionen». Det er at komme af Asken og i Ilden; men siden vi en Gang ere komne i Lag med disse forskjellige Folkefærd, der staae i intimt Forhold til den blinde Gudinde, kan det ikke gaae an at lade Marodeurerne af den store juridiske Armee uomtalte, navnlig da

*) «Kjøbenhavn ved Dag og ved Nat» tryktes kun i Dags-Telegrafens Søndags-Feuilleton.

Ordene Gjældscommission og Commissionairer spille en vis Rolle i den kjøbenhavnske Tilværelse.

Navnet Commissionair er kommet lidt i Miscredit, og det er kun de Færreste, der skøtte om at tituleres dermed; men Forretningen selv exploiteres med stor Iver af en stor Mængde mere eller mindre forslagene Folk. Gjennemgaaende Kundskaber, enten specielt i deres Fag eller i andre Ting, høre ikke til det, der trykker Størsteparten af Commissionairerne, og jevnligst generes de af den Mængde fremmede Ord, hvoraf Retssproget vrimler.

Man har en bekjendt Historie om, hvorledes en Commissionair, da Modpartens Sagfører in specie havde benegtet en vis Paastand, tog feil og forstod «en Specie», hvorfor nævnte lærde Herre strax benegtede den sidste Paastand i Kraft af «to Specier».

En anden Gang var en Commissionair i stor Vaande for at hitte paa en Anstandsgrund, og da han klagede sin Nød for en Sagførerfuldmægtig, foreslog denne ham for Spøg at begjære Anstand for «at trainere» (∴ udhale) Sagen. Commissionairen opfattede imidlertid Forslaget som Alvor og dicterede ugenert til Protocollen, at han bad om Udsættelse for at trainere Sagen — hvilken Grund dog ikke blev tagen til Følge.

Hvad der for en stor Del hjælper disse «Retslærde» til at klare sig, er den Omstændighed, at Dommeren i mindre Sager, der behandles ved Gjældscommissionen, er forpligtet til at yde Parterne Veiledning, naar de blot ikke møde ved Sagfører, og denne Veiledning nyde selvfølgelig Commissionairerne ogsaa

godt af. Paa en Maade kan man jo saaledes sige, at denne Classe ærede Medborgere uddannes til deres Næringsvei paa offentlig Bekostning.

Imidlertid seer Folkets store Masse op til disse Lærde, og det er blandt de mindre Borgerclasser et temmelig udbredt Sagn, at «naar Brock eller Liebe har en rigtig svær Sag at føre, saa maae de s'gu dog først pænt op til — — — *) for at faae Besked.»

Lad os et Øieblik kaste et Blik ind i dette Retfærdighedens Tempel, der kaldes Gjældscommissionen.

Localet er lille, smudsigt og uhyggeligt. I det Kammer, hvori Dommeren sidder — det vilde være for parodisk at kalde det en Sal — blive kun den enkelte Sags Parter indladte; hele det øvrige Publicum maa nøies med det — vi kunne fristes til at sige Hummer, der kaldes «Rettens Forværelse», en fedtet og tilrøget Hule med snavsede Gulve og prydet med rene Sandkister af firkantede Træspyttebakker. Sidstnævnte formidable Stykker Husgeraad ere det mest Characteristiske i «Hallen» og give strax En en Forestilling om det Publicum, der jevnlig opholder sig der.

Selskabet er for øvrigt meget blandet. Elegante udenlandske Kunstnerinder, der ligge i Proces med deres Directeur, respectable Madamer, der ikke kunne faae Penge af deres Logerende, flotte Herrer fra Gaden, der omsider have udtømt deres Skræderes og

*) Vi ville ikke bidrage Vort til at forevige Vedkommende; alle Indviende vide, hvem vi mene.

Skomageres Taalmodighed, feirede Skjønheder, der nu uden mindste Barmhjertighed søges for at betale de glimrende Gevandter, hvori de have bedaaet Herterne paa den sidste Maskerade, men som, ak! — nu allerede hænge i Laser paa Knagerne hjemme, bekymrede Familiefædre, der ikke see nogen Mulighed for selv med den største Flid og Anstrengelse at redde de fattige Sengklæder, som deres Creditorer true med at trække bort under dem, — alle disse forskjellige Slags Mennesker og endnu mange flere samles i disse «hellige Haller» med Sagførerfuldmægtigene og Commissionairerne.

Der sidder to Damer derhenne paa Træbænken i ivrig Samtale. Den har nu snart varet et Par Timer. De kunne da umulig være Contraparter, tænker den Uindviede, idet han lægger Mærke til den udsøgte Høflighed, hvormed de ved hvert andet Ord titulere hinanden.

O! naive Iagttagelse af den menneskelige Natur! Du tager netop fejl!

Den skarpe Betoning, hvormed «Fruen» og «Frøkenen» udtale disse Navne, er et Tegn paa, at de gode Damer maae anvende hele deres Selvbeherskelse for ikke at fare i Haarene paa hinanden, og naar man tilmed i deres Samtale opfanger enkelte ominøse Ord, saasom «Tørreløft», «Vasken», «Mellemdøren» etc., kan man umulig længere være i Tvivl. Man er midt inde i et af Livets store og vanskelige Problemer: god Forstaaelse mellem Værtinde og Logerende.

Det er heldigt, naar man kan faae Noget, —

ligegyldigt hvad, — der kan faae Tiden til at gaae, medens man underkaster sig den seigpinende Venten, der er aldeles nødvendig, naar man vil være tilstede i det Øieblik, Ens Sag raabes op, og ikke saa sjældent gjøres der allehaande Attentater paa den Værdighed og Kjedsomhed, som naturligvis bør herske paa et saadant Sted.

Døren aabnes, og ind træder en ærbar «Dame af Middelalderen». Hun har lig salig Kraka begivet sig op i Retten «ikke ene og dog ikke ledsaget af Nogen», eller for at tale prosaisk, hun er kommen i Selskab med «Perle». Hendes Time slaaer omsider, og for at komme ind i det Allerhelligste med den tilbørlige Ro og Ligevægt i Sjælen lader hun bemeldte «Perle» springe op paa en Stol, paa hvilken hun forud har deponeret sit Lommetørklæde fastbundet til sin Kurv, idet hun indestændigt paalægger ham at passe godt paa Kurven, til hun atter kan komme ud. Neppe er hun forsvunden, før nogle ildesindede unge Mennesker faae «Perle» til at glemme sin Herkerindes varme Formaninger; han springer ned af Stolen, og da Døren til Dommerens Værelse aabnes paa Klem, styrter han pludselig ind i Retten med Kurven slæbende bagefter sig.

Det er komiske Intermezzoer, som kun Kjedsomheden giver tilstrækkeligt Værd.

Ventetidens Varighed beroer — ved en Domstol, der behandler en 4 à 6,000 Sager om Aaret — navnlig paa den Hurtighed, hvormed Dommerne forstaae at opfatte Parternes Mening og give dem Veiledning, og man hører derfor altid «Stamgjæsterne»

kritisere vedkommende Dommers Dygtighed efter det Klokkeslet, paa hvilket Retsmødet — begyndt Klokken 10 — bliver bragt til Ende.

«Hvorledes er den nye Assessor»? spurgte man en Gang et af Rettens gamle Bude.

«Aa jo»! lød Svaret, «den Sidste, der gik igaar, sagde Godnat»!

Vi udtrykke det christelige Ønske, at ingen af vore Læsere nogensinde maa faae Leilighed til at vanke om imellem de store Spyttbakker som «Part». Der er, som sagt, hverken hyggeligt eller egentlig morsomt deroppe, og den velhavende unge Mand eller flotte Modedame, der først begynder at gnide Øinene i Sengen Klokken 10, og som ikke har noget klart Begreb hverken om Gjældscommission eller Commissionairer ville vi langt fra raade til at forlade Fjere, for at iagttage Livet deroppe.

Nei, naar Formiddagskaffen eller Chokoladen er drukken, er det langt behageligere at bestige de vælige Gangere og foretage de daglige Ridetoure paa Volden med eller uden Gardevagtmestre eller kongelige Beridere. Der er luftigere, lysere og friskere paa Promenaden end i de mugne Værelser, og man kan herligt supplere sine Studier fra Morgentourene blandt de forskjellige Udgaver af beredne Medmennesker, man altid seer der paa den Tid.

Klokken 11 Formiddag.

Vor lange Vandring nærmer sig sin Ende; for fire og tyvende og sidste Gang dyppe vi Pennen, for at skizzere en af «Uhrskivens» Timer.

Vi have været paa Færde til alle Tider og paa alle Steder, vi have efter Evne betragtet Hovedstadens Liv «ved Nat og ved Dag, ved Solskin og i Regn, i Glæde og i Sorg, offentlig og privat, i Sommer og Vinter, udenfor og indenfor Voldene, i Kjælder og paa Kvist, i Gader og Stræder, med Alvor og Skjæmt, paa Scenen og bag Coulisserne», Altsammen, som vi lovede at ville gjøre det i vor første Henvendelse til Læseren.

Og i Udførelsen af dette herculiske Arbeide — at beskrive Kjøbenhavn tildels for Kjøbenhavnerne, at vende, om vi saa maae sige, den samme Pandekage 24 Gange — ere vi ikke bukkede under; og den blide Bekymring, som maaskee Mange — til Trods for vore tidligere givne Forsikkringer — have havt for vor Hjernes Tilstand, har heldigvis vist sig aldeles ugrundet.

Vi negte ikke, at Stoffets chaotiske Masse til enkelte Tider næsten har overvældet os, og vi kunne ikke fragaae, at den overvældende Mængde Breve fra krænkede Medborgere, der ere indløbne til os efter

hvert Klokkeslet, vilde have knust vort Mod med alle de bittre Beskyldninger, de indeholdt, dersom ikke et lige saa stort Antal anerkjendende Skrivelser fra fortrykte Ægtemænd, svage Fædre og Mødre og forkuede Elskere, hvis Sag vi havde talt, atter havde holdt det oppe.

Vor sidste Time er, som sagt, nu slaaet, og vi kunne derfor ikke gjøre bedre end at slutte med Begravelser. Klokken 11 er den Tid, paa hvilken disse hyppigst foretages.

De indtage en betydelig Plads blandt det Meget, en Kjøbenhavnner eller rettere en Kjøbenhavnnerinde «løber efter» for at overvære, og om nogen anden kirkelig Handling skulde have større Tiltrækningskraft, maatte det være et Bryllup; Barnedaab kan endnu betragtes som værende udenfor Spørgsmaalet.

Er den Afdøde en bekjendt Personlighed, gjøre Damerne formelig Stormløb mod Kirken, hvorfra Begravelsen finder Sted.

Man faaer aldeles Indtrykket af, at dette Væddeløb med brusende Crinoliner og flagrende Hattebaand gjælder et Modestykke paa et af Theatrene, og for de ilende Skjønne har den forestaaende alvorlige Handling i Grunden ogsaa kun en lignende Interesse.

Der er saa mange interessante Personer med i Følget; der bliver sunget i Kirken af en eller anden Forening; alle Veninderne møde — kort sagt, der er hundrede Anledninger til, at de ikke for nogen Pris bør forsømme at være nærværende.

Ved Kirkedøren er der stor Trængsel; det sortklædte Følge kan neppe komme ind, og Kirkebetjen-

tene maae anvende al deres geistlige og legemlige Kraft, for at forhindre Strømmen fra at bryde løs og fylde Stolene.

«Søde Hr. — lad mig slippe ind!» lyder det fra En.

«Lad mig bare denne Gang, jeg kommer her saa sjeldent!» hvisker en Anden, og naar Døren aabnes paa Klem, presses der paa, og trods alle Anstregelser mylrer Massen ind.

Der tales, der hviskes, der fnises, der kritiseres, og selv naar Præsten har viist sig, er der neppe saa megen Ro, som naar Tæppet er oppe i et Theater.

Vi henstille til rette Vedkommende, om det ikke vilde være praktisk at lade alle Uvedkommende betale Entré ved Indgangen. Summen, der indkom, kunde anvendes i et velgjørende Øiemed, og Publicum vilde i det mindste forholde sig roligt, for at faae saa meget som muligt ud af Pengene.

Det er en kilden Sag at gaee dybere ind paa dette Emne, og vi skulle derfor afholde os fra alvidere Drøftelse.

Vi ville ikke undersøge, hvorfor Præster nødvendigvis skulle spille en uendelig Mængde Ord paa den allersimpleste Ting; hvorfor de absolut maae sige: «Jeg gik ind i hendes Stue og i hendes Kammer!» naar vedkommende Afdøde, hvem dette sidste Besøg har gjældt, kun har havt eet Værelse, eller hvorfor de ansee det passende at bemærke: «at Herren bøier deres Skridt og leder deres Fjed,» samt mange andre lignende Ting; vi ville ikke indlade os paa at dissekere den Mængde tomme og generende Skikke, der følge

med enhver Begravelse. Mange ere Gudskelov allerede forsvundne, og de tilbageblevne følge forhaabentlig bagefter. Det Smukke og Sande vil altid vedblive at bestaae.

Vi ville standse her, standse Viseren paa vor Uhrskive, der nu peger paa det Tal, hvorfra vi gik ud, og hvorved Tanken paa den naturligste Maade henledes paa den «philosophiske Fortale», hvormed vi begyndte; der staaer kun tilbage at give en filosofisk Bagtale.

Philosophisk Bagtale.

Denne Overskrift maa ikke foranledige Læserne til at troe, at det er vor Hensigt ved selv at levere en Bagtale til det nu afsluttede Værk at foregribe de Mange, der muligvis og rimeligvis kunde have havt i Sinde velvillig at forsyne vore Udtalelser med et saadant uundgaaeligt Supplement. Dette har paa ingen Maade været vor Mening, og vi reservere udtrykkelig enhver Læser hans Ret til paa denne Maade at optræde som Kritiker, saa meget mere som vi ikke ere aldeles overbeviste om, at enhver med Bagtaler fremkommende Kritiker iforveien har fungeret som Læser af det af ham behandlede Værk.

Meningen med denne philosophiske Afslutning er kun at tilveiebringe den fornødne Symmetri i vor Afhandling.

Læserne ville forhaabentlig erindre — eller, hvad der er rimeligere, de have formodentlig glemt — at vi indledede vore lærde Undersøgelser med en philosophisk Orientering i det foreliggende vigtige Spørgsmaal, og det er derfor aldeles nødvendigt, at denne Behandling afsluttes med et lignende Blik paa de Resultater, vi ved vore Undersøgelser have opnaaet.

Harmonien fordrer en saadan Fremgangsmaade. Det er, som man seer, et Slags Harmonia præstabilita; thi den var besluttet af os allerede ved Begyndelsen af denne Afhandling.

Dette Udtryk, Harmonia præstabilita, som Læserne sandsynligvis aldrig have hørt før, og som vi ei heller skulle forsøge paa at forklare, fører os paa en naturlig Maade tilbage til vort Udgangsspørgsmaal:

«Hvad er Livet?»

Vort Bidrag til Besvarelsen af denne Opgave foreligger nu, og Læserne have en naturlig Ret til at spørge om Resultatet.

Er Udbyttet af vore lærde Forskninger blevet det, at vi i Overensstemmelse med System de la nature sætte Materien som enestaaende Factor?

Eller betragte vi den med Liebnitz blot som Ideens Phænomen?

Eller mon vi ere enige med Hegel i hans Antagelse om Materien som Gjennemgangspunct for det Absolute?

Eller forkaste vi endelig enhver ensidig Opfattelse og etablere Dualismen i en uophørlig dialectisk Spænding?

Læserne have Ret til at opkaste disse Spørgsmaal

Men vi have ogsaa Ret til at lade være med at besvare dem.

Og vi ville af gode Grunde benytte os af denne vor Ret.

Have vi maaskee nogensinde lovet en fyldestgjørende, udtømmende Besvarelse af dette intricate Spørgsmaal, som bedre filosofiske Hoveder end vort forgjæves have grundet over?

Nei, vi have simpelthen foresat os at levere et

Atom til den endelige Løsning af Opgaven, og dette Atom foreligger nu i fire og tyve Artikler.

Vi have i disse udført en Række troe Skildringer af Kjøbenhavns Physiognomi til alle Timer af Døgnet. Dermed er vort Hverv til Ende.

Det maa nu overlades til andre Penne at fuldføre Opgaven for den øvrige Verdens Vedkommende. Vi opfordre herved vore Colleger paa den øvrige Jordklode «mit umliegenden Ortschaften» til ikke at skyde Byrden fra sig, men paatage sig Arbeidet og udføre det med den samme Redebonhed og Grundighed, hvormed vi ere gaaede tilværks.

Naar da Undersøgelserne foreligge i broget Afvexling og tilsyneladende chaotisk Uorden, da træder det kommende Aarhundredes philosophiske Genius til og lægger den ordnende Haand paa den forvirrede Mangfoldighed, kaster sin lysende Tanke ind i Tohvabohus Mørke og fremstiller for den studsende Samtid i lette og klare Træk Resultatet af den stedfundne Undersøgelse om Spørgsmaalet:

«Hvad er Livet?»

Men forinden dette kan skee, maae Forarbejderne være tilstede. Vi have nu givet vor Skjærv, — lad Enhver give sin.

Man forskrækkes ikke over Opgavens Uoverkommelighed! Aldrig er en stor Tanke født uden gennem Arbeide og Kamp, og Philosophiens Historie angiver netop selv en nærliggende Parallel i dens store Række Heroer.

II.

Melbourne.

Et Par Erindringer.

I.

En Nævekamp.

Man maa have levet mellem Engelskmændene for ret at kunne forstaae den umaadelige Interesse, som et Veddeløb, en Rottejagt, et Spil Cricket, en Nævekamp eller en anden af disse herlige og meget omtalte nationale Institutioner, af hvilke enhver ægte Brite er saa stolt, kan have for dem; og gjør man Opholdet blandt dem langt nok, bliver man lidt efter lidt selv «engliseret». Ens Hjerte banker sympathetisk med paa Veddeløbsbanen; man debatterer paa det Ivrigste om «Fly» eller «Teddy» vil kunne bide saa eller saa mange Rotter ihjel i det givne Antal Minuter, griber sig selv i at haandtere det svære Boldtræ og risikerer sine Penge paa Muligheden af, at Tom Burkes Næver ere haardere end Sam Hunts Kindben eller Pandeskal. Og da nu alle Gammel-Englands Sæder og Skikke indtil de mindste Ting ere overførte til Australien, varer det ikke længe, inden man føler sig som fuldblods Englænder, naar man først en Gang har gjort det ikke ganske korte Spring til den femte Verdensdel.

Hvad der bidrager til, at man der saa hurtigt kommer ind i alle Forhold er, at man ikke har gjort Reisen dertil for sin Fornøielses Skyld, og ikke flakker igjennem Urskovene og over Prairierne alene for at skrive «Skizzer fra Australien». Man maa og skal leve og indseer snart, at man staaer sig bedst ved «at gjøre som Tyrkerne gjøre, naar man er i Tyrkiet», hvilket John Bull selv altid raaber paa. Man ikke alene arbejder som Andre, men man tager — med større eller mindre Fornøielse — ogsaa Del i deres Glæder, selv om man en Gang har troet det aldeles umuligt, at man nogensinde skulde blive bragt til at have Interesse for dette eller hint.

Efter denne lille Indledning vil det maaskee ikke forundre Nogen, at jeg, ligesom Tusinde andre Medborgere i Melbourne, følte mig umaadelig opfyldt af et Rygte, i Følge hvilket den navnkundige amerikanske Boxer Harry Sallars havde udfordret Colonien Victorias ypperste Nævekæmper Joe Kitchen, og at deres Beskyttere gjensidig gjorde Anstalter til at deponere den aftalte Sum, 400 £ paa hver Side, paa de reglementerede Steder.

Joe Kitchen var født i England; han var en Mand af Middelhøide, smukt bygget, og med det kort afklippede Haar, de fremstaaende Kjæbeben, den lave Pande og den lille Næse var han en udmærket Typus paa denne ægte engelske Bulbiderrace, som man kalder Boxere. Man kommer i det Hele taget altid til at tænke paa en Bulldog ved at see en Boxer, saa slaaende Lighed er der imellem dem, og i Reglen seer man bestandig Førstnævnte løbende i Hælene paa

Sidstnævnte. En Boxer kjender man fra ethvert andet Menneske. Foruden Physiognomiets før omtalte Egenheder, kommer Klædedragten En til Hjælp ved at udfinde et saadant agtværdigt Medlem af Samfundet. Den forunderlige jokeyagtige Kaskjet paa det glatklippede Hovede; det røde Halstørklæde; den brogede Vest og den lille, afstumpede Frakke; de solide gulagtige Benklæder; de hvide Uldstrømper og de svære Ankelsko — Alt taler tydeligt nok. Joe var godt bekendt overalt, han havde bestaaet mangan hæderlig Kamp, vundet en hel Del Penge, som han havde anvendt til at forpagte et Slags Hotel, i hvilket man til enhver Tid kunde træffe en Mangde af Nævekampens Udøvere og Beskyttere, og havde af talrige Venner ved en høitidelig Fest faaet overrakt et Belte af Guld — ægte australsk Guld — som Coloniens største og hidtil uovervundne Kæmper.

Harry Sallars var nylig ankommen til Melbourne. Han var en amerikansk Mulat, der havde faaet sin Opdragelse ved et Boxeracademi i Boston, og hans høie Skikkelse, Ro og Koldblodighed samt uhyre Færdighed i den ædle Kunst: «Selvforsvaret» havde snart skaffet ham en Flok Velyndere, der vare rede til at vedde paa hans mægtige, brede Næver.

Man kan let tænke sig, at Rygtet om en Kamp mellem to saadanne Koryphæer maatte frembringe den mest levende Interesse, og kom dette «Møde» i Stand, vilde det jo ikke alene gjælde den meget respectable Sum 400 £, men tillige Retten til at bære Beltet som Victorias — det vil sige Coloniens Victorias — første Boxer.

Allevegne talte man om de to Dagens «Løver»; der dannede sig snart to Partier; man holdt paa Sort og paa Hvidt, paa Amerika og England; man vidste, hvad den berømmelige Joe kunde præstere; men om den brave Harry fortæltes der de mest eventyrlige Historier. Man vilde vide, at han havde kæmpet 37 Gange og kun tabt 3 Slag, at han en Gang havde slaaet et Menneske ihjel i en Nævekamp, og at han derfor havde fundet Opholdet i sit Fødeland lidt generende for Øieblikket; man beregnede Chancerne, og da den bekjendte «Sporting Chronicle», «Bell's Life in Victoria» endelig bragte Vished om, at Partiet var arrangeret, og at det første Depositum var betalt, kjendte Spændingen ingen Grændser.

«Har Du seet Harry Sallars?» hørte man til alle Sider, og de Fleste maatte svare Nei.

«Bell's Life» steg i Betydning, og hver Linie, der indeholdt noget Nyt om den forestaaende Kamp, slugtes med Iver. Nævnte Blad udkommer hver Uge i stort Format og er udelukkende fyldt med Efterretninger fra Veddelsløbsbanen, Boxernes Arena, Rotte-circus'en o. s. v. Man lærer af det de kommende Begivenheder, der betegnes med et fælles Navn «Sport» og kan altid specielt skaffe sig Underretning om Boxerne ved at gjennemløbe Rubriken med Overskriften «The Ring». Kun een Ting meddeles der aldrig, og det er hvor Kampen skal finde Sted; thi Nævekampene stride mod Loven, og Politiet sørger ikke saa sjældent for at skaffe sig den nødvendige Underretning og skrider ind, lige som Slaget skal til at begynde. Som oftest seer det dog igjennem Fingrene

dermed og undlader at stævne Vedkommende for «at gjøre Brud paa den almindelige Fred og Ro». Kunde Indviede ere inde i slige Begivenheders Gang, og har man ikke Bekjendte blandt de mere ivrige Sportingmen, hører man som oftest først om en Nævekamp, efter at den har fundet Sted.

Paa en bestemt Dag samle Deltagerne sig ved Havnen, hvor det leiede Dampskib ligger, gaae ombord, og efter en Seilads ned gjennem Port Phillip's Bay gjøres der Landgang et eller andet Sted paa Kysten; eller der arrangeres et Extratog med Jernbanen, og Arenaen bliver opreist paa en eller anden Prairie eller i en afsides liggende Gummitræskov.

«Hvor skal Slaget staae?» var det næste Spørgsmaal, man hørte, og Svaret derpaa var naturligvis endnu mere utilfredsstillende end det fornævnte.

Da jeg længe havde ønsket at overvære en Nævekamp og at studere hele «den ædle Kunst» fra Grunden af, glædede det mig, at jeg traf paa en Ven, der var saa godt inde i alle disse Forhold som nogen Mand i hele Colonien, og som tilbød at tage sig af mig. «Men De maa skjønne paa det; thi det er virkelig ingen let Sag at komme med denne Gang, lige saa lidt som at faae de to Boxere at see, medens de forberede sig til Kampen». Jeg vidste, hvor vanskeligt det var, og udtrykte paa bedste Maade min Taknemmelighed.

«Før om et Par Uger skeer det ikke; men De skal nok i Tide faae Stikordet; vi kunne jo i Mellemtiden aflægge Joe og Harry et Par Besøg».

Ingen maa nemlig troe, at en saadan Kamp

gaaer for sig uden mange og lange Forberedelser; de Kæmpende ere sjeldent selv formuende, men have deres høie Velyndere, der udbetale de nødvendige Penge, og ved et Møde, der overværes af Kamphænderne og deres Venner, opsættes en formelig Contract, der undertegnes af Begge og bekræftes ved talrige Underskrifter.

Paa Grund af disse Forberedelser og hele den Mani for Sport, der er gennemgaaende hos alle Engleskmænd, opstaaer der en Mængde Hoteller — Public Houses — der i Reglen holdes af «Mænd af Faget», og i hvilke man i de fleste Tilfælde finder Gymnastiksale, medens Husenes fornemste Prydelser bestaae i Portraiter af navnkundige Heste, Hunde, Boxere og lignende Skabninger. Imellem Gjæsterne paa saadanne Steder bringes en Nævekamp først paa Bane; Parterne vise sig villige, og et foreløbigt Møde aftales; thi der er, som sagt, uendelig Meget, som skal aftales og arrangeres.

Først er der Summen, for hvilken der skal kæmpes, og Terminerne, i hvilken den skal betales; thi trækker en af Parterne sig tilbage inden Kampens Dag, gaaer han glip af, hvad der allerede maatte være deponeret.

Saa er der det omtrentlige Sted, paa hvilket Arenaen skal indrettes. Ere Boxerne nemlig ikke fra samme By, faaer den Ene i Reglen Godtgjørelse for at reise til den Andens District.

Derpaa bestemmes Tiden, der skal hengaae inden Traineringen kan fuldbringes — de fleste Boxere ere altid mere eller mindre trainede og leve i Reg-

len saaledes, at de med temmelig kort Varsel kunne være rede til Kamp.

Og efterat der er truffet en Overenskomst om de Kæmpendes Vægt, gaaer man over til de mindre væsentlige Puncter i Contracten. Vægten spiller hos Boxerne den samme Rolle som Alderen for Væddeløbshestene, og veier den Ene betydeligt mere end hans Modstander, maa han sørge for «at bringe sig ned», som det hedder, til den Andens Antal Pund.

De mindre Puncter indeholde, foruden de almindelige og en Gang for alle vedtagne Love, i Følge hvilke Ingen bør slaae under Beltestedet, eller medens Modstanderen er i Faldet o. s. v., tillige Bestemmelser om hvor lang Tid der skal hengaae mellem hver «Runde», det vil sige, mellem hver Afdeling af den store Kamp. Disse Afdelinger fremkomme i Reglen ved, at en af Parterne styrter til Jorden eller at begge udmattede trække sig tilbage hver til sin Krog. Midt over den lille Circus trækkes nemlig i Jorden en Streg, the scratch; ved den møde Boxerne, Kampen begynder, den Ene bliver f. Ex. slaaet ned, og Afdelingen er til Ende. Naar den bestemte Tid, der i Reglen er $\frac{1}{2}$ Minut, da er forløben, raaber den dertil valgte Functionair, the timekeeper, med høj Røst «Tid!» og møder kun den Ene ved Stregen, har han seiret. Dette bestemmer saaledes Kampens Udfald, og fra Boxer-Arenaen, der har sit eget Sprog, lige som alle andre Idrætter, er Mundheldet: «Han kunde ikke møde ved Stregen!» gaaet ud i Verden — den engelske Verden — og anvendes paa alle Forhold.

Dels for «at bringe Legemet ned eller op» til den vedtagne Vægt, dels for i det Hele taget at befrie det for det unødvendige Kjød paa samme Tid, som det i enhver Henseende bliver skikket til at udholde Strabadserne ved en saadan Kamp, anvendes der alle mulige Midler, og naar Contracten først er bragt i Orden, undergive de to Boxere sig hver sin Traineurs Omsorg. Det gjælder da om at faae en kyndig Mand, og i Reglen have disse Traineurer selv i deres Ungdom befattet sig med «Haandværket».

Hele Levemaaden bliver indrettet paa at naae de omtalte Resultater, og de diætetiske og andre Regler iagttages strengere, efterhaanden som Tiden skrider fremad. Intet, der kan puste op, spises; Kjødet bliver kun meget lidt stegt og nydes tilsidst raat; jeg har ofte seet en Boxer skære sig et Stykke af en Skank, der har hængt udenfor en eller anden Slagterbod, og nyde det med Velbehag. Sherry er den eneste Drik, han faaer. Paa samme Tid hærdes Legemet paa alle mulige Maader. Strax om Morgenen løbe de Vedkommende $\frac{1}{2}$ Mils Vei op ad Bakke, for at styrke Lungerne og for derved at gjøre det muligt at have tilstrækkelig Luft under Kampen; saa arbeides der i timevis med Haandvægter, for at udvikle Musklerne, og der afvexles med at hugge og støde Næverne ind i dertil udstoppede Puder, for at øve Armene og gjøre venstre Haand lige saa anvendelig som høire. Midt i den stærkeste Solhede løbe de derpaa i flere Timer, iførte tykke Uldtrøier og umaadelige Overfrakker, for at svede sig tynde, hvorpaa de efter Hjemkomsten rulles ind i Flonel; og

naar Traineringen er til Ende, er det deres Stolthed ikke at have et eneste Lod Kjød for meget paa Kroppen paa samme Tid, som det, de have, sidder saa stramt og haardt om Benene som paa den bedste Væddeløbshest. Følgen deraf er, at Næveslag, der næsten vilde tage Livet af en almindelig Mand, regned paa dem uden at gjøre synderlig Virkning. Man kan umiddelbart efter en Kamp see deres Ansigter flængede og venter at see dem opsvulmede og indbundne flere Uger derpaa; men et Par Dage efter kan man neppe spore Mærkerne af denne Medfart, saa sundt og let helbredeligt har Traineringen gjort deres Kjød. At holde Noget, f. Ex. en Blykugle indeni Haanden under Kampen, for derved at gjøre Slagene kraftigere, er strengt forbudt; hvorimod det er tilladt ved ethvert Middel at gjøre Hænderne saa haarde som muligt, og ikke sjeldent sprænges de ind med Salpeter. Kulsorte blive de derved og af en saa forbauende Haardhed, at en Boxer, der har gjort sig den Uleilighed at foretage en saadan Proces med dem, uden stor Vanskelighed kan faae et almindeligt Brædt til at revne ved et Næveslag eller slaae Splinter af et Bord med sine Knoer.

Man vil indsee, at det, selv for en almindelig god Slagsbroder, ikke vilde være behageligt at komme i Kast med en veritabel Boxer, som det ikke en Gang vilde være muligt at træffe, saa færdig forstaaer han at bruge Armene som Skjold, og Ingen, der kjender «de professionelle Herrer», vover da for øvrigt at inklade sig med dem. Af Folkets store Masse blive de be-

tragtede med en Slags Ærefrygt — den Ærefrygt, som den raae Kraft indgyder.

De to store Mænd, Joe og Harry, hvis Navne vare paa alle Mænds Læber, og som endogsaa ikke vare ubekjendte for mange af det smukke Kjøen, saa ofte vare disse Navne blevne gjentagne, havde, som det sig hør og bør, trukket sig tilbage med deres Traineurer og vare hver for sig ivrigt sysselsatte med Forberedelserne til den forestaaende Kamp, der skulde afgjøre hvem der havde Ret til at bære the champion belt.

«Lad os en Gang see ud til dem», sagde min Ven en Dag til mig, og vi toge en af de letløbende, tohjulede Omnibusser og rullede først ud til den venlige lille Forstad Flemmington, hvor Joe Kitchen boede med sin Traineur Bill Turner.

Min formaaende Ledsager havde ingen Vanskelighed ved at trænge ind i det Allerhelligste: Værelset, hvori Joe sad; ellers passes der nøie paa, at Ingen Uvedkommende faaer Adgang. Joe var ved godt Mod og mente, at han nok skulde redde Victorias Ære.

Harry Sallars, der levede i en anden Forstad, et kort Stykke Vei derfra, hos sin Traineur, Bob Anderson, talte roligt og værdigt om den kommende store Begivenhed og følte sig paa sin Side vis paa Seiren.

Begge arbejdede og masede hver Dag, for at gjøre sig saa skikkede som muligt til den, rimeligvis ualmindelig haarde Kamp, og Spændingen hos Publicum tiltog; man vidste, at Dagen snart maatte indtræffe.

Min Ven havde lovet at sende mig Bud med

den fornødne Underretning og svigtede heller ikke. En Aften modtog jeg en Billet fra ham, i hvilken jeg blev tilsagt til at møde ved Queen's Wharf næste Morgen Kl. 4; et Dampskib var leiet, og alle Forberedelserne til at holde Politiet borte vare gjorte.

Jeg mødte. Alt omkring hvilede endnu i Søvnens Arme; kun vort Dampskib laa med Dampen oppe og fyldtes lidt efter lidt med Passagerer.

Det smukke Kjøen var ikke repræsenteret; men desto forunderligere Variationer var der af det mandlige. Rige Squattere stode ved Siden af lurvede Karle med Physiognomier, der talte høit om Van Diemens Lands Galeier; velhavende Sportingmen, bekjendte fra Væddeløbsbanen, saaes i Samtaler med notoriske Galgenfugle af Boxere; Alt, hvad der kunde komme ind under Begrebet «The Ring», havde givet Møde, og Fordækket var opfyldt af en saadan Bande modbydelige Banditter, som man i Reglen kun faaer at see ved Henrettelser eller lignende Leiligheder.

Dampskibet lettede, vi stode ned ad Bugten, og efter et Par Timers Seilads bleve vi landsatte paa Kysten i Nærheden af Point Nepean, et bekjendt Punct ved Indseilingen til Port Phillip's Bay.

Alt var stille og roligt omkring; ikke et Menneske kunde man øine. Et Stykke Jord, saa fladt som muligt, valgtes, og Kamppladsen indrettedes. De medbragte Pæle bleve nedrammede, og Tougene trukne rundt om dem, saa at der dannedes en Plads, omtrent $\frac{1}{2}$ Gang saa stor som en almindelig Circus. Det var Athleternes Arena. Den betydningsfulde Streg blev derpaa trukket midt over den, og Alle toge

Plads. Functionairerne vare valgte. Der er først Dommerne, der strax afgjøre alle omtvistede Puncter, saa ham, der passer paa, at Tiden bliver overholdt, derpaa Secundanterne og endelig et Par Mand — andre Boxere — der paasee den almindelige Orden, og det er ikke unødvendigt, thi lige op mod Tougene leirer sig altid en Mængde af de værste Røvere, der i Reglen tage Parti for en af de Kæmpende, og der ved alle mulige Midler søge at skade den anden, saafremt de kunne komme til det. Pressen var ogsaa repræsenteret, idet Referenten for «Bell's Life» naturligvis var tilstede, for senere saa udførlig som muligt at kunne beskrive Kampen i alle dens Enkeltheder og med disse tekniske Udtryk, som man neppe forstaaer uden at være temmelig fortrolig med Boxer-Sproget; det er nemlig aldeles umuligt for den Slags Folk at kalde en Mund for en Mund, den maa absolut i Referatet hedde «Kartoffelmaskinen», «Kysseren» eller døbes paa anden Maade.

«Plat eller Krone» afgjør, hvem af de Kæmpende der først maa vælge sin Plads, og den Vindende udsøger sig sin Side, med stadigt Hensyn til Solen og Vinden, som Modstanderen helst maa have i Ansigtet, samt Terrainets Beskaffenhed; thi skraaner det om endogsaa kun nok saa ubetydeligt, er det en stor Fordel at kunne staae paa det høieste Punct.

Joe Kitchen vandt; kort efter viste han sig i Arenaen og kastede, i Følge Skik og Brug, sin Hue; det svarer til at kaste Handsken som i gamle Dage. Harry Sallars lod ikke vente længe paa sig, og da de to Boxere havde indtaget deres Pladser, maatte man

uvilkaarligt beundre deres prægtige musculeuse Former. Efter Sædvane vare Begge blottede til Beltestedet; Remmen om Livet fastholdt de lyse Lærreds Benklæder, og paa Fødderne havde de som altid tykke Ankelsko, stramt snørte. Secundanterne ordne deres Smaating, bestaaende af Lancetter til dermed at aabne Øinene paa Vedkommende, naar en velanbragt Næve faaer disse til at lukke sig i en Svulst; af Svampe til at afvaske Blodet og tørre Støvet og Sveden af Ansigtet, af Flasker med koldt Vand, Klude og smaa Flasker med Cognac.

Tegnet blev givet til, at Alt var parat, og de to Nævekæmpere traadte frem til Stregen, for i Følge Boxer-Etiquetten at give hinanden Haanden. Efter at denne Ceremoni var tilendebragt, gik hver tilbage til sin Side og derpaa atter frem med Armene i den almindelige Boxer-Stilling.

Den første Runde varede meget længe og fulgtes i spændt Forventning af Publicum. Kæmperne syntes gjensidig at ville prøve hinanden og muligt at aflure hinanden Finterne. Der gjordes en Mængde Smaaudfald paa begge Sider, uden noget videre Resultat, end at man derved lagde Mærke til Sallars's umaadelige lange Rækkeevne og den Hurtighed, hvormed han kunde komme ind paa Livet af sin Modstander uden tilsyneladende at røre sig. Boxere see hinanden hele Tiden stift ind i Øinene, og det synes, som om de slet ikke tage Notits af de i Luften omkringsnurrende Næver; i Øiet læses hurtigere end paa anden Maade, naar der skal gjøres et Udfald. Endelig lod Kitchen «flyve fra sig», Sallars blev ramt paa

Kinden, Fægtningen blev varm, og Runden endte med at Mulatten styrtede til Jorden. I et Nu samlede hans Secundanter ham op — hver Boxer har to — og Kitchen trak sig under stormende Bifald tilbage. Secundanterne knælede ned, som det iøvrigt skeer efter hver Runde, hvorpaa Kæmperne søgte en kort Hvile paa disses Knæ, medens Ansigterne aftørredes, og Mundene vædedes.

Da det fastsatte halve Minut var forløbet, skreg Manden med Uhret i Haanden «Time!» og atter mødtes Boxerne ved Stregen. Sallars smilede haanligt, hans Kind var mærket; men denne Gang lykkedes det ham at slaae Kitchen ned og han fik med det Samme hans Blod til at flyde fra Næsen.

Vi ville ikke følge Udfaldet af de forskjellige Runder med samme Nøiagtighed som den ærede Referent for «Bell's Life», der omhyggeligt noterede hvert Slag, der faldt. Lige som det hjemme hos os specielt bliver bemærket, naar første Baand eller Stav falder af Tønden paa Fastelavns Mandag, saaledes bliver der ved en Nævekamp særlig lagt Mærke til hvem der «trækker det første Blod» fra den Anden, hvem der først faaer den anden til «at bide i Græsset» o. s. v. Kampen skred rask fremad, og Referentens rappe Blyant løb med; han skrev om, hvorledes «den Rødvind, som Sallars havde tappet, vedblev at flyde», om, hvorledes «Kitchen plantede sin venstre Forhammer paa Mulattens Næb», om, hvorledes «Katoffelfælden blev slaaet af Hængslerne» og «Ruderne bleve beduggede».

Sort truede stærkt med at seire over Hvidt, men

Stemningen var alligevel mod Amerikaneren; Victoria kunde ikke taale, at Sønnen maatte bukke under. Sallars, der hele Tiden havde bevaret sin forunderlige Ro og Phlegma, besluttede sig til at gjøre Ende paa Legen saa hurtigt som muligt og ved et afgjørende Angreb. Han mødte ved Stregen og havde et Udtryk i Øinene, der tydeligt nok sagde hans Mening. I Runden gjorde han et maskeret Udfald med venstre Haand, Kitchen dækkede sig, og som en Forhammer paa en Ambolt tordnede den Sortes høire Næve ned paa Panden af hans Modstander. Denne gled i det Samme paa Græsset og øieblikkelig styrtede han bag over som død, medens Sallars's Ansigt fortrak sig i Smerte. Almindeligt Røre; Kitchen blev slæbt hen i en Krog, der tylledes Cognac i ham og koldt Vand over ham; han slog Øinene op, men saae aldeles forstyrret ud. Det halve Minut var forløbet; men Publicum, der vilde have, at Kitchen skulde vinde, istemte et saadant Hyl, at al Orden var forbi. Endelig hørte man Ordet: «Time!», der var gaaet 1½ Minut, og Sallars havde i Grunden vundet. Først da ravede Kitchen lige som drukken hen til Stregen. Sallars havde ogsaa taget Skade; han havde slaaet saa veldigt til, at Benet paa hans lange Finger var trængt ind igjennem det Indvendige af Haanden, og han havde nu kun den Venstre tilbage til at fortsætte Kampen med.

Runde fulgte paa Runde, flere Gange styrtede Kitchen for Sallars's frygtelige Venstre; men Smerten virkede øiensynlig paa Sidstnævnte. Man bad ham holde inde; men først efter en Kamp, der havde

varet 2 Timer og 43 Minuter, og hvori der havde været 87 Runder, nødtes han til at standse; han besvimed og blev liggende, medens Kitchen, der foruden sine andre Skader extra havde faaet et Ribben slaaget ind, erklæredes for Seirherre.

Kort Tid efter brødes der op, hele det forunderlige Selskab, hvori jeg var kommen, blev atter sat ombord paa Damperen, og under den livligste Discuteren om den store Kamp naaede vi igjen Melbourne, hvor der blev draget Omsorg for begge Boxerne. De vare alt Andet end oplagte til at deltage i det Gilde, der sluttede Dagen.

Telegraphen bragte samme Aften den længe omtalte Kamps Udfald over hele Australien, og det gjorde mig inderlig ondt for den stakkels Amerikaner, der med sin ødelagte Haand ikke en Gang havde den sørgelige — for ham rigtignok stolte — Tilfredshed at være erklæret for Colonien Victorias første Boxer, og det, skjøndt han i Grunden havde seiret. Ipecuniar Henseende tabte han ikke Noget derved. Der blev arrangeret en Beneficeforestilling for ham i Melbournes Hippodrom, ved hvilken foruden Kitchen alle hans talrige Colleger medvirkede. Han selv gjorde et Buk med Armen i Bind og fik en hel Del Penge ind.

Jeg havde endelig faaet min Lyst styret, jeg havde seet «den ædle Kunst: Selvforsvaret» praktiseret i sin hele Udstrækning, og kan ikke sige, at jeg ønskede saa snart igjen at være med til en slig Historie.

Gladiatorernes Kampe i Oldtiden maae have havt

noget mindre Væmmeligt ved sig end disse moderne Nævekampe, og skal der i Nutiden endelig kjæles for de blodtørstige Instincter i den menneskelige Natur, saa hellere see Tyrefægtninger end have det lidet opbyggelige Syn af to Medskabninger, der, for at underholde Andre, gaae omkring og slaae hinanden for Panden som Stude.

II.

Med en Busk-Diligence.

Diligencen holdt udenfor det bekjendte «Union Hotel» i Bourke Street; den samme livlige Strøm, der fra den tidligste Morgen til den seneste Aften ruller igjennem denne Melbournes interessanteste og smukkeste Gade, bevægede sig forbi hin Eftermiddag. Gjennem den almindelige Summen og Brummen hørtes fra Tid til anden Rummel og Knalden fra de nærliggende Kegle- og Skydebaner, blandet med Omnibus- og Droskekudskenes Raab til Fodgængerne. En Sværm af Lediggængere havde, som sædvanlig, leiret sig omkring Diligencen, og fra Comptoiret i Hotellet var man ivrigt sysselsat med at lange Pakker og Kufferter op i det langstrakte og med ildrøde Farver bemalede Kjoretøi, der havde gjort Reisen til Australien fra det fjerne Amerika; thi kun de paa en Gang lette og stærke Vogne, som forfærdiges der, kunne udholde den voldsomme Kjørsel over de stenede og hullede Sletter, som Australien vrimler af.

Fire Sæder, hvert til 3 Personer, dækkede af et Voxdugs Tag, som hvilede paa 6 tynde Træsøiler, dannede foruden Kudskesædet og den lille Rist bagpaa til den sværere Bagage hele Overvognen, der hang i to umaadelige Læderremme, hver sammensat

af tolv andre. De spinkle Hjul syntes langtfra at være stærke nok, men Jerstræet er haardt; dog, ikke saa sjeldent hændes det, at et af dem gaaer itu, og sætter det hurtigflyvende Fartøi paa Grund. Paa Diligencens Sider læstes Ordene: «Kongelig Post» samt Navnene: Melbourne—Diniliquin med store gule Bogstaver, medens Navnene paa alle Mellemstationerne stode med mindre Skrift neden under.

Det var Posten til Diniliquin [en By omtrent 50 Mil*) inde i Ny-Syd-Wales], der stod i Begreb med at afgaae, og jeg skulde med den foretage min første Tour til det Indre.

De fire Heste stampede i det macadamiserede Underlag; de vidste, at det snart skulde gaae løs; men Kudskens, en udmærket Typus paa en ægte Yankee, sad endnu ubevægelig med Tøilerne i venstre Haand, medens han ved Hjælp af den høire forsynede sig med en Mundfuld Cavendish fra en vældig Kage, han halede ud af sin Frakkelomme, og Staldkarlen, der holdt Forløbernes Hoveder, talte beroligende til dem.

Passagererne kravlede op paa deres Pladser, og jeg indtog min mellem Kudskens og Conducteuren, en Gunst, som man ikke altid kan nyde.

«Alle Mand ombord?» spurgte Yankeeen som altid ved slige Leiligheder.

«Troer det nok!» gjensvarede Conducteuren, og Alt var virkelig i Orden; men med den Nøiagtighed, der er gjennemgaaende ved Diligencekjørslen i Austra-

*) Der menes hele Tiden engelske Mil.

lien, blev der endnu ikke brudt op. Klokken paa den nærliggende Kirke skulde først slaae fem.

Endelig lød det første Slag, alle 4 Heste steilede, «Lad dem gaae, Jack!» brølede Kudsken til Staldkarlen, og afsted fore vi rundt om Hjørnet til den nærliggende Elisabeth Street, hvor vi igjen gjorde Holdt udenfor Posthuset, for at faae Postsækkene med. Saa snart Klokken lyder, kjøres der til, hvad enten Passagererne ere helt eller halvt inde i Vognen, hvad enten de staae paa Hjulet og blive sendte hovedkulds ned paa Gaden eller de endnu befinde sig i Comptoirret — der standses ikke for Nogen.

I et Nu vare de mange Brevsække stuvede ind i Rummet under Bukken og op ad den lange Gade, i hvis Midte Droskerne holdt, forbi de prægtige Hoteller og glimrende Boutiquer raslede vi ud af Byens nordlige Ende.

Gud veed, hvornaar man kommer her igjen — tænkte jeg, idet jeg kastede et Blik paa den store velanlagte, skjønndt endnu i sin Barndom værende Victoria Park, der strakte sig paa venstre Side af Veien, og paa Universitetet, der tronede lige over for paa den anden, og stadigt rullede Diligencen afsted igjennem den venlige Forstad Brunswick og den lille By Pentridge med sit alvorlige Udseende, sit Forbedringshus og sine Arbeidscolonner af Forbrydere, der huggede Sten paa Landeveien, bevogtede af Mænd med skarpladte Rifler.

Et Par Gange havde Diligencen allerede gjort Holdt, Hestene havde faaet en Mundfuld Vand og Kudsk og Conducteur en nobbler, teknisk-australsk Udtryk for en Mundfuld Genever, «blegt Brændevin»,

paa Dansk kaldet Cognac, eller anden spiritueus Drik, serveret paa Bunden af et Ølglas og opspædt med koldt Vand; vi ankom til første Station, Landsbyen Campbellfield.

Det første Forspand stod udenfor det store, grundmurede Hotel «The Woolpack Inn», Staldkarlen og Conducteuren ilede med at spænde fra og for; Raabet «Alle Mand ombord!» lød igjen, og atter galopperede vi hen ad den macadamiserede Vei, medens de tilbageblevne skummende Heste førtes i Stalden, for at blive vaskede lige som Børn og igjen gnedne tørre, inden de fik Foder; de havde nu gjort deres Arbeide i det kommende Døgn, og først, naar deres Kudsk atter vendte tilbage, skulde de holde for igjen. Ved lidt Øvelse lære disse Dyr godt, hvad de skulle gjøre. De vide lige saa godt som den, der styrer dem, at de maae løbe deres 10 Mil i Timen og styrte afsted, saa snart Tøilerne strammes; men saa kunne de ogsaa slaae sig til Ro i de næste 23 Timer derefter. Kudskene er særdeles øm over dem og paaseer deres Pasning, men gjælder det, er der heller ingen Skaansel for dem; han vil jage Livet af sin Conducteur, der altid maa assistere paa de forskjellige Stationer, for at give dem et Par Minuter extra til at tilbagelægge Veien i; men bliver han forsinket ved Uheld eller af andre uberegnelige Grunde, kjører han med dem til de styrte. Veien skal tilbagelægges i et bestemt Antal Timer — 200 Mil i 24 Timer om Sommeren og i 27 Timer i Regntiden, ellers betales der Mulet til Postvæsenet af Diligence-Eierne, der ved Licitation faae Befordringen af Posterne. Afstanden imellem

Melbourne og Dinilinquin var netop 200 Mil, og Compagniet, der eiede denne Diligence-Linie, havde paa taget sig at befordre Posten for £ 10,000 aarlig; det dækkede Omkostningerne, og hvad der kom ind ved Passagererne — en Billet for hele Strækningen kostede £ 5; hver Station 5 Shilling — var fortjent. Summen synes stor; men der er et uhyre Maskineri i Bevægelse, for at drive et saadant, Foretagende. Samme Compagni havde tillige en anden Linie at besørge og eiede omtrent 500 Heste, hvoraf over 300 vare i Seletøi hver 24 Timer, thi samtidig afgaae Diligencer fra alle Endepuncterne; der kjøres med fra fire til sex Heste ad Gangen, paa hver Station er der to Staldkarle, og den store Mængde af Kudske og Conducteurer, som ere i Activitet, faae meget høie Gager. I Reglen leve disse Functionairer frit paa de Hoteller, hvor Diligencen standser, enten for at Passagererne kunne holde Maaltid, eller naar Reisen er til Ende, og faae i Løn fra 4 til 10 Pund om Ugen. Men det er heller ingen let Sag at være Diligencekudsk eller Conducteur i Australien. Vel ere Veiene i god Stand en 40 Mil ud af Melbourne; men saa komme de saakaldte Buskveie, et ofte skiftende Spor igjennem Gummitræes-Skovene eller over Plainerne, og det er ligefrem farligt og udfordrer stor Øvelse og Færdighed at kjøre paa disse Veie med den Hurtighed, der er nødvendig.

Endnu havde jeg ikke havt Leilighed til at see noget Aparte ved Kjørselen, med Undtagelse af en lille Scene med en balstyrig Hest, der morede sig med at slaae over Stangen.

«Gaa ned og løft Benet over igjen,» havde Yankeen sagt til Conducteuren, der i Modsætning til en lignende Betjent hos os ikke spiller første Violin paa Diligencen; «men tag Dem i Agt, for Bæstet slaaer haardt og med en saadan Sikkerhed, at han kunde tage Øiet ud paa en Myg.»

Benet kom over, Yankeen udsnøvede sin Tilfredshed, og Farten begyndte igjen; men atter smækkede Hesten Benet over.

«Naa, Du vil hellere have det paa den Maade; lad gaae, men Du vil nok fortryde det!» bemærkede den urokkelige Yankee, og han lod Hesten løbe et godt Stykke med et Bagben paa hver Side af Stangen, medens han satte Forløberne i stærk Galop.

«Se saa, nu kan Du vel hjælpe Dig! Sæt ham nu ilave igjen!»

Conducteuren løftede atter Benet, der var i blodigt Kjød paa Grund af Gnidningen mod Stangen, og vi kjørte videre uden at den, der havde faaet Lektionen, tænkte paa at gjøre Knuder.

«Den bliver lidt stiv i Morgen, men nu er den cureret!» bemærkede min Sidekammerat til mig.

Det var en sand Hestecur; men den viste sig at være probat. I Grunden er der heller ikke Tid til at gjøre mange Omstændigheder i saadanne Tilfælde. Ikke saa sjældent faae Kudskene Heste, der neppe nogensinde have havt Bidsel i Munden før; Seletøiet lægges paa dem; de sættes med tilbundne Øine ind som Stangheste med et Par gamle, stærke og godt tilkjørte Forløbere foran, Pidsken sættes i Sving, Tørklædet trækkes bort, Forløberne springe til,

og med et Sæt løftes Novicen fra Jorden og maa med, enten den vil eller ikke. Har den faaet den Vane at hænge tilbage i Halskoblet, spændes det fra, og naar den et Par Gange har faaet Hjulet paa Benene, lærer den at løbe frem med de andre; paa denne summariske Maade dresseres i Reglen Diligencehestene i Australien.

Mine nye Bekjendte trak deres smaa Piber frem, Conducteuren lavede dem begge i Stand, medens Kudsken, i glad Forventning om snart at faae sin stoppet og tændt stukket i Munden, af fuldt Bryst sang et Par Linier af en bekjendt rørende Negersang

Saa det rungede i Luften jublede han :

One night I went to see her.

She was gone, the neighbours said,

The white man bound her with his chains.

They have taken her to Georgia

For to wear her life away

And to toil amongst the cotton and the cane.

og man skulde ikke have troet, at det, han kvad, var en stakkels sort Elskers Sorg over at have mistet sin Nelly Grey, saafremt Ordene ikke havde været bekjendte.

«Hvorlænge kan De holde det Liv ud?» spurgte jeg ham, efter at vi vare blevne gode Venner.

«Veed det ikke; jeg har gjort det Arbeide i otte Aar og holder vel ud, indtil jeg har faaet Tæring lige som saa mange af mine Kammerater.»

«Tæring?»

«Ja, seer De, saa at sige at vaage hver Nat i

sit Liv er ikke godt for Brystet, navnlig naar dertil kommer de raae og kolde Taager i Regntiden, de hyppige Uheld med Diligencen, der gjør, at vi ofte maae trække Frakken af, for at arbeide os varme, medens Regnen falder, og saa igjen sidde en sex, otte Timer stille paa Bukken ovenpaa; jeg vil nu ikke tale om, hvor sundt det er at stikke en fjorten nobblers under Kavaien hver Nat og saa tildels at leve af Cavendish, eller om saadanne Begivenheder som at spadserere over Floderne i Vand til midt paa Livet, for at finde Vadestederne, naar Vandet stiger i Regntiden, eller pludselig at blive kastet ned i et Vandhul, naar Regnen har vasket det gamle Underlag bort. — Er det Deres første Tour med en Busk-Diligence?»

«Min allerførste Fart!»

«Saa kan jeg glæde Dem med, at De nok faaer lidt at see i Nat; Veiene vare slemme igaar paa Touren ned, og det har regnet lige siden!» Og han spyttede roligt og med en Yankees hele vidunderlige Færdighed, medens han tog Piben af Munden for at raabe Navnet paa en af Hestene, der efter hans Mening trængte til denne Opmuntring.

Alle Hestene have Navne, og Kudsken kjender dem alle paa Fingrene, lige som hver Hest snart lærer sit.

Vi vare komne igjennem en Mængde Smaabyer, i hvilke Hestene bleve skiftede, mine Venner paa Bukken havde styrket sig, og vi kjørte ind i den store By Kilmore, hvor der blev gjort et længere Ophold. En ny Diligence stod parat, de 5 store Lam-

per, der sidde i en Halvkreds over Bukkesædet, og som kaste Lyset en Hestelængde foran Forløberne, bleve tændte, og vi kom atter i Fart.

Strax paa den anden Side af Byen dreiede vi af, Diligencen gav et vældigt Bump, den macadamiserede Vei hørte op, og den egentlige Busk-Kjørsel skulde til at begynde.

Jeg kunde, til Trods for det stærke Lys, hverken see Vei eller Sti mere, og udtrykte min Forbauselse over, at Kudsken formaaede at kjøre med samme Hurtighed som tidligere.

«Jeg er jo nødt til det», bemærkede han laco- nisk, «ellers kunde jeg ikke komme til Ende med min Veilængde i rette Tid. Desuden seer jeg tilstrække- ligt, men man maa vænne sig til det; i Begyndelsen flyder Alt i Et. Jeg kjender ogsaa hvert Hul og Stump og Sten paa hele Linien. Jeg kommer kun i Ulykke, naar disse forbandede Oxekarrer ødelægge mit Spor; men Oxedriverne vælge altid den Vei, Po- sten gaaer, og kjører en saadan Karl fast, graver han sin Karre ud og laver derved et Hul, som jeg ikke kjender, og som jeg næste Nat kommer ned i med fuld Fart. Se saadan! God damn his soul!» raabte han, idet Forbjulene pludselig forsvandt i en Aabning og derved gave et Stød, der rumlede alle Passagererne indeni sammen i en Bunke og nær havde kastet os ned af Bukken.

«Forleden faldt Frank, ham vi møde om lidt med den anden Diligence, af ved en lignende Leilig- hed og slæbte bagefter i Tøilerne et langt Stykke,

indtil hans Conducteur kunde komme til at sætte Hemskoen paa.»

Fra Bukken sættes denne Hemsko paa med Foden, og selv ned ad den steileste Skraaning kan man holde en Vogn tilbage derved; Hestene have i den Anledning det mindst mulige Quantum Seletøi paa.

Byer og Huse blive sjeldnere, Gummitræer, smaa Vandløb, Gummitræer, vilde Skraaninger, henad hvis Sider vi rullede med ustandset Fart, og atter Gummitræer var hele Variationen, og hist og her et enligt Værtshus, der tillige var Posthus, eller en Stald, som Diligence-Compagniet havde opført. En Dingo — den indfødte, vilde Hund, der meget ligner en Ræv — viste sig af og til i Lyskredsen og løb et Stykke med Hestene, og Blussene imellem Træerne antydede ved deres Antal og Størrelse, om det var enlige Vandringsmænd, Karavaner af Fragtmænd, Qvæghjorder eller Faareflokke, der camperede ude i denne alt Andet end hyggelige Nat.

Mine Venner paa Bukken bibeholdt deres gode Humeur. De udvexlede Historier og Eventyr fra deres sidste Ophold i Melbourne, der var blevet anvendt til alt Andet end til at sove i, hvad de burde have gjort; de samtalede om deres Heste og deres Inclinationer paa de forskjellige Hoteller, som de naturlig kom til, og underholdt mig med Begivenheder fra deres tidligere og nuværende Liv.

«Hvordan mon Vadestedet ved Mc Ivor er i Nat?» henkastede Kudsken, medens vi fore ind igjennem Træerne paa det for mig usynlige Spor. «Vi

maa spørge om det i «Hakken og Spaden», naar vi komme dertil.»

Værten i «Hakken og Spaden» mente, det var daarligt, og tilbød sig at ride over Floden med en Lygte foran Diligencen. Tilbuddet blev modtaget, og det var heldigt. Et Stykke før vi kom til Stedet kunde vi høre Strømmen bruse og saae snart det graalige Vand ile forbi foran os.

«Der er et Par Karrer komne galt afsted i Aften ved det gamle Vadested, hele Bunden er vasket bort; vi maae prøve her!» raabte Værten og tvang sin Hest ud i Vandet. Halvveis ude begyndte den at svømme, og han maatte vende om.

«Ved Jesus Christus og General Jackson! det seer galt ud,» sagde Kudsken og fløitede roligt sin «Yankee Doodle», medens han stod op paa Bukken og speidede ned af Floden.

Lygten, som Rytteren holdt i Haanden, blinkede henimod os længere nede ved Bredden, og vor Vens Stemme hørtes atter.

«Prøv der; kan De ikke kjøre over paa dette Sted, kommer De ikke over i Nat.»

Diligencen vendte imellem Træerne, der voxede lige ned til Floden, ud over hvilken flere af dem ludede, og vi kjørte sagte i Retning af det lysende Punct.

«Se saa, her maa det være, dersom De iøvrigt vil risikere det!» sagde Eieren af «Hakken og Spaden».

«Naturligvis!» svarede Kudsken kort. «Vent lidt, lad mig sanke Tøilerne sammen. Hun er ellers høi i

Nat, og saa at tænke sig, at man om Sommeren kan gaae over med tørre Sko. Naa! løs paa det! luk nu Øinene og bed til Gud!» fœiede han leende til, og Forløberne pladskede ud i Vandet.

Floden bruste og skummede med en voldsom Fart. Hestene gjorde et Par Gange Forsøg paa at opgive Retningen, og at følge Strømmen, der næsten rev dem om; men et Par velrettede Pidskesmeld og en rasende Brølen fra Kudsken om Alt det Utrolige han vilde gjøre ved dem, dersom de ikke trak lige ud, bragte igjen det Hele i Orden; Diligencen truede med at blive skyllet af Hjulene; Vandet løb ind af den ene Dør og ud af den anden, Passagererne loe, græd og hylede, og et Par irske Damer kastede sig paa Knæ og bad.

Men op kom vi ad den steile Bred paa den modsatte Side, sagde Farvel til Værten, der igjen forsvandt i Mørket og Floden bag ved os, og begyndte paa atter at gjøre os det lidt bekvemt.

Kudsken hældte Vandet ud af sine Støvler, vred Strømperne og trak igjen Alt paa, medens Conducteuren tændte de Lamper, der vare gaaede ud under de voldsomme Stød, Vognen havde faaet.

«Nu maae vi skynde os», sagde Kudsken, da Alt igjen var klaret, og staaende op lig en Berider, der i en Circus udfører «den store kongelige Post», svingede han Pidsken, og vi jog igjennem Buskene i strakt Galop, indtil vi kom til Minebyen Mc Ivor.

Der holdt vi Maaltid. Kudsk og Conducteur præsiderede som altid ved Bordenderne, og vi loe over de overstandne Anstrengelser.

«Alle Mand ombord!»

Bragen, Knagen, Steilen af Heste, Raab, Galopperen, Mudder kastet om Ørerne, opskræmmede Oxer, Pladsk ned i Vandhuller, Støden som af et Skib, der bankes mod Grunden af Bølgerne — Alt i en Uendelighed gik det.

«Se, der er Frank!» bemærkede Conducteuren.

«Han kommer tidlig i Nat,» sagde min anden Sidekammerat.

«Nei, men vi ere bagefter.»

«Det er sandt, by God! Hei! Hopla!»

«Hvor er Frank?» spurgte jeg.

«Ildkuglen derhenne; det er den anden Diligence, saaledes see vi ogsaa ud i Afstand.»

Ildkuglen kom nærmere og forvandlede sig derpaa til en glødende Halvcirkel; det var de fem Lamper med de umaadrige Reflectorer, og snart derpaa holdt de to Deligencer ved Siden af hinanden.

«God Aften. — Nyt?» spurgte Frank, der lige som hans Conducteur viste sig som en hvid Skikkelse med den lange, lyse Regnkappe i den Taage, hans dampende Heste sendte omkring Lamperne.

«Mc Ivor Floden er slem i Nat; Vandet er steget flere Fod, Du maa vælge Stedet ved det store, faldne Træ.»

«Godt, og tag Dig i Agt for Skraaningen ved Mount Ida. Jeg var nær rullet ned med hele Smørret, alle Smaastenene ere skyllede væk, der er kun det glatte Ler tilbage. Ellers Intet?»

«Nei.»

«God Nat!»

«Hei — la!» brøttes der igjen paa begge Sider, og med et Ryk fore vi hver sin Vei.

Og Scenen var bestandig den samme. Gummi-træerne, en lille Plaine, dampende og tilsølede Heste fraspændte, smukke, rene dito spændte for, mere eller mindre søvnige og bandende Staldkarle og Passagerer, der kom og forsvandt; mere eller mindre paa-klædte Værter og Værtinder i mere eller mindre velholdte Hoteller og saa den uendelige Galopperen og Raslen, indtil vi igjen havde Uheld.

Den store Bolt, der holder Forvognen, sprang, Stangen slog Hestene op i Snuden: alle Passagererne maatte af; Øxer, Reb, Bolte, Hamre og Gud veed hvad blev pakket ud af det lille Magazin, der er i enhver Busk-Diligence, og som sætter Kudskene i Stand til næsten at reparere enhver Skade; Passagererne maatte arbeide med, løfte Vognen, holde Lygter og Heste, og saa vare vi igjen i Fart.

Dagen gryede, vi holdt udenfor en ægte lille Kneipe, et godt Exemplar af disse public houses, i hvilke Folkene fra de omliggende store «Stationer», Squatternes Eiendomme, aarlig ødelægge deres Penge i Drik.

«Nu maa jeg sige Dem Farvel,» sagde Kudsken, da vi drak en nobbler sammen ved Skjænken; «her bliver jeg indtil i Eftermiddag Klokken 5, saa skal jeg atter den samme Vei tilhage. Det er grinagtigt: men jeg har aldrig seet den ved Dagen. Nu maa jeg sove i et Par Timer, ellers gaaer det galt i Nat. Ja, jeg har da for Resten før kjørt og sovet flere Mil; Hestene kjende Veien og holde Travet. Lad os

tage en Drik endnu, ellers kan jeg ikke falde i Søvn ovenpaa al denne Rygen og Masen. God Morgen.»

Conducteuren blev endnu paa Diligencen et Par Stationer.

«Bill drikker for meget», sagde han, «han har ingen Indvolde mere, de ere fortærede af Cognac! men der gaaer dog halvanden Conducteur paa en Kudsk; thi vi kunne nemlig sove lidt underveis, naar det kniber.»

«Under den Kjørsel?»

«Ja, nu skal De strax faae det at see», og han lagde sig ned foran paa Bukken og sov deilig, til Trods for Diligencens Rullen og Spring.

Den nye Kudsk saae paa sit Uhr og mumlede: «En Time at vinde ind!»

Solen kom frem, Regnen hørte op, Gummitræerne forsvandt, og vi kjørte i en munter Galop over de umaadelige Plainer, der løbe lige op til Floden Murray, Colonien Victorias Grændse.

Paa Færgen kom vi over Floden til Ny-Syd-Wales og derpaa atter ud paa de store vandløse Flader, over hvilke Flokke af Kakaduer og Papegøier fløi, medens Qvæghjorderne og Faareflokkene græssede rundt omkring.

Det forekom mig uendelig lang Tid siden jeg forlod Melbourne, Tiden fløi, og inden jeg vidste af det havde jeg en ny Kudsk og Conducteur. Hin havde begyndt sin Carriere ved Universitetet i Oxford, og denne havde faaet sin første Opdragelse i Livets Skole hos en Procurator i Quebec. Ja, man træffer de forunderligste Folk i de forunderligste Stillinger i

dette forunderlige Land; det lærte jeg senere endnu bedre.

Med amerikansk Nøiagtighed sammenholdt de deres Uhre, og skulde man troe dem paa deres Ord, var det deres inderligste Ønske, at Gud vilde gjøre et eller andet Slemt mod deres Colleger, der vare ansatte længere nede paa Routen, fordi Klokken allerede var saa mange.

«Seer De, Sir», forklarede min nye Ven, «det er galt at have Endestationen. Jeg skal være der paa et Minut og maa vinde den Tid ind, som de Andre sætte til. I forrige Uge rendte jeg tre af mine Heste blinde. Naturligvis hører jeg ingen Vrøvl for det; thi Cheferne have sagt, at naar vi blot selv vilde holde os med Pidske, skulde de nok holde os med Heste; men ærgerligt er det!»

Endelig laa Ørkenstaden Dinilinquin for mig, de pustende Heste standsede udenfor et Hotel saa elegant, som var det blevet flyttet fra London og lige dertil, Passagererne sprang af og jeg med. I Galop var jeg kommen 200 Miil fra Melbourne og for Alvor «up in the bush.»

Det var min første Tour med en Busk-Diligence; men det blev ikke den sidste. Da jeg i Nattens Løb gjentagne Gange beundrede den Udholdenhed og Raskhed, hvormed disse Kudske og Conducteurer klarede de talrige Forlegenheder, som denne vilde Kjørsel fører med sig, og filosoferede over den Ligegyldighed, hvormed de hver 24de Time udsætte sig for lige-frem Fare, havde jeg ingen Anelse om, at et eventyrligt Liv i Australien et Par Aar senere for længere

Tid skulde kaste mig ind i denne Levevei. Ved et underligt Træf blev jeg netop ansat paa Routen imellem Melbourne og Dinilinquin, fik at gjøre med flere af de Folk, jeg hin Nat havde reist sammen med, og oplevede gjentagne Gange de forunderligste Ting i Retning af Væltninger, Løben løbsk, ufrivillige Svømmetoure og Andet deslige.

III.

Paris.

LIST

S y v B i l l e d e r.

I.

Café de la Régence.

Det Første, en enlig og ikke reisevant Dansk sædvanligt gjør, naar han kommer til Paris, er at opsøge Café de la Régence. Han har naturligvis allerede hjemmefra faaet en nøiagtig Beskrivelse af denne Cafés Beliggenhed, har samvittighedsfuldt studeret sit Kort over Paris og har neppe omklædt sig i sit Hotel, førend han uden at see til Høire eller Venstre iler derop. De, som endnu ikke selv have besøgt den nævnte By eller foreløbigt ikke have i Sinde at gjøre det, og derfor ikke have gjort de nødvendige Forstudier hos tjenstvillige og routinerede Venner, der gribe enhver Leilighed til at paradere med deres indvundne Erfaringer, spørge formodentlig, hvorfor netop denne Café gjøres til Maal for den første Udflugt i Verdensbyen. Saa vid da, at de Danske have udvalgt den til deres Hovedtilholdssted. Der kan man altid være sikker paa at træffe Landsmænd, ja muligvis endogsaa Bekjendte, og af Stedets Eier og hans tjenende Aander tages der særligt Hensyn til de fra det fjerne Norden

indvandrede Barbarer. Næsten Enhver ankommer med større eller mindre Forestillinger om sine udmærkede Kundskaber i det franske Sprog, og det er dog saa rart ikke strax at blive reven ud af Illusionen, ved til sin store Forbauselse at mærke, at Ingen forstaaer de Sætninger, der møisommeligt ere lærte ved Hjælp af en eller anden Parleur; Opvarterne ere vante til at høre «Dansk-Fransk» og lade, som om det var det eneste rigtige Sprog i Verden, de længe savnede kjøbenhavnske Blade finder man paa Bordet mellem de Oceaner af Avispapir, som enhver Pariser-Café maa holde, og i Adresseprotocollen vil man ikke forgjæves lede efter en Landsmands Navn, som man har i Sinde at opsøge. «Men man reiser dog ikke til Paris for at læse danske Journaler, eller for at tale sit Modersmaal paa en Café!» udbryder Læseren. Ganske rigtigt bemærket; der gives sikkert heller Ingen, der forlader Danmark uden med det faste Forsæt ikke at ville omgaaes Landsmænd, for Sprogets Skyld, og uden at have lovet sig selv kun undtagelsesvis at ville gjæste Café de la Régence, hvor det umuligt kan undgaaes at støde paa disse. Ja «Loven er ærlig, men Holden besværlig», og lige saa sikkert som Enhver i sit Hjem har lagt alle disse smukke Planer, lige saa sikkert kuldkaster han dem igjen, saa snart han sætter Foden paa Paris' Jordbund og ligesom mærker Jorden ryste under sine Fødder, medens det fremmede Tungemaal og de nye og store Forhold bidrage til at give ham en Følelse af pludseligt at være kastet ud paa et uendeligt Hav, hvor Café de la Régence er en Bjælke, han kan klamre sig fast til. Det er

dog saa deiligt igjen at kunne blive forstaaet og igjen at kunne forstaae, ikke at tale om, hvor herligt det er at kunne være Overbringeren af de seneste politiske eller sociale Smaahistorier fra Hjemmet og paa een Gang at see sig som Midtpunctet i en lyttende Kreds ovenpaa en ensom og melancholsk Tilværelse som Døvtum i en Jernbanewaggou eller paa et Hotel. Har den Reisende ingen specielle Bekjendte i Keiserstaden, maa han øieblikkelig see at skaffe sig nogle, og hans Aandsevner skærpes til Udklækkelsen af de snedigste Planer, blot for at komme i Kast med de kjære Landsmænd, som han for enhver Pris vilde undgaae. Han kommer ind, sikrer sig alle de danske Blade, sætter sig paa «Berlingske», propper «Dagbladet» ind paa Brystet og giver sig til at studere «Fædrelandet», medens han saaledes bevæbnet venter den første Danske, der skal dukke op fra Vrimmelen paa Gaden. Der kommer naturligvis En eller Anden til, og snart er han inde i vor lille Coloni i Paris. Naturligvis skal det kun være for den Dag, den første Dag regnes ikke med, og i Morgen skal den store Afsondringsproces begynde — Gudbevares! og saa ender det med, at han hver Aften indfinder sig, først med Samvittighedsnag over sin Svaghed og senere trøstet, fordi han seer alle Andre gjøre ligesaa.

Skjøndt de Danske bestandigt have havt et Samlingssted i Paris, har Café de la Régence dog ikke altid figureret som et saadant. Noget længere nede mod Bastillepladsen i samme Gade, Rue Saint Honoré, ligger endnu Café du Danemark, og der var i mange Aar Stedet. Beliggenheden er ikke saa

livlig, Værelserne mørkere, og da Betjeningen heller ikke skal have været god, besluttede en Landsmand for nogle Aar siden at bryde op og udvandre til den elegantere og langt mere søgte Café de la Régence. Maaskee har ogsaa Arrestationen i 1853 af samtlige Danske i hint Locale bidraget til, at man var bleven kjed af den gamle Kneipe. Med aabne Arme modtoges «Danmarks» Udsending af Værten i Café de la Régence og da samtidigt næsten alle Danske — med Undtagelse af enkelte Haandværkere — fulgte ham i Hælene, bøiede hin sig i dyb Respect for vort Lands Repræsentanter, subscriberede paa vore tre største Blade — og vi vare installerede. Lige over for Théâtre-Français, altsaa paa et af de mest befærdede Steder i Byen, boe vi nu, og Larmen i Rue Saint Honoré lyder gennem de store Vinduer ind til Gæsterne og virker næsten overvældende, naar om Sommeren Væggen flyttes et Par Alen ind i Stuerne og man har taget Plads i den derved dannede rummelige Veranda bag de bekjendte gule Søiler. Caféen har kun to Værelser til Gaden og en Billardstue til Gaarden. I det ene og mindre er Tobaksrygning forbudt, og i dem begge er Pladsen altfor lille for det ualmindeligt store Publicum, der dagligt søger derhen. Café de la Régence protegeres nemlig af Andre, end netop af Danske; det er en ægte cosmopolitisk Café, et godt Billede paa den cosmopolitiske By, hvori den findes, og flere andre Nationer søge ogsaa fornemmelig dertil. Af Normænd og Svenske kommer der altid en Del, skjøndt deres egentlige Samlingssted er Café Suéde paa Boulevard Montmartre, lige ved

Siden af Variétés-Theatret, hvor man desuden kan faae en ægte svensk Punsch — rigtignok i en fortyndet Skikkelse — og hvor Opvarterne servere En med Kniv, Gaffel og et Par Extratallerkener til Smør og Brød, naar man siger: «Donnez moi un Smørgås!» ja føie oven i Kjøbet af egen Drift til: «Voulez vous un sup aussi, Monsieur?» Af Italienerne seer man ikke faa; men Polakkerne opfyldte navnlig bestandigt en stor Del af Localet. Som Følge deraf holdes der, foruden en utallig Mængde franske Blade, tre norske, fire svenske og finske, to tyske, tre engelske og tre polske samt vore førømtalte tre danske. Det hænder derfor ikke saa sjældent, at en uøvet Opvarter af lutter Venlighed stikker En et polsk Blad i Haanden, eller at man faaer et af sine egne sat omvendt paa Stokken; men i Regelen forstaae de med en forbausende Lethed at kjende Forskjel paa dem alle. De lære samvittighedsfuldt Navnene udenad, og med en bebreidende Rysten paa Hovedet har En af dem en Gang bragt mig «Aftenbladet» efter først at have hentet «Aftonbladet» og paastaet, at jeg slet ikke talte mit Sprog correct. Enkelte have imidlertid stor Vanskelighed ved at faae disse for dem frygtelige Navne ind i Hovedet; have de en Gang lavet sig et, der nogenlunde passer til det virkelige, gjør man bedst i at udtale det, saaledes som de gjøre det. Har En fundet paa at sige «Le Fredelant» nytter det ikke at forlange «Fædrelandet», lige saa lidt som de i det Hele taget let blive fortrolige med den omstændelige Maade, hvorpaa en Nykommen ordinerer en Kop Kaffe, saasom: «Monsieur, voulez vous

me donner une tasse de café, s'il vous plait?» i Stedet for det langt bekvemmere: «Une demi tasse!» Muligvis mené Vedkommende, at de bør gjøre deres Forlangende med saa mange Omsvøb som muligt, fordi nævnte Drik altid bliver serveret med en Overflødighed af Skeer, Glas og Flasker. Fransk-mændene udgjøre, som man let kan tænke, en overveiende Del af Gjæsterne, og det er navnlig dem, der dyrke Schakspillet, som give Møde der; thi Caféen har et stort Navn som Samlingssted for Paris' dueligste Spillere, og en stor Mængde Notabiliteter kommer der jevnligt eller har gjort det. Alfred de Musset var en stadig Gjæst, om det end i hans sidste Aar mindre skete paa Grund af Spillet, medens han, da han endnu ikke havde opgivet sig selv, ofte saaes at flytte Brikkerne sammen med Provost, en af Veteranerne fra Théâtre-Français og en af de Mange af dette Theaters Kunstnere; der besøge Caféen; den excentriske Marquis de Boissy, bekjendt for sine Taler i Senatet, hvor han med en Hofnars Fripostighed siger Sandheder til Alle og Enhver, bekjendt for at være den mest fanatiske Hader af Alt, hvad der hedder Engelsk, og for at være gift med Lord Byrons forhenværende Maitresse, den skønne Therese Gamba, Grevinde Giuccioli, sees ikke saa sjældent; ja selv den store Napoleon Bonaparte kan Caféen prale af at have havt blandt sine Gjæster, foruden Voltaire og en Mængde andre berømte Personligheder. Bag Skrankerne, hvor de unge Damer, de saakaldte «Diskedronninger», præsidere, ere Buster af navnkundige Schakspillere opstillede, og paa enhver

Maade bliver man favoriseret, naar man slaaer sig til Ro ved et af de smaa Borde med Brædtet foran sig.

Café de la Régence har som sagt et Navn og en Historie. Allerede i Aaret 1718 existerede den og har saa at sige fra sin Begyndelse været Hovedpunctet for alle Schakspillere i Paris, skjøndt Café Procope i Quartier-Latin samlede en Del om Jean-Jacques Rousseau og hans Kammerater. Den Gang laa den paa Place du Palais-Royal, der paa den Tid var en lille uanseelig Plads, prydet med et tarveligt Vandbassin og omgivet af snevre og uhyggelige Gader; men Napoleon III, der har haft en saa gennemgribende Indflydelse paa Alt i Frankrig, forvandlede ogsaa Place du Palais-Royal og dens lille Café. Da Louvre skulde forenes med Tuilerierne, slog dens sidste Time. De gamle Huse, Bassinet og de snevre Gader forsvandt, og den smukke brede Plads ud imod Rue de Rivoli fremstod, som man nu kan see den. Navnet beholdt den, og Café de la Regence, der var bleven husvild, beholdt ogsaa sit, men maatte fortrække til Rue Saint Honoré, kun et kort Stykke fra det Sted, hvor den tidligere lokkede Dyrkerne af det ædle Spil indenfor sine Vægge.

Mere end noget andet Sted træffer man Stangjæster i Café de la Régence. Hver Dag lægger man Mærke til de samme Ansigter omkring Schakbordene, og med en Udholdenhed, som man kun sjældent finder hos andre Spillere, seer man dem sidde hele Timer, medens de i dyb Taushed stirre paa de vigtige Brikker. Billardet har ogsaa sine stadige Dyr-

kere, og til de troeste hører Tragikeren Maubant, der for det meste hver Aften ombytter Théâtre Français' Scene med det tilrøgede Bagværelse lige over for og lader en Queue afløse Sværdet, som han har ført som Fortolker af Racines skønne Vers. Men foruden de Mange, der lokkes af Spillet, kommer der en stor Del andre, for at gjennebløbe Bladene, som det er en ligefrem parisisk Nødvendighed dagligt at sluge, eller som oftest kun for at træffe Folk. Naar Klokken er imellem syv og otte om Aftenen, og Middagsmaden er besørget, gaae Dørene uafsladeligt op og i; Bekjendte rykke nærmere sammen, og Samtalerne føres i en Mængde forskjellige Tungemaal. Her sidder en Klynge svenske Kunstnere, der lytte til en Landsmands Forklaringer om Et eller Andet af det daglige Liv i den store By eller om Forholdet ved Indlevering af Malerier og Billedhuggerarbejder til den store Udstilling, der aabnes hvert Aar i Mai. Hist har en Flok Polakker taget Plads ved Siden af et Par norske Gutter, der nyligt ere ankomne og lægge Planer for Dagen i Morgen. Ved et Bord i en Krog sidder en gammel Herre i en Skindpels og faaer sig sin sædvanlige Aftenlur. Hvad Landsmand han er, har Ingen kunnet opdage. Han kommer hver Morgen paa Caféen og bliver der hele Dagen, idet han skiftevis sover og drikker Kaffe. Om Vinteren har den gamle Særling to lodne Frakker paa, om Sommeren nøies han med een, og ud af den rager hans skaldede Pande frem som Hovedet paa en Grib. Han regnes med til Stedets Inventarium. Lige nedenfor Skranken i det største Værelse have de Danske i Almindelighed

deres Stade, og sammen med dem sees altid to unge Franskmænd, der aldeles have sluttet sig til dem og gjort de danske Interesser til deres egne. Med Dygtighed have de Begge ført Pennen for vort Land, og med en udholdende Tjenstvillighed hjælpe de enhver Nykommen med gode Raad. Den Ene har i længere Tid været i Danmark og taler vort Sprog, medens den Anden endnu kun kan læse det. Cafésens Sati-riker, der iøvrigt er dansk, har gjort den Bemærkning, at de To ere blevne incorporerede af os, for dog at have lidt Vederlag for Tabet af Slesvig og Holsten. Samme gode Hoved aabner sjeldent Munden; men gjør han det, er der som oftest en Pointe i hvad han siger, som just ikke altid er behagelig for den, han henvender sig til. Naar han har samlet sig en Bunke Blade sammen, vandrer han med Hænderne paa Ryggen hen i en eller anden Krog for at fordøje den ikke altid meget lette Føde og gjør Noteringer paa ganske smaa Stumper Papir, der forsvinde i hans Frakke, som langtfra er efter den nyeste Mode; først naar det sidste Lys er slukket i Caféen, og Opvarterne ere færdige med at optælle deres Bunker af Kobbermynter, der ere indkomne i Drikkepenge, skubber han sig ud mellem de allerede paasatte Skodder og forsvinder i Retning af Quartier-Latin paa den modsatte Side af Seinen. Han hører til Stedets stadigste Gjæster. Naar han er tilstede, og Døren gaaer op for en trivelig, meget skaldet Mand med et Par sir-lige, dreiede Knebelsbarter, kan man være vis paa, at den Indtrædende strax søger at komme saa langt som muligt bort fra »Bladslugeren». Den Trivelige,

en jovial og gemytlig Mand af et noget pompeust Ydre, holder meget af at faae sig en Passiar om Kjøbenhavn, som han kjender fra for tyve Aar siden. Han taler i Grunden ikke rigtigt noget Sprog mere, men taler gjerne og er altid rede til at yde En Tjenester. Til Forskjel fra ham viser en ny Person sig paa Scenen, der næsten taler alle mulige Sprog og det med samme Fuldkommenhed; snart mærker man dog, at han har gjort de første Studier til sine store Evners Udvikling i Danmark. Som ægte Kosmopolit har han efter en eventyrlig Existens og adskillige forunderlige Vikingetog slaaet sig ned i Paris, hvor han paa forskjellige Maader er knyttet til nogle af Europas største Lande. De tre Sidstnævnte høre til de stadige «Danske i Paris». Den Strøm af Fremmede af alle mulige Nationer, der bestandigt ruller igjennem Frankrigs skjønne Hovedstad, indeholder ogsaa sin Bestanddel af Folk fra det lille Land, hvis «Sted er høit mod Norden». Café de la Régence's Befolkning skifter ofte, og jeg skal ikke indlade mig paa med min Pen at tegne Personer, der ville være bekjendte fra Østergade og Kongens Nytorv, og som efter Tour have nydt deres demi tasse i Rue Saint Honoré. Enhver Dansk, der har gjæstet Paris, har som sagt været der, og indtil der igjen af en eller anden Grund foretages en Flytning, vil sikkert Enhver, som i Fremtiden kommer der, opsøge Stedet og da faae et bedre Billede deraf, end baade Pen og Blyant tilsammen ville kunne give.

II.

Paa Boulevarderne.

Overalt i store Byer findes der, blandt det meget Smukke og Iøinefaldende, som er Gjenstand for Fremmedes Beundring og Indfødtes Stolthed, altid Et eller Andet, der fremstiller sig for Tanken, samtidigt med at man mindes Stedet, noget Særligt, som kun findes paa dette ene Sted og i høi Grad er characteristisk for det. London har sin «Hyde Park», Wien sin «Prater», Berlin sin Allee «Unter den Linden», Madrid sin «Prado», Neapel sin «Corso» og Paris sine Boulevarder, «de smukkeste, rigeste, morsomste og originaleste Promenader i hele den civiliserede Verden», efter alle Franskmænds begejstrede Paastand, hvori enhver uhildet Reisende fuldkomment er enig med dem. Jeg kjender Franskmænd, der kunde leve i lykkelige Kaar paa andre Steder i Landet, men foretrække en forholdsvis kummerlig Tilværelse i det elskede Paris, hvor de dagligen kunne færdes paa de herlige Boulevarder; jeg har seet Udlændinge efter en længere Fraværelse næsten fælde Glædestaarer ved igjen at pløie Asphalten mellem Madeleinekirken og Bastillepladsen, og jeg tør dristigt paastaae, at Ingen, der har tilbragt nogen Tid af sit Liv med at flanere imellem de imponerende Husrækker, de zirlige Træer,

vil kunne mindes disse Øieblikke uden med et Savn og et lille Suk, naar Boulevardernes Billed svæver forbi Erindringen. Med berettiget Stolthed peger Pariseren altid hen paa dem, naar Talen er om hans Hovedstads mange Fortrin; den Fremmede faaer ikke let hurtigere en Idee om Paris' Storhed, Rigdom og bevægede Liv, end ved strax efter sin Ankomst at gjennemkrydse dem fra Ende til anden, fra den prægtige Madeleinekirke til den minderige Bastilleplads, enten tilfods eller tilvogns — hver Maade har sin Fordel og forsøges gjentagne Gange af Enhver, der har Leilighed til at opholde sig længere Tid i den mægtige Stad.

Bliver Ludvig XIV end ikke mindet for Andet, saa har han som Boulevardernes Skaber gjort sit Navn udødeligt. Paa hans Tid vare de kun en uhyre Promenade, beplantet med Træer, hvor Folk af en melancholsk Aandsretning altid i det mindste kunde finde Ro og Ensomhed, ikke at tale om et landligt Tilflugtssted ved den larmende By. Naar man i det Hele taget taler om Boulevarderne, menes dermed kun de elleve bekjendte, der strække sig imellem de to nævnte Endepuncter; de senere anlagte nævnes altid med deres særlige Navne, siger man derimod: «Boulevarderne», veed Enhver i Paris hvad man mener, ja, i hele Verden kan der kun være Tale om dem.

Boulevarderne have, som man let kan tænke, forandret Character en Del siden deres Anlæggelse. Fra folketomme, sparsomt bebyggede Spadseregange ere de blevne til rene Markedspladser; hver enkelt af dem har ligeledes i Aarenes Løb forandret Physiog-

nomi. Hvor Paladser og prægtige Privatbygninger en Gang vare de fremherskende, og hvor den fine Verden dagligt tumlede sig; seer man nu kun Boutiquer og Beværtningssteder, som ikke kunne regnes til de første i deres Slags, medens det stadige Publicum lige saa lidt kan siges at være det eleganteste. Paa Boulevard du Temple har Mme. de Sévignes Karosse i sin Tid mere end en Gang mødt Ninon de Lenclos' Bærestol, bemærker en fransk Forfatter; alle de, som den Gang gave Tonen an, bevægede sig der, og nu regnes den til en af de mindre elegante blandt sine mange Kammerater. Det er Markskrigernes, Melodramaernes og Smaaboutiquernes Hjem, Blousemændenes og Gaminernes Tumleplads:

La seule prom'nade qu'ait du prix,
 La seule dont je sois épris,
 La seule, où j'm'en donne, où c'que je ris,
 C'est l'boulevard du Temple à Paris,

synger en Digter til dens Pris. Munterheden og Larven herske virkelig uindskrænket paa Boulevard du Crime, som Vaudevillisterne spøgefuldt kalde den. Lige saa interessant, som en Vandring igjennem de elleve store Boulevarders Bue i Virkeligheden er, lige saa trættende vilde det være paa Papiret nøiagtigt at drage den hele Linie igjennem. Fra Boulevard du Temple er den elegante Pariserverden flyttet op paa Boulevard des Italiens, forbi Boulevard Saint-Martin og Saint-Denis, med deres Triumphbuer, forbi Boulevard Bonne-Nouvelle, med dens kostbare Magaziner, dens Theater, Gymnase, lige saa

bekjendt for sine udmærkede Kunstnere, som for sine Kager — disse Galettes du Gymnase, som Enhver bør smage — forbi Boulevard Poissonnière, hvor man indtil for nogle Aar siden paa et Gadehjørne kunde see Ordene: «Her ender Paris», og forbi Boulevard Montmartre, hvor Blousemændenes Skarer blive sjeldnere, og hvor man allerede mærker Strømningerne fra Boulevard des Italiens, det daglige Opholdssted for en Samfundsklasse, som man afvejlende har kaldt Løver, Dandyer, Gandiner, og desuden givet mange andre Navne. Her er de ægte raffinerede Cafés rette Verden. Café Anglais, Café du Grand-Balcon, Café Tortoni, Café Riche og Maison-Dorée, den forhenværende Café Hardy — om hvilke sidstnævnte to et vittigt Hoved en Gang har bemærket: «Il faut être bien riche pour entrer chez Hardy, et bien hardi pour entrer chez Riche» — foruden en Mængde andre indeslutte Fortogene paa begge Sider, og danne behagelige Afvejlinger imod de colossale Boutiquer, hvis Forsider saa at sige kun bestaae af uhyre Glasruder. Boulevard des Capucines, med sit Kæmpehotel Grand Hôtel, og Boulevard de la Madeleine slutte Rækken, og man staaer paa Concordepladsen efterat have gjort et Par Skridt igjennem den korte, men brede Rue Royale. Eqvipagerne krydse hverandre i Champs-Elysées, som man fra Obeliskens midt paa Pladsen kan see strække sig lige til Triumphbuen. Disse Kjøretøier ere lette og zirlige, lige som alt Andet, hvad man seer i dette den udsøgte Smags Hjem. Damernes kostbare Dragter bruse ud

over Vognenes Sider, saa at de i Frastand see ud som Kjoler paa Hjul. Naar Promenade-Kjøretouren i den deilige Allee og den nærliggende Boulogneskov er til Ende, seer man saa at sige hele Strømmen af Gaaende, Ridende og Kjørende bøie ind gjennem Rue Royale, for at passere Boulevarderne, der besidde en magnetisk Kraft, lige uimodstaaelig for Alle. De, der ere i Paris, føle sig naturligvis stærkest tiltrukne; men selv paa umaadelig store Afstande virker Magnetismen. «Vi behøve ikke at reise bort, for at gjøre Bekjendtskab med fremmede Folkeslag», sige Pariserne, «vi sætte os blot udenfor en Café paa en af vore Boulevarder og see da efterhaanden alle Jordens Nationer drage forbi!» Saa arrogant det end lyder, have de dog Ret. Andre Folkefærd komme til dem, opsøge dem i deres Hjem og tilegne sig efter Evne det franske Sprog. Men Pariserne gjøre ogsaa Alt, for at deres Boulevarder skulle være saa tiltrækkende som muligt. De Tusinder af Francs, der aarligt anvendes paa disse Spadsereganges Forskjønnelse, vilde forbause mangen Communalbestyrelse. Alene Omkostningerne ved at holde Træplantningen vedlige skulle grændse til det Fabelagtige. Dagligt seer man Arbeidere sysselsatte med at borttage de gamle sygelige Træer, for at sætte unge og friske i Stedet. De smaa Vogne, hvori det frodige, haabefulde Skovens Barn kneiser, medens det føres til sit nye Hjem, hvor dets Livskraft saa snart skal nedbrydes, møder man jevnligt. Det er, som om Pariserlivet hurtigt opbrugte dets Kraft, og snart holder atter Vognen ved det nu henvisnede Træ, for at føre det bort fra den

skjønne By, der har været dets Sotteseng. De store, elegante Jernriste, der ligge om Træerne, brydes op, medens Jorden gennemgraves, Asphalten gydes sydende over Fortouget, og for den flygtige Iagttager har Boulevarden bestandigt det samme smilende og glimrende Ydre.

Næsten alt det Bedste, Største og Smukkeste, som Paris kan frembyde i Retning af Boutiquer, Restaurationer og Caféeer, samt sex af de største Theatre ligge paa Boulevarderne; selv den store Opera og Opéra comique findes i deres umiddelbare Nærhed, og dog danner den uhyre Folkemasse, som fra den tidlige Morgen til sent ud paa Aftenen færdes der, ved sit Liv og Afvexling den fornemste Tillokkelse. I Paris kan man more sig paa høist forskjellige Maa-der og til meget forskjellig Pris; man kan ofte øse Penge ud, uden at faae noget Virkeligt for dem, men man kan ogsaa saa godt som for Ingenting og med liden Møie berede sig megen Fornøielse. Ve den Ulykkelige, som for første Gang kommer til Paris i sin Sommerferie og anseer sig forpligtet til at trave Byen igjennem, for at see alle Mærkværdigheder, medens Thermometret viser henved 40° Réaumur; som piner sig og slider haardere, end han nogensinde vilde gjøre det hjemme i sin Arbeidstid, og som ender sin Dag med at snorke af Udmattelse i et eller andet Theater, medens han hele Dagen er løbet omkring med Pengepungen i Haanden, og ikke har villet nægte sig Noget! Det vilde dog være naturligere og behageligere, om man saae et Par Malerier eller Monumenter færre, og i Stedet havde den Fornøielse at

strække Benene fra sig paa en kølig Straastol, under et Solseils velgjørende Skygge, medens man langsomt indsugede et Glas af Tortonis Is, eller pustede Røgskyerne fra sig, for at nippe til et Glas sort Kaffe, hvori der seiler en lille Flaade af raae Isstykker; thi om Sommeren har man paa enhver god Café Valget imellem Koldt eller Varmt med Hensyn til alle drikkelige Ting, og finder man, at man har nok af den ydre Varme, sørges der tilbørligt for at man faaer de bestilte Fortæringsgjenstande saa kolde som muligt; der kjendes ingen lunken Middelvei. Og dertil kommer saa det storartede Skuespil, man bestandigt har for Øie! Selv uden de Bekvemmeligheder, under hvilke man kan nyde det, vilde det kunne opveie adskillige Stormmarcher igjennem Billedgallerier eller store, tomme og uhyggelige Slotssale. Og det faaes saa billigt: man gjør en lille Tour op og ned ad en Boulevard, indtil man har fundet et passende Sted, tager en Stol, bestiller sig en Forfriskning, og er da paa en Gang midt i alle Herlighederne; jeg tør nok sige, at man føler sig bedre tilfreds med sig selv og Verden, end naar man, med Fare for at faae Solstik eller Slag, galopperer omkring fra den ene Ende af Paris til den anden — blot for at more sig! I hele Timer kan man sidde saaledes og stadigt have Brug for sine Øine; det er som betragtede man et bevægeligt, aldrig standsende Panorama; det Publicum, man træffer i, eller rettere udenfor Caféerne, skifter ogsaa med de forskjellige Timer paa Dagen. Indfødte Dagdrivere og importerede Dito, der ikke have Andet at gjøre end at slaae Tiden ihjel paa bedste

Maade, kan man see paa enhver Tid af Dagen, medens derimod den travle Pariser kun nu og da gjør et kort Holdt, for at tage sig en Hjertestyrkning, tænde en Cigar, eller fare et Blad igjennem, naar hans Vei falder forbi en saadan Oase. Om Aftenen derimod, naar alt Arbeide er lagt til Side, svulmer Cafégjæster-nes Mængde i en saadan Grad, at det ofte kan have Vanskelighed at faae fat paa et Sæde; det smukke Kjøen udgjør da en større Bestanddel end om Dagen. Der drikkes og lees, sees og tales, indbyrdes og med Folk i Strømmen, som ustandseligt rinder forbi. Man kommer ind i Intriguen, seer spændende Indledninger og interessante Opløsninger paa Kjærlighedshistorier, hører Politik, høster Lærdom i Kunst og Videnskab, faaer en Mundfuld Scandale og gjør hundrede Opdagelser, blot ved at tilbringe en kølig Aftenstund udenfor en Café paa en af Boulevarderne. Er Paris den første By i Verden, saa ere Boulevarderne det første Sted i Paris, og har man kun kort Tid at være der, saa gjør man bedre i at opgive Andet, for tilgavns at studere dem; der samles paa eet Sted hele det brogede Pariserliv i den mest levende Illustration.

III.

Tuileriernes Have.

Tuileriernes Have er den mest afholdte og stærkest besøgte af alle de mange Spadseregange, Paris kan opvise. — Louvres Have er kun lille og frembyder ikke de Nydelser, man i Regelen søger paa et saadant Sted, idet den fornemmelig danner et pyntende Blomsterbed om Bygningerne; Palais Royals har, som Have betragtet, i Grunden kun Navnet tilbage; Luxembourgs, der egentlig er nok saa smuk anlagt, ligger for langt borte fra Byens Midtpunkt, medens Jardin des Plantes og Parc de Monceaux, der ogsaa kunne indbefattes under Begrebet offentlig Have, lide af samme Feil, som ikke opveies af deres mange interessante og smukke Eiendommeligheder. Tuileriernes Have ligger bekvemt; den er saa stor og smagfuld i Anlægget, at den maa kunne tilfredsstille enhver Fordring, og naar den tilmød byder saadanne Extrafor nøielser som Regimentsmusik og Mester Jakel-Theater, er det ikke saa underligt, at Folk af alle Aldere og Stænder søge derind. Man seer den aristokratiske Frue spadsere der med sine Børn, sin Mand eller sin Elsker, som hun tilfældigvis møder, medens Equipagen kører udenfor paa Gaden; man seer ogsaa den

fattige Blousemands Kone, som med sit Sytøi i Haanden venter paa, at Arbeidstiden skal være til Ende, og hendes Mand komme derhen. Den gamle Pensionist sidder med sine Brillen paa Næsen og Hatten skudt tilbage paa sin hvide Isse, medens han læser i en Avis eller en gammel Bog, som han for et Par Sous har kjøbt paa Quaien lige over for, og Børn, der neppe kunne gaae, rulle og kravle om i Gangene. Dandyen, som nylig har indtaget sin Middagsmad i Hôtel Meurice eller Hôtel Castiglione, gaaer tvers over Gaden, for at fordøie i Ro under et Træ, og Studenten, som har tilfredsstillet sin Sult med et Par Æg og en Skaal Kaffe i et nærliggende Crêmerie, søger ligeledes derind, for at tilbringe nogen Tid paa dette prægtige Sted, der er lige tillokkende og behageligt for Alle.

Om Sommeren musiceres der hver Eftermiddag imellem Klokken 4 og 5, i Regelen af et af Keiser-gardens Corps, lige som i det Hele taget kun Garden eller Zouaverne besætte Vagterne ved Indgangene. Folk samles da om Musikanterne, og det er en overordentlig behagelig Tidsfordriv at slentre om blandt Klyngerne, enten for at vække Appetit til den forventede Middagsmad, eller for at slaae en Time ibjel efter Bordet, inden Aftenens forskjellige Glæder lægge Beslag paa En. Hele Dagen igjennem, med ganske korte Mellemrum, giver Monsieur Guignol Forestillinger, og Yndere af Mester Jakels classiske Stykker ville aldrig savne Leilighed til Underholdning.

Midt igjennem Haven løber en bred Gang lige op mod Tuilerierne, og fra det store Vindue i Slot-

tets første Etage har man en lige saa imponerende som henrivende Udsigt over hele det unaadelige Anlæg — der begynder med prægtige Blomsterbede og ender med fyldige Alleer af Kastanie- og Lindetræer — over Concordepladsen, hvor Obeliskken hæver sig snorlige op fra den brede Gang, og ud ad Champs-Elysées, hvor Triumphbuen slutter Billedet. Det er et Perspektiv, hvis Lige kun findes faa Steder i Verden. Den Del af Haven, som ligger nærmest Slottet, er afspærret, naar den keiserlige Familie beboer det; naar Regenten opholder sig paa Tuilerierne, har der altid fundet en saadan Afspærring Sted, men Napoleon III har taget en Del mere af Haven med, end hans Forgængere, og man kan jo billigvis ikke klage derover, da han saa væsentligt har bidraget til at forskjønne det Hele. Om Sommeren seer man ofte «Familien» spadsere omkring derinde i al Stilhed og Beskedenhed, medens Tuileriernes store Gaard, hvor en anden og mindre Triumphbue hæver sig, derimod som oftest er Scenen for de vældige militaire Parader, der maae kunne faae enhver Franskmands Hjerte til at banke. Den lille Keiserprinds er da tilbest paa sin lilliputianske Hingst med det røde Fløils-Skaberak ved Siden af Faderen, og hyppigt er han iført Garderegnerens Uniform, med den trekantede Hat. Man seer ham da ride frem, for med soldatermæssig Holdning at hilse Keiseren, der mønstrer Tropperne. Saa tømmes Pladsen igjen, og gennem Rue de Rivoli, forbi Jerngitteret, der omslutter Tuileriernes Have, drage Colonnerne, medens samtlige Ammer og Børn styrte til Terrasserne, for at høre den krigerske Musik

med de dundrende Trommer og see de herlige Regimenter drage forbi. Paradesoldater ere Franskmandene jo ikke; med Geværerne «læssede» paa Nakken slentre de afsted, udèn at genere sig for at holde den lige Linie i Geledderne, og vilde man dømme om deres Dygtighed paa en Kamplads efter den Nøiagtighed, hvormed de marchere gjennem en Gade, vilde man i høi Grad forregne sig. De lægge ikke Vind paa det Forlorne og i en hed Kamp lidet Betydende ved Militairvæsenet; man tænker ikke paa Snørliv og Sligt ved at see dem, men faaer Indtrykket af, at det er Karle, der ville gaae løs paa Fjenden med Næver og Tænder, om det skulde være. Her løber En ud af Geleddet, for at vexle et Ord med en Bekjendt, hist kommer en Anden ud af Trit ved at nikke op til en ungdommelig Bonne, der lænet mod Gitteret rent glemmer Børnene, medens hun smiler til den unge Krigsmand; den solbrændte Vivandière, klædt i Regimentets Farver, holder Trop med sine Kammerater og seer langt mere høitidelig ud end nogen af de Mange, som hun saa ofte har hjulpet paa med et Glas eller en Gloria, denne Blanding af stærk sort Kaffe og Cognac. Om Vinteren hændes det ikke saa sjældent, at Keiserparret og dets nærmeste Omgivelser more sig med at løbe paa Skøiter paa Bassinerne inde i Haven, naar det ikke foretrækker de større, men mere overfyldte Isflader paa Søerne i Boulogneskoven, og længere nede mod Concordepladsen tumle Unge og Gamle sig paa den glatte Is, hvor om Sommeren Springvandene sende deres Straaler i Veiret og Smaadrene holde Kapseiladser med deres

Skibe. Men Sommeren er naturligvis den rette Tid til at see Livet i Tuileriernes Have. Allerede i April staae alle Træerne med et deiligt lysegrønt Løvværk, og Haven er altid fuld af Folk. Paa Strækningerne ud mod Concordepladsen og en Del af Rue de Rivoli skinner Solen stedse varmt, og la petite Provence, som den Del af Haven derfor kaldes, kan desaaarsag især glæde sig ved et talrigt Besøg. Paa et Stykke af Haven mylrer der af Stole, som man for en Ubetydelighed kan leie, og er man for en Stund bleven træt af de larmende Gader, hvor Sandserne holdes i stadig Bevægelse, er det en stor Nydelse at udsøge sig en rolig Plads paa le côté des chaises og lade Hvile falde paa sig. Er man kommen til Sæde, varer det ikke længe, inden man seer en renligt klædt, men noget antik Kone staae for sig; man maa da af med 2 Sous, men er nu ogsaa Enehersker over sin Stol, saa længe til man bliver kjed af at sidde stille. Denne hører ogsaa til de billige Fornøielser i Paris.

Tuileriernes Have er ret Ungdommens Rige. Intetsteds i Paris seer man saadanne Masser af Børn som der. Fra store, næsten voxne Piger, der svæve paa Grændsen af Mamelukkerne og lang Kjole med Slæb, og fra lapsede trøieklædte Dreng, der allerede have faaet høi sort Hat og Spadserestok, og ned til Bébé'er paa Arme og i Skjød, har man alle Nuancer. Der er noget Yndigt ved disse Børneflokk; der er et Liv og en Munterhed i deres Lege, som hos ingen Andre. Den Nethed i Manerer og Elegance i Talen, der senere, fuldt udviklet, gjør

Franskmændene saa berømte for Ridderlighed og Anstand, har man allerede her Leilighed til at beundre. Som Udlænding misunder man dem deres Færdighed i det klangfulde og bedaarende Sprog, og til Trods for den til Trivialitet gjentagne Yttring, at Fremmede undre sig over, at selv Børn i Paris tale saa godt Fransk, kommer man uvilkaarligt til at tænke derpaa. Det gaaer En næsten som Kosakkerne, der under Occupationen fandt, at Paris maatte være en uhyre dannet By, siden alle Indbyggerne talte Fransk. Giv Dig i Snak med een af de Smaa, der springe Dig forbi, dersom Vedkommende ellers paa Grund af Legen har Tid til Andet, end paa en høflig Maade at sige Dig, at vigtigere Sager optage Interessen. Naar den første Overraskelse over, at et saa stort Menneske ikke en Gang kan tale rigtigt, har sat sig, vil Du kunne lære Meget; thi Intet morer disse Børn mere, end at kunne rette Feil i Talen og ved en utrættelig Gjntagelse stræbe at faae En til at sige det Rette — dog først, naar man er bleven bedre bekendt med hinanden; men dette varer aldrig længe. I Begyndelsen nøies den lille Læremester eller Lærerinde med blot, som til sin egen Oplysning, at gjentage Sætningen rigtigt, naar man har bygget den galt. De kunne ikke lade det være, det ligger i deres Natur, men netop ved Samtaler med Børn lærer man paa den Maade Meget; man hører saa mange Smaaavendinger og Udtryk i Sproget, som man ellers vanskeligt vilde kunne faae fat paa, og har saa oven i Kjøbet den Fornøielse at underholde sig med et vakkert og yndigt lille Væsen, der som oftest fremsætter meget fornuftige Meninger.

Et fransk Barn er logisk i sin Tænke- og Udtryksmaade. Logiken er et gjennemgaaende Træk hos Nationen, og bliver undertiden drevet til en saadan Yderlighed, at denne Udholdenhed med at sætte Alt i System næsten generer. En Franskmand kan ikke taale, at Nogen er ulogisk. Som vild Fremmed behandler han En med sin sædvanlige Høflighed; men faaer man først noget Alvorligt at gjøre med ham, mærker man snart denne Eiendommelighed. Man maa kunne indordne sig under hans Tankerække, ellers er man snart færdig med ham. En Engelskmand har en Gang, i Anledning af Frankrigs Colonisation af en Ø i Sydhavet, der bragte ham til at omtale deres Nybygder i det Hele taget, bemærket, at Franskmændene ikke due til slige Foretagender, thi enten opgive de dem for hurtigt, eller ogsaa anvende de for voldsomme Midler, naar de ikke strax kunne gjøre de stakkels Sorte «logiske, martialske og hvide», og der er meget sandt i den Bemærkning. Franskmændene ere slet ikke saa tolerante, som man efter et flygtigt Bekjendtskab skulde troe, og jeg kan som Vidnesbyrd anføre en Yttring, der stammer fra en anden af «det troløse Albions» Børn: «They are really a very hard people!» sagde en engelsk Dame en Gang til mig, efter at have følt det «Haarde» ved Franskmændene, da hun for Alvor maatte leve sammen med dem. I Salonerne, paa Caféeerne og slige Steder kan man ikke tænke sig noget mere fuldendt Indtagende, end en Franskmand, især naar man ikke behøver at raadspørge sin Pengepung; men skal

man til at arbeide sammen med dem, hedder det mere end noget andet Sted: «Noget for Noget!»

Jeg er kommen langt bort fra de Smaa i Tuileriernes Have, saa langt, at jeg endog har gjort Landgang paa en Ø i Sydhavet; men man kommer let til at tænke over Sligt, ved at betragte de Tusinder af Børn, der ere kaldede til en Gang at spille en Rolle i Deputeretkammeret, eller paa Valpladsen, foran en Barricade i blaa Blouse, med Riffelen i Haanden, eller som feteret Modedronning i en Salon, med Viften mellem de fine Fingre. Nu tænker den livlige Ungdom, der vrimler overalt inde i Haven, mindst af Alt paa saadanne Sager. Monsieur Guignols sidste Bedrift er Gjenstand for de Flestes Betragtninger; Bold- eller Ringspillet optager Andres Interesse; Nogle gaae aldeles op i at passe paa i rette Tid at hoppe over Springtouget, de franske Børns fornemste Morsskab, og Adskillige længes meget efter at komme i nærmere Berørelse med en eller anden Marchand de Coco, denne alle Børns gode Ven, der saa ofte lædsker dem, naar Sommersolen og den anstrengende Leg bringer dem til at tørste. Den omløbende Lemonadesælger er et lille Forsyn for dem, og overalt hvor der er Børn, kan man være temmelig sikker paa at see en eller flere af disse Mænd, der danne en lille Gren af den store Masse Folk, som skaffe sig Underhold ved at gjøre Forretninger paa Paris' Gader. Le Marchand de Coco er forsynet med en Blikspand af Form som et Tornyster og har den, lige som en saadan, spændt paa Ryggen, med Remmene under Armene. I Regelen er den overtrukket med rødt

Bomuldsfløil; Baandene ere af samme Stof og Farve. Foran paa hver Side af Brystet kiger en Hane frem, fra hvilken Mandelvandet eller en lignende Drik udtappes; et halvt Dousin blankt polerede Tinbægere, som faae en extra Aftørring i Vedkommendes Forklæde, hver Gang de tages i Brug, danner hans øvrige Udrustning. Sjeldnere seer man Kvinder syse med denne Næringsvei; dog støder man af og til paa saadanne.

Til det stadige Publicum i Tuileriernes Have høre ogsaa flere af Byens Originaler, Folk, som enhver Pariser kjender og som den Fremmede snart lægger Mærke til. Blandt dem seer man oftest en tarveligt klædt Mand, der næsten hver Dag indfinder sig med sine Lommer fulde af Brød. Han stiller sig op foran Slottet i den brede Gang, og det varer ikke længe, inden han omgives af en Flok Duer fra Nabolaget; de sætte sig paa hans Arme og Skuldre, æde af hans Haand, ja tage undertiden Plads paa hans Hoved og nippe deres Føde af hans Mund.

Der er Meget at see og høre i den elegante og venlige Have, og det tager lang Tid alene at stifte Bekjendtskab med de mange smukke Sager, der bidrage til at pryde den. Foruden de tre Marmorbassiner, hvoraf kun det største ligger i den for Publicum altid tilgængelige Del af Haven, finder man en Mængde Billedhøggerarbejder af forskjelligt Værd. Der er Flora og Zephyr — Fauner og Venus'er — Diana og Nympher — Laokoons Gruppen og Theseus med Minotaurus, og ikke af mindst Interesse ere to Spbinxer, medbragte som Erindring fra Sebastopol. Havens

Hovedpuncter danne de to Terrasser: la terrasse des Feuillans paa den nordlige Side, opkaldt efter et Benedictinerkloster, der en Gang for mange Aar siden laa i Nærheden, og la terrasse du bord de l'eau, paa den sydlige, med en prægtig Udsigt over Seinen og Concordepladsen, der tilligemed Rue de Rivoli og le Quai des Tuileries begrændse Haven. Mange ere de høie Herrer, som have bidraget til at forbedre, forskjønne eller maaskee blot forandre denne kæmpemæssige Have, der har gjennemgaaet lige saa forunderlige Phaser, som Slottet, hvortil den hører, og hvor Ludvig XVI, Robespierre, Napoleon, Carl X og Louis Philippe have hersket, uden at kunne holde sig der. Næsten enhver af Frankrigs Regenter siden Henrik IV, paa hvis Tid Tuileriernes Have kun bestod af et stort og temmeligt øde Terrain, omgivet af smagløse Mure, har ladet Et eller Andet foretage der; men i 1665 foregik den største og mest gjen-nemgribende Forandring med den. Samtidigt med at Paladset blev restaureret, overdroges det Le Nôtre at anlægge Haven, og han skilte sig mesterligt ved sit Hverv. Enhver, som den Dag i Dag besøger den, vil kunne glæde sig over Le Nôtres smukke Anlæg, der endnu er vedligeholdt i alle sine Hovedtræk.

IV.

Fiacre- og Omnibuskudske.

Blandt de forskjellige Folkeclasser, med hvilke den Fremmede under et Ophold i Paris hyppigst kommer i Berørelse, staae Fiacre- og Omnibuskudskene øverst i Rækken. Det vil derfor ikke være uden Interesse at gjøre disse to Afdelinger af det store Parisersamfund til Gjenstand for et Par Betragtninger.

Vi have i det første af vore «Billeder» udmalet, hvorledes en Dansk sædvanlig forholdt sig strax efter Ankomsten til Verdensstaden, og skildret, i hvilken Retning han først satte sig i Bevægelse henimod den lille Coloni af Landsmænd, der altid findes i den umaadelige Verden, som kaldes Paris; vi kunde have tilføiet, at det næste, han foretog sig, var at sikre sig en Vogn af en eller anden Beskaffenhed, for paa den at styre ud paa det kæmpestore og for ham ubekjendte Ocean, der breder sig til alle Sider om ham. Enhver praktisk Reisende tager sig en Fiacre og gjør, saa snart som Omstændighederne tillade det, sin Orienteringsfart, der levende anbefales af Bådeker, Murray og andre herlige Mænd, paa hvis rige Erfaring saa mange svage Sjæle med Tillid have støttet sig. Det gjelder altsaa først og fremmest at faae

fat paa en saadan Vogn; skjøndt det nu kunde synes den simpleste Ting af Verden, kjender jeg dog Folk — selv saadanne, der have levet i den glade For-
 mening, at de talte Fransk næsten som Indfødte, og som have faaet «Udmærket godt» til alle mulige Examina — der have haft mange Bryderier, inden det lykkedes dem. Vedkommende seer et af de om-
 talte Kjøretøier holde, og for at give sig Mine af at være fuldkomment hjemme og en fuldblods Pariser, aabner han rask Døren og springer ind. Kudsken, der har nydt en blid Slummer, med Nakken hvilende paa Taget af sin Vogn, medens Solen frit har be-
 skinnet hans glindsende Ansigt, vaagner derved og farer ned fra sit ophøiede Sæde, for at underrette «Borgeren» indeni om, at han allerede er bestilt og kun venter paa sit Herskab, der er i en nærliggende Boutique. «Borgeren» forstaaer ham naturligvis ikke, og det Hele ender med at Kudsken ved at tage ham i Armen eller ved Kraven og paa denne summariske Maade at faae ham ud, maa gjøre ham begribeligt, at han ikke kan blive siddende. Efter denne ubeldige Prøve anseer han det dog for sikrest først at spørge sig for og henvender en lang Tirade til et andet Medlem af den hæderlige Kudskestand. Denne, der formodentlig ogsaa er bestilt, svarer ham kort, at han ikke forsaaer Hebraisk, og Forsøget mislykkes atter. Endelig kommer han op at kjøre ved tilsidst at lære, at man kun behøver at udtale de meget ligefremme Ord: «Êtes vous gardé?» og efterat han blandt Andet en Gang nær er kommet i Klammeri med Kudsken ved at raabe «Arrêtez coc~~her!~~» und-

hore

gaaer han fremdeles at dele Skjebne med Mr. Pickwick og afslutter heldigt sit første Forsøg med en parisisk Fiarekudsk.

Saaledes gaaer det i de uheldigere Tilfælde, men at det bogstaveligt er hændet en Landsmand saaledes som ovenfor fortalt, beviser, at Sligt kan tildrage sig, og det hører slet ikke til Sjeldenhederne. Imidlertid ville vi haabe, at de Færreste komme til at debutere paa denne Maade i Paris. Vi see i Aanden den kjære Læser paa et Hjørne af en af Boulevarderne med speidende Blik, for at fange en af de hundrede forbikjørende tomme Fiacerer, dersom han ikke foretrækker at opsøge den paa en af de mange Holdepladser. Ingen tør nemlig holde stille udenfor de anviste Steder, uden at være bestilt, men da Kudskene have deres Øine lige saa godt med sig som den Ventende, varer det aldrig længe, inden Blikkene mødes, Hjerterne forstaae hinanden, og Kjøretøiet svinger ud af Vognstrømmen, for at gjøre Holdt foran den Vedkommende. Et videbegjerligt og nogenlunde routineret Menneske indtager imidlertid ikke Pladsen paa det magelige Sæde indeni, men stiger op paa Bukken ved Siden af Kudskan, medens hans nye tjenstvillige, og i Regelen meget raptungede Ven for et godt Ord udbreder sig om Alt.

Hvor meget man end kan have mod en slig Fremgangsmaade, kunne vi dog forsikre, at den i enhver Henseende vil svare Regning. Næsten alle parisiske Fiarekudske ere «drevne» Karle og vide udmærket god Besked om det Meste af hvad der paa en saadan Orienteringsfart vil kunne interessere den Fremmede. En Del af dem have været i ganske andre Stillinger,

inden de havnede paa Bukken, og ikke Faa af dem have en Dannelse, som man ikke skulde troe kunde findes under den blanke Hat og den røde Vest. Faaer man tilfældigvis fat paa en gammel Fyr, hvis graanende Haar danner en brat Overgang til hans røde Ansigt, kan man være vis paa, at han har oplevet Adskilligt, der er værd at høre. Han kan fortælle om glimrende Fester paa Hôtel de Ville, hvorhen han har befordret Gjæster — om Livet i de elendige Rønner, der en Gang bredte sig om den stolte Bygnings Fod — om storartede Optog og blodige Barricadekampe, i hvilke han selv som ungt Menneske har taget en ivrig Del — om seirrige Indtog af de tilbagevendende Regimenter og om lige saa iøinefaldende, men langtfra saa betydningsfulde Processioner, naar de fede Oxer ved Nytaarstid smykkede med Baand og Vimpler ledes igjennem Gaderne, og om den brogede Skare, der følger dem. Han veed god Besked om dette eller hint gamle Huses Historie og kan give det mest praktiske Vink om, hvorledes man bedst skal anvende sin Dag for at faae saa meget ud af Tiden som muligt. Med Stolthed vil han meddele, at der findes henimod 24,000 offentlige Kudske i Paris — skjøndt han maaskee er sig bevidst, at Tallet er noget overdrevet — og med en vis Salvelse vil han berøre, hvorledes Kudskenes Organ «Le Cocher» af Regjeringen ansees for farligt og ikke tør sælges paa Gaderne som andre Blade, medens han med et hoverende Smil ikke undlader at henlede Opmærksomheden paa, hvilken Magt Kudskene ere i Staten, og af hvilken Betydning deres Meninger ere, og hvilket Sammenhold der er imellem

dem indbyrdes; et Sammenhold, som bevirker, at hverken han eller nogen af hans Kammerater tager sig det meget nær, om de blive idømte Bøder for Paa- eller Overkjørsler, da Omkostningerne dækkes af en fælles Kasse, hvortil de Alle bidrage.

Da disse parisiske Fiacrekudske ere af en egen Race og høist underholdende, er det som sagt værdt at give sig i Kast med dem. At iagttage dem, enten de ere i Virksomhed og udvexle mystiske Hilsener med forbikjørende Kammerater, naar de gjøre Scener med et eller andet ulykkeligt Offer, der ikke har tilfredsstillt dem med de altid forventede Drikkepenge, eller naar de roligt paa Holdepladsen oppebie en Bestilling, er lige interessant. At se med hvilken flot Uforsømmethed en saadan Kudsk kan holde en enkelt Sou i Veiret og til de Omkringstaaendes Moro raabe: «Kun een Sou! Mine Herrer og Damer, kun een Sou, se det kan man kalde en flot Cavaleer!» medens den ulykkelige Passageer sniger sig bort, lønner Umagen for et Par Minuters Tidsspilde. Eller se dem paa Holdepladsen, dersom Du kan undgaae at blive bemærket af dem og derved unddrage Dig de talrige Vittigheder, der regne ned fra alle Sider, naar Du paa gjentagen Opfordring ikke bekvemmer Dig til at tage en Vogn!

Tykke og fede ere de Fleste af dem, og deres Ansigter antage efterhaanden den forunderlige Form og Farve, som stærk Cognac og Kaffe, i Forening med skarp Vind, Regn og Slud, Nattevaagen og Ikke-afklædningssystemet giver dem. Lænede mod Lygtepælene samle de sig i smaa Klynger ved Siden af

deres Vogne og discutere lydeligt Dagens brændende Spørgsmaal afvexlende med den bedste Maade at faae «Fragt» paa, nu og da afbrudt for at gjøre et Anfald paa en fredelig Forbigaaende eller for at overvære et Opløb eller lignende tilfældige Begivenheder, der kunne optage deres Interesse. Men en fransk Kudsk foretager Alt med en vis Ro; med Hænderne begravede i Buxelommerne, hvis vide Aabninger sees umiddelbart nedenfor hans store røde Vest, med sin lange sorte Frakke, der om Vinteren bedækkes af en med utallige Slag forsynet Kawai, og med den lille Kridtpibe i Munden, bevæger han sig aandeligt og legemligt gjennem Alt med den samme Adstadighed. Han er Philosoph, som en ung fransk Feuilletonist har bemærket; han har en stor Livserfaring, og er ikke skabt for tossede, ungdommelige Forhaabninger, lige saa lidt som han let bliver begejstret; han er saa complet blaseret som Kong Salomon. Kun Eet formaer at bringe ham ud af hans normale Tilstand, og det er, naar Nogen, i Særdeleshed en Kudsk, der ikke har den Ære at kjøre en Fiacre, vover at vise ham til Rette eller i det Hele taget har den Dumdristighed at indlade sig i Mundhuggeri med ham. Naar det en enkelt Gang hændes, at to Kammerater komme paatvers med hinanden, kan man regne det for et stort Held at være nærværende for at komme til at beundre denne næsten guddommelige Veltalenhed, denne Strøm af de mest uventede Ord og disse frappante Vendinger, ledsagede af en Plastik i Bevægelserne, som man kun kan træffe hos Fiacrekudskene. Men hvor høit de end hæve sig i et saa-

dant Tilfælde, er det dog for Intet at regne i Sammenligning med, naar en Profan, enten af Uvidenhed eller af Dumdristighed, har givet sig i Kast med En af denne Race.

Kan man ikkê ligefrem med sin Stemmes Kraft overdøve dem, er man strax fortabt. Kudskén raser, raaber, gesticulerer og teer sig som en Forrykt; naar hans Offer er bragt til den fuldstændigste Taushed, slynger han endnu til Afsked en Forbandelse efter ham paa samme Tid, som han giver sin Hest et Rap af Pidsken, som han hele Tiden har svunget, og efterlader den Ulykkelige som fastnaglet til Stedet. Den fornævnte unge Feuilletonist, der fra sin Barndom har gjennempløiet Paris's Gader, veed kun eet Tilfælde i hele sin rige Erfaring, i hvilket en saadan Kudsk blev overvunden, og det var en simpel Mælkekudsk fra Landet, der havde Æren deraf. Han fortæller denne Begivenhed saaledes: Hjulet paa Landmandens Vogn havde grebet fat i en Fiacres, der holdt udenfor en Boutique. Fiacrekudskén troede at have et let Bytte for sig og kastede sig med Raseri over det; men han blev bitterlig skuffet. Bonden tog fat, og med en altoverdøvende skingrende Stemme begyndte han: «Naa da! gaa væk, troer Du, at jeg vil skjendes med Dig paa Gaden som en anden gemeen Karl? Man maa rigtignok være Fiacrekudsk, som Du er, for at kunne troe det, det er kun Folk af din Kaliber, der gjør det. At jeg skulde skjendes med en Fiacrekudsk! Jeg! I høre jo til Folkets Bærme! Alverden veed, at I ere rene Galgenfugle. Hvem taler med en Fiacrekudsk? Hvem bryder sig om ham? Man

foragter ham og knuser ham under sin Fod, naar han mukker. En Fiacrekudsk er ikke noget Menneske, det er da velbekjendt, han gjelder ikke saa meget, som hans Hest!» Længe vedblev Bonden paa samme Maade, og forgjebes søgte Kudsken at komme til Orde. Han springer af Vognen, men i Stedet for, som de ængstelige Tilskuere ventede, at styrte løs paa sin frække Angriber, nøies han med at give sin Hest en Visk Hø, medens Mælkemanden endnu holder stille i nogen Tid og sluttelig som Triumphator forlader den overvundne og fornødrede Fiacrekudsk. Denne søger Trøst ved at henvende et Par Ord til de Omkringstaaende som et Slags Forklaring; men Alle vende ham foragteligt Ryggen. — To Dage efter berettede Bladene, at man havde fundet Liget af en Fiacrekudsk i Seinen.

En Afart af de egentlige Fiacrekudske ere de, der kjøre de saakaldte Voitures de Remise. De have mistet en Del af Hovedslægtens Eiendommelighed ved det større Samliv med den stille Omverden, og ere stærkt paavirkede af Civilisationen. I rolige Gaarde og lune Porte, over hvilke man læser Ordene: Voitures de Remise, seer man disse Kudske næsten altid i Færd med at pynte paa sig selv eller deres Vogne, for at give det Hele Udseende af ikke at være «Leietøi», naar de tages i Brug. Deres Dragter ere nettere, deres Udseende mindre forsorent, og deres Kjoretøier ikke saa medtagne. Mærkede med røde Numere til Forskjel fra de almindelige Fiacrers gule, afskrække de Mange fra at benytte dem paa Grund af den noget høiere Pris, hvorfor man

ogsaa altid seer Folk, der vente paa en forbikjørende Vogn, være i ængstelig Forventning, om det, der viser sig, er gult eller rødt; men Enhver, der vil give sig Mine af selv at eie Vogn, træffer gjerne Af-tale med Eieren af en Remise-Stald og faaer Kudsk i Liberi og det Øvrige i Overensstemmelse dermed. Remise-Staldene ere herlige Indretninger for reisende Snobber.

En Remisekudsk er ikke en Personlighed, saaledes som Tilfældet er med en Fiacrekudsk, hvorimod Omnibuskudskene igjen hæver sig ud over det Almindelige. Han er i Følge sin Stilling Melancholiker. Maaskee har han ikke været det fra Begyndelsen af, men bliver det uvilkaarligt, naar han i en tyve til tredive Aar ustandseligt har beskrevet den samme Bane. Hans aandelige Tykkelse tiltager i samme Forhold som hans legemlige, og begge udvikle sig hurtigt. I Regn og i Solskin, hvad enten det er Sommer eller Vinter, sidder han paa Toppen af sin uhyre, melancholske og klodsede Maskine, og forstyrres kun i sine stille Grublerier, naar Conducteuren fra Tid til anden trækker i Snoren om hans Arm, eller han føler sig befoiet til at henvende et Par Ord eller noget endnu Eftertrykkeligere til sine store og tungsindige Hingste, der næsten altid ere graae, og som med deres brede Rygge og opbundne Haler ligne hverandre lige saa meget indbyrdes som deres Herrer med de flade blanke Hatte, der ere forsynede med et hvidt Baand, deres omfangsrige Kapper, som om Vinteren tiltage i Fylde, og hvori de i den Grad ere indhyllede, at de endog tilsyneladende neppe formaae at blinke, naar de høist

undtagelsesvis paa deres Vei møde en Bekjendt, som de ønske at hilse paa denne Maade. De tale aldrig; længe nok kan man i Frastand ved Tegn give dem at forstaae, at man ønsker Omnibussen standset — de reflectere ikke derpaa og fortsætte deres Vei, indtil Snoren om Armen paa dem strammes. Denne Snor er det Eneste, der ligesom bringer dem tilbage til den almindelige Tilværelse. Man hører sjeldent en Omnibuskudsk i Klammeri med nogen anden Kudsk; thi da Omnibustrafiken er et keiserligt Monopol, tage de patrouillerende Gensdarmer altid specielt Hensyn til deres Tarv og skaffe dem Plads i Tilfælde af Gadespærring eller lignende Hindringer. Omnibuskudskene sidder taus og venter roligt, indtil Passagen igjen er fri, saa gaaer det videre i det samme ensformige Trav fra Madeleinekirken til Bastillepladsen, og fra Batignolles til Odéon, igjennem Paris paa alle mulige Led og Kanter med sinnaa Ophold paa Mellestationerne, indtil de til Passagererne uddelte Numere ere blevne controllerede, og «Correspondance-Billetterne», med hvilke man krydser om imellem de forskjellige Linier, ere eftersete. Naar han saa er ankommen til Liniens Endepunct og har et Par Minuters Fritid, stiger han ned af sin Buk, sætter sig paa en af de smaa Bænke, der altid findes der, og grubler videre, Gud maa vide paa hvad!

Der gives kun een endnu elendigere Tilværelse end Kudskens, og det er Conducteurens. Fra den tidlige Morgen til den sildige Aften skumples og stødes han omkring paa Trinene bag paa Omnibussen, og hans Liv henrinder lige saa ensformigt og med

samme uforandrede Nøiagtighed som Viserne, der dreie sig og mærke Passagerernes Antal, hver Gang en ny springer ind. Omnibussen, der ligesom forstener alle dem; der komme i stadig Berørelse med den, har heller ikke undladt at indvirke paa ham. Han er ogsaa Melancholiker, men af en mere bister Art end Kudskene; den evige Springen op og ned, den uendelige Tagen imod Penge, Ringen paa Klokken, naar han markerer en Passageer, og Trækken i Snoren, gjør ham nerveus og giver ham et lidende Udtryk. Han faaer aldrig Tid til at gjøre Noget fuldstændigt. Han spiser sine Maaltider siddende paa Spring og bliver sjeldent færdig med dem, før han atter maa staae paa sit Trin, hvor han øieblikkeligt paa en ubehagelig Maade faaer Maden stødt ned. Han taler med Mange, men kommer aldrig til Ende med en Samtale; paa Mellestationerne lister han sig undertiden til at udvexle et Par Ord med Vandmanden eller en anden Bekjendt, men før han faaer sagt, hvad han ønsker, lyder Inspecteursens ubarmhjertige Klokke, og afsted gaer det atter, medens han sluger et paatænkt Svar for at anvende det næste Gang, han kommer forbi.

Det store Publicum kan det være ligegyldigt, hvad disse forskjellige Menneskeracer tænke og føle, naar de blot ere tilstede og gjøre deres Pligt, hver Gang man ønsker at benytte dem. En ung Dame modtager en Omnibusconducteurs Haand og støtter sig paa hans Skulder uden at tænke mere derved, end om hun havde benyttet Haandgrebet paa Siden af Vogndøren i samme Hensigt. Kudskene seer man ind-

pakket i sin Kawai som en stor Pølse i sit Skind og lægger ikke mere Mærke til ham, end om han var et Slags Gallionsfigur paa det firehulede Fartøi, han styrer, og naar man har modtaget Taxtseddelen af en Fiacrekudsk og betalt ham, naar man ikke mere trænger til ham, filosofierer man i Regelen ikke meget over, at han i Grunden er et Menneske som En selv; han er kun en Del af den Maskine, der har hjulpet En frem, hurtigere end man kunde komme tilfods.

Men de ere alle smaa Hjul i det store Maskineri, der rører sig i Paris, og med dem kan den Fremmede ikke undgaae at komme i Berøring. Vi have her givet vort Bidrag til Beskrivelsen af enkelte Dele af dette store Maskineri.

V.

Kludesamlere og Vandbærere.

Medens vi sidst skizzerede et Par Menneskeracer, som den Fremmede hvert Øieblik maatte komme i Berørelse med, ville vi denne Gang fortælle om et Par, som han i Almindelighed mere kjender af Omtale, og som han, skjøndt han ganske vist hyppigt seer dem, dog sjeldnere giver sig af med, hvor meget det end lønner Umagen at studere disse to «Stammers» Sæder og Skikke.

Kludesamlerne og Vandbærerne have hver deres Timer af Døgnet at regjere i. Naar Dagen er til Ende, og næsten alt Arbeide hviler, trække Vandbærerne sig ogsaa tilbage, for næste Morgen at staae op med Solen og begynde forfra igjen; Kludesamlernes bedste Tid begynder derimod først ved Nattens Komme. De mylre da frem fra deres mange forskellige Tilholdssteder og sprede sig over den store By, udrustede med deres Kurv, Krog og Lygte for at opsamle det, som man i Dagens Løb uændset har traadt under Fødder; en Lap Papir, en Pjalt, en Knokkelstump, alt Sligt tages paa Krogen og svinges behændigt over den venstre Skulder og ned i Kurven, hvor det forøger deres Rigdom. Først naar Gadefeierne i den tidligere Morgenstund træde an med

deres Koste, styre Kludesamlerne atter henimod deres Qvarterer: Intet gaaer tilspilde i Paris, selv ikke Gadeskarnet, og naar Tusinder af Kludesamlere i Nattens Løb have pillet de bedste Stumper ud og ved disses Salg sikret sig deres Underhold i det mindste for den kommende Dag, feies Resten sammen og indbringer Staden en stor Sum Penge.

Kludesamlerne danne en af de interessanteste Menneskeclasser i Paris, ja maaskee i hele Verden; intet andet Sted træffer man denne Typus saa udpræget, som netop der. Meget er der skrevet om disse «Mohikanere»; de ere blevne behandlede paa alle Maader og have spillet en Rolle i Feuilletoner, i Romaner og i Melodramaer. Den store Skuespiller Lemaitre har maaskee aldrig haft en bedre Tumbleplads for sin overordentlige Begavelse, end i Kæmpedramaet «Kludesamleren fra Paris», og Enhver, der har seet ham deri, vil mindes det storslaaede Charactermaleri, han gav af den philosophiske Kludekræmmer. Nu er Smagen for det Slags Stykker tildels forandret; Lemaitre er sunken saa dybt, at han saa at sige selv vil kunne vente at blive halet op af Skarnet med Krogen; men Kludesamlerne existere endnu, talrigere end nogensinde, og ere lige interessante for den, der ønsker at studere dem. I ingen anden Classe findes saa mange forskjelligartede Mennesker. Ligesom den eleganteste Dragt efterhaanden kan forfalde, og tilsidst ender i Kludesamlerens Kurv som sørgelige Minder om fordums Glands og Herlighed, saaledes er det ikke saa sjældent Tilfældet, at et Menneske, der har været høit paa Straa, ved Om-

stændighedernes Magt gradevis synker ned til at maatte løbe om med Lygten, ikke for som Diogenes at lede efter Mennesker, men for at søge efter Pjalter. Blandt de flere Berømtheder, der findes i den Stand, ligesom i enhver anden, var der een, som nu er død, men i sin Tid tiltrak sig almindelig Opmærksomhed, og som meddelte Enhver, der talte med ham, en Følelse af, at han en Gang havde været noget ganske Andet. Selv fortalte han aldrig Noget om sine tidligere Dage; men næsten alle Parisere kjendte den philosophiske Kludesamler, den originale Liard, som altid havde et Svar paa rede Haand, og som altid var ved jevnt godt Humeur. Bladene beskæftigede sig med ham, Kunstnere udførte hans Portrait, og Forskjellige gjorde alle mulige Forsøg paa at faae ham til at fortælle sit Livs Eventyr, men Alt forgjæves; Liard affærdigede Enhver med et kvikt Svar, og han døde som en uopløst Gaade. Da en ung Forfatter en Gang traf ham og bad ham give sig Stof til en Artikel, udbrød han: «Infandum, poeta, jubes renovare dolorem», og en anden fortæller, at han en tidlig Morgen var Vidne til, at Liard tiltalte en Flok Bønder, der vare komne til Byen med deres Varer, og klagede over det Besvær, de altid havde, med følgende Ord: «O! fortunatos nimium, sua si bona norint, Agricolas!» hvorpaa den classisk dannede Mand muntert svingede sin Kurv paa Ryggen, for at begive sig til «Kludesamlernes Børs». Liard var een blandt de Hundreder af det Slags, for hvis Vugge det neppe var sunget at de skulde tjene

deres Brød saaledes; en Række «Kludesamler-Biographier» vilde derfor danne en høist underholdende Bog.

Den Fremmede har, som sagt, Vanskelighed ved at komme i directe Berørelse med disse «Mohikanere», ja selv den Pariser, der ikke specielt gjør sig det til Opgave, kan leve og døe uden at vide synderlig mere Besked om dem. Vi ville derfor drage Nytte af en ung Forfatters Iagttagelser, der har offret sit Liv paa at studere «det ubekjendte Paris» og som tildels gik tilgrunde derved. Privat d'Anglemont har ikke efterladt mange Værker, men Alt, hvad han har skrevet, har Værdi, for saa vidt som det tjener til at kaste et klart Lys over disse tildels før i Mørke skjulte Sider af Pariserlivet.

Naar man undersøger de forskjellige Arter af Kludesamlere, siger han, støder man paa de interessanteste Typer; man træffer undertiden paa en Finhed i Følelsen, der vilde være en Ære for Samfundets høieste Classer, og som man ikke har nogen Idee om at skulle finde hos slige Folk. Kludesamlernes store Familie deler sig i tre Slags.

Den gamle Kludesamler, den Forstokkede, der taler saa lidt som muligt, der hver Dag beruser sig i Kneipen paa det nærmeste Hjørne i den frygtelige Liqueur, som han selv har døbt: «Peber», «Brystgift» eller «Kampher», kan man regne som det første Slags. Man veed ikke ret, hvor han er kommen fra. Han har en Dag viist sig i Qvarteret i beskjenket Tilstand, og siden den Tid har man aldrig seet ham ædru. Saa snart han har solgt sit Forraad af Pjalter,

Benstumper og Glasskaar, sætter han sig i en Krog med et Stykke Brød og et Glas Brændevin; snart efter falder han døddrukken under Bordet og sover ind. Kneipen og Gaden er hans Bolig. Ganske undtagelsesvis giver han et Par Skilling for at have Lov til at tilbringe Natten i et elendigt Værtshuses Sovesal; men som oftest anvendes hans Nat til at rode om i Gadefeiernes Skarnbunker. Klokken Otte om Morgenen afhænder han sin Indsamling fra om Natten og har nu ti Timer for sig, i hvilke han har god Tid til at drikke sig fuld; thi hans næste Runde begynder i Reglen ikke før Klokken Fem eller Sex om Aftenen. Ved en Modgang, en Ulykke, som har ramt ham, er han bragt til denne dyriske Tilværelse. Han drikker, han drikker altid, fordi han vil glemme; hans Hjerne er maaskee ikke stærk nok til at kunne staa ene imod hans Erindrings Bitterhed.

Det anden Slags er meget forskjelligt fra det førstnævnte. Det er den moderne Kludesamler, Paris's «Vilde», der holder af Flitter, og Alt hvad der glimrer. Han gaaer med Ringe i Ørerne og Perlemoersknapper i Frakken. Om Søndagen tager han en ren Skjorte paa, ifører sig Benklæder af den mest afstikkende Farve og gaaer paa Dandsebod. Han er født Kludesamler. Han var neppe en Alen lang, da han allerede, iført sine Pjalter, med Huen paa Snur, Piben i Munden, Kurven paa Ryggen og Krogen i Haanden havde angrebet alle de Skarnbunker, som Tilsynsmændene med den offentlige Renlighed tillod ham at gaae løs paa. Han hører til en flygtig Generation, der er sprunget frem paa den

store Byes Stenbro; han er en uforskammet Døgenigt, mere uvidende, mere letsindig, lige saa overtroisk, men langt mere ondartet end de Vilde ved Nordamerikas store Søer. Han veed aldrig, hvem der er hans Fader; Familie, Slægtninge ere for ham tomme, klangløse Navne. Han kjender sin Moder, men foragter hende. Han er for meget indlevet i hendes Fortrolighed til at kunne have beholdt et Gran Agtelse for hende; dertil har han i hele sin Barndom overværet altfor mange frygtelige Scener. Han kan ikke læse; han seer nok, at Byen er oversaaet med Kirker og Templer, men han aner ikke til hvad Gavn de ere; han er aldrig bleven ført derhen, hverken for at døbes eller for at gaae til Alters. Døden overrasker ham en Dag i en eller anden Hospitalsseng, og hans Lig vil tjene unge medicinske Candidater til Studium. Naar han er bleven Mand, tager han sig en Elskerinde, den Første den Bedste; han møder hende uden Kjærlighed og forlader hende uden Sorg. Han beboer det samme Værelse som den unge Kvindes Fader og Moder, der taale deres Barns Udskeielser, dersom den, hun har valgt, er behændig og opvakt og kan bidrage Lidt til at gjøre dem Livet mageligere. Han har kun een Egenskab, der udgjør hans Styrke og bevirker, at Civilisationen taaler ham: han er redelig, han foragter Tyvene, og den største Fornærmelse, man kan tilføie ham, er at behandle ham som Tigger, thi han arbejder; han, Øieblikkets og Tilfældets Barn, som Samfundet ligesom har kastet ud af sit Skjød, som man Intet har lært, han har været nødt til at

gribe til den eneste Stand, Hændelsen har budt ham, han har grebet Kludesamlerens Krog.

Det tredie Slags er «Konstneren» blandt Kludesamlerne, Standens Bohème, Philosophen, Manden, der en Gang var noget ganske Andet, men som ved Uheld undertiden, Skjødesløshed næsten altid, gradevis er bragt ned paa Samfundslivets Bund. Han taler Latin; han lader sig sjeldent genere af en Kurv, men bærer en Sæk kastet over Skulderen; han gaaer opreist og stolt i sin Frihed og Uafhængighed. Samfundet har udstødt ham; han foragter det. Han ringeagter de Lykkelige i Verden; han holder hver Morgen et kongeligt Maaltid af Smulerne fra deres Bord; han klæder sig i deres aflagte Garderobe og varmer sig ved Levningerne af deres Ild. Verden har negtet ham hans sociale Stilling; han opgiver den gjerne, men til Gjengjeld skal Verden stykkevis tilbagebetale ham Alt, hvad den har frataget ham paa een Dag. Han lever ubekjendt, men han lader sine Evner spille for at hævde den Plads i Verden, han nu har faaet. Han er Philosoph efter Diogenes' Mønster; men han benævnes kun Slyngel. Han har været Lærer i en Skole eller «Løve» paa Boulevard des Italiens. Nu, da han er kommen ud over Ungdommens Daarligheder, lever han imellem den store forskudte Familie og studerer sine Pjalter; han kjender sine Pligter og Rettigheder udenad og udøver sin Ret som Vælger med Forkjærlighed.

Han forstaaer godt at anvende Resterne af sin Dannelse til at bringe Noget ud af sin Stand, han har, om man kan sige saa, bragt et nyt Liv ind i Klude-

samler-Haandværket. Han har opfundet en ny Methode, der giver langt Mere af sig end alle de andre, der anvendes af hans Colleger. Offentligt udjaget af Samfundet og fra de Steder, hvor han har tilbragt sin Ungdom, er han atter lumskeligt kommen tilbage; nu, da han ikke mere kan være Ven med Herrerne, har han gjort sig til Tjenernes Ven. I sine Velmagtsdage har han lagt Mærke til de Masser af alskens Affald, som Portnerne i store Huse lægge til Side i Krogene. Dette Affald tilhører den, der kommer først, den, der er tidligst paa Færde; der leveres ofte Slag for at kunne komme til at tage Del i Byttet. Han, der fremfor Alt er en Mand med Forstand, er ved Intriguer naaet til det Punct, at han faaer Løvens Part og at han endogsaa bruger sine Kammerater til sin Fordel.

Han bærer sig saaledes ad. Hvad enten han nu er bleven anbefalet af en gammel Vens Tjener, eller ved at give en rørende Skildring af sine Ulykker, eller maaskee ved at fremvise sine Anbefalinger, der vidne om hans «hæderlige Vandel», saa lykkes det ham at vinde Yndest hos Portneren i et eller andet stort Hus. Han gjør Accord med ham om at besørge Feiningen af Forværelserne, Trapperne og Gaardene paa den Betingelse, at han faaer Affaldet fra alle Kjøkkenerne. Denne Gunst opnaaer han let; thi han lægger kun an paa Vedkommendes Dovenskab, en Last, der er alle Portneres Særkjende. I det, der kastes bort i Kjøkkenerne, finder han sin Føde; i Snavset finder han sine Handelsartikler og i det øvrige Affald sine Klæder. Foruden dette afkjøbe Smaafolk

ham Tørvesmulerne til at gjøre Ild med, og Vaskerkonerne Asken til Lud. Det varer ikke længe, førend andre Portnere, der see deres Kammerat tage sig den gode Morgensøvn, medens han saa at sige har en egen Tjener, ogsaa gjøre Aftale med vor Kludesamler, og snart har han saaledes to, tre Huse eller Pensionsanstalter som en Art Kunder, og hans Lykke er gjort. De Pensioner, der beboes af Studenter, ere meget søgte paa Grund af den store Mængde Papir, som vandrer i de unge Menneskers Papirkurv.

Man kjender i Kludesamler-Quarteret tre eller fire Particulierer. Det er de lykkelige Kludesamlere, hvem Portnerne have overdraget Feiningen af en hel Gade, og som igjen bortforpagte Trapper til mindre heldigt Stillede. De faae ogsaa deres Morgensøvn, da de have Undergivne, der arbeide for dem.

Vi have her givet et Brudstykke af D'Anglemons lange og nøiagtige Skildring af denne Menneskerace, og Læseren vil deraf have faaet en Idee om den. I Reglen har man kun Leilighed til at see dem enkeltvis i Virksomhed, naar man om Aftenen begiver sig hjem til sit Logis. De sætte iøvrigt megen Pris paa Selskabelighed og leve saa godt som altid i store Colonier.

Er Kludesamlernes Classe sammensat af mange forskjellige Elementer, saa er det Modsatte Tilfældet med Vandbærernes; de udspringe alle fra samme Kilde, og Ordene Auvergnat og Vandbærer ere blevne enslydige. I store Flokke komme disse nøisomme og fittige Mennesker til Paris og tage fat paa deres Syssel, der i Regelen gaaer i Arv fra Fader til Søn.

De leve som Hunde og formaae derved at lægge lidt op af deres surtfortjente Penge. Roligt og besindigt udføre de deres Arbeide og ere stedse i godt Humour, der navnlig kommer til Udbrud, naar flere af dem træffe sammen ved Vandspringene, hvor de fylde deres Spande. De beholde bestandigt deres uskjønne Accent og ere stadigt en Skive for Parisernes Vittigheder. Pariseren deler Menneskene i Mænd, Kvinder og Auvergnater.

VI.

En Søndag paa Bastillepladsen.

Quaierne ere de simplere Driveres Yndlingsspadseregange, medens den elegante Flaneur derimod kun trives paa Boulevarderne, hvor Alt det er samlet, der danner hans Hovedinteresser. Langs Quaierne finder den beskedne Lediggænger derimod sin bedste Underholdning. Alene den Nydelse, som Tusinder have af at fordybe sig i de gamle Bøger, der ere opstillede paa det murede Bolværk langs Seinens venstre Bred, kan ikke erstattes dem ved nogen anden, og foruden denne Magnet er der mange andre, som man efterhaanden opdager ved langsomt at bevæge sig i den Retning, den gule Flod tager. Begynder man i Nærheden af Concordepladsen og fortsætter sin Gang til henimod Nôtre Dame's Taarne, har man hele Tiden en Række vekslede Billeder for Øie: Udraabere og omløbende Handelsmænd, der have taget Stade ved de forskjellige Broer, hvor de med en utrolig Haardnakkethed falbyde deres Varer; Gadegjølere i alle Udgaver osv., medens Bogkassernes Rækker med de talrige Grupper foran som en ledende Traad løbe igjennem det Hele.

Paa den anden Side af den prægtige gamle Kirke formindskes Livligheden en Del; men saa har

man til Gjengjeld ikke langt til Bastillepladsen, og der træffer man samlet paa eet Punct Kjærnen af Paris's Nomade-Konstnere og Handlende, hvorimod man forgjæves leder efter de forholdsvis faste Boder, der dagligt opstilles paa Quaiernes Bolværker.

Bastillepladsen er Gadegjøglerens og den omvankende Charlatans væsentligste Tilholdssted; vil man ret skaffe sig en Idee om Pladsens Physiognomi, maa man aflægge et Besøg der en Søndag, helst naar Veiret er godt og Folk trække frisk Luft. Julisøilen kneiser stolt paa dens Midtpunct, og Frihedens Genius paa Toppen svinger sin Fakkell med den ene Haand, medens den anden bærer en sprængt Lænke. Ved Søilens Fod mylrer den brogede Mængde muntert, og kun en tilfældigt tilstedeværende Fremmed læser Indskriften paa Forsiden om, at dette Mindesmærke er reist til Ære for de franske Borgere, der kæmpede for Friheden i de mindeværdige Julidage 1830. Enhver, der kommer for at see Bastillepladsen med Sindet opfyldt af mørke og skumle Minder, vil føle sig skuffet. Alt aander Liv og Glæde, og Blaablouserne, der havde en saa væsentlig Del i den med Stedets Udseende foregaaede Forandring, flokkes nu om en bemalet Bajads, eller lytte med Andagt til en Udraabers vidunderlige Beretninger om hans Skjægsæbes eller Barbeerknives mageløse Egenskaber.

Hver af disse Gjøglerere har sit Publicum. Utalige ere de Ting, man faaer at see og høre ved at offere et Par Sous, ja endogsaa uden dette Offer kan man more sig; thi paa Bastillepladsen foregaaer Alt under aaben Himmel, og kun vedkommende Konstners

Færdighed i at vække Tilhørernes Æresfølelse sikkrer ham hans surtfortjente Løn. Men denne Færdighed have ogsaa de Fleste; hos Enkelte har den naaet en saadan Høide, at man beundrende standser, for at lytte til den begavede Taler. Man kan give en saadan Veltalenhedsapostel en hvilken som helst Gjenstand at lovprise — hvad enten det er en Kæmpetyr eller en Dverg, et Lam med to Hoveder eller en Kalv med fem Ben — og han vil røgte sit Hverv paa den mest slaaende Maade. «To Sous, mine Herrer!» raabes der, «kun to Sous, Ingen, der har to Sous i Lommen, vil kunne negte sig et saadant Skue!» Men det er kun den almindelige Indledning, som Alle bruge; de rette Talekunstnere tage ganske anderledes paaveie, og man støder som oftest paa dem blandt Sælgerne af alle mulige optænkelige Ting, blandt de ægte Charlataner. Her er en gammel Mand, der falbyder Gud veed hvad, hør bare ham: «Mine Herrer!» siger han dybt bevæget til sit Publicum: en Flok Rekrutter, nogle Gadedrenge og et Par Blaablouser, «betragt mine hvide Haar! En Olding, som jeg, vil ikke bedrage Eder! Troe I, at jeg for et Par lumpne Sous Skyld vil vanære et langt og hæderligt Livs sidste Timer? Troe I, at jeg vil lyve Gud lige i Øinene, i samme Øieblik, som jeg staaer med det ene Ben i Graven og snart skal træde frem for den Almægtiges Throne?» Han afsætter naturligvis for et Par Skilling, efterat have frembaaret en saadan Mundfuld for sine Tilhørere, og han vexler stadigt Emne. «Jeg kan lige saa godt ødelægge mig i Dag som i Morgen!» raaber en Anden, og Folk, der ville drage For-

del af hans Opbud, gjøre strax Indkjøb. Hist staaer en ægte Dulcamare, berømt Dentist i «Frankrig og Navarra». Hans lille Orchester spiller op, og efter en Pause, under hvilken de spændte Tilhørere neppe have turdet drage Aande, begynder han sin Tale: «Andre rive Tænderne ud», siger han, «men jeg plukker dem!» Kan vel Nogen modstaae en saadan Opfordring? Fristes man ikke til at lade ham «plukke» en Tand, selv om der ikke er nogen særlig Anledning dertil?

Den store Blyantskræmmer Mengin opnaaede ved sine Taler en saadan Berømthed, at hans Navn fløi over hele Frankrig; han samlede en saadan Formue, at han kunde leve høit og kjøre omkring med to Heste for sin Triumphvogn, der tillige var Blyantsbod. Ham fik jeg desværre aldrig at see; men jevnlig havde jeg Leilighed til at iagttage en af hans Colleger, der solgte et Middel til at gjøre endog den sløveste Kniv skarp. Han bar en høi Hjelm, en grøn Fløielskofte og en rød Toga, og naar han fra sit op-høiede Stade svang en Barbeerkniv, medens Talens Strøm flød som Honning fra hans Læber, maatte man, hvad hans Ydre angik, tænke paa Achilles. Jeg har aldrig hørt ham holde sin Harangue, uden at jeg tillige har seet ham afsætte adskillige Pakker af Fabrikatet.

At samle Lediggængere er det Vigtigste; i den Konst skal en Charlatan eller Gadegjøgler især vise sin Dygtighed. Gaminerne ere i Regelen anvendelige dertil, og en praktisk Konstner jager dem aldrig bort, skjøndt han godt veed, at de ikke kaste mange Sous

i hans Hat. Naar der har dannet sig en Kreds, begynder Gjøgleren Forestillingen. Han faaer meget travlt med at ordne sine Sager, paa samme Tid som han ustandseligt opfordrer Folk til at kaste en Sou hen til ham. Der fortælles om En, at han altid gjorde gode Affairer ved at føre omtrent følgende Samtale med et kvindeligt Væsen, som han trak om med sig i samme Hensigt:

«Naa Kone! Hvordan har den Lille det i Dag?»

«Saa lala», lyder Svaret, «den skriger.»

«Naa, den skriger; saa giv den lidt Ris.»

«Men saa skriger den høiere endnu.»

«Det har Du Ret i; men hvorfor skriger den i Grunden?»

«For Pokker, den er sulten!»

«Naa—aa, den er sulten! Den Stakkel! Løb hjem og giv den Noget at spise.»

«Vi have Ingenting hjemme!»

«Slet Ingenting?»

«Nei!»

«Det er kjedeligt; men hvad skulle vi da gjøre?»

«Det veed jeg ikke!»

«Mon det ikke kunde hjælpe, om vi bad den høiagtede Forsamling om at hjælpe os lidt til at skaffe vor Lille Noget at spise?»

«Maaskee!»

«Dersom nu Selskabet vilde være saa god at give os et Par Sous til Gryn, et Par til Mælk og et Par til Brød, saa kunde min lille Fyr blive stor og komme til at ligne sin Fader. Jeg har endnu ikke gjort min Lykke og derfor er jeg nødt til at tjene

mit Brød i mit Ansigts Sved. Dersom jeg havde 10,000 Francs om Aaret, behøvede jeg ikke at forvride mine Lemmer paa offentlig Gade. Naar bare Een vil begynde, komme de Andre nok bagefter!»

Der falder en Sou ned paa Teppet foran ham, flere følge efter, og han gjør sine Konster.

Fører vedkommende Kunstner et dresseret Dyr med sig, hænder det altid, at hans firbenede Kammerat pludseligt bliver stædig. Haarde Ord, ja selv Pidsken hjælper ikke, og Publicum begynder at blive spændt paa Udfaldet af denne Strid. «Oho!» raaber Gjøgleren, «nu veed jeg, hvad der er i Veien. Fyren veed, at der endnu mangler et Par Sous, for at vi kunne faae Middagsmad. Prøv at give ham et Par til.» En Nysgjerrig offerer sig i de Forsamledes fælles Interesse, og Aben trækker strax Sablen, eller Hunden løber omkring paa to eller tre Ben. Næsten ethvert Dyr kan anvendes til at gjøre Konster med. Jeg har paa Bastillepladsen seet Aber, Hunde, Murmeldyr, Katte, Harer, Kaniner, ja endog Rotter og Mus optræde i forskjellige Roller. En original gammel Karl gjorde bestandigt gode Affairer med sin graae Kat «Romulus» og sine tre hvide Rotter og tre hvide Muus, der alle havde de mest velklingende Navne: «Cæsar», «Caligula», «Nero» o. s. v., alt eftersom deres Character var til, forsikkrede han. Musene kravlede omkring paa Katten og op ad Mandens Ben, naar han kaldte dem ved Navn. Efter Forestillingens Slutning pakkede han sin Trop sammen i en temmelig lille Kurv. Hele hans Theater-

indretning bestod i Kridtstreger, som han trak paa Fliserne.

Taskenspillere er der Overflødighed af. Ved smaa fidede Borde staae de med deres Kugler, Fingerbøl og den uundværlige Tryllestav; skjøndt de have deres Publicum baade foran og bagved sig, og ingen blændende Opstillinger vildlede Øiet, komme de altid godt fra deres Konststykker. Mænd med Elektriseermaskiner og galvaniske Apparater mangle heller ikke, og «Somnambuler» kan man stødse see flere af. Med et snavset, forhenværende hvidt Lommetørklæde for Øinene sidder «Somnambulen» paa en Træstol, medens hendes «Medium» staaer bagved og lokker Folk til. Medhjælperen holder en Bunke lukkede Breve i Haanden, hvoraf den Nysgjerrige, som har indladt sig med hende, faaer et, der indeholder værdifulde Oplysninger om Vedkommendes Skjebne, paa samme Tid, som hun med sagte Stemme meddeler sine Orakelsvar. Rundt om «Somnambulerne» er der bestandigt en større Kreds af Tjenestepiger og Arbeideres Koner; naar «den pythiske Præstinde» aabner Munden, hersker den dybeste Stilhed, for at man muligen kan opfange et Par Ord af den Tale, hun henvender til den rødmende unge Pige, der har grebet hendes Haand.

Ved Siden af Oraklet holdes Auction over en Mængde forskjellige Gjenstande. Auctionsholderen begynder med en høi Pris og underbyder sig selv hele Tiden, indtil han er naaet ned til en Sou, saa slaaer han til og da kunne saa Mange, som ønske det, forsyne sig. Lirekasser af alle Arter, baade af det

Slags, der ere indrettede paa at man skal betale for at blive fri for at høre dem, og af det, der ere saa melodieuse, som man kan forlange af en saadan Musikkværn, udsende deres Toner; midt i Vrimmelen seer man en Mand, der slæber paa en hel Toneverden, lige som Atlas paa den virkelige. Mellem Knæerne har han Bækkener, paa Maven en Tromme, paa Brystet en Guitar, foran Munden en Art Rørfløite og paa Hovedet et Klokkespil. Han hopper, ryster sig, sparker og dandser, og midt i dette Virvar hører man dog tydeligt en Melodi, som kom den fra et Miniatur Orchester.

Der er Liv paa Bastillepladsen!

Sværmen summer, Lirekasserne dreies, Udraaberne anstrenge deres Lungers hele Kraft, Dulcamare, Akrobaten, Taskenspilleren, Skjægsæbefabrikanten, Somnambulen, Auctionarius'en, Dresseuren, og hvad alle disse chevaliers de la misère hedde, faae inden Aften det Par Skilling skrabet sammen, der skal give dem Kraft til næste Dag at fortsætte deres Kamp, deres Haandmænge med Tilværelsen.

VII.

Paa den venstre Seinebred.

Livet i Paris er saa mangeformet, at den Fremmede kun faaer en meget vrang Forestilling om det i dets Helhed ved at tilbringe sin Tid i en eller anden bestemt Del af den uhyre Stad og leve i en snevrere Menneskekreds. Hvert enkelt Qvarteer har sit særegne Physiognomi og sine fremtrædende interessante Sider. Vælger man den venstre Seinebred, for at slaae sig ned i Quartier latin, er man hverken i det mindst bekendte eller det mindst interessante af Paris's mange Qvarterer. For denne Gang ville vi holde os der.

Der er saa meget Frit og Liberalt ved Livsanskuelserne i «det latinske Land», at man med lidt Ungdom og let Sind maa føle sig tiltalt deraf. Det er ikke vanskeligt at komme i nærmere Berørelse med Landets egentlige Beboere. Proppen af en Flaske, slynget ud i Luften paa en Café og bestemt for en Kammerat i den anden Ende af Værelset, men som tilfældigvis lander i Hovedet paa En selv, er nok til at fremkalde en Undskyldning, en længere Samtale og en fast Sammenslutning, saa længe man boer i Qvarteret. En saa ringe Aarsag kan bevirke, at man

faaer trofaste Bekjendte i Livets Alvor, som i dets Spøg, udholdende og utrættelige Kammerater i sine Studeringer. Man vil blive forbauset over, hvor meget der udrettes af disse unge Mennesker, hvis Tid man ved en flygtig Iagttagelse indbilder sig gaaer hen med lutter Leg og Lystighed. Men vil man til Afvexling slaae Gjakken løs, da kan man ikke let komme i bedre Selskab, end mellem den studerende Ungdom; en saadan Aandsfriskhed og Livslyst træffer man vanskeligt noget andet Sted.

Kom f. Ex. til en Ven en Dag og foreslaa en Landtour, og Du skal see med hvilken Glæde han gaaer ind derpaa. Pariserne i Almindelighed og «det latinske Lands» Beboere i Særdeleshed elske Landet — det vil sige for en Dag; de juble ved Tanken om at komme lidt udenfor Byens trykkende Atmosfære, ud i den friske Luft mellem de grønne Træer, men glæde sig igjen til om Aftenen at kunne vandre om i de velbekjendte Gader; de længes efter at ombytte den ophedede «Macadam» med det smilende Grønsvær, men ønske nok at ende deres Fridag i Closerie des Lilas eller i et eller andet Brasserie. Og nu l'Etudiante! Ja, udtal blot det magiske Navn «Robinson», og Hjertet hopper i Livet paa hende ved Tanken om en Udflugt til dette for hende saa kjære Sted; hun vil bringe ethvert Offer for at kunne være med.

Om Aftenen aftales det Fornødne, og næste Morgen tidligt mødes man ved Banegaarden, der ligger tæt ved den gamle Barière d'Enfer og omtrent lige over for Hovedindgangen til Katakomberne. Her brin-

ges ingen Madkurv eller lignende Sager med, hos Robinson kan man faae Alt og hele Bagagen bestaaer i Damernes Shawler, som Ridderne bære paa Armen. Latteren og Munterheden begynder strax og tiltager, eftersom der kommer flere og flere Deltagere til. Med Jernbanen gaar det ad Seaux til. Selskabet fylder en hel Coupé, og det er heldigt, thi en Udenforstaaende vilde neppe føle sig rigtigt hjemme i denne Samling af ungdommelige Sjæle. Der fortælles Historier, synges og lees. Toget gjør Holdt i en smilende Egn, og Alle hoppe ud. Den store Omnibus, der holder ved Stationen, erobres strax, bestiges udenpaa og fyldes indeni. «Til Robinson!» lyder Raabet, og den gamle Kudsk leer i Skjæget over at see og høre paa de Passagerer, som han beforder, medens han knalder med sin Pidsk, og Sangen atter toner glad ud i Luften.

I en smuk og venlig Have ligger Robinsons Tracteursted. Der kommer Liv i Husets Folk ved at see de Gjæster, som Jernbanen har bragt. Gyngerne i Haven sættes i Gang, medens Frokosten bringes frem. Hver Enkelt ønsker at spise noget Særligt, og først efter en længere Debat bringes Enighed tilveie. Een Ting have Alle steunt for, og det er, at Frokosten skal anrettes oppe i det berømte store Træ, paa hvis mægtige Grene der er dannet en lille Platform.

Ved Bordet hersker den mest uskrømtede Munterhed; der udbringes Skaaler og drikkes adskillige Gange paa «Vore Damers» Sundhed. Fra det op-høiede Stade er der en yndig Udsigt over den nærmeste Omegn. Medens Cigaretterne dampe til Kaf-

fen, og Selskabet strækker sig paa den lille Skraaning nedenfor det store Træ, drøftes Spørgsmaalet om, hvorvidt det var passende at foretage en Udflugt tilfods, tilhest eller tilæls.

En Udflugt maa der til, og for at gaae en Mellemvei bestiger den halve Del af Selskabet de vevre Heste, medens de mere Frygtsomme foretrække Æslerne. Under levende Fryderaab sætter Karavanen sig i Bevægelse. Næsten alle Damerne ere tilhest; det animerende Ridt jager Blodet op i deres Kinder, Haaret falder ned ad Nakken i en fyldig Strøm, den tjenstgjørende Ridder stikker Kammen i Lommen, og snart er der et Veddøløb i Gang. I susende Galop gaer det op ad Bakke og ned ad Bakke, igjennem Lunde og smaa Landsbyer. Bønderne betragte leende den vilde Jagt og udbryde: «Det er Quartier latin, der morer sig i Dag!» og Selskabets Medlemmer sende dem en Hilsen, idet de fare dem forbi.

Landskabets mange Skjönheder lægges der ikke meget Mærke til; Damerne ere altfor beskæftigede med at passe paa Tøilerne, og Cavalererne altfor optagne med at give Agt paa de letsindige Skjønne, der ere blevne lige som berusede af Øieblikkets Nydelse. Et Par Gange falder en af Herrerne af under almindelig Latter, en anden bliver tilbage, da hans Æsel negter at gaae videre, og den lidenskabelige Lystighed tiltager, indtil en af de dristigste Ryttersker kastes af Hesten ved i fuld Fart at ride mod en forbi kjørende Karre. Der bliver almindelig Taushed, men Touren er til Ende, og ved Middagsbordet glemmes dette lille Uheld, og den forrige Munterhed vender

tilbage. Damerne pynte sig med Blomster og Grønt, og pryde deres Cavalerers Huer og Knaphuller paa lignende Maade. I Haven improviseres en lille Dands, og først naar der meldes, at Vognen, som skal befordre Selskabet til Jernbanestationen, holder for Døren, tænkes der paa at samle Shawler og Frakker sammen. I en gemytlig Bunke pakkes Selskabet i det ikke meget magelige landlige Kjøretøi; Quadrillen fortsættes i Banegaardens Ventosal til stor Moro for de Tilstedeværende, der ikke forarges over Ungdommens Munterhed.

Toget holder igjen i Paris tæt ved Barrière d'Enfer. Der er netop Bal paa Closerie des Lilas, og Selskabet begiver sig ned ad Boulevard Sebastopol, indtil Tonerne fra Bulliers bekjendte Locale og de straalende Gasblus antyde, at Maalet er naaet. De Ankomne blande sig i Vrimmelen og fortælle Venner og Veninder om den mageløse Dag hos Robinson.

Robinson og Bullier! To store Navne paa den venstre Seinebred, naar der er Tale om Fornøielser! Dem kjender enhver Etudiante, og det maa være en underlig Student, der ikke i det mindste i en vis Periode af sit Liv har aflagt deres Bærere et Besøg.

Med Sommeren ophøre Tourene til Robinson; men hele Aaret rundt er Bullier tilstede, ja om Vinteren, i den glade Carnevalstid, faaer han endog større Betydning end sædvanligt. Paa den Tid slaaer Enhver sig løs, og unge Kunstnere og Studerende have undertiden pantsat hele deres Garderobe for at kunne

skaffe sig et Costume, og saa ladet Fem være lige, indtil de en skjønne Morgen, naar Musiken er forstummet og Festblussene slukkede, ere vaagnede uden at eie Andet end den Polichinelledragt, hvori de have virket i de sidste Dage.

I Carnevalstiden blomstrer den kjækkeste Munterhed frodigt, og den mest overgivne Spøg taales. Har Etudiante'n end i Aarets Løb døiet Ondt for at friste Livet, saa har hun dog i Regelen sparet sig Saameget sammen, at hun kan købe Tøiet til den nette og pyntelige Dragt, som hun selv har syet og og som nu godt fremhæver hendes smukke Figur i Dandsen. Da hun ikke har Raad til at kjøre, tripper hun tilfods hen til Carnevalsballen, men lader sine smaa Støvler pudse, før hun træder ind i Salen. Udenfor Closerie des Lilas er der altid en lang Række Støvlepudsere af alle Aldere, der med høie Raab anmode de Forbigaaende om at faae Lov til at pynte lidt paa deres Fodtøi, inden de skulle til at bruge Benene i den rappe Dands, og en ung Pige i Paris — især en Etudiante — sætter Pris paa at være net bestøvlet eller beskoet. Gadestøvlepudsningen er en Levevei, som vi ikke kjende herhjemme; den er een af de mange Maader, hvorpaa Folk søge Erhverv i Paris. Paa de brede Fliser, der løbe udenfor Luxembourg's Have langs det elegante Ierngitter, seer man paa Carnevalsaftenerne hele Skarer af disse Støvlepudsere. Deres hele Værksted er en lille Kasse, paa hvilken man sætter Foden, og i hvis Indre de opbevare deres Børster, Klude, Sværte, samt en Flaske med et Lys i. I en Fart skinne Støvlerne, og let

hopper Etudiante'n ind ad Døren. Hun veed, at der vil blive lagt nøie Mærke til hendes Fødder i den overgivne Cancan, og mange af disse unge Damer udføre Tourene i Quadrillen lige saa gracieust, som en øvet Dandserinde. Der er noget medfødt Gracieust hos den franske Kvinde. Hos Studenterne seer man ikke meget til det i Cancan'en, da de mere lægge an paa at være morsomme og groteske; de have maaskee en naturlig Følelse af, at et Mandfolk overordentlig let bliver latterlig, naar han gjør sig formegen Umage for at være gracieus i en Dands. Jo vildere, des bedre, er deres Valgsprog; ikke saa sjældent hænder det, at de henrive deres Dandserinder for meget, og man maa ikke blive forundret over at see en eller anden Debardeur ende Quadrillen med en Kolbøtte, i Stedet for med en Compliment. I Carnevalstiden anlægge de vagthavende Gensdarmer en mildere Maalestok for deres Dom om det Passende, og kun høist sjældent seer man de saakaldte Pas du sergent de ville. Disse Pas bruges ellers kun, naar Vedkommende vide, at Gensdarmen holder Øie med dem, og derfor modererer Bevægelserne — en vittig Etudiante har døbt dem saaledes.

Closerie des Lilas er Quartier latin's fornemste Forlystelsessted, det ligger ved Collegierne, Forelæsningsalene og Bibliothekerne. Arbeidsomhed, grundige Studier, Savn, Afholdenhed, Letsindighed og Lystighed, Alt blomstrer frodigt paa den venstre Seinebred; men den Fremmede har jo i Regelen kun Leilighed til at see den ene Side af Livet der.

Scener af Kunstnerlivet.

Scener af Konstantinopel.

Dr. Olaf Gunløgsen

modtage som Tak for sin aldrig trættede Forekom-
menhed, der skaffede mig saa mange Venner i Paris
og lod mig faae saa mangt et Indblik i Konstner-
livet der,

denne Hilsen

fra

Forfatteren.

THE LIFE OF

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

Indledende Bemærkninger.

Scener af Kunstnerlivet i Paris! Kan nogen Anden skrive dem end en Franskmand, der har levet og virket, lidt og stridt i dette moderne Babylon? Tør nogen Anden end en Mand, der selv har tumlet sig paa Livets store Søer i dette Menneskeocean, der daglig har hvæstet sin Kaarde, for paa dens Spidse at tage hvad der behøves til Livets Ophold, der hver Dag brutalt har maattet gribe Tilværelsen ved Kraven for at vriste Noget fra den, der hundrede Gange har prøvet de mest forskjellige Omskiftelser, der vexelvis er bleven kastet fra Glædens og Lykkens svimlende Høider og ned i Fortvivlelsens og Mismodets Huler, indlade sig paa at skildre disse Scener, saa gribende, saa groteske, saa rørende som de kun kunne opleves i Konstnerverdenen i Paris? Vil ikke Henry Murger's, Gérard de Nerval's og Privat D'Anglemont's Aander fortørnede staae for den Forvovne og truende hæve Haanden imod ham? Vil ikke Alfred Delvau's, Victor Fournel's og en Skare andre unge, energiske og anerkjendte Mænds

fortræffelige Arbeider om det Samme afskrække fra at træde i deres Fodspor?

Jo og atter jo, saafremt der her var lagt an paa at ville give Noget, der udfordrede til Sammenligninger.

Men det er ikke Tilfældet.

Kun i lette Træk vil jeg bestræbe mig for at skildre nogle af de Øieblikke, jeg som Fremmed har tilbragt blandt en Del fortræffelige Mennesker, hvis Bekjendtskab jeg gjorde under et Ophold i Paris, et Ophold, der strakte sig over længere Tid end de fleste Reisende sædvanlig anvende derpaa, og som paa Grund af forskellige Omstændigheder netop kastede mig ind i en Verden, som jeg hidtil kun havde et temmeligt ufuldkomment Kjendskab til, men som jeg længe havde ønsket at studere.

En Fortjeneste have disse Skizzer i hvert Tilfælde: de ere sande.

Har man først en Gang faaet Foden ind i denne Verden, er man bleven optaget som Kammerat, og bliver man først en Gang betragtet som «Broder» i dette store Selskab, saa kommer man Skridt for Skridt, men med stigende Hurtighed, ind i Forholdene der, bliver delagtiggjort i alle de smaa Sorger og Glæder, der berøre den Kreds, man specielt hører til, og møder Trofasthed og Tjenstagtighed overalt.

Hvor I nu staae levende for mig, alle I prægtige, begavede, kæmpende, letsindige og udholdende Karle, som jeg her sidder og i Erindringen gennemflyver mit Samliv med Eder. Jeg hører Eders gemytlige Passiaren og dybsindige Betragtninger over Livet,

jeg lytter i Tankerne til Eders store Planer, der uigjendriveligt maae faae Millioner til at strømme ind i Eders Lommer — saafremt I kun havde den lille Biting af 100,000 Francs til Disposition, jeg hører i Aanden Eders lærde og philosophiske Undersøgelser af Sjælens mest forviklede Tilstande, blandede med temmelig «lette» Beretninger om smaa Eventyr i Kjærlighedens store Rige; seer Eder paa det bekjendte Brasserie tømme Ølkrusene eller nippe til Glasset fyldt med Absinth, seer Eders undertiden temmelig phantastiske Klædedragt, indenfor hvilken der banker ædle Hjerter, og kommer til at smile ved at erindre mig Eders høist ualmindelige Bedækninger for de dristige Hoveder. Jeg mindes vore luculliske Gjæstebud eller tarvelige Soupeer, der ikke saa sjeldent indskrænkede sig til det Quantum stegte Kastanier, man erholdt for to Sous paa Gadebjørnet af Manden med Ildgryden og de sorte Fingre, naar den fælles Kassebeholdning var paa sit laveste Punct. Jeg mindes Eders Venlighed mod den fremmede Ungersvend, som en Kammerat, med hvem han tilfældig havde gjort Bekjendtskab, en Aften introducerede i Eders Midte paa den lille Kneipe i Rue de la Monnaie, — en Gade, man ikke saa let falder paa at gaae ind i, naar man vandrer op af den straalende Rue de Rivoli — hvor I sad om de store, tømte Ølkruse og dampede paa de smaa Kridtpiber, medens Eders Damer delicerede sig med Pølser og Surkaal, en Ret, som den overalt fremtrængende Germanisme ogsaa i de senere Aar har givet Eder Smag for. Der sad netop hin Aften Edmond, en af «Charivaris»

vittigste Penne, specielt bekjendt for sine morsomme og bittre Angreb paa Tydskland, medens hans Félicie nød de førømtalte tydske Lækkerheder; den forðums rige Charles, der allerede havde sat 50,000 Francs til paa et Ugeskrift, der nu ikke mere existerer, den cyniske Philosoph George, der foragtede Menneskeheden og følte sig som en Tiger, der var sluppen løs paa Samfundet, endvidere den fornemste Medarbejder ved et af Paris's største Dagblade, Alfred, elegant og zirlig i sin Paaklædning, Camille, den mere smukke end talentfulde, men yderst livlige lille Skuespillerinde fra «Mont Parnasse» med et Par Veninder, og endnu mange Andre.

Vi bleve snart gode Venner, vi saaes oftere, sluttede os sammen og lærte hinanden at kjende. Det var ikke let at begaae sig i denne Flok, særligt hvad Sproget angik, men jeg trøstede mig med min Ven Edmonds Ord: «Du har et fransk Hjerte, tal bare væk, vi forstaae Dig, og det er os kjærere at høre vort Sprog flot massaceret end langsomt pint til Døde, som saa Mange gjøre.»

Næsten hver Aften mødtes vi, hyppigst paa det lille Brasserie med Verandaen i Rue de la Monnaie, og om Dagen vare adskillige af os som oftest sammen til Arbeide eller Fornøielse.

Mange forskjellige Scener har jeg oplevet iblandt dem; paa Maa og Faa griber jeg et Par.

I.

En Frokost i Rue de la Huchette.

De Færreste ane sikkert hvor den Gade ligger, og selv de, der have gennemkrydset det store Paris, ere neppe komne igjennem den; den er imidlertid ikke saa vanskelig at finde. Naar man forlader Seinens høire Bred og følger den nye og prægtige Boulevard Sebastopol, kommer man til det stolte Monument Fontaine St. Michel umiddelbart paa den venstre Bred. Vandet skyller ned i den store Kumme, hvorfra den fattige Arbeider tager sig en Drik, eller i hvilken den lystige Etudiant ikke saa sjeldent om Natten dypper sit brændende Hoved, naar han har forladt en af de mange Studenterkneiper, der ligge i dens umiddelbare Nærhed. Noget derfra gaaer en Trappe ned til Venstre, man stiger ned i et Qvarteer, der har et ganske andet Udseende end den livlige og glimrende Boulevard, og staaer i Rue de la Huchette, gjennem hvilken man skyder Gjenvei, naar man har Noget at gjøre i Kludesamler-Qvarteret og hurtig ønsker at komme til Rue St. Victor, Rue Galande, den berygtede Place Maubert eller lignende Steder. Husene ere høie og langt fra renlige, Gaden er snever og lider af samme Mangel som Husene, og man faaer i det Hele taget ikke det hel-

digste Indtryk. Men Edmond og Félicie boede der et Sted paa femte Sal, og idet jeg i Tankerne nøiagtig gjennemgik den Beskrivelse af Husets Beliggenhed, som jeg Aftenen forud havde faaet paa vort sædvanlige Forsamlingssted, vovede jeg mig ind igjennem Gadens smalle Aabning.

Jeg havde en Gang tidligere besøgt dem paa et andet Sted, men den Gang stod det sig endnu værre med det unge Pars Finantser, og jeg havde udtrykkeligt faaet Ordre til at spise en Cotelet, inden jeg kom til Frokost, da syltede Kvæder viste sig at være Alt, hvad Huset formaaede i Retning af Spiseligt; og dem havde de faaet sendt fra Edmonds Forældre i Bordeaux. Det var rige Folk; Faderen havde en stor Vinforretning, men havde slaaet Haanden af Sønnen, fordi han ikke vilde opgive sin journalistiske Virksomhed og komme hjem, for at blive en adstadig Kjøbmand. Edmond vilde ikke for Alt i Verden forlade Paris, som han elskede, vilde ikke for nogen Pris undvære at føre Pennen i «Charivari» og andre Blade og blev derfor for at kæmpe videre. Mangen en Gang havde han været nær ved at fortvivle, han havde beboet de usleste Huller, inden det lykkedes ham at faae stadig Beskjæftigelse, et Par Gange havde han været nær ved at sulte ihjel; og en Gang specielt, da han ikke havde spist i to Dage og rent havde glemt hvorledes Mad smagte, kastede han sig modløs paa sit Leie i det elendige Kammer, i hvilket der ikke en Gang var Vinduer, men kun et Hul i Muren, med den Beslutning at døe. Félicie havde da som altid viist sig at have den Udholdenhed, der

skal til for at føre en slig Kamp til Ende, hun havde arbejdet, skaffet Penge, og med den Letsindighed, der characteriserede ham og alle Kammeraterne, havde han strax efter raabt «Leve Paris!», og glædet sig over Øieblikket.

Moderen holdt paa ham endnu, og derfor sendte hun ham det Syltetøi, som vi holdt Gilde paa. Det var smaat med dem den Gang. Værelset var lille, Stolene stode stablede op af Væggen i Pyramider, Sengklæderne, der laae i en Art stor Bogkasse paa Gulvet, dannedes mest af de Klædningsstykker, der ikke vare vandrede paa Assistentshuset, Félicie maatte tage Crinolinen af for at give mere Plads; men der herskede den livligste Stemning ved Festen. Syltekrukken kom frem, derefter for et Par Sous Tobak og et Par Piber — jeg havde havt den Opmærksomhed at medbringe Cigaretter til Husets Frue — og da Kaffen dampede paa den Kasse, der tjente som Bord, gik Samtalen lystigt, indtil Edmond maatte tage fat paa en humoristisk Artikel om «Bordets Glæder», der absolut skulde være færdig samme Dag og som begyndte saaledes: «Da jeg i Formiddags fortærede en Frokost hos Véfour, en Frokost, som kun han kan lave den, og de tømte Champagneflasker ombyttedes etc. etc.»

Nu vare de bedre stillede, Edmond havde faaet fast Beskæftigelse, var flyttet bort til et noget anstændigere Værelse og gav i den Anledning, som Skik og Brug er i Paris, et lille Gilde.

Vi havde raadet ham fra at gjøre det for overdaadigt og vel at erindre sig ikke paany at friste Lyk-

ken ved unyttigt at kaste Penge bort; men vi havde kun faaet til Svar, at naar han skulde vente, til han fik Raad til at indbyde os, skete det aldrig.

Endelig fandt jeg Huset. Det var et mærkeligt Hus. Det tilhørte to Eiere, og man sporede tydelig denne Dobbeltthed i Trappernes forvildende Mængde, Gangenes forunderlige Snoninger og Dørenes Antal.

«Femte Sal, tredie Dør til Høire», havde et skomageragtigt Væsen af en Portner raabt til mig paa min Forespørgsel, og jeg gav mig i Færd med Opstigningen. Etagerens Mængde forvirrede mig, jeg gik et Par Gange galt, men kom endelig i Nærheden af en Dør, gennem hvilken jeg hørte bekjendte Stemmer. Klokken var Elleve, jeg var præcis.

Félicie lukkede op og førte mig ind i Værelset, hvor jeg traf et udvalgt Selskab, dannet af den sædvanlige Kreds. En fra Brüssel nylig ankommen ung Dame, beskæftiget i det konstige Blomsterfag, blev mig forestillet som Mlle. Clothilde, og en ung Boghandler — en af Edmonds Beskyttere — gjorde jeg ligeledes for første Gang Bekjendtskab med.

«Se saa,» begyndte Alfred, «nu ere vi samlede, troer jeg, skulle vi saa snart begynde?»

«Ere I sultne?» spurgte Edmond, lidt forlegent, forekom det mig.

«Som Løver!» lød Svaret enstemmig.

«Det glæder mig!» og atter syntes det mig han smilede usikkert.

«Vinen er vel kommen?» bemærkede Boghandleren.

«Se her» og en høist lovende Bataillon Flasker

viste sig for vort Blik inde i et Hjørne. Den velhavende Boghandler og Forlægger havde nemlig lovet at give Vinen og havde ærligt holdt Ord, det lettede mit Hjerte noget ved at tænke paa Edmonds Pung. Samtalen gik livligt, Dugen blev bredt under almindelig Munterhed, og Damerne vare alle behjælpelige med at sætte de mest mageløse Kopper, Glas og Tallerkener paa Bordet, medens en af Herrerne sleb Knive. Vi andre vare klemte op i Krogene for ikke at forhindre Dækningen, og fra Marquis de Boissys sidste Tale, Théâtre-Français's seneste Nyhed, Aandemaning og lignende Themaer fløi Samtalen hen paa de mest materielle Ting.

Damerne vare festligt pyntede, Clothilde, der glædede sig over atter at være i Paris, straaledes navnlig i hele sin Ungdoms og Skjønheds Fylde, og selv Edmond saae ualmindelig fin ud i en Frakke — en Erindring fra hans sidste Reise til Bordeaux — der lige var bleven indløst. Alt var i Orden; men Maden? — Jeg tilbød mig som gammel Kok fra Australien at stege Boeuffen paa den sindrigste Maade og foreslog at anvende Ildtangen som Stegerist. Mit Tilbud blev ikke antaget. Edmond gik og kom med urolige Miner, Félicie saae formelig bleg ud, og vi Andre begyndte at ængste os. Situationen blev trykkende. Alfred, den rige og store Journalist, der mest paa Grund af gamle Vaner og lidt Venskab for Edmond endnu omgikkes med en Kreds, som han i Følge sine nye Stilling længst var hævet over, reiste sig og gik ud paa Gangen, idet han vinkede af Edmond. Kort

efter viste han sig atter. «Se saa, nu faae vi strax Frokost.»

«Hvad var der i Veien?» spurgte jeg.

«Der existerede hverken Mad eller Penge i Huset,» svarede han, «Edmond havde gjort sikker Regning paa at faae 100 Francs imorges af en Oberst Lapinsky, en Polak . . .»

«Lapinsky? Han har været i Kjøbenhavn. Ham faaer han ingen Penge af.»

«Nei, det har viist sig; men han havde Grund til at vente det, da han havde paabegyndt en lynende Piece mod Rusland, som han skulde have 100 Francs Forskud paa.»

«Charivaris» Redacteur?!

«Ja, hvorfor ikke? Piecen skulde være udkommen anonym, Edmond skriver en udmærket Stil, og saa kunde man jo gjætte paa hvem man vilde, lige fra Prinds Napoleon og ned til jeg veed ikke hvem.»

«Men?»

«Men den brave Oberst er en Vindbeutel, og stakkels Edmond, der har sultet sig i otte Dage, for at kunne arbeide i Ro hjemme, faaer aldeles Intet. Han lod Gildet gaae sin Gang, og først nu har jeg stukket ham et Par Napoleondorer ud. Han ventede nok hele Tiden paa at der vilde skee et Mirakel.»

«Altsaa Du giver Maden og Bernard Vinen; men det er Edmonds Gilde.»

«Kan Du klage over Noget? Betragt de yndige Damer, det smagfuldt opdækkede Bord. — Nei, leve

Glæden! I Dag faae vi allesammen Frokost.» Maden kom; den var ypperlig. En Restaurateur paa den nærliggende Boulevard havde faaet travlt. Der var ægte fransk Boeuf med bagte Kartoffler, kold Kylling med Salat, Asparges og en Mængde andre Herligheder. Propperne fløi af Flaskerne, vi sade endelig ved Bordet. Félicie havde havt travlt, men tog nu Plads ved min ene Side. Glæden skulde lige til at tage sin Begyndelse, da o ve! Félicie faaer Ondt og synker bleg om i mine udstrakte Arme.

«For Guds Skyld, men hvad fattes Dem dog?

«Intet! Det gaaer snart over.»

«Vand! Vil De have Vand?»

«Nei, giv mig snarere Noget at spise,» svarede hun smilende, skjøndt endnu med en dødelig Bleghed paa sit fine og interessante Ansigt, der tydeligere end Alt andet talte om de Kampe, hun havde gennemgaaet i sit Liv.

Almindelig Latter.

«Jeg har faaet Ondt af Sult», svarede hun, «og det er da i Grunden intet Under, thi siden vi kom til at boe her, have vi ikke havt Mad i Huset, og i henved to Dage har jeg ikke spist.»

Kartofler, Kyllingevinger, Brød, Syltetøi — det berømte fra Bordeaux — regnede ned paa hendes Tallerken; hun drak et Glas Vin og kom snart til Kræfter.

Besvimet af Sult, og det ved et Bord, som, hvad Retterne angaaer, en Prinds kunde have sat sig ned til med med Fornøielse! I Dag Champagne og kolde

Kyllinger; i Morgen en Taar Vand fra Fontaine St. Michel og et Par Kastanier! Det er det ægte Bohème-Liv!

«Pluk Glædens Rose, før den forgaaer!»

Det er Kunstnerens Valgsprog i Paris mere end noget andet Sted; og han gjør det saa godt som Nogen og tænker ikke paa den Dag i Morgen. Men skal der arbeides, saa er han ogsaa Manden for at gjøre det, med en Seighed og Udholdenhed for at naae det satte Maal, som man skal lede længe om at finde Magen til.

Talere med og uden Mad i Munden reiste sig den ene efter den Anden. En foreslog en Skaal for Oberst Lapinsky, der paa en Maade havde givet Anledning til Festen. Edmond takkede. Han kunde kun beklage at hans mageløse Piece nu vistnok neppe kom ud; hans Phraser om Moskoviten, der snedigt spinder sit Næt over Europa og mange lignende maatte den forventningsfulde Verden nu savne; men han skyldte Obersten at tilstaae, at han en Gang, — men ogsaa kun en eneste, var lige paa Nippet til at faae 5 Francs paa Haanden af ham. (Bravo!) Han fik dem som sagt ikke; men Tanken var ham kjær, og det formindskede ikke hans Agtelse for det ulykkelige Polen, skjøndt maaskee nok noget for Obersten. Smaa Vittigheder, Historier og Livseventyr krydsede hinanden. Clothilde maatte give nogle Rejeminder fra Brüssel til Bedste, og Moralen af dem var at Alt, hvad der ikke var parisisk, var embétant.

Værts og Værtindes Skaal blev proponeret og

modtaget med Bifald; vi drak paa Edmonds fremtidige Held. I sit Svar udviklede han, hvorledes han havde undfanget Ideen til Grundlæggelsen af en ny Journal, der skulde stikke alle andre nu eksisterende og bevise at Villemessant var en ren Sinke mod ham. Han manglede blot Capitalen; men hans Idee var saa fortræffelig, at han absolut maatte kunne faae Folk til at stikke Penge i Foretagendet, og han engagerede os Alle i fuldt Alvor. Han troede virkelig selv paa sin Plan.

Damernes Skaal fulgte, og som Aerkjendelse af den Begeistring, hvormed den blev drukket, foreslog En, at Damerne skulde kysse deres respective Bordcavallerer. Almindeligt Røre. Camille, den store Konstnerinde fra «Mont Parnasse», tilbød at synge en Sang og fik Leilighed til at glimre med sit virkelige særdeles smukke Organ. Saa fik vi en munter Rundsang med Chor, og hendes Beskytter, Georges, indbød os alle til at overvære Forestillingen i Mont Parnasse nogle Dage efter. Camille skulde spille en ny Rolle for første Gang, og han ønskede at høre vor Mening om, hvorvidt det var rimeligt at han kunde faae hende frem (lançée) paa Gaité. Hvis jeg syntes om hende, maatte jeg ikke undlade at anbefale hende i «Le Dagbladét».

«Men troer De, det vil hjælpe hende i hendes fremtidige Carriere?»

«Gud bevares! Hun bliver omtalt. Vi faae det oversat. Den udenlandske Presse har lagt Mærke til hende. Det hjælper altid.»

Og latterligt som det synes, kan jeg dog forsikre, at det ikke var sidste Gang, jeg under mit Ophold i Paris fik lignende Anmodninger fra andre Sider.

Taffelet var hævet; Kaffen blev serveret med Cigarer, Cigaretter og Cognac, og man skulde have troet at være i et Selskab af Folk, for hvem hele Verden laa aaben, en saadan Munterhed og Livsglæde gjennemstrømmede Alle.

Vi sang, vi dandsede endogsaa Cancan paa Borde og Stole, og Klokken blev henved sex, inden Nogen tænkte paa at bryde op. Alfred skulde til stor Diner i Faubourg St. Germain, Boghandleren skulde hjem til sin Familie, Georges henfaldt i mørke Grublerier, som sædvanlig, og tænkte paa Verdens Usselhed; han gik ligeledes snart og tog Camille med sig, der den Aften ikke spillede; men før vi skiltes, bleve vi enige om at gaae i Mont Parnasse den aftalte Aften; og Boghandleren tog desforuden det Løfte af Edmond, at han snarest mulig vilde komme om til ham, da han havde et Forslag at gjøre ham.

Vi andre Tilbageblevne havde Dagen for os, og for at glæde Clothilde, der saa længe havde maattet savne det tillokkende Liv i Quartier latin, forlagde vi Scenen til Closerie des lilas, hvor vi traf andre Kammerater og fortsatte Munterheden, indtil Dandsen hørte op og Localet blev lukket.

«Tusind Tak for i Dag Edmond! Godnat Félicie!» lød det fra alle Sider. «Det var en glimrende Fest.»

«Ja, Tak selv. Mon vi have Noget at spise i Morgen, Félicie?»

«Jo, lidt er der vel bleven tilbage, jeg reddede en halv Kylling; men iovermorgen . . .? Du maa lave en Artikel!»

«Iovermorgen! Der er længe til den Tid, lad os blot ikke tænke paa det nu!»

II.

Et lykkeligt Par.

Intet er mere uberegneligt her i Verden end Kjærligheden! Det er ikke noget Nyt, jeg her meddeler Læseren; men det kan ikke siges for ofte, da Folk stadigt vedblive at falde i Forundring over «Amors Genistreger», endskjøndt de samtidig villigt indrømme, at Kjærligheden baade er døv og blind og i Besiddelse af mange andre Feil.

Men er det saaledes fat med Kjærligheden, hvorledes maa saa ikke den Afart af den være beskaffen, der kaldes Caprice, og som specielt har sit Hjem i Paris. Det blotte Ord antyder Ustadigheden, Foranderligheden, Uberegneligheden og Letsindigheden ved denne Følelse. Intet bør forundre, naar Talen er om Forbindelser, stiftede paa det Grundlag; Alt forklares ved Ordene: «Det var en Caprice»; og man hører ofte disse Ord.

Jeg fik særlig Anledning til at grunde over dem ved mit Bekjendtskab med George og Camille, to af Gjæsterne fra Frokosten i Rue de la Huchette.

Intet kunde være mere forskjelligt end disse to Mennesker. Camille var en yppig Skjønhed af «den brunette Skole». Et pragtfuldt mørkt Haar faldt i

rige Fletninger og Lokker ned over en velformet Nakke; Øienbrynene buede sig saa dristigt over et Par klare og levende Øine, at man uvilkaarligt kom til at tænke paa en Rovfugl; Næsen var ædel, og paa hendes store Næseboer, der vare bevægelige, som paa en arabisk Hingst, læste man tydeligt Lidenskaben; men hendes Mund var maaskee dog det smukkeste af det Hele, og efter Munden skal man fornemlig dømme, siger den store Physiognomist Lavater. «En smuk Mund er maaskee en af de bedste Anbefalinger,» bemærker han, «den er Sandhedens Alterkalk, Kjærlighedens og Venskabets Bæger.» Naar man dertil føier et tiltalende Organ, en smidig og elegant Personlighed, en medfødt Ynde, der gjorde at hun ikke kunde tage et Glas fra et Bord uden at det klædte hende, vil man kunne forstaae, at der ikke behøvedes store Overtalelser for at faae Camille til at forsøge sig paa Scenen, hvor hun som sagt hidtil ikke havde indtaget nogen fremragende Plads, lige saa lidt som man kunde fatte, at hun havde følt sig tiltrukken af George, der omtrent var noget af det Styggeste, man kunde see.

Hans Haar var stridt og kort afklippet, hans Pande var lav, hans Blik mørkt, og naar han høist sjældent smilte, skete det ved at han krampagtigt trak Munden op til begge Ørene og fremviste et Par sorte Tænder, der mere end alt Andet gav ham Lighed med «den løsladte Tiger», og paa den forunderligste Maade stak af imod Camilles forførende Smilehuller og deilige friske Tandrækker. Ingen havde nogensinde hørt George lee høit, det noteredes som en Mærkværdig-

hed, at han en Aften gav en hidtil fra ham uhørt Grynten fra sig, der formentes at være Latter; Talen dreiede sig om en Bekjendt, for hvem en Speculation var slaaet feil.

Camille var et ganske andet Menneske, naar han ikke var tilstede, og naar Tiden kom, paa hvilken hun ventede hans Komme, pleiede hun som oftest at sige: «Tal ikke til mig, naar George kommer.» — «Hvorfor?» — «Fordi man aldrig er sikker paa hvorledes han behager at være i Humeur.»

Og dog havde Skjæbnen bragt disse to Mennesker sammen. De holdt paa deres Vis af hinanden og levede forholdsvis lykkeligt.

En Aften havde George seet den unge Pige paa et offentligt Sted, havde tiltalt hende, følt sig tiltalt af hende, og da hun i Samtalens Løb havde yttret Lyst til at komme til Theatret, men ikke vidste hvorledes hun skulde gribe Sagen an, var den Idee: «Du skal gjøre hende til Kunstnerinde» pludselig faret ham igjennem Hovedet, og han havde fra den Aften knyttet sin Skjæbne til hendes.

Hos hende var det en Caprice.

Det var efterhaanden blevet en fix Idee hos ham; han havde sat sig det til Maal, og intet Offer var ham for stort for at naae det.

Camille havde ingen Slægtninge; han selv havde kun sin Fader; men i Overensstemmelse med hans Yndlingstheori, at Ens Fader var den værste Fjende, man havde her i Verden — en Theori, som han ofte udviklede med megen Veltalenhed — saae han ham aldrig, og forlangte ingen Hjælp af ham. Saavidt jeg

kunde bringe i Erfaring havde Faderen været Militair, og lige som Sønnen ført et meget eventyrligt Liv.

Den Gang, de bleve bekendte, vare Georges Affairer just ikke i den bedste Orden. Han levede fra Haanden i Munden som «Neger» ved et Par Blade, men tjente ikke synderligt ved sine bidende og menneskefjendske Artikler.

Ved personlige Bekjendtskaber og en Del Udholdenbed fik han Camille til at debutere paa Théâtre St. Marcel, Kludesamler-Quarterets Konstanstalt, ved hvilken kun et Par fremragende Medlemmer erholde en Gage, neppe saa stor, som mangan en Daglønners, medens de Øvrige maae spille uden saadan Opmuntring, men kun for Æren og for at blive scenevante. «Men Rachel havde jo begyndt sin Carriere som Gadesangerske, og man kunde jo aldrig vide hvorledes Camille ville ende», trøstede George sig med. Hun kom som sagt snart et Skridt fremad, tjente lidt, der rigtignok mest gik til Toilettets Vedligeholdelse; men George vidste Udveie til at forebygge ligefrem Hungersnød og den nøgneste Elendighed.

Det var ham ikke ubekjendt, at hans «værste Fjende», hans Fader, en Gang vilde efterlade ham en meget net lille Formue, og han forstod den i Paris langtfra foragtelige Konst at skaffe sig Credit.

Prøve hver Formiddag, spille hver Aften og saa komme hjem paa et lille uhyggeligt Værelse uden Lys og Varme, ja ikke saa sjeldent blottet for alt Spiseligt, det stemte just ikke saa ganske overens med de Ideer, Camille havde dannet sig om en ung Konstnerindes Liv. Saa blev hun bitter og fik Munden

paa Gang. George sad roligt og philosophisk og hørte til; men det irriterede kun endnu mere den vrede Theaterprindsesse, der ikke anede, at Stakkelen for-gjæves havde bestræbt sig for at skaffe hende et hyggeligt Hjem. Hvor havde hun dog havt sine Sandser, siden hun kunde have ladet sig bedaare af ham? Han var jo noget af det mest oprørende Grimme, som Verden havde frembragt, Gud maatte have ladet ham blive til i et vredt Øieblik! Han manglede Alt hvad der kunde fængsle en Kvinde. Hun kunde faae Ondt af at see paa ham? Hun var ung og smuk; hun vidste det meget godt; Folk havde ofte nok sagt hende det; men han! Alle Mennesker forundrede sig over, at hun holdt det ud! Det maatte ogsaa have en Ende en Gang! Og saa var han jaloux oven i Kjøbet! Hun taalte det ikke mere!!

Saa tabte han tilsidst Taalmodigheden; hun vilde løbe bort, han holdt hende med Magt, og, saa Gud hjælpe ham, dersom der var Noget i Nærheden, der kunde bruges som Kastevaaben. Kunde hun ikke finde Andet, snappede hun det eneste levende Væsen, der opholdt sig nær dem, Katten, i Halen og svingede den over Hovedet som en Indianer sin Kølle.

Slige Scener forefaldt undertiden i den første Tid, og skjøndt baade han og Camille altid vare ens, naar de vare sammen med Kammeraterne, det vil sige, han altid mut og indesluttet, og hun altid venlig og gracieus, havde disse gjentagne Evolutioner dog Indflydelse paa Katten, der tilsidst gik fra Forstanden. Men selv denne i og for sig selv sørgelige Begivenhed havde sine gode Sider. Dyret blev brugt som et

Værn mod Rykkerne, og Ingen uden George og Camille vovede at komme Katten nær, endsige røre ved den. Naar Katten viste sig i Døren tog selv den mest paatrængende Creditor ilsomt Flugten ned ad Trappen.

En skønne Dag døde Faderen. George kom i Besiddelse af 30,000 Frcs. Hans første Tanke var Camille og hendes Fremtid. Hun skulde uddannes i Sprog og Manerer; han vilde reise med hende. Og det gjorde han. Deres lille Husholdning brødes op uden store Vanskeligheder; Rykkerne bleve betalte; men — Katten? Med paa Reisen kunde de ikke godt tage den, endskjøndt der knyttede sig saa mange Minder til den og George derfor et Øieblik for Alvor fik den groteske Idee at føre den med; hjemme var den ingen Nytte til; Ingen turde tage «den Vanvittige» i Kost, og kun med stor Møie og efter en rigelig Douceur fik de En til at dræbe den, og det skal efter Sigende ikke være skeet uden store Anstrengelser.

Gjennem Tydskland og Italien fløi det unge Par og kom efter et Aars Forløb atter tilbage til Paris.

Alt blev nu indrettet paa en mere hyggelig og elegant Fod, og Vennerne underrettedes om at Monsieur og Madame vare hjemme hver Onsdag. Der samledes da jevnligt en forunderlig Kreds af Gjæster; for det Meste kun Herrer og af den Art unge Kunstnere, som en Englænder vilde kalde The devil-may-care-sort. Madame viste sig i Reglen sjældent førend Klokken henimod 1, naar Tæppet var faldet for den sidste af de 7 Acter og de 20 Tableaux paa Mont Parnasse. Men i Grunden troer jeg heller

ikke hun morede sig synderligt over, at høre paa Samtalerne, der hyppigst dreiede sig om de lærdeste Materier og som i Almindelighed vare spækkede med Parodoxer af den gyseligste Slags.

Hun viste sig, uddelte rundhaandet sine Smil, naar hun ikke var for træt dertil, og satte sig i en Krog, beredt til at lade sig conversere af En eller Anden, der ikke følte sin Tunge lammet af Georges bistre Miner og rullende Øine.

Alfred morede sig bedst der; han dreiede med Lethed Samtalen hen, hvor han vilde, og til Trods for deres store Forskjellighed i andre Retninger, var der noget vist Beslægtet mellem ham og George, i deres grundige Foragt for Verdens Dom og noget blaserede Livsanskuelser. Han kom ikke for Intet i visse Kredse i Faubourg St. Germain, og var ikke for Intet fremragende Medarbejder af et stort aristocratisk «Luxusblad».

Edmond udbredte sig over sit Blad, som om det allerede var til, rigelig forsynet med Abonnenter, men glemte ikke at notere sig et eller andet godt Indfald der forekom i Samtalens Løb, og som vi saa et Par Dage efter kunde læse i «Charivari». — Félicie kom sjeldnere.

Naar Camille var tilstede, ledte George undertiden Samtalen hen paa hende. Han havde uden personligt at kjende Vedkommende skrevet til en Del af Frankrigs Berømtheder og var paa den Maade kommen i Correspondance med George Sand og Victor Hugo, som han fortalte om Camilles Fremskridt og hans Forhaabninger med Hensyn til hende. Til Gjen-

gjæld sendte de Hilsener til den unge Skuespillerinde, der syntes at føle sig langt mindre smigret derover end George, der ikke var saa lidt stolt over at saadanne Folk i det Hele taget toge mindste Notits af ham.

Han arbeidede nu paa et stort Værk, der skulde tjene som Beholder for alle hans forunderlige Anskuelser, talte med tilsyneladende Glæde derom og om den Opsigt, han ventede det vilde gjøre.

Camille var optaget af sin nye Rolle. Tiden nærmede sig, da vi skulde til Mont Parnasse.

De 30,000 Frcs. forsvandt langsomt, men sikkert.

III.

Camille viser sig i en ny Rolle.

Je suis une artiste acrobate.
 J'ai parcouru le monde entier,
 Et mille autr's pays, je m'en flatte,
 Sur la corde et sans balancier,

hørte jeg en Morgen nynne paa min Trappe i det gemytligte lille Hôtel de France, Rue Bonaparte, der danner Grændsen mellem det høist borgerlige Quartier Latin og det særdeles aristokratiske Faubourg St. Germain. Jeg gjenkjendte øieblikkelig min Ven Ernestes Stemme og forundrede mig ikke saa meget over at høre ham synge en af den berømte Mlle. Thérésa's Sange, som over at høre ham foredrage den saa tidligt paa Dagen.

De fire sidste Trin bleve tagne i et Spring; et vældig Slag paa Døren hørtes, og ind sprang «vor store Erneste, Opfinder af de forunderligste Kneiper, der hver udmærker sig ved en eller anden Specialitet, Medarbejder af et biographisk Lexicon, Udgiver af flere politiske Piecer og Forfatter til «Latinske Synonymer», for hvilken han har faaet Academiets store Pris,» saaledes var han bleven mig forestillet.

«God Morgen, jeg gaaer strax, saa Du kan sove videre.»

«Tak, nu er det overflødig. — Hvilken stor Begivenhed har for Resten bragt Dig saa tidlig paa Benene, og oven i Kjøbet muntret Dig i den Grad, at Du allerede fusker La diva fra «l'Alcazar» i Haandværket?»

«Du er altsaa dog endnu gnaven over at være bleven forstyrret. Jeg spurgte naturligvis Josephe om Du var visible — altsaa ingen Grovheder til ham. Iøvrigt kommer jeg som overordentlig Udsending, og da det netop er fra une artiste, om end ingen artiste acrobate, faldt Thérésa's Kvad mig ind. I Aften viser Camille sig endelig i den noksom omtalte nye Rolle. Gaaer Du med?»

«Naturligvis. Skal vi følges ad?»

«Det var det, jeg vilde foreslaae, da man ikke saa let finder ud til hint berømte Theater med det classiske Navn.»

«Altsaa . . .?»

«Klokken Sex i Café de la Régence, der søger Du jo i Reglen efter Middagen, og jeg skal i Dag spise der i Nærheden.»

«Godt.»

«Au revoir.»

«Vent dog! Hør!»

Men som en Stormvind var han kommen, og som en Orcan buldrede han atter ned af Trapperne, idet han fortsatte Sangen med:

«Mais tout n'est pas ros' dans l'métier!

Erneste var et af de stadigste Medlemmer i vor Kreds; han svigtede aldrig nogen Aften. Det var

ham en uendelig stor Fornøielse roligt at drive Tiden bort med en Passiar til et Krus Øl og en god Cigar. Han var af Naturen udmærket begavet, og megen Læsning havde han, men gjorde den mindst mulige Brug deraf. Kunde han daglig slaae sig igjennem ved at fortjene 10 Frcs., og han kunde tjene dem paa en Time, kunde Intet formaae ham til at arbeide i to, selv om han derved kunde fortjene 100 Frcs. «Hvorfor skal man gjøre sig Livet saa surt?» spurgte han altid. Han opsatte Alt, hvad der kunde opsættes, til den alleryderste Tid, og han førte dette Princip saa consequent igjennem, at han bestandig haltede paa det ene Ben, fordi han vidste at han nok en Gang kunde komme til at gaae rigtigt, naar han blot kunde overvinde sig til at underkaste sig en saare ubetydelig Operation, der høist vilde medtage tre Uger. Jeg forsøgte i Begyndelsen af vort Bekjendtskab at formaae ham dertil; men forgjæves.

«Herre Gud, jeg veed at den Benskade, jeg en Gang har havt, kan helbredes, naar jeg selv vil; men det kan jo altid skee; hvorfor skal jeg netop nu lade mig operere?»

«Fordi, fordi — af hundrede Grunde!»

«Ja, naar Gjenstanden for mine ømme Følelser en Gang ønsker det.»

«Ja, men Du faaer aldrig nogen «Gjenstand», saa længe Du halter.»

«Naa, ja saa kan det saamænd ogsaa være det Samme, naar det blot er mine Ben, hun tager Hensyn til.»

Jeg maatte opgive alt Haab om at faae den

elskværdige, tjenstvillige og hinkende Erneste til at gaae som andre Mennesker.

Elskværdig og tjenstvillig var han, og han vilde gjøre Alt for En, naar han blot ikke skulde bruge Pennen dertil. Han var ikke alene en ren Guide des étrangers, men det fortræffeligste vandrende — men unegtelig hinkende — Conversationslexicon, man kunde ønske sig, og saa havde han oven i Kjøbet den ubetalelige Specialitet at han kjendte alle Omnibuslinierne i hele Paris, og strax kunde sige hvor vi skulde stige op, hvad enten han om Dagen saae dem rulle forbi, eller han kun øinede deres couleuerte Lamper om Aftenen.

Erneste var tilligemed Alfred allerede i Caféen, da jeg traadte ind; Bunker af Blade i deres Nærhed røbede, at de havde «slugt» adskillige sammen med deres demi tasse.

«Er der noget Nyt i Bladene, en eller anden Artikel om de danske Forhold?»

«Jeg har ikke seet nogen, men i Grunden heller ikke ledt efter saadanne Artikler. «Journal des Débats» og den Slags Blade ere saa forbandede at læse strax efter Bordet, det forstyrrer Fordøielser. Der er en Artikel i «Figaro» om Cora Pearl og et morsomt Causerie i «Le Sport», bemærkede Erneste.

«Min Kjære,» faldt Alfred ind, «vi have Gud hjælpe mig, her i Paris ikke Tid til at beskjæftige os saa længe med et enkelt Spørgsmaal. Naar en af vore Forstæder, f. Ex. Batignolles, med sine Tusinder af Mennesker brændte af i Nat, vilde det

gjøre os meget ondt for de Stakler, og vi vilde sætte en Subscription i Gang for de Brandlidte; men vi have ikke Tid til at tænke længe paa dem; vi have saa meget Andet, der ogsaa bør tages med. Veed Du hvem der er Minister i Holland, og kjender Du noget til Ministerskifterne og de indre Stridigheder der? — Nei. — Godt, kan Du saa forlange at vi her skulle følge Danmarks Affairer med den samme Interesse, som Du? — Naa! Vi ere jo ikke komne sammen for at discutere eller dømme Stater, nei, Camille gjælder det foreløbig; naar jeg kommer hjem, skal jeg skrive en Leder og kan tidsnok komme ind paa den forbandede Politik.»

«Vi kunne tage en Omnibus paa Place du Palais Royal», bemærkede Erneste roligt; «lad os komme afsted.»

Snart efter sadde vi paa Taget af en Omnibus og rullede bort. Det har sin store Interesse paa denne Maade i et muntert Trav at kjøre gennem Paris om Dagen, medens man fra sit ophøiede Stade seer den travle Mængde bevæge sig omkring, passerer de utallige Gader og kaster beundrende Blikke ind i de prægtige Boutiquer; og om Aftenen, naar Gassens blændende og blinkende Lys straalere ud fra Boutiquer, Caféer og Theatre, naar de brede og lige Gader vise sig som to uendelige Lysstriber, mellem hvilke Lamperne paa de forbifarende Kjøretøier dandse om som Myriader af Lygtemænd, er det ikke mindre morsomt. Vi fjernede os mere og mere fra de befærdede Qvarterer, dreiede ind i Gader, der saae saa snevre ud, at man syntes det var umuligt, at de to fede Skimler

og den massive Vogn kunde bevæge sig imellem Huserækkerne; men afsted rullede vi i det samme jevne Trav, medens Kudsken af og til udstødte sit «Hé! là bas!» Vi kom til Rue de la Gaîté og standsede udenfor Théâtre du Mont Parnasse.

Forestillingen var begyndt; men det lykkedes os at faae Plads paa den allerførste Bænk. Placaten underrettede Folk om, at der i Aften opførtes: «Les Voleurs d'or», Drama i 5 Acter og med en Prolog; Forfatterinden var Ingen mindre end Grevinde Lionel de Chabrillan. «Guldtyvene» — 5 Acter — Prolog — Scener fra Australien — og Celeste Mogadors Navn. Det var unægteligt lovende.

Prologen saae vi kun Slutningen af, men tabte ikke synderligt; vi nøde ligefuldt Resten af Forestillingen, dels udenfor, dels indenfor det meget nette lille Theaters Vægge.

Rundt i Theatret saae vi Bekjendte, der vare komne i samme Anledning som vi; man gjør ikke til Hverdagsbrug en Reise til Mont Parnasse.

I en Prosceniums-Loge sad Forfatterinden, Jardin Mabilles gamle Dronning, nu uværdigt Medlem af en af Frankrigs ædlestes Familier, Alt paa Grund af en Ungdomsubesindighed af den forgjældede og afhende ruinerede unge Greve. I Australien havde hun praktisk studeret det Liv, hun nu søgte at skizzere i sit Stykke, hvori hendes Mands egne Eventyr vare skildrede. Publicum bestod mest af Blaabluser med deres Familier, Gamin'er, der applauderede hvert Geværskud, og Grisetter, der græd deres modige

Taarer, hver Gang en uskyldig Engel faldt enten for Morderhaand eller for en Forførers glatte Tunge. Og der var uendelig megen «Knaldsats» i Stykket. I tre Acter talte jeg 5 Mord; en af de Myrdede blev endogsaa begravet under et Træ paa Scenen, begrædt af alle Grisetterne, og stod igjen op under stor Jubel, naturligvis tidsnok til at hævne sin Elskede, der var bleven bortført af Skurken under den ubetydelige Forsinkelse, som hans Død og Begravelse havde forarsaget ham.

Camille var umaadelig deilig, som en blid ung Dame, afvexlende kridhvid og kulsort klædt, eftersom Omstændighederne foranledigede hende til at antyde den rene Uskyldighed eller den rene sørgende Uskyldighed. Hele vor Bande applauderede hende stormende ved den mindste Leilighed, ja gjorde endogsaa et mislykket Forsøg paa en Fremkaldelse. Nogen stor Skuespillerinde bliver Camille aldrig, derom bleve vi alle enige. George saaes ikke i Theatret, men formodedes at være i Coulisserne.

Ved vor Indtrædelse vare vi blevne hilste med en noget utilfreds Mumlen, formedelst den Forstyrrelse, vi forarsagede, og i Mellemacterne naaede dæmpede Raab som: «Ned med de sorte Hatte!» af og til vore Øren. Der var imidlertid ikke noget meget Truende i disse Raab, og da Erneste godmodigt tog sin Hat af, havde vi nær faaet et Hurra, saa god Virkning gjorde denne hurtige Efterkommelse af det souveraine Folks Ønske.

Paa Scenen havde vor Nærværelse ogsaa frem-

bragt et vist Røre. Hæderspladserne, som vi indtog, vare ikke besatte til Hverdagsbrug, og det var paa en eller anden Maade rygtedes imellem Couliserne, at vi vare Theaterdirecteurer fra Provindserne, ankomne for muligt at forsyne os med friske Kræfter fra Mont Parnasse. Med paaskjønnelsesværdig Iver spillede Kunstnerne derfor ned til os, og da vi udtrykkelig havde sendt en af Logeoplukkerskerne op til Camille for at bede hende hilse ned, var det en Selvfølge at navnlig hun tog speciel Notits af os.

Félicie og Clothilde, der vare der med Edmond, vare navnlig grebne af det spændende Drama og græd, loe, og spiste Knas i en Uendelighed, og da de hørte at jeg ogsaa havde været i Australien, fik jeg gjennem deres Yttringer en Mistanke om, at de antog at jeg muligvis ogsaa havde expederet adskillige Mennesker ind i den anden Verden, lige som jeg maaskee ogsaa selv undertiden var bleven slaæet lidt ihjel.

Da alle de myrdede Personer vare komne tillive igjen, og Skurken var vel død, faldt Tæppet, og Fiacrer og Omnibusser bragte Camilles Venner til Kneipen, hvor hun snart efter viste sig og modtog vore Lykønskninger, medens vi drak hendes Skaal i Strasborger-Øl.

«Kan De ikke skrive en Artikel til et eller andet parisisk Theaterblad om Camille og slaæe paa at hun snarligt burde gaae til Gaité eller Porte-Saint-Martin?» spurgte den elskværdige lille Félicie mig hviskende.

«Jo, navnlig ved Edmonds Hjælp; men om den vil blive optaget, eller om det vil hjælpe noget, turde være meget tvivlsomt.»

«Hun har det allerbedst hvor hun er», indvendte Alfred, og i Følge de sidste Efterretninger til mig er hun der da ogsaa endnu.

IV.

Zuzu.

Forunderlige, lille, vindende og phantastiske Zuzu! Hvor ofte har jeg ikke grundet over alle de mange Modsætninger, der dannede din Character, over alle de vexlende Udtryk, der i hurtig Rækkefølge fløi over dit interessante og smukke Ansigt, over alle de Følelser og Luner, der lige som paa en Gang straaledede ud af dine store og talende Øine. Jeg gjorde det saa ofte at jeg tilsidst ganske opgav at komme til noget Resultat; jeg studerede Dig, indtil Du stod for mig som et ubegribeligt Væsen, der, ved et eller andet Tilfælde, pludseligt var blevet kastet ind i Paris fra den over- eller underjordiske Verden, hvor Du i Grunden rettest hørte hjemme!

Men Zuzu var ogsaa den forunderligste lille Evadatter, man kunde tænke sig, man kunde ikke see hende uden at lægge Mærke til hende; ikke tale med hende uden at blive paavirket af hendes Væsen; og dog besad hun egentlig langt fra i nogen høj Grad de ydre Egenskaber, hvormed en Kvinde ellers fængsler en Mand.

Hun var lille og spinkel af Væxt; hendes Ansigt var ovalt og snarere magert end fyldigt; hendes Haar hang i Reglen i phantastisk Uorden ned af hendes

smidige Nakke; hendes feilfrie Tænder vare usædvanlig smaa; hendes Næse spidsede sig forvovent opad, dog uden at det misklædte hende, og bag hendes store, mørke Øine laa der en hel Verden, en Fee-Verden fuld af Undiner og andre skjælmske og forføreriske Væsener; og man maatte ofte spørge sig selv: har hun en Sjæl som andre Mennesker?

Alt dette havde netop gjort at Jules, den unge Maler, havde følt sig tiltrukken af hende. Ungdomsfrisk og livsglad var han tilligemed sin Ven Arthur kommen hjem fra Rom, hvor de havde opholdt sig i tre Aar efter at have vundet Academiets store Pris; deres hjemsendte Arbeider havde vundet Anerkjendelse; Jules stod atter i sit elskede Paris, paa Veien til Berømmelse. Slægtninge havde han ingen af der, men mange Venner og Beundrere. De to Venner vilde atter boe sammen og leiede et stort Atelier paa et af de bedst beliggende Steder i Byen, i Konstner-Quarteret ved Barrière des Martyrs. Næsten hvert Hus der antyder at en Maler eller Billedhugger har fæstet Bo i dets Indre; Vinduernes Størrelse og Antal, de aparte Udbygninger, Alt antyder det, og til Hjertet af denne Konstnerleir i det moderne Paris havde Jules og Arthur flyttet deres Studier, Skizzer og Malerier, inspirerede af det ældgamle Rom.

Leiligheden blev snart gjort hyggelig, Væggene pyntedes med deres egne og Kammeraters Arbeider. Staffelierne bleve opstillede, og Arbeidet begyndte; den store aarlige Maleriudstilling var ikke saa fjern.

Men i deres Travlhed glemte de ikke at opfriske Minderne om deres tidligere muntre Liv. Mange af

deres mandlige og kvindelige Bekjendte traf de igjen under forskjellige Forhold; men adskillige vare ogsaa sporløst forsvundne; Strømmen ruller hurtigt i Paris, og er man ikke selv indskibet paa den, har en Fraværelse af flere Aar forandret Alt meget.

«Vi bør dog en Gang aflægge et Besøg i «La reine blanche»; man skal altid protegere sit Qvarteer,» bemærkede Arthur en Aften, idet han pakkede sine Sager sammen.

«Ja, hvorfor ikke. Dandselocalet hører just ikke til de fineste; men det ligger nær ved, og det straalende Bundt Gasflammer udenfor har et Par Gange bragt nogle af de gemytligste Erindringer fra vore yngre Dage frem i min Tanke. Lad os gaae derhen; er «La reine» nogenlunde som i gamle Dage, kunne vi forsøge om vi endnu ikke have glemt Cancan'en.»

Som sagt saa gjort. Vennerne begave sig paa Veien; de behøvede kun at skraae over Gaden for at staae udenfor den stærkt oplyste Indgang, gjennem hvilken en broget Masse strømmede ind i den store Sal, med den lille tilhørende Have, der bærer Navnet «Den hvide Dronning».

«Kan Du huske, da vi sidste Gang . . .» begyndte Jules; men standsede i det Samme, i det han saa hen for sig.

«Hvilket?»

«Nu har jeg glemt hvad jeg vilde sige; men betragt en Gang hende, der staaer lænet imod Trappen. Nu troer jeg at have fundet hvad jeg i et Par Dage har ledt om, en Model til min Undine.»

Og beskinnet af Gassen stod en kun lidt mere

end halvvoxen ung Pige, bleg, med udslagne Haar og iført en temmelig tarvelig Dragt.

«Lad os tiltale hende.»

Saa var Samtalen kommen i Gang; den unge Pige hed Marie, var fattig og levede hos sin Moder et Sted i Nærheden; Faderen havde hun aldrig kjendt; hun tjente undertiden lidt ved at staae som Model og vilde gjerne møde i Konstnernes Atelier Dagen efter. Alle disse Oplysninger havde hun givet med Ro og et meget melancholsk, ja næsten livsledt Udtryk i sine smukke Øine. Hvorfor var hun ikke gaaet ind i Salen? Hun var saa fattig. Men Entréen var jo fri! Ja; men hun skammede sig over sin simple Paaklædning. Det nyttede ikke, hun maatte med. Man spiste til Aften sammen; der kom Ild i den unge Piges Blik; Munden løb paa hende; de to Venner følte sig interesserede af hendes groteske og sørgelige Livs-eventyr.

«Lad os dandse!» udbrød hun pludselig og sprang op. Jules stillede sig ved hendes Side, medens Arthur greb en anden ung Pige ved Haanden og tog Plads ligeoverfor. Orchestret bruste løs med Trommer, Klokkespil og Trompetskrald; en bedøvende og stormende Melodi klang igjennem Localet; de Dandsende jubledede og sang med, og som fraadende Bølger væltede Rækkerne sig imod hinanden. Marie dandsede som en Rasende og rev Jules med sig i vildere og vildere Fart; smidig som en Kat sprang og snoede hun sig imellem Parrene; hendes blege Kinder farvedes, hendes Blik luiede, hun syntes kun at aande for

den Dandsens Dæmon, der havde besat hende. «Leve Zuzu!» raabte de Nærmeste.

Musiken taug, Parrene trak sig tilbage, og Jules sad og saae beundrende paa Marie eller Zuzu, som det lod til hendes nom de guerre var. Han begyndte at blive forhexet af det forunderlige lille Væsen.

«Hvor gammel er De?» spurgte han.

«Neppe sexten Aar!» var Svaret.

«Vi sees altsaa i Morgen?»

«Ja.»

«Hvor gaaer De nu hen?»

«Hjem, dersom jeg kan komme ind.»

«Og ellers?»

«Ellers . . . hvor Tilfældet fører mig hen!»

«I Morgen!»

«Godnat.»

Jo mere Jules kom til at kjende hende, desto mere tiltrukken følte han sig af hende; hun begyndte som Model; men et Aarstid efter kunde han slet ikke mere undvære hende. Han maatte see hende hver Dag; han læste med hende, spadserede med hende, opklædte hende og sørgede for at skaffe hende og Moderen et hyggeligere Hjem. Men det hjalp Alt sammen ikke meget. Hendes forunderlige, vilde Natur kunde han ikke beseire. Naar de havde aftalt at gaae en Tour, mødte hun ikke saa sjældent i Pjalter eller kun iført den elegante Kjole, han et Par Dage før havde foræret hende, uden egentlig at have Andet paa; og han gav hende dog altid rigeligt; det var hans Stolthed at see hende smuk og elegant.

Zuzu kom i saadanne Tilfælde da i Reglen ind

og stillede sig surmulende i en Krog, medens hun fæstede sine store Øine stivt paa ham.

Jules anede da strax Uraad.

«Kom herhen, Zuzu,» sagde han mildt, idet han standsede med sit Arbeide og lagde Penselen bort. «Hvad er der nu i Veien?»

«Intet!» og hun skubbede sig tvært henimod ham.

«Jo vist saa. Hvorledes er det Du seer ud? Gaa hjem og klæd Dig ordentlig paa!»

«Jeg kan ikke.»

«Hvorfor?»

«Moder har solgt Alting.»

Jules blev da vred, svoer hun kunde gaae, han vilde aldrig see hende mere, og Zuzu græd ikke, men gik udenfor og stod og stirrede op til hans Vinduer, indtil han saae ud — maaskee først flere Timer efter, og han kunde aldrig modstaae dette Blik.

Jules var fortvivlet over hende; og den eneste Trøst, hun kunde give ham, var: «Du faaer mig aldrig anderledes!» Men han elskede hende og nøiedes med det; og Zuzu havde mange Feil.

Skjøndt han opfyldte ethvert af hendes Ønsker, stjal hun fra ham. De urimeligste Ting, Ting, som hun aldeles ingen Brug havde for, forsvandt fra Atelieret, og naar Sagen blev undersøgt og Arthur undertiden tabte Taalmodigheden og gjorde en Scene, tilstod Zuzu at hun havde taget vedkommende Ting; hun kunde ikke sige hvorfor; hun vidste godt at hun kunde have faaet Penge, dersom hun havde sagt et Ord; men der var Noget i hende, en dæmonisk Magt, der gjorde, at hun maatte stjæle; men naar man saae

hende, saae hende munter og livsglad, med sit rene og søde Smil og drømmende Blik, kunde man alligevel godt forstaae at Jules vanskeligt kunde bryde med hende.

Gjennem Erneste havde jeg gjort de unge Maleres Bekjendtskab og kom jevnlig i deres Atelier, hvisaarsag jeg ikke saa sjældent overværede de forunderligste Scener med den ubegribelige lille Hex. En længere Tid før hver af de aarlige Udstillinger begynde, gjøre Konstanmeldere, Venner og Bekjendte i Almindelighed Rundvandring gennem Konstnernes Atelierer, og Erneste havde grebet Leiligheden til at indføre mig hos Jules og Arthur, med hvem jeg sluttede et næiere Bekjendtskab.

Kom man om Formiddagen til dem, traf man dem ved deres Arbeide, og som oftest sad da Zuzu paa en Skammel og saae paa Jules, medens hun fulgte enhver af hans Bevægelser, eller hun stod med mørke Miner i en Krog og stirrede trodsigt omkring sig. Med Lynets Hurtighed kunde hun imidlertid forandre Sindsstemning, og efter den heftigste Scene imellem de Elskende behøvede Jules undertiden blot at sige: «Naa, Zuzu, lad nu det være glemt, sørg for Frokosten!» for at faae hende til at springe muntert op, dække Bordet, hente den lædskende Macon og til Ære for mig leende at udbryde: «Ordan ar Di dé!

«Jeg maa tage min Galathea, som hun er,» pleiede den stakkels Pygmalion at sige; jeg har forgjæves forsøgt paa at undvære hende, og vilde blive grændseløs ulykkelig, dersom hun forsvandt for mig.»

Om Aftenen vare vi til Dands og Lystighed

sammen med de Andre, eller i Theatret, naar en eller anden ung Componist eller Journalist havde sendt os Billetter. Zuzu straaledede da i al sin Pragt; men for ret at være sikker paa at hun virkelig kom til at see stadselig ud, maatte vi i Reglen ind flere Steder paa Veien for at klæde hende paa og forsyne hende med Handsker, Slips etc. Vi andre loe hjerteligt deraf, Jules smilede melancholsk, og vore Damer trak for det meste foragteligt paa Skuldrene. De kunde slet ikke lide Zuzu og kunde aldeles ikke begribe at nogen Herre kunde finde hende smuk og interessant.

En Dag besøgte jeg som sædvanligt de to Malere, men denne Gang efter speciel Indbydelse. Arthur havde fuldendt et større Maleri og gav i den Anledning en lille Frokost. Vi havde Alle faaet en humoristisk Billet med Angivelse af Toilettet og «Festprogrammet», og til den bestemte Tid vare vi samlede. Staffelierne vare ryddede til Side, Bordet dækket med en Overflødighed af Spise- og Drikkevarer; malede Skjolde med «vore Vaabenmærker» prangede paa Væggen bag Stolene, og navnlig Damerne straaledede i festlige Dragter. Edmond saae ud, som skulde han til Carneval i en eller anden Phantasidragt og betroede mig at det var af den skjære Nød; han havde maattet sætte det meste af sin Garderobe ud for at skaffe Félicie en smuk Kjole, da hun havde næret Frygt for at hun skulde blive stillet aldeles i Skygge af Veninderne.

Frokosten begyndte og endte under stor Munterhed; Taler og Skaaler afløste hinanden, og Zuzu tiltrak sig almindelig Opmærksomhed — beundrende

fra Herrernes Side og misundende fra Damernes — ved sine barokke Indfald og sin altbeseirende Livlighed.

Vi reiste os fra Bordet for at besee Leiligheden, Malerierne i Almindelighed og Arthurs store Stykke i Særdeleshed. Jules fremviste en Del Konstsager fra Rom, som vi Alle meget beundrede, og medens de Andre toge Tøiet paa for efter Aftale at kjøre en Tour gjennem Champs Elysées til Boulogneskoven, lovede han endnu at fryde et Par af sine Kammerater ved Synet af en Ting, som kun en Maler ret forstod at vurdere. — Han ledte i alle Kroge; men forgjæves.

«Arthur, hvor er dog min Cardinal?»

Arthur vidste det ikke.

«Hvad er det i Grunden, vi skulle see — en Cardinal?» spurgte jeg.

«Ja, en Cardinalkappe. Et uhyre værdifuldt Stykke. En Kappe af violet Silkefløiel, som jeg var saa heldig at faae fat paa i Rom, og som er mig uundværlig til mine Drapperier.»

Alle ledte.

Pludselig syntes Jules at faae en Idee, en smertelig Tanke foer ham gjennem Hovedet.

«Zuzu! Zuzu!»

«Ja, min Ven!» lød Zuzus Stemme fra det andet Værelse, og hun viste sig smilende i Døren med en uimodstaaelig lille Hat paa Hovedet og iført en pragtfuld sort Silkefløiels Trøie.

Til Alles Forbauselse styrtede Jules sig over hende, rev Trøien af og raabte:

«Ulykkelige, hvor har Du faaet dette Stof fra?»

«Cardinalen» blev opdaget. Zuzu havde stjaalet ham, ladet ham farve, efter Moderens Raad, og havde i Dag smykket sig med ham i hans nye Skikkelse.

Jules sank om paa en Stol, idet han mumlede: «Jeg vilde have givet Dig 10 Trøier, havde Du blot bedet mig derom.»

Vor muntre Fest blev tildels ødelagt. Jules vilde ikke tage med, og Zuzu satte sig i en Krog og stirrede ud i Luften, som om hun slet ikke rigtigt kunde forstaae hvad der var passeret. I Grunden troer jeg heller ikke hun havde nogen rigtig Følelse af den Tort, hun havde beredt den Mand, der vilde gjøre Alt for hende. Hun var en deilig Hex, men uden Sjæl.

En Uge efter saae jeg dem atter, og Alt syntes at være ved det Gamle; men Arthur underrettede mig om at dette sidste Stød næsten havde været for drøit for stakkels Jules, skjøndt han var som sædvanlig mod Zuzu.

Inden jeg forlod Paris, aflagde jeg et Afskedsbesøg hos mine Venner ved Barrière des Martyrs. Jules og Arthur vare ene og ved deres Arbeide. Stemningen var aabenbart trykket, og som for at antyde hvori det laa, lagde Arthur bag Jules's Ryg Fingeren paa Munden, efter at han hviskende havde hvislet et Z. Jeg nævnede ikke Zuzus Navn, men sagde Farvel. Arthur fulgte mig paa Veien.

«Galathea er borte; nu er hun bleven en complet fille de marbre; vor stakkels Pygmalion vaander sig.»

Og i faa Ord fortalte han mig at hun, stadig efter Moderens Raad, havde indladt sig paa en Forbindelse med en Anden og paa sin sædvanlige ubegribelige Maade havde drevet sit Spil med den yderste Grad af Freidighed, ja endogsaa ladet Elskeren adressere sine Breve til Jules's Atelier. Jules var bleven som ude af sig selv; dette havde han dog ikke ventet; hun havde tilstaaet det Hele og havde for første Gang fældet Taarer; men Intet hjalp. Jules havde bestemt erklæret at de maatte skilles — for evigt.

«Men Gud veed hvor længe den Evighed varer,» sluttede Arthur, «hun er en farlig lille Slange, det føler jeg selv, og om hun end ikke mere kommer til at indtage den Plads i hans Hjerte, som hun tidligere besad, saa er jeg vis paa, at han aldrig vil kunne see hende lide Nød, men dog en Gang vil tage sig af hende igjen. — Hun er et af de forunderligste Væsener, jeg nogensinde har kjendt!»

Ja! Forunderlige, lille, vindende, phantastiske Zuzu, Dig glemmer jeg sidst af alle de Personer, der have spillet med i de Scener af Kunstnerlivet i Paris, som jeg har oplevet.

V.

En Sammensværgelse.

«Er Du nogensinde truffet sammen med Jacques Baudrand?» spurgte Alfred mig en Aften, medens vi sadde alene sammen i Café des Arcades over en Kande Øl. Vore Møder vare blevne forflyttede derhen paa Edmonds indstændige Anmodning, da han nemlig var kommen i Klammeri med Værten paa den gamle Kneipe angaaende 400 Glas Øl, som han endnu skyldte ham Penge for. Jeg tør ikke paastaae at Edmond selv havde consumeret disse Strømme af denne Drik, endskjøndt han tilbragte den meste Tid af Dagen paa Kneipen, hvor han skrev de fleste af sine Artikler; men han var ikke fri for at have en vis Tilbøielighed for Spil, og i Stedet for contante Udbetalinger skete Opgjørelsen ved at den Tabende fik et vist Antal Glas Øl noterede paa sin Conto, som da den Anden kunde trække paa. Edmond havde ikke spillet heldigt.

Jeg besvarede Alfreds Spørgsmaal benægtende og maatte tilstaae, at jeg ikke en Gang havde hørt den berømte Jacques omtale.

«Saa bør Du kjende ham; han er Dig aldeles uundværlig i dine Studier af Konstnerlivet i Paris;

Jacques er vor methodiske Bohème, en virkelig Personlighed i vort forunderlige Liv.»

Jeg udtalte min Beredvilighed til at komme i nøiere Berørelse med den Methodiske, og vi aftalte paa Stedet at aflægge ham et Besøg næste Dag. Jacques var nemlig næsten altid hjemme. Lille, tyk, blond og begavet med en uopslidelig Tilfredshed laa han den meste Tid af Dagen dovent hjemme paa sin Sopha og ventede paa at Lykken dog en Gang skulde see ind til ham. Han var i Grunden Dramatiker, havde efterhaanden indleveret Stykker til alle Paris's Theatre, fik aldrig Svar eller hørte paa anden Maade til dem, men ventede og haabede. Paa Grund af denne Ro og dette noget stillesiddende — eller rettere stilleliggende — Liv var hans Hjem navnlig en Tid lang Centralpunctet for en Mængde unge Bohèmes af høist forskellige Arter. Der taltes om Kunst og Videnskab, lagdes store Planer og discuteredes Politik — navnlig antikeiserlig og i høi Grad republikansk; men Jacques begyndte tilsidst selv at tvivle om sine egne Spaadømmes Rigtighed; han gav nemlig aldrig Keiseren mere end et Aar til. «Hvor ofte have vi ikke slaaget ham ihjel paa denne Balcon i Løbet af de sidste 10 Aar, og dog er han der endnu,» udbrød han en Dag i sin Fortvivlelse, dersom han i det Hele taget nogensinde kunde tænkes at hæve sig til denne Sjælstilstand. Som Dramatiker kastede han sig sluttelig over «la décentralisation littéraire» og forsøgte paa at udføre sine Theorier i Praxis. Han fik med megen Møie et Stykke opført i en Provindsby under mit Ophold i Paris, og det blev complet udpebet; men

det rokkede ikke Jacques; Folk vare ikke modne endnu til Systemet, det var det Hele. Alle mærkelige Phænomener ledte han tilbage til Asien, og hans Kreds anvendte stadigt Ordene «Cela nous vient de l'Asie» paa alle mulige Ting.

Disse og lignende Oplysninger fik jeg paa Veien til hans Bolig af Alfred og blev snart sat i Stand til selv at dømme om deres fuldstændige Correcthed.

Vi ringede paa hans Dør, der befandt sig paa fjerde Sal i et roligt Hus i Forstaden Clichy. Jacques lukkede selv op. Efter den behørig Præsentation strakte Jacques Benene fra sig paa sin Sopha, bød os Piber og Tobak og syntes yderlig tilfreds med Tilværelsen.

«Jeg har netop faaet Ideen til en fortræffelig Farce,» bemærkede han, «alene Navnet er Penge værd — jeg haaber ikke nogen af de Herrer vil være svigagtig nok til at benytte det.»

Vi beroligede ham skyndsomst.

«Farcen skulde hedde «Relâche»*), Scenen foregaaer udenfor Theatret i Palais Royal; en Engländer kommer, læser dette Ord paa Døren og vil absolut see Stykket; han gjør Kvalm, der bliver Opløb, en ung Dame trænger sig frem og redder ham ud af Forlegenheden. Saa skulde der følge en Række comiske Situationer, som Fyren kom i og . . . Hvad synes Du Alfred?»

*) Placater, paatrykte dette Ord, smækkes i Paris overalt op paa Dørene, naar Theatrene paa Grund af Generalprøver eller af lignende Aarsager ere lukkede for Publicum.

«Det er udmærket. Men hvorledes gaaer det med dine andre Arbeider?»

«Jeg har endnu ikke hørt noget til dem. Et af dem var nær blevet opført for en Maaned siden; men saa blev min Elsker syg; han fik det i Maven — Cholera maaskee!»

«Det har vi fra Asien!» sagde Alfred smilende.

«Ja, ikke sandt!» faldt Jacques ind. «Cela nous vient de l'Asie!» og han mumlede det et Par Gange, idet han roligt pustede sine Røgskyer ud.

«Men Nanette! Hvor er Nanette?» spurgte Alfred pludseligt. «Jeg savnede hende strax.»

Jacques gjorde en Bevægelse, der kunde antyde at der end ikke var et Atom tilbage af hende.

«Dog vel ikke syg — paa Hospitalet, lige som sidst, da Du med din sædvanlige Ro gjorde en Fornøielsestour til det sydlige Frankrig under hendes Sygdom, efter ved Afskeden at have underrettet hende om, at Du vilde slaae Barnet ihjel, naar Du kom tilbage. Heldigvis døde det da.»

«Nei, efter 10 Aars lykkeligt Ægteskab har hun endelig gjort Alvor af sin Trusel og er løbet fra mig.»

«Det har hun gjort Ret i; dine Bidrag til Husholdningen vare kun høist negative; var der ingen Ting at leve af, reiste Du bort, og naar Du kom hjem, installerede Du Dig ganske roligt igjen ved hendes Arne. Det vil nok gaae hende godt.»

«Gid det maatte. Nanette var i Grunden en elskværdig Character og en kjøn Pige.»

«Ja, indtil Du ved dine sjælelige og legemlige Torturer rent ødelagde hende.»

«Hun kunde ikke finde sig i min Methode; det var til Skade for os Begge.»

«Og hvad vil Du nu gjøre?»

«Naar jeg har røget min Pibe ud, vil jeg gaae ind til Père Lathuille for at spise til Middag; jeg har aftalt at mødes med Charles.»

«Du bliver dog Dig selv lig. Har Charles i Sinde at grundlægge et nyt Blad? har han atter faaet fat paa 50,000 Frs., som han vil sætte overstyr?»

«Endnu ikke; men han faaer dem maaskee, og saa skal jeg skrive Theaterrevuen i hans nye Organ.»

«Og naturligvis bebreide alle Directeurerne at de ikke opføre alle de fortræffelige Arbeider, som en vis Jacques længst har indleveret.»

«Det er ikke umuligt.»

Da Alfred og jeg ikke havde noget væsentligt at forsømme, og som andre Dødelige ogsaa skulde spise til Middag, besluttede vi os til at gaae med til Avenue de Clichy, hvor den gamle og navnkundige Restaurateur Père Lathuille, Barricadekæmperen og den evig unge og muntre Mand, præsiderede. Hans Restauration havde faaet et stort Navn; det var en Festdag for Grisetterne, naar de kunde valfarte til Fatter Lathuille og dampe deres Cigaretter i den lille Have ovenpaa den udmærkede Diner. Alfred de Musset og mange andre Berømteder kom i sin Tid meget der*).

Charles var endnu ikke kommen, og Jacques benyttede Leiligheden til paa sin rolige Maade at sætte

*) Père Lathuille er nu død, og de fleste Pariser-Blade helligede ham en længere Biographi.

os ind i Situationen. Han havde en kvindelig Slægting, der nylig var kommen i Besiddelse af en 50,000 Frs. Renter. «50,000 Dyder om Aaret» udtrykte Jacques sig. Selv kunde han ikke fange denne Guldfugl — det indsaae han, — men havde derfor bestemt hende til sin Ven Charles. Denne var villigt gaaet ind paa Planen; et nyt Ugeskrift kunde komme paa Benene, og Jacques havde da sit sikke og gode Udkomme som «Overneger».

Den unge Dame blev jevnlig budt hjem til Jacques, hvor Charles opkastede sine Batterier, og Lykken syntes at smile til de to Vaabenbrødre; men desværre var noget pludselig traadt forstyrrende mellem dem og deres Planer. Dette «Noget» var en ung Naturforsker, nylig hjemkommen fra Orienten, hvor han blandt andet havde helliget sig til at studere Guldmageriet. Han var en Bekjendt af begge Vennerne, havde hilst paa dem efter sin Hjemkomst og var flere Gange stødt sammen med Guldfuglen. Han havde aabenbart faaet et mere praktisk Blik paa hvorledes man bedst gjør Guld, var hurtig rykket i Marken og havde allerede tildels demonteret Charles's Batterier.

Saaledes stode Sagerne. De to Venner skulde mødes for yderligere at fatte en Beslutning.

Charles udeblev imidlertid, og vi satte os tilbords. Maaltidet smagte Jacques, og han var begyndt at blive ualmindelig oprømt, da Døren gik op, og Charles traadte ind, endnu tykkere end sædvanlig. Han havde nemlig den Egenskab lige som at kunne svulme op i vrede Øieblikke, medens hans naturlige

Fylde syntes at aftage, naar han var i godt Humeur, hvisaarsag vi indbyrdes altid nøiedes med at spørge: «Er Charles tyk eller tynd i Dag?»

Vi anede Intet godt.

Charles kastede sig paa en Stol og mumlede en Del uforstaaelige Ord mellem Tænderne, blandt hvilke vi skjelnede Udtryk som: «Slyngel — Duel — Vincennes Skoven — Landløber — etc.»

«Maa jeg saa faae at vide hvad der er hændet?» spurgte Jacques, idet han hævede sin lille, buttede Figur.

«Om en Maaned gifter hun sig med ... med ... giv mig et Glas Vin!»

«Med ham fra Asien?» bemærkede Alfred, der neppe kunde bare sig for at lee.

«Ja, er det ikke som jeg siger,» udbrød Jacques, «Alt Ondt cela nous vient de l'Asie!» og han syntes næsten at søge en Trøst i Sandheden af sine Ord, for den bittere Skuffelse, han og hans Ven havde lidt.

VI.

Et sidste Farvel.

Alle Vennerne vare samlede, Piberne dampede, Glasene klirrede, og Samtalen summede som sædvanligt paa vort Brasserie, da jeg lidt senere end sædvanligt traadte ind af Døren. Jeg kunde derfor ikke vælge et bedre Øieblik til at gjøre den Meddelelse, der saa længe havde svævet mig paa Læberne, men som jeg bestandig havde fundet en Undskyldning for at holde tilbage. En Gang maatte den gjøres, og naar det ikke skulde see ud som et snedigt Tilbage-tog, maatte den frem. Jeg rømmede mig altsaa og underrettede mine gamle Kammerater om at jeg om to Dage sandsynligvis var langt fra Paris. — Almindelig Forbanselse. — Skjøndt de Fleste jo nok havde havt en ubestemt Anelse om at jeg en Gang i Tidernes Løb maatte reise, havde Ingen i Grunden tænkt videre derover.

Nu var det sagt! Formaninger, Bønner, ja næsten Trusler prellede af paa mine uomstødelige, micawberske Grunde, og trods Camilles smukke Øine, trods Félicies Hentydninger til at jeg dog vist en Gang kunde faae en udmærket Levevei, naar det store og længe omtalte Organ kom paa Benene, trods Edmonds Tilbud om at lære mig et ufeilbarligt Middel til at sprænge

enhver Spillebank og trods meget Andet maatte Afskedsgildet arrangeres og det paa staaende Fod.

Det blev arrangeret, og meget gemytligt løb Alt af oven i Kjøbet. Alle de alvorlige Øieblikke, vi havde havt i Forening — og vi havde havt saadanne — glemtes, og vi drak paa et snarligt og glædeligt Gjensyn.

«Glem os nu ikke!» vare de sidste Ord, jeg hørte, da jeg stod «med Stav i Haand», og jeg gjen tog at jeg saa lidt vilde glemme Nogen, som jeg havde i Sinde at «photographere» et Par Scener af vort Liv, i hvilke Enhver af Kredsen vilde komme til at figurere.

Saa trykkede vi hinandens Hænder, og Nordbanens Station forsvandt med et Par af de fortræffelige Kammerater, der havde givet Møde.

Alfred havde lovet at holde mig nogenlunde au fait med Vennernes Gjøren og Laden, og han har holdt Ord.

Edmond har gennemgaaet adskillige forunderlige Phaser, siden vi saaes. Han sank i nogen Tid ned i den yderste Elendighed, kom atter lidt paa Benene og forsvandt derpaa for de Andre. De forhørte sig paa Caféen og fik det mysterieuse Svar at han vist var gaaet i Kloster, thi en Aften havde Værten seet ham i en ivrig Samtale med en ældre Herre, og han havde gjentagne Gange hørt Ordene «Kirkefædre» — «Jesu Fødsel» — «Daaben» o. s. v., og idet den Ubekjendte gik, havde han sagt: «Jeg skal sende Dem Bibelen i Morgen.» Edmond havde paa den anden Side seet ret munter ud bagefter og

havde ganske vist drukket sig et extra Glas netop den Aften; men da han (Værten) ikke havde seet ham siden, havde han dog fattet Mistanke om at der var noget galt fat. Alfred satte sig i Bevægelse, og han havde snart opdaget at den Ubekjendte var vor Ven Boghandleren, og at Edmond havde sluttet en Contract med ham om at levere en Art Bibelhistorie. Charivaris Leverandeur havde derpaa trukket sig tilbage i sin Hule, for at arbeide, thi han fik ingen Penge, uden han hver Lørdag Aften afleverede sine bestemte beskrevne Ark. Da dette Arbeide var til Ende, saae det igjen galt ud, indtil — o Under! — han omsider fik sin Yndlingsidee realiseret. Han blev redacteur en chef for et Blad. Til Held for ham traf han en Mand, der vel ikke eiede en Sous mere end han selv, men som var i Besiddelse af den sjeldne Gave at han kunde skaffe sig Credit. Paa disse kostbare Evner grundlagde han en Boghandel, et Konstblad og et almenbelærende Ugeblad*), og Edmond blev Redacteur af sidstnævnte. Alt gaaer nu godt. «Negrene» betales med Middagsgilder — som Grundlæggeren faaer paa Credit — og saa med en liberal Tilladelse til at faae deres Navne trykte under Artiklerne. Organet maa fremfor Alt ikke være morsomt, siger Edmond, det er et dydigt Blad, beregnet paa Folk i Provindserne. «Edmond begynder allerede at have nogen materiel Fordel af Foretagendet,» skriver Alfred.

*) Visse Hensyn forbyde os at nævne Navnet paa dette fremblomstrende Organ, der allerede har vidst af forskaffe sig en stor Udbredelse.

«Desværre,» tilføier han, «forbyder hans Samvittighed ham at uddrage den «Benefice», der lettest vilde kunne opnaaes — det vil sige at lade sig betale Penge for at optage Noveller etc. af rige Fruentimmer og skrivegale Idioter, der ville gjøre alle mulige Nederdrægtigheder for at udkomme paa Tryk — men c'est tuer la poule aux oeufs d'or, thi Bladet vilde selv snart gaae Kjødets Gang, naar man gav dem Adgang dertil, saa de Par Hundrede Francs vilde være dyrekjøbte.»

Félicie holder trofast ud og seer i Aanden sin Edmond som en af Frankrigs største Mænd.

Nanette har besluttet sig til at udgive sine Memoirer, en sand Lidelseshistorie, og den store Redacteur sætter i ledige Timer hendes Udgydelser i Pennen.

Charles har udgivet en Bog og modtaget Brev fra George Sand i den Anledning. Han har tillige i nogen Tid skrevet *Le courrier théâtral* i et i Tydskland paa Fransk udkommende bekjendt Blad. Bladet er i de sidste Dage blevet forbudt, «i hvilken Anledning han hader Bismark og Tydskland med en Inderlighed, der langt overgaaer hans forrige Antinapoleonisme,» beretter Alfred.

Erneste er bleven seet paa Boulevardeerne i Færd med at bestige en Omnibus, for at komme tidsnok til den Skole, i hvilken han giver Timer*).

Zuzu er atter bleven Model hos Jules, og

*) Denne Meddelelse bør vistnok modtages med stor Forsigtighed.

Alfred selv har stukket Foden dybere ind i den finansielle Verden og gjør Penge. «Journalistiken er god nok, naar man forlader den; det er en Løftestang, som man bør anvende med Fornuft,» slutter han.

Situationen har udviklet sig, seer man; og høist tvivlsomt vil det være om Nogen, der kom til Paris, skulde træffe vore Bohèmes i de samme Stillinger.

Tidens Hjul ruller ustandseligt, og intet Sted svinges man hurtigere omkring end i Konstnerverdenen i Paris; jeg slutter disse let henkastede Skizzer med et oprigtigt Ønske om at alle vore Bekjendte snarest muligt maae komme i Havn.

